Milivoj Matosec

DE PRISOS ÎN UNIVERS

ROMAN

In româneşte de GEORGE BULIC

Editura ION CREANGĂ, Bucureşti, 1982
Coperta de VALENTIN TÂNASE

Milivoj Matosec SUVISAN U SVEMIRU Izdavacko preduzece PROSVETA Beograd, 196

1Alexandru Macedon şi Pero Catastrofă

în clasă domnea o linişte deplină, de puteai să auzi şi musca. Din păcate, bîzîitul nu se auzea, pentru că nu se găsea acolo nici o muscă. Se aflau doar treizeci de elevi şi un profesor de^ istorie.

Faptul acesta nu explica deloc liniştea. Ba, dimpotrivă, o făcea de neînţeles. Treizeci de elevi şi un profesor de istorie stîrnesc mai degrabă gălăgie decît linişte. Tăcerea adîncă a celor treizeci de elevi o pricinuia catalogul. Catalogul stătea deschis, ceea ce însemna pentru clasă un pericol mare : examinarea ounoştinţelor. Cu alte cuvinte : bătălie, vijelie, furtună. Or, timpul dinaintea bătăliei, vijeliei saiu furtunii e întotdeauna plin de linişte. Aceasta era adevărata explicaţie a tăcerii şi nemişcării celor treizeci de elevi.

Şi iată că a început să tune. Vocea profesorului anunţă începerea bătăliei, furtuna care va veni.

— Pero ! strigă profesorul.

— Catastrofă ! adăugă cineva din ultimele bănci.

Ouvîntul acesta din urmă fu însoţit de chicoteli, în care se ghicea şi încordare şi -uşurare, dar şi obrăznicie.

— Nu permit să mi se spună Catastrofă ! zise furios Pero, soulîndu-se în picioare. O să reclam.

Aerul se cutremură de ifisete.

— Mie îmi zic Tic-Tac şi nnam de gînd să reclam pe nimeni, declară un băiat cu o mutrişoară gravă şi cu ochi verzi. Pur şi simplu, fiindcă mu ştiu cui aş putea să reclam.

— Autorităţilor şcolare ! grăi cineva.

— Părinţilor şi tutorilor !

— Opiniei publice !

— Ajunge ! strigă Pero, strîngînd pumnii.

— Roagă-mă pe mine să spun „ajunge !“ zise profesorul. Dealtminteri, nici nu trebuie să mă rogi. Voi face singur acest lucru. Hai, ajunge ! Gata î

— Cum, gaiţa ? întrebă cu naivitate un glăscior timid. Rîsul ajută la sănătate. La fel şi mînia. E dovedit ştiinţific.

Profesorul îl căută cu ochii pe posesorul glasului naiv. Vru să spună ceva, dar se răzgîndi. Se uită la Pero, care stătea posomorit şi zbîrlit.

— Cum ai ajuns la această poreclă ? De ce îţi zic Catastrofă ?

Pero dădu din umeri furios şi nu răspunse. Două degete stăteau ridicate sîcîitor chiar în faţa profesorului. Era Tic-Tac. Nu aşteptă ca profesorul să-i dea voie ori să-i interzică să vorbească. Sări în sus ca un arc.

— Porecla i se potriveşte. E corectă. De tot ce se apucă Pero, iese rău. Totdeauna iese cîte o grozăvie. înţelegeţi ? Ca-ta-stro-fă !

Pero strînse şi mai tare pumnii. Scrîşni din dinţi şi se înroşi de mînie.

— In mediul ăsta nu se poate lucra. Mereu îşi bat joc de mine. Dacă un lucru nu iese cum trebuie, ei zic că -numai Pero e de vină. El e cu

catastrofa. Ce să fac : să reclam, ori mă las păgubaş ?

Se aşează brusc, bosumflat. Profesorul rîse prieteneşte.

— Nu te lăsa. Dar nici nu reclama. Cel puţin nu imediat. Ai timp. Dacă se vor întrece cu gluma, eu te voi apăra. Hai să vorbim despre lucruri serioase.

Pero nici nu se mişcă, de parcă cuvintele profesorului n-ar fi ajuns să străbată prin carapacea supărării sale.

De parcă descurajarea l-ar fi ţintuit de bancă.

— Rildică-te în picioare, Pero ! porunci profesorul.

— Eu ? întrebă mirat? Pero. Chiar eu ?

Izbucxiiră rîsete diin toate părţile.

— Chiar tu ! confirmă grav profesorul. Aş dori să aud câte ceva despre Alexandru Macedon. Cîteva lucruri mai însemnate.

Pero se sculă încet şi fără chef. Se încruntă, de parcă acest lucru i^ar fi pricinuit o durere fizică.

— Deci, să auzim, îi dădu ghes profesorul.

— Era fiul unui rege macedonean. Unicul fiu.

Cei din clasă nu rîseră. Rămaseră liniştiţi şi atenţi. Aşteptau să urmeze fapte mai mari şi mai importante.

— Unicul fiu, zici ? întrebă profesorul, înveselit parcă.

— Fapt dovedit istoriceşte, rosti sobru Pero. A crescut repede şi a tăiat şi mai repede un nod, tocmai în Asia Mică.

— Şi mai departe ?

— Mai departe, nimic.

Clasa n-a mai putut să se stăpânească.

Izbucni într-un hohot de rîs de se cutremurară pereţii. Iar cineva, abia adunîndiu-şi puterile, strigă :

— Mă, Catastrofă !

Mîna profesorului, ridicată brusc, domoli hohotele dezlănţuite.

— Mai ştii ceva despre Alexandru ?

— Păi, nu-i de ajuns ?

— Nu-i de ajuns.

— Dar am spus tot ! Şi despre tatăl lui, şi despre el, şi despre nodul acela.

Profesorul se încruntă. Semn rău.

— Termină cu gluma, Pero ! Iar n-ai învăţat ?

— Ba, am învăţat.

Profesorul strînse din umeri şi se îndreptă spre catedră.

— N-o să ne certăm. Tu crezi că ştii ceva, iar eu cred că nu ştii multe.

— Confruntare de păreri ! spuse careva în surdină.

— în\ detrimentul lui Pero ! adăugă altul.

— Ca-ta-stro-fă ! glăsui cu importanţă Tic-Tac.

Profesorul nu ţinu seamă de aceste observaţii. Privea
îngîndurat catalogul deschis.

— Două ‘note slabe... trei note slabe... patru note slabe... şi cu Alexandru Macedon fac exact cinci note slabe.

îl căută din ochi pe Pero. Pero şedea şi privea cu atenţie un punct invizibil pe peretele opus.

—■ Poţi să şezi, Pero !

— Mulţumesc. M-am aşezat.

— Ce crezi tu despre mine şi despre toţi cei care sîntem cu tiine în clasă ?

— Nimic. Reflectez acum asupra altor lucruri. încerc să-mi amintesc unde am auzit că Alexandru Macedon era unicul fiu al regelui. Interesantă informaţie ; nu pot însă nicicum să-mi aduc aminte de unde o ştiu.

în clasă era linişte deplină. Elevii aşteptau o furtună mai năprasnică decît examinarea cunoştinţelor. Aşteptau sentinţa.

—■ Astăzi vom avea întîlnire cu părinţii, la sfîrşitul orelor de curs, spuse încet profesorul, de parcă i-ar fi părut rău să tulbure liniştea. Tatăl tău va auzi multe lucruri neplăcute despre tine. Nişte lucruri care-1 vor durea. Crede-mă că nu mi-ar face plăcere să fiu în locul lui. Şi nici în locul tău.

Pe coridor sună clopoţelul. Profesorul se ridică în picioare şi se îndreptă spre uşă. Pero rămase nemişcat. Căuta cu ochii un punct invizibil.

Reporterul TUNETULUI caută un fapt senzaţional

TUNETUL e un ziar mare. Toate ziarele mari au reporteri mari. Aşa a fost şi va fi întotdeauna. Cel mai mare dintre toţi marii reporteri ai ziarului *TUNETUL* este N.K. Nu e numele lui complet, ci numai iniţialele numelui şi prenumelui. Toţi din redacţie s-au obişnuit să-i spună pe numeme

prescurtat, adică ENKA. Prescurtarea aceasta a devenit numele lui de ziarist. Nume atrăgător, misterios şi plin de forţă. Nu se ştie precis dacă reporterul ENKA îşi datorează succesul numelui său, sau, dimpotrivă, dacă numele şi-l datorează succesului. Dealtfel, asta n-are importanţă. E important însă de ştiut că ENKA e cel mai mare dintre reporterii marelui ziar *TUNETUL*.

In după-amiaza aceea, reporterul ENKA era preocupat de un lucru foarte important. Căuta un fapt senzaţional. Cel mai senzaţional din istoria ziaristicii. Acest lucru îl făcea în fiecare după-amiază. De aceea a şi devenit celebru. Celebritatea nu poate să-l ocolească pe reporterul care caută în fiecare zi o senzaţie mai mare decît cea precedentă.

Era bine dispus cu toate că încă nu descoperise faptul. Lovea cu creionul în propria lui frunte şi citea cu atenţie titlurile de pe paginile ultimei ediţii a *TUNETU-LUI.* Nu făcea acest lucru fără motiv. De multe ori i s-a întîmplat ca în coloanele propriului său ziar să descopere urmele unui vînatJ mai deosebit.

Iri ziua aceea în ziar nu erau decît lucruri obişnuite. Nimic răsunător. De abia în ultima pagină, unde se tipăresc anunţurile, numele noilor născuţi şi înştiinţările despre întrunirile asociaţiilor publice, organizaţiilor şi
cluburilor, o ştire măruntă, fără să bată la

ochi, îi atrase atenţia. O citi de cîteva ori şi se încruntă.

— Hm ! zise vag. Hkn ! repetă şi mai nehotărît.

La masa din colţul camerei şedea reporterul Pană- ascuţită, primul după marele ENKA pe scara celebrităţii. Se uita cu multă atenţie la prietenul său. Era sigur că se pregătesc lucruri mari. Altminteri, ENKA n-ar fi zis de două ori „hm“. Ori ar fi făcut-o o singură dată, ori ar fi tăcut.

— Prin urmare ? întrebă scurt Panăascuţită.

— Ascultă ! îi spuse ENKA mulţumit. Am găsit un anunţ foarte ciudat.

Tuşi şi începu să citească :

— *NECUNOSCUTULE! Dacă e atît de important, sînt gata să mă intilnesc cu dumneata, cu toate că nu iau în seamă scrisorile care nu sînt iscălite cu numele* ade- *vărat. Ora pe care o pi'opui îmi convine, pentru că în fiecare zi, la şase după-amiază, ies la plimbare. Cu locul întîlnirii sînt de asemenea de acord. Dacă e vreo glumă nesărată, ar ji, mai bine să renunţi dinainte. Profesorul* G.

ENKA îi aruncă lui Panăascuţită o privire cercetătoare. Celălalt mare reporter nu arătă vreun interes deosebit faţă de cele auzite.

— Şi ce-i cu asta ? întrebă el fără însufleţire. Un anunţ ca toate anunţurile. Cineva vrea să se întîlnească cu cineva, dar îşi dă importanţă în prealabil.

ENKA îl privi compătimitor, de parcă ar fi vrut să zică : „N-ai fler pentru o senzaţie adevărată. De aceea nu vei deveni niciodată

primul reporter. Fără supărare, dar îţi lipseşte o coardă im/portantă.[u]

Panăascuţită ghici, cel puţin parţial, gîndurile celui mai mare reporter. Faţa i se întunecă un pic.

— Iarăşi nu mă crezi capabil să dau de urma unei ştiri cu adevărat senzaţionale, n-u-i aşa ?

— Să lăsăm cearta, făcu ENKA, puţin ofensat. Mar bine ascultă ce cred eu despre acest lucru. Sînt sigur că acest anunţ nu e unul obişnuit. Iată de ce : Cineva a scris o scrisoare în care îl roagă pe profesorul G. să se întâlnească cu el. E în regulă. E frumos ca oamenii să se întâlnească, dar totuşi ceva nu-mi miroase a bine. Piroîfesonul G. locuieşte undevai, fără îndoială. OmJul care a scris scrisoarea îi ştie adresa, căci, altminteri, cum i-ar fi trimis scrisoarea ? Urmează prima întrebare importantă : *DE CE ACEL OM NU L-A VIZITAT PE PROFESOR LA EL ACASA ?* Ai observat poate încă un lucru. Omul n-a iscălit scrisoarea. Aşadar, a doua întrebare importantă : *DE CE DOREŞTE SA RĂMlNA NECUNOSCUT ?* Nu se ascunde, oare, în această invitaţie o cursă bine ticluită ? Nu cumva profesorul G., care crede că e vorba de un lucru de importanţă deosebită, va deveni victima expeditorului misterios al scrisorii ?

Panăascuţită întinse aimndouă mîinile, de parcă ar fi vrut să se apere de muCţimea întrebărilor şi concluziilor prietenului său.

— Ajunge ! Ai spus prea muilt. Numai cît aii povestit pînă acum e destul pentru o povestire captivantă. Accentuez, povestire,

nicidecum reportaj. Dar uiţi că a rămas neexplicată încă o întrebare importantă : *CINE E PROFESORUL G. ?*

— Excelent ! zîmbi ENKA. Văd că ai început să gîndeşti. Dar n-ai dreptul să spui că am uitat acest amănunt. Mi-a venit în miinte imediat. Ba, pot să-ţi spun şi mai mult. Chiar din cauza acelui profesor m-a atras toată afacerea.

Panăascuţită clătină din cap şi recunoscu sincer :

— Nu înţeleg.

ENKA zîmbi blî-nd, de parcă nici n-ar fi aşteptat alt răspuns.

— Există în oraşul nostru un profesor al cărui nume începe cu litera G. Acest profesor e o personalitate binecunoscută. Iţi dai seama Ia cine mă gîndesc ?

— Bineînţeles. E vorba de profesorul Galaktici.

— Aşa e.

Panăascuţită nu păru impresionat.

— Aş putea să pun pariu cu tine că în oraşul nostru există cel puţin zece profesori al căror nume începe cu litera G. Cred că te-iai pripit să tragi concluziile.

ENKA nu se dădu bătut. Avea pregătit răspunsul.

— In anunţ scrie : „In fiecare zi la ora şase după- amiază ies la plimbare.[44] N-ai observat, băiete, acest lucru ? Doar no să afirmi că toţi profesorii G. ies la plimbare la ora şase. în cel mai bun caz, ar putea să facă asta doi sau trei. Nici unul mai mult. în ce-1 priveşte pe

profesorul Galaktici, el iese la plimbare în fiecare zi la ona şase după-amiază. Nu-i nevoie să-ţi)ur că e aşa, pentru că ştii şi singur. Aşadar, sîntem, sau nu sîn,tem aproape de marele reportaj ?

Panăascuţită fu nevoit să admită că ENKA l-a pus cu botul pe labe. Dovezile lui erau mult prea puternice. Totuşi îi venea greu să-şi recunoască înfrîngerea.

—■ S-ar putea ca tot ce ai spus să fie exact. Poate că toate acestea îl privesc chiar pe profesorul Galaktici. Dar să fie, oare, vorba despre ceva senzaţional ? S-ar putea să fie un lucru cu totul mărunt şi fără importanţă. Poate că omul acela e un fost coleg de şcoală al profesorului, poate că n-a reuşit în viaţă şi doreşte pînă în ultima clipă să rămînă necunoscut, de teamă ca profesorul să nu-1 refuze. Oamenii sînt sensibili, ţine minte acest lucru. Cine ştie, poate că are de gînd să-i ceară profesorului bani cu împrumut ori vreun alt serviciu ? Dacă-i aşa, atunci unde ţi-e faptul de senzaţie ?

Totul e posibil, căzu de acord mărinimos ENKA. Dar atîta timp cît mai există şi o altă posibilitate, pentru mine chestiunea nu e lipsită de importanţă. Să

presupunem că nu e coleg de şcoală, că nu e un cunoscut care are nevoie de bani sau de vreun serviciu. S-ar putea să fie vorba de altceva. După cum s-ar putea să fie a$a cum ai-spus tu. Prin urmare, merită să încercăm.

Panăascuţită ştia că nu există forţă care să-l facă pe marele reporter să dea înapoi de la ceea ce a hotărît să facă. De aceea a renunţat la orioaire alte (argumente. A tras concluzia că toate acestea nu-J privesc defel şi că i-e totuna ce face ori intenţionează ENKA să facă.

— îţi doresc vînat bun ! îi spuse scurt.

— Acesta-i cuvîntul potrivit ! exclamă ENKA, sculîndu-se de pe scaun. Mai întîi voi vizita secţia de publicitate, să văd dacă nu cumva cei de acolo se află în posesia unor date precise despre profesorul G. Apoi, cu ceva mai înainte de ora şase, mă voi duce şi eu la plimbare. Ştii şi tu că-1 voi găsi uşor pe profesorul Galaktici.

Ieşi din birou, fredonînd o melodie. Panăascuţită se întoarse la masa lui de lucru. Pe biroul marelui reporter rămase desfăcut numărul din ultima ediţie a ziarului *TUNETUL*.

Tatăl şi fiul nu se înţeleg

Tatăl lui Pero era tare amărît. Abătut, îndurerat şi îngrijorat. Cele auzite la consfătuirea cu părinţii erau prea multe pentru un om căruia i^ar fi plăcut să aibă o părere foarte bună despre fiul său. Acum această părere bună se clătinase. O zdruncinau notele slabe şi

cornportarea de neînţeles a fiiuilfui său Pero, poreclit Catastrofă.

„Nu-1 înţeleg, îşi zicea tatăl, dar mă interesează dacă el însuşi se înţelege. Cine ştie ? Ceva se întîmplă cu băiatul. Dar ce ? Pînă acum n-am observat nimic deosebit. Parcă era totul în ordine. Era, oare ? Nu cumva i-am acordat eu prea puţină atenţie ?“

Tatăl măsura cu paşi mari odaia. Unu, doi, trei, patru, cinci. Şi înapoi. Unu, doi, trei, patru, cinci. Cinci paşi. Cinci note slabe. Celelalte fapte nu pot fi apreciate prin note. „Alexandru Macedon a fost unicul fiu al lui taică-său. Mulţumesc. M-am aşezat. Mă gîndesc de unde am această informaţie despre Alexandru.“ O-brăznicie. E clar că îşi bate joc de profesor.

Nu are nici un sens să numere paşii. Copilării ! Paşii şi notele slabe nu au nimic comun. „Totuşi, de unde atîtea note slabe dintr-o clată ? Pînă nu de mult era un elev bun. Deci nu e vorba de incapacitate. Mai degrabă ai zice că la mijloc e o încăpăţânare, o împotrivire premeditată. împotriva cui ? împotriva şcolii şi a colegilor de c'Iasă, împotriva mea, ori împotriva tuturor ? De ce ? Din care cauză şi cu ce scop ?[u]

Tatăl încetase să se mai plimbe. Stătea şi mai îngîndurat decît pînă acum. îi veni în minte că a citit undeva despre asemenea cazuri. Dar unde ? Nu are importanţă. Băieţii de această vîrstă, după cît se pare, au uneori astfel de ieşiri. Bineînţeles, nu durează mult timp. Cam ciudată poveste ! Citind despre toate astea, tatăl lui Pero era înclinat să creadă că e vorba de o exagerare a oamenilor de ştiinţă, care cercetează modul de a se comporta al oamenilor. Acum însă şovăia. Poate că există totuşi un adevăr în povestea aceea a savanţilor ? Nu cumva în modul acesta se poarte explica şi comportarea lui Pero ?

Pînă de curînd a fost un elev destul de bun. Ascultător, sîrguincios. Nu strălucit, dar, totuşi, bun. Şi deodată, oe întorsătură ! Apariţia impertinentului Pero din

carapacea lui Pero cel de altădată. A plesnit carapacea şi a fost înlăturată. A ieşit un nou Pero. Pero Catastrofă !

Ar trebui luate în serios cele ce scriu savanţii. Ei nu vorbesc totuşi Ia întâmplare. îşi ounosc meseria. Ce a mai citit acolo ? Ah, da. Băiatul începe să creadă că nu-1 înţelege nimeni şi că nimeni nu se sinchiseşte de el. Nici părinţii, nici prietenii, nici profesorii. îşi bagă acest lucru în cap şi e din ce în ce mai încredinţat că aşa e. Se înstrăinează şi se însingurează. Se apără acolo unde nimeni nu-1 atacă. Luptă împotriva unui adversar inexistent. Se epuizează în această luptă şi devine obosit. Indiferent faţă de învăţătură. E desperat de singurătate, pentru că nu lasă pe nimeni să se apropie de el. Un chinuit din proprie voinţă.

Cazul lui Pero s-ar putea explica foarte bine în acest mod. Totul, totul e identic. Totul corespunde. Alexandru Macedon şi cinci note slabe ! Dar poate că nu e chiar asta. Poate că la mijloc e o veche suferinţă, care există dinainte de a începe savanţii să studieze omul şi modul său de a se comporta. O fi îndrăgostit. De o fetiţă din clasele inferioare. De ce neapărat din clasele inferioare ? Ar putea fi chiar din cele superioare, ori din aceeaşi clasă. E totuna. Zîmbitoare, veselă ; una de care s-ar îndrăgosti oricare băiat. Oftaturi, nelinişte. Preocuparea cum să se apropie de ea şi cum să înceapă să-i vorbească. Un lucru irealizabil. Catastrofă ! Şi cinci note slabe.

Poate fi şi una, şi alta. Pot fi amîndouă. Sau să fie cu totul altceva. Trebuie să discute cu Pero. Liniştit, cumpănit şi prudent. Nu zgîndărîndu-i rana, ci înoercînd s-o vindece. Să-i întindă o mină. Să-i fie prieten şi sfătuitor.

Pero era şi el amărît. Se întorcea acasă, întrebîndu-se ce îl suipără de fapt. Undeva, în piept, îl apăsa un bolovan greu. Dar unde anume ? Şi ce-i cu bolovanul ăsta care-1 apasă ? Un bolovan, oii un cui mare şi bine

ascuţit, care-1 pătrunde din ce în ce mai dureros în inimă. Cum să scape ? Grea întrebare.

Pero era mîhnit. Foarte mîhnit. Siroţea acest lucru şi era convins că merită toată compasiunea, atenţia şi delicateţea. Nu-1 înţelegea nimeni. Doar lui îi părea rău de el însuşi.

De fapt, n-ar trebui să fie mîhnit. De ce să fie ? Din cauza poveştii cu Alexandru Macedon ? Asemenea poveşti au fost prea multe în ultimul timp, ca să mai merite atenţie. Cu una mai mult sau mai puţin, e tot-una. N-are importanţă. De ce-1 sîcîie în fiecare zi cu tot soiul de absurdităţi ? îl cred cu toţii prost. îi pun cîte o întrebare şi se uită la el, de parcă ar şti dinainte că nu se pot aştepta la un răspuns mai acătării. îi cer să le arate cît e de ignorant. Foarte bine, se arată ignorant, adică nu le răspunde la nimic. îi păcăleşte. Ei nu-şi dau seama. Nu ştiu că-i înşală, că păstrează totul pentru el; iar lor nu le rămîne nimic. Nu le lasă nici măcar gîndul că ar putea, dacă ar vrea. Căci, în- tr-adevăr, poate, dar nu vrea. Şi nici n-o să vrea. Ce pot să-i faică? De fapt, n-ar mai trebui să se întoarcă în clasă. O adunătură de invidioşi ! îl invidiază, fiindcă-i îndrăzneţ. Fiindcă ei nu pot fi îndrăzneţi. N-au curajul. De aceea sînt atît de batjocoritori. îl urăsc şi vor să-l învingă prin batjocură. Ciudaţi oameni! Şi răi. Şi plicticoşi. Cinci note slabe e un motiv suficient ca să nu-i mai vadă. La drept vorbind, ei vor crede că l-au învins. Dar n-are a face. Să rămînă cu laurii falsei victorii.

Dar Renala ? Renee. Ori poate Rene ? Blondă. Cu ochi albaştri. Cu buze. roşii. Nu-1 bagă în seamă, de parcă nu i-ar fi scris niciodată nici o scrisoare. Dar n-are importanţă. Nu e mîhnit din pricina ei. Nu-1 doare din cauza blondei Renata. E şi ea la fel ca toţi ceilalţi. Nu e cu nimic mai bună. Fără doar şi poate, a auzit şi ea despre notele slabe. De parcă n-ar fi ceva omenesc. De parcă unii oameni ar fi făcuţi numai pentru note mari, "iar alţii numai pentru note slabe. Caraghios !

Renata stă acum la fereastră şi-l pîndeşte. Iar el îşi poartă amărăciunea — bolovanul acela din piept ori cuiul din inimă. E totuna. Las' să creadă că suferă din cauza ei. Va rupe a doua scrisoare. Şi aşa o ţine de prea mult timp în buzunar. Are s-o arunce la canal. Aşa ! Acum e totul in regulă. Nu mai există Renata$_y$ Renee, Rene. Nu mai există ! Adio ! Runct.

Poarta a scîrţîit. Totdeauna scîrţîie. Dealtminteri, acest lucru nu-J interesează. Acum situaţia este alta. îl aşteaptă tata. A fost la consfătuire. A aflat totul. Tatăl lui e un om bun, desigur, foarte bun. Totuşi nu-1 înţelege. Acordă prea multă atenţie unor fleacuri. în clipa? de faţă, Pero nu mai e pentru el Pero, ci cinci note slabe. Va fi o discuţie grea.

Tatăl îl întlmpină cu un aer încruntat. Nu s-ar cuveni să arboreze în faţa lui Pero o mină blîndă. Pero ar interpreta acest lucru ca o slăbiciune sau o cedare.

Pero se încruntă şi el. Vrea să sublinieze prin aceasta ca nimeni să nu se aştepte din partea lui la capitulare. Cel puţin nu totală. Şi nu imediat.

— Unde ai zăbovit atîta ?

— N-am putut să viu mal devreme.

— **Asta-i un răspuns ?**

Pero dă din umeri. Mîngîie cu degetele cotorul unei cărţi de pe raft. E absent, ca şi atunci cînd (a căutat pe peretele sălii de clasă un punct invizibil. N-o face dinadins. Cel puţin, aşa crede. îi vine însă de la sine. împotrivire la prima întrebare a lui taică-său, la pretenţia lui de a-i da socoteală.

— Ce crezi despre mine, despre profesorii tăi, despre colegii tăi ?

— Acelaşi lucru m-a întrebat şi profesorul de istorie. De ce toţi oamenii pun aceleaşi întrebări ?

Tatălui îi părea rău că nu e de faţă nici unul dintre savanţii aceia care studiază comportamentul oamenilor. Chiar îl interesa ce ar face un savant. S-ar preface, oare, că nu observă batjocura din întrebarea

lui Pero ? I-ar trage o palmă, cum proceda el altădată, în cazuri asemănătoare, ori ar găsi o altă rezolvare ?

Pero văzu că taică-său e încurcat. îi păru rău de «el, ba, îl cuprinse chiar uri fel de ruşine. Cu tatăl lui n-ar trebui să procedeze aşa. Dar cum să procedeze ? Ce să-i spună ? Cum să se apere ? Şi, la urma urmei, de ce să se apere ? Nu-i el de vină. Alţii sînt vinovaţi. Profesorii. Colegii de şcoală. Renata. Oamenii. Toţi ? Chiar toţi ? înseamnă că şi taică-său poartă o parte de vină ? Nu, mai bine să nu se gîndească la asta.

— Mai e nevoie oare să-ţi spun cum m-am simţit la consfătuire ? Vrei să afli ce au însemnat pentru mine cele auzite ?

Pero tace.

— Pot să te ajut cu ceva ?

Glasoil lui taică-său e blînd. Dar in blîndeţeâ asta Pero presimte o cursă. Se zbîrleşte în sinea lui. Tatăl ar vrea ca Pero să-i promită cu orice preţ că, începînd de rriîine, totul va fi altfel. îi pare rău de el, dar nu-i va face o asemenea promisiune. Poate că ar şi face-o, dacă nu i-ar apare în faţa ochilor toate acele mutre batjocoritoare şi nu i-ar răsuna în urechi rîsul celor douăzeci *şi* nouă de elevi.

— Cred că n-am nevoie de nici un fel de ajutor.

Tatăl îşi pierde răbdarea. E clipa cînd se îndoieşte

•chiar şi de oele spuse de savanţi.

— îmi datorezi totuşi o explicaţie pentru cele cinci note slabe. Oare nu poţi să înveţi ?

Iată-1 acum şi pe taică-său ; parcă n-^ar avea în faţă un om. Cinci note slabe. Asta înseamnă Pero în ochii lui. Dacă i-ar spune că nu poate să înveţe, mă rog, .ar fi în regulă. Pe cînd aşa, nu-i în regulă. Pero se aştepta la altfel de cuvinte din partea lui. Ce fel de cuvinte şi care anume, nu ştia. Socotea că are dreptul să fie dezamăgit.

— Ce să-ţi spun ? Am cinci note slabe. Poate că aş putea să le corectez. Dar nu sînt sigur şi nici nu vreau

să încerc.

— Nu vrei să încerci ?

— Nu.

Tată-său refuză să creadă c-a auzit, intr-adevăr, aceste vorbe, cu propriile lui urechi. E mult prea îngrozitor şi de necrezut.

— De ce nu vrei ?

Pero e sfîşiat de această întrebare. Cuiul, care-i pricinuia atîta durere, i s-a înfipt şi mai adînc în inimă.

— Toţi cred despre mine că nu fac două parale. De ce să-mi dau, aşadar, silinţa ?

— Vorbeşti prostii. Parcă n-ai fi băiat, ci un bătrîn obosit şi epuizat. De unde ţi-a venit în minte una ca asta ?

„Asta e !“ gîndi Pero şi spuse :

— La ce bun să încerc ?

— încearcă. Mai e încă timp.

— Nu voi încerca.

Pe taică-său îl cuprinse furia. Simţea cum creşte în el, îl învăluie, îl stăpîneşte.

— Eşti un încăpăţînat ! Un nerecunoscător ! Un leneş !

Pero măsură greutatea acestor cuvinte. Se aşteptase la ele ; şi totuşi se mira.

— Nu simţi, oare, nici un fel de obligaţii faţă de tine însuţi, faţă de mine ?

Se aşteptase şi la asta ! Pero clătină din cap.

— O să uit cănmi eşti fiu ! izbucni tatăl.

Pero vru să spună ceva, dar nu izbuti. Se întoarse şi fugi din cameră. Apoi poarta scîrţîi în urma lui, dar Pero nu băgă de seamă.

Alerga pe stradă. Acum ştia ce-1 doare. îl durea convingerea că-'i victima unei nedreptăţi, venită din partea tuturor ; şi mereu repetată. Durerea ascuţită, înfiptă în el, creştea şi lui i se părea că devine mai mare decît el, mai mare decît strada, mai mare decît oraşul. Cît lumea asta de mare.

Celebrul profesor Galaktici

ENKA n-a descoperit nimic la secţia de publicitate. Predînd anunţul, profesorul G. n-a avut nici un motiv să-şi spună numele. Pe chitanţa de plată scria doar ,,profesor G.“. Adresă nu era.

Marele reporter se simţea totuşi mulţumit. Parcă lipsa unei urme precise îl bucura chiar. Probabil că n-ar fi putut să explice de ce se bucura, fiindcă trebuia să fie mai degrabă nemulţumit. Se baza însă pe al şaselea simţ, infailibil.

ENKA afirma totdeauna că există un al şaselea simţ. Nu-1 au toţi oamenii, ci numai marii reporteri. Nu orice fel de reporteri, ci numai cei mai mari, din care sînt puţini în lume. Poate că numai doi sau trei, ori poate numai unul. El, ENKA.

Obişnuia să afirme că acest simţ misterios nu l-a înşelat niciodată. De aceea era acum bucuros, aşteptînd evenimente mari. îşi revizui din nou în minte concluziile la care a ajuns. Căuta vreo fisură, dar fisură nu exista. Raţionamentele lui erau bune şi solide.

Credea că anunţul e al profesorului Galaktici. Al şaselea simţ îi şoptea acest lucru. Dar s-ar cuveni să ştim cîte ceva despre profesorul Galaktici, pentru a înţelege mai clar marele interes pe care i-1 acorda reporterul ziarului *TUNETUL.*

Profesorul Galaktici este cel mai mare savant al epocii noastre, în care lumea a devenit prea strimtă, iar oamenii prea mulţi şi, în acelaşi timp, insuficienţi. Profesorul Galaktici este cea mai desăvîrşită inteligenţă a timpului, care caută lumi necunoscute şi vrea să descopere piatra filozofală a erei noi, vraja care transformă imposibilul în posibil, inaccesibilul în accesibil, neobişnuitul în obişnuit. E cel mai mare printre savanţi, aşa cum ENKA e cel mai mare printre

reporteri. Acesta era unul din motivele pentru care ENKA dorea de mult ca ei doi să se întîlnească pe arena unui fapt senzaţional, răsunător, de talie mondială.

Profesorul Galaktici crea opere mari în institutul său misterios. Toată lumea ştia acest lucru. Totuşi, puţini erau cei care ar fi putut să spună ce anume a creat profesorul Galaktici pînă azi. Habar n-avea nimeni ce intenţionează să facă. O ştiau numai el şi sertarele lui secrete, care-i alimentau planurile.

Se presupuneau multe. Unele lucruri erau şi vizibile. Ceea ce se putea vedea era demn de admiraţie. Deschidea drumuri nemărginite imaginaţiei omeneşti. Ziarele scriau că profesorul Galaktici a păşit cu un picior în Univers. Cînd anume se va propti acolo cu amîndouă picioarele, nu se spunea. In orice caz, era o problemă de timp. Dar, desigur, de prea multă aşteptare nu va fi nevoie.

Profesorul Galaktici nu vorbea nimic. El lucra. Dădea lumii numai opere. Nu acorda atenţie cuvintelor. Ii lăsa pe alţii să vorbească şi nu-1 interesa niciodată ce spuneau. Presupunerile despre cucerirea apropiată a Universului nu le contesta. Nici nu le confirma, li lăsa pe oameni în nedumerire.

Despre o invenţie a profesorului Galaktici, a aflat, totuşi, toată lumea, pentru că invenţia era terminată. Numai că această invenţie nu are nici un fel de legătură cu Universul. Cel puţin aşa pare la prima vedere. Profesorul Galaktici e un savant multilateral, care, în timp ce priveşte cu un ochi în Univers, cu celălalt ochi caută aici, pe Pămînt, ceea ce este necesar oamenilor. Pe toate le face în acelaşi timp. In asta constă forţa şi autoritatea neobişnuitului savant.

Invenţia sa, despre care lumea ştie, se numeşte robot. Un robot multifuncţional. Are corpul de fier şi o raţiune aproape omenească. Este cel dintîi miracol care va înlocui peste tot oamenii, acolo unde aceştia

vor dori. Poate chiar şi acolo unde nu vor dori. Deocamdată încă nu se ştie precis.

Robotul este multifuncţional, dar nu e încă desăvîrşit. La drept vorbind, nu e singurul robot de acest fel. In institutul profesorului Gailaktici sînt vreo treizeci sau patruzeci de roboţi. Cu ei se fac experienţe, pentru a se descoperi ce mai lipseşte mobilităţii şi raţiunii robotului multifuncţional. O întreprindere a solicitat profesorului autorizaţia să producă roboţi multifuncţionali, dar el nu şi^a dat consimţământul. Profesorul vrea să dăruiască lumii un robot perfect.

Se spune că roboţii profesorului Galaktici sînt o adevărată minune a tehnicii. Cum vor arăta cînd vor fi perfecţi, nimeni nu poate să-şi închipuie. Cu siguranţă că vor fi atît de desăvîrşiţi, încît oamenii se vor înfiora de admiraţie în faţa lor.

Profesorul Galaktici se duce la plimbare cu unul din roboţii săi în fiecare zi, exact la ora şase după-^amiază. E un om în vîrstă. Puţin cam adus de spate şi destul de cărunt. Aşa cum trebuie să arate un savant adevărat. Merge pe stradă şi nu se uită nicăieri, ori poate se uită peste tot. E greu de spus. Privirea lui e contopită cu nemărginirea şi pluteşte departe, întocmai ca şi gîndurile sale. E inaccesibil ca şi Universul în care se pregăteşte să păşească.

In urma profesorului, exact la doi metri, păşeşte robotul. Nici el nu priveşte nicăieri. Nu din cauza aspiraţiei lui spre Univers, ci fiindcă nu are ochi. Din capul robotului ies la iveală nişte antene, asemănătoare unor tentacule. Robotul pipăie drumul cu antenele şi de a- ceea n-are nevoie de ochi.

Oamenii se întreabă de ce robotul îl însoţeşte totdeauna pe profesor în plimbările sale. Circulă diferite păreri. Unii sînt convinşi că e o măsură de precauţie. Cineva poate să-l atace pe profesor, să-l vatăme şi să-1 împiedice să se mai gîndească la descoperirile lui, care vor schimba lumea.

In sprijinul acestor afirmaţii vorbeşte şi o întîmplare interesantă. Cu cîteva luni în urmă, într-o zi foarte urîtă, profesorul ieşise la plimbare. Bătea un vînt cumplit de o sută de kilometri pe oră, care ridica nori de praf şi făcea şicane oamenilor de pe stradă. Unui trecător îi smulse pălăria din cap şi o rostogoli furios pe trotuar. Pălăria se apropie de profesor ; apoi se strecură între profesor şi robot. Robotul se deplasa încet, de parcă ar fi fost un om obişnuit, care se plimbă. Şi atunci se întîm- plă ceva care ii uimi pe toţi. Robotul îşi iuţi mersul. Din trei mişcări repezi ale picioarelor sale de fier, a- junse pălăria. Făcu încă un pas şi opri pălăria cu talpa. Apoi, în interiorul lui începu să sune ceva. La acest semnal, profesorul se întoarse şi se apropie de robot.

Deschise o uşiţă din pieptul de fier al robotului şi apăsă pe unul din nenumăratele lui butoane. Robotul îşi îndepărtă, supus, piciorul de pe pălărie. Ba chiar se aplecă şi o ridică de jos.

De aceea, spun oamenii, nu trebuie să te apropii prea mult de robot. E bine să fii precaut, pentru că nu se ştie dacă robotul va observa deosebirea dintre om şi pălărie. Alţii afirmă că povestea cu pălăria e o născocire. Robotul nu-i un paznic al profesorului. Acesta îl scoate cu el la plimbare, ca să vadă ce-i lipseşte. Il cercetează şi-l studiază. Dacă vrea ca făptura lui de fier să devină perfectă, trebuie să ştie cum se comportă printre oameni.

Poate că-i exactă şi prima, şi a doua afirmaţie. Poate că nici una. E sigur însă că robotul se plimbă. In timpul primelor plimbări, străzile erau pline de lume. Toţi voiau să-l vadă pe năstruşnicul plimbăreţ. Acum nu mai e aşa. Oamenii şi-au satisfăcut curiozitatea, s-au săturat să-l tot cerceteze. Noutatea a încetat să mai fie noutate. Aşa sînt oamenii. Se uită, se miră, apoi încetează să se mai uite şi să se mai mire ; indiferent dacă e vorba despre un nou tip de maşină, ori despre

un robot desăvîrşit.

Reporterul ENKA ştia bine tot ce se vorbeşte despre profesorul Galaktici. De aceea a arătat atîta interes a- nunţului din ziar. Dacă cineva îi dă întîlnire profesorului Galaktici, într-un mod atât de misterios, atunci se va întîmpla ceva foarte semnificativ. Această convingere o confirmă şi faptul că profesorul a făgăduit că va veni. El n-ar fi făcut acest lucru fără un motiv serios.

La întrebarea ce anume trebuie să se întîmple, ENKA are mai multe răspunsuri. Poate că omul acela — cine ştie pentru cine şi de ce — va încerca să-i ceară profesorului să-i vîndă una din tainele sale pentru o sumă uriaşă de bani. Sau poate că-i va oferi un institut şi mai mare, cu şi mai mulţi bani, ca să inventeze o bombă nemaipomenită. Poate că-i va cere să-i vîndă apoi secretul fabricării acelei bombe. Poate că...

Dar orice o fi, cu siguranţă că va fi ceva[1] demn de atenţie. Marelui reporter li era clar că la întîlnire nu va veni nici un coleg de şcoală al profesorului. Prietenii din tinereţe nu se anunţă, de obicei, cu atîta mister.

Cînd reporterul îşi privi ceasul, care funcţiona mai exact decît toate ceasurile exacte din oraş, mai erau zece minute pînă la ora şase. Era timpul să pornească pe urmele senzaţionalului. Se îndreptă spre uşă, dar uşa se deschise singură. De fapt, uşa o deschise iun om care intrase în birou. ENKA încercă să treacă pe lîngă el, dar omul îl privi rugător şi rămase în prag. Drumul era barat. ENKA trebui să se oprească. Cel mai punctual ceas din oraş continuă să bată secundele, de parcă situaţia neplăcută în care se afla proprietarul său nu-1 privea chiar deloc.

Inaccesibila Kenata

Pero îşi lichida socotelile cu viaţa de pînă acum. Se răfuia cu el însuşi. Totul trebuie să devină altfel. Absolut totul. La şcoală nu vrea să se mai întoarcă. Din cauza celor cinci note slabe şi a tuturor celorlalte necazuri. Nu se va duce nici aoasă. Tatăl său nu-1 înţelege. El îl înţelege pe tată-său, dar asta nu-1 ajută cu nimic nici pe unul, nici pe celălalt. Era mai bine oa taică- său să nu fi avut nici un fel de Pero, decît să-l aibă aşa cum este şi de care e nemulţumit.

Totul e în ordine. Viaţa de altădată a fost ştearsă şi nu mai există. Pero, cel de azi, e, într-un anumit fel, nou născut. Pero nu mai e Pero. E un om nou. Trebuie făcut ceva cu acest om nou, plasîndu-1 într-o viaţă nouă şi dîndu-i posibilitatea să răsufle şi să trăiască. Dar cum ?

Asta e problema cea mai importantă. Hotărîrea e luată, dar ce va face mai departe ? Există două posibilităţi. Poate să dispară, pierzîndu-se în lume, pentru ca nimeni să nu mai audă niciodată de el. Ori, dimpotrivă, poate să facă un lucru mare, important şi uluitor, încît să-i lase pe toţi cu gura căscată. Să vadă cu toţii cine e Pero şi cit valorează. Asta poate s-o facă, numai să vrea.

Poate că va alege chiar această rezolvare. De fapt, nu ştie cxact ce trebuie să facă ; dar hotărîrea va veni de la sine. Nu s-a lăsat încă noaptea şi ideile salvatoare au destul timp să vină.

Cînd a terminat cu viaţa lui de pînă acum, a simţit o uşurare extraordinar de plăcută. Chiar şi cuiul care se înfipsese în el atît de nemilos, în locul cel mai sensibil, încetase să mai existe. A căzut pe drum. Nu l-a a- uzit cînd a căzut, .dar cuiul a dispărut. înviorat, Pero se grăbea în întîmpinarea viitorului mare şi necunoscut.

Nu e vina lui Pero că viitorul a început chiar *intr-imul* din locurile în care trecutul a încetat să mai existe. Stătea în faţa casei Renatei, fata care nu răspunde la scrisori. Cum a ajuns acolo, Pero nu ştia. Nu voise să fie acolo. Casa asta şi Renata erau părţi ale vieţii din trecut, pe care Pero a azvîrlit-o undeva pe drum. De ce stă acum aici ? Şi de ce stă Renata Lîngă gard ?

Pentru primii paşi făcuţi în noua viaţă, nu e bine deloc. în afară de asta, Renata stă în continuare acolo. Stă neclintită locului. Nu fuge şi nici nu-i întoarce spatele. De ce, oare ?

Pero îşi dă aere. Nu-i greu să faci acest lucru. Trebuie doar să-ţi scoţi puţin pieptul în afară ; numai atît, ca echilibrul corpului să nu fie tulburat. Apoi, să ai o înfăţişare cît mai enigmatică. O faci, cît ai clipi din ochi.

Renata observă schimbarea şi ştie c-o priveşte numai pe ea. Nici ea nu trebuie să rămînă aşa cum a fost pînă a- cum. In clipa asta şi ea are nevoie de demnitate. Renata o obţine în alt mod. îşi dă capul pe spate şi ochii ei privesc „prin Pero“, undeva în depărtare. Ea însăşi devine îndepărtată, inaccesibilă, de neatins.

Ca să-şi dreagă glasul, lui Pero îi este de ajuns să tuşească o dată. Pentru orice eventualitate, tuşeşte de cîteva ori. Cînd crede că a tuşit de ajuns, nu mai poate să înceteze. Tuşea se joacă diabolic cu el. Pero îşi opreşte respiraţia şi strînge din dinţi. Dar tuşea e de neînvins*. Şuvoiul de aer acumulat îi desface fălcile strinse cu putere. Pero expiră aerul cu forţa unei explozii. Tremură din tot corpul şi asta o face pe Renata să rîdă. Lui Pero i se înceţoşează ochii de lacrimi. O vede pe Renata cum rîde.

— De ce rî-zi ? gîngăveşte Pero. N-ai mai vă-zut un om ca-re tu-şeş-te ?

Renata a văzut mulţi oameni tuşind, dar nu vrea să recunoască. Clatină din cap :

— Nu, n-am vă-zut.

Pînă la urmă, tuşea încetează, dar asta nu însemnează că au trecut toate necazurile. Necazurile abia încep. Pero ştie că această clipă e hotărîtoare. E obsedat de dorinţa să ia cu el în noua viaţă măcar ceva din trecutul de care s-a lepădat. Primtr-xin efort 'al voinţei, reuşeşte să se apropie cu un pas de Renata.

Acum trebuie să spună ceva important şi demn de admiraţie. Să spună cu atîta tărie, încît s-o cuprindă a-meţeala pe Renata. Dacă ar avea măcar mai mult timp de gîndire, dar nu are. Trebuie să vorbeiască acum, ori niciodată. Pero deschide gura şi întreabă :

— Ce faci aici ?

„Tîmpenie !“ trage concluzia în aceeaşi clipă. Ce fel de întrebare e asta ! ? E clar că nu face nimic. Stă, a văzut-o doar că stă. De ce a trebuit s-o întrebe aşa ! ? Renata îi întăreşte şi mai mult credinţa că a greşit. Rîde de el.

— Ghici, dacă poţi !

E obraznică şi înfumurată, ca de obicei. Pero ar vrea să ştie cine-i dă dreptul să fie astfel. Vrea s-o sfideze, s-o nimicească cu dispreţul lui. Oricum, nu va putea să intre ou el în viitor. Nu e demnă.

— Ştiu. Prinzi cărăbuşi. Ca să-ţi faci salbă din ei.

Faţa Renafcei îşi schimbă culoarea. Trebuie să re-cunoaştem că asta o face şi mai frumoasă. Ei, şi ?

— Eşti un necioplit !

Asta-i o lovitură care doare ; dar nu trebuie să se trădeze.

— Dacă sînt necioplit, n-ai decît să nu stai de vorbă cu mine.

— De ce te-ai oprit din drum ? Pleacă de aici !

Iată, şi Renata crede că Pero nu merită altceva decît să fie alungat.

— Dacă nu-ţi place aici, pleacă tu !

— Eu stau în faţa casei mele. Presupun că am voie să stau înaintea propriei mele porţi.

— Eu sînt pe stradă şi strada nu-i a ta. Pot să stau aici cît vreau.

— Fă ce vrei, dar eu nu mai vorbesc cu tine. N-ai decît să rămîi aici pînă mîine.

Pero se gîndeşte că, totuşi, ceva ar mai putea fi salvat. încearcă :

— Ţi-am scris o scrisoare.

— Nu ştiu de nici un fel de scrisoare.

— Ţi-am pus-o în servietă, în timpul recreaţiei. Trebuie s-o fi găsit.

Renata se înroşeşte. Lui Pero nu i s-ar înrtîmpla una ca asta. El nu-i fetiţă. Sau, dacă i s-ar întîmpla, n-ar vedea nimeni. Renata îşi ţine privirea în pămînt. Nu se mai uită în zare, ori „prin Pero[tt].

— Ţi-am spus că habar n-am de scrisoare. Am rupt-o.

— Ai citit-o ?

— Nu. Nici n-am deschis-o.

Aşa, va să zică ? El îi scrie, iar ea rupe scrisorile, fără să se uite măcar la ele. Cum de a putut să se îndrăgostească de o asemenea fată ! ?

— De ce ai făcut acest lucru ? o întreabă aproape în şoaptă.

— Aşa mi-a plăcut. Nu vreau să-mi scrie oricine.

Răspunsul miroase a jignire. ,,©ricine“ e el ! în cazul acesta şi ea e pentru el o oarecare şi nimic mai mult. Nu-i va spune asta, dar- aşa e. Ori poate că a înţeles-o greşit. Poate că a vrut să spună că nu doreşte să primească scrisori de la nimeni. Aşa ar fi mai bine. Sînt destui oameni pe lume care detestă scrisorile.

— Ai un scris urît ! zice Renata.

Iarăşi îl jigneşte. Ori poate nu. Dacă-i cunoaşte scrisul, atunci...

— Dacă n-ai citit scrisorile mele, atunci de unde ştii cum mi-e scrisul ?

Renata îşi schimbă din nou culoarea feţei. Pero jubilează. Nu-i chiar totul atît de îngrozitor, după cum se

părea. Nu ştie că va primi o lovitură mai straşnică decît toate de pînă acuma.

— Ai cinci note slabe. Eşti cel mai rău elev din clasă. Iţi baţi joc de profesori.

— Asta n-are nici o legătură cu scrisoarea, se apără cu îndîrjire Pero.

— Ba, are. Nu vreau să primesc scrisori de la tine.

— Nu vrei ?

— Nu vreau !

— Nici n-o să mai primeşti. Am avut o scrisoare în buzunar, dar am rupt-o. Am aruncat-o la canal, să ştii !

— Ce-mi pasă mie !

Renata e mai roşie ca oricînd. Pero simte şi el cum roşeaţa îi inundă obrajii. Acum nu se mai sinchiseşte de asta. E furios. Ar vrea să-i spună ceva îngrozitor şi să plece. Se gîndeşte cu înfrigurare ce să-i spună. Numai cărăbuşi îi vin în minte. Sînt buni şi cărăbuşii.

— Du-te şi prinde cărăbuşi. îţi trebuie o salbă de cărăbuşi. Şi tu eşti un cărăbuş.

Renata se întoarce brusc. Fuge în casă şi parcă plînge.

Las’ să plîngă ! Nici nu merită altceva.

Pero se uită încă o dată la casă, ca şi cînd şi-ar lua rămas bun de la ea. Apoi porneşte mai departe pe stradă. Totuşi, nu s-a debarasat de cuiul înfipt în inimă. E încă acolo. E rău aşa, tare rău. Ar trebui să-şi înceapă viitorul într-un alt loc.

Profesorul crede că a fost imprudent

Ca în fiecare zi, profesorul ieşi din institut exact la ora şase dupănamiază. După el, mergea robotul. In urma lor, poarta grea, tăiată în gardul grădinii, se închise singură. Profesorul zîmbi mulţumit, ca de obicei. Poarta era marea lui slăbiciune. Una din numeroasele lui invenţii. Neînsemnată, dar mai dragă profesorului decît multe altele. De ce, desigur că n-ar putea să spună.

In clipă următoare, bucuria lui se întunecă. Astăzi va trebui să-şi schimbe programul de plimbare. Din pricina scrisorii şi a întîlmrii pe care a acceptat-o. Ce a avut de n-a aruncat pur şi simplu scrisoarea, aşa cum proceda cu toate celelalte ?

Cu siguranţă că nu era vorba numai de o stare momentană. Scrisoarea îi aţîţase curiozitatea omenească. N-a ştiut pînă mai ieri că o mai are. Credea că a isprăvit de mult cu asemenea sentimente. A trăit ani de-a rîndul numai pentru munca şi invenţiile lui. Numai atît îl preocupa. Nimic altceva. S-a îndepărtat de oameni, fără să ştie cînd şi cum s-a întîmplat asta. N-a simţit nevoia apropierii de vreo fiinţă omenească. N-avea nici un ajutor în muncă şi nici prieteni. Era, intr-adevăr, singur. Pînă cînd l-au înconjurat roboţii.

Ieri, după ce a citit scrisoarea aceea ciudată, a cugetat îndelung. Ce ştie el, în general, despre oameni ; despre preocupările şi despre viaţa lor ? S-a gîndit la ceea ce le era necesar în viitor ; la ceea ce a vrut să le creeze prin munca lui. Doreau ei, oare, să creeze aşa ceva ? Nu cumva au nevoie de o altă invenţie decît de navele cosmice şi de oameni-maşină ? Profesorul nu putea să răspundă cu certitudine la nici una din aceste întrebări. Acest fapt îl dezorienta.

Profesorul primeşte multe scrisori. Le citeşte însă

foarte superficial. Ba, chiar se poate spune că nu le citeşte deloc. Grămezile de scrisori le deschide, cu atenţie, î-ndemlnare şi repeziciune, un robot. Profesorul îl examinează şi găseşte mereu în mişcările lui sigure cîte ceva care-1 nemulţumeşte. Ca întotdeauna, profesorul vrea să înfăptuiască perfecţiunea. Deschiderea scrisorilor îl interesează aproape mai mult decît scrisorile înseşi.

Cind robotul îi întinde plicurile deschise, profesorul separă, cît ai clipi din ochi, tot ce îmi are valoare pentru el. Sînt lipsite de valoare cererile oamenilor necunoscuţi, care doresc să fie primiţi asistenţi în institut; ofertele inventatorilor, de ai căror nume n-a auzit niciodată ; invitaţiile la dineurile de gală ; scrisorile lungi ale admiratorilor din toate colţurile lumii şi încă multe altele, care nu pot să-i atragă niciodată atenţia. La urmă rămîn foarte puţine, şi cu cît numărul scrisorilor serioase e mai mic, cu atît profesorul e mai mulţumit. Cel mai fericit se simţea cînd nu rămînea nici o scrisoare.

Ieri, cînd a controlat corespondenţa, a găsit o scrisoare, înfcr^adevăr, neobişnuită. Nu era scrisă nici la maşină, nici de mînă. Era compusă din litere de ziar, lipite ou răbdare. Profesorul se gîndise în primul moment că e vorba de un şantaj şi a vrut s-o arunce. Atunci a observat această frază : *„Numai de dumneavoastră depinde destinul omenirii*

S-a hotărît s-o citească. Nu era lungă şi suna astfel :

STIMATE DOMNULE PROFESOR |

Sînt un fugar şi de aceea n-am îndrăznit să vă vizitez la institutul dumneavoastră. Nu ştiu dacă duşmanii sînt sau nu pe urmele mele. E vorba de viaţa şi de moartea întregii omeniri. Există oameni care posedă arme îngrozitoare, pe care vor să le întrebuinţeze. Eu am aflat prea multe şi de aceea am fost nevoit să fug. Teoretic, aceste arme ar

putea să fie făcute inofensive, lu- cril pe care e în stare să-l realizeze un singur om pe lume — dumneavoastră. Numai de dumneavoastră depinde destinul omenirii. Propun să ne întîlnim exact la ora şase şi zece minute după-amiază, la intersecţia Străzii Liniştite şi a Străzii Verzi. Ştiţi unde se află. Daca sînteţi de acord, daţi-mi de ştire printr-un anunţ discret în ziarul TUNETUL.

UN NECUNOSCUT

Profesorul a consimţit. Acum, cind impresia nemijlocită a scrisorii a pălit, i se părea c-a fost imprudent. Trebuia, într-un mod oarecare, să-l cerceteze pe Necunoscut, înainte de a accepta să se întîlnească cu el. Poate că, totuşi, nu-i decît o născocire. Poate că a devenit victima vreunui escroc, care-i va strica plimbarea cu propuneri şi pretenţii imposibile.

Se opri. Robotul se opri şi el. Mai era încă timp să-şi schimbe hotărîrea. Trebuia numai să pornească pe drumul lui obişnuit şi totul va fi în ordine.

In definitiv, de ce omul acela nu l-a oprit, pur şi simplu, pe stradă, să-i spună ce vrea ? Poate fiindcă el se plimbă pe străzi pe care sînt totdeauna destui oameni, iar Necunoscutul, aşa cum i-a scrtis, ar vrea să rămînă neobservat. Ori fiindcă ştie că profesorul nu se opreşte niciodată pe stradă şi-i refuză pe toţi cei care vor să discute cu el. Dacă-i aşa, atunci a procedat bine.

Acum nu poate să renunţe, fiindcă i-a făgăduit. Trebuie să se d[ucă la locul convenit. La urma urmei, dacă va vedea că omul l-a minţit, va întrerupe convorbirea şi-i va părăsi. Nimic mai uşor.

Porni hotărît spre Strada Liniştită, cu robotul după el.

Profesorul nu l-a observat pe băiatul care mergea pe cealaltă parte a străzii. Băiatul, însă, l-a observat. A văzut şi robotul. A traversat strada şi a pornit în urma lor.

Băiatul era Pero. In hoinărelile luifără ţel, a

ajuns
în apropierea institutului. Nu ştia unde se află şi nici
nu-1 interesa. Mergea căutîndu-şi scopul vieţii noi, fiindu-i cu totul indiferent unde-1 va găsi.

Cînd i-a văzut pe profesor şi pe robot, îl fulgeră gindul că profesorul e un om mare şi robotul lui o invenţie mare. Simţea o atracţie puternică faţă de tot ce e mare, fiindcă şi el dorea să devină un om mare. Şi profesorul, şi robotul i se părură dintr-o dată foarte apropiaţi şi nu s-a putut abţine să nu-i urmeze. De ce, nu ştia. Pînă unde-i va urma, de asemenea nu ştia. Dorea insă să fie in apropierea lor. Poate va găsi, în acest mod, locul pe care-1 căuta.

Pero ştia precis pe unde se plimbă profesorul. O ştia tot oraşul, pentru că profesorul nu-şi schimba niciodată nici ora, nici direcţia plimbărilor. Nimeni, şi nici Pero, nu putea să spună de ce. Dar oamenii se mulţumeau să tragă concluzia c*ă profesorul e o persoană cu principii solide, cu obiceiuri şi deprinderi statornicite. Pero, în schimb, nu era preocupat de asemenea întrebări.

Ia realitate, era vorba de cu totul alte motive. Profesorul alegea pentru plimbările lui străzile cu o circulaţie destul de vie, ca să poată realiza, prin examinarea roboţilor săi, sute de investigaţii importante şi inaccesibile oamenilor din jur. De aceea ieşea zilnic la plimbare la aceeaşi oră şi străbatea, totdeauna, aceleaşi străzi. Numai astfel putea să ajungă la concluziile de care avea nevoie. Prin urmare, plimbările profesorului nu erau plimbări obişnuite, ci muncă ştiinţifică întreprinsă pe stradă.

Dacă Pero ar fi ştiut asta, i-ar fi urmărit fără nici un fel de elan pe profesor şi pe robotul lui. Cînd profesorul o luă pe Strada Liniştită, atît robotul, cît şi Pero îl urmară cu supunere. Pero trase concluzia că şi-a schimbat drumul pe care mergea de obicei. Pentru el

problema aceasta era limpede. In ce-1 priveşte pe robot, chestiunea era şi mai* simplă. O parte a raţiunii lui mecanice îi poruncea să-l urmeze pe profesor. Făcu acest lucru fără împotrivire şi fără ezitare.

Pero, mergind în urma profesorului şi a robotului, începu să elaboreze un plan, într-adevăr, mare. Era fericit că întîmplarea l-a adus în apropierea omului celebru, pentru că, altminteri, n-ar fi ajuns niciodată la acest plan valoros.

Cînd s-a apropiat de capătul Străzii Liniştite, în locul unde se întretaie cu Strada Verde, Pero a zărit un om pe trotuarul de vizavi. Nu i-a acordat vreo atenţie deosebită. L-a zărit şi atît. In clipa aceea nu-1 interesa nimeni, în afară de profesorul Galaktici.

Omul aruncă ţigara, încă nefumată. Scoase apoi din buzunar o batistă mare şi îşi şterse fruntea. Nu era cald şi cu siguranţă că nu era transpirai; ! De ce şi-a şters atunci fruntea ? O ştia probabil numai el.

De abia îşi vîrîse batista în buzunar, că apăru o maşină mare pe cealaltă parte a Străzii Liniştite, pe unde veneau profesorul, robotul şi Pero. Venea tot mai aproape şi din ce în ce mai repede. Nici profesorul, nici Pero n-au observat maşina. E gimi de spus dacă .robotul a înregistrat prezenţa ei. Numai omul de pe trotuarul de vizavi putea s-o vadă. Dar pe el maşina nu-1 interesa. Fără să se mai uite înapoi, omul porni spre colţul străzii şi dispăru în Strada Verde. Maşina se apropia cu o viteză fulgerătoare.

ENKA află despre Pero Catastrofă

Omul din uşă nu se dădu la o parte din faţa marelui reporter. Stătea şi *se* uita fără să clipească la ENKA, de parcă ar fi vrut să descopere cît de mult valorează, de fapt, individul din faţa lui. Era ceva ciudat în comportarea noului venit. ENKA se gîndi numaidecît că ceva nu-i în ordine. Experienţa îi porunci să scape de vizitator, dacă nu vrea să aibă neplăceri.

— Scuzaţi, zise ENKA oficial, mă grăbesc.

Omul păru că n-a auzit. Continua să-l privească. în ochii lui era o implorare şi o tulburare adîncă, inexplicabilă.

wNu-i bine, gîndi nemulţumit ENKA, să mă uit la oameni cu prea mare atenţie. în felul acesta, în pofida dorinţei mele, devin martorul grijilor şi neplăcerilor altora. încep să-i compătimesc şi să doresc într-un fel să-i ajut. Trebuie să privesc «prin» oameni şi nu «la» oameni,“ conchise el cu înţelepciune. Dar asta nu-i aduse nici o uşurare. Omul stătea mai departe în faţa lui. Hotărî să dea asaltul încă o daită.

— Secţia de publicitate e la primul etaj şi toate informaţiile le dă secretarul de redacţie, rosti cu glas sec şi oficial, care-1 sperie şi pe el însuşi.

— Nu caut secţia de publicitate şi n-am nevoie de nici un fel de informaţii, rosti grăbit vizitatorul.

— îmi pare rău, dar, într-iadevăr, nu ştiu ce-am avea de discutat. Vă rog să-mi permiteţi să trec.

Omul ridică mîna, întocmai ca agentul de circulaţie la intersecţie. La drept vorbind, cam sfios şi fără dorinţa de a porunci ; dar destul de hotărît, ca să-l reţină pe reporter.

— Vă rog să-mi sacrificaţi doar cîteva clipe. Mi se pare că tocmai dumneavoastră sînteţi omul de care am nevoie.

ENKA oftă şi se uită la ceas. Mai erau cinci minute pînă la ora şase. Se gîndi să-l îndrumeze la Panăascuţită, dar acesta parcă-i bănuise intenţia. Lucra intens, cu capul adînc aplecat, deşi cu numai cîteva minute mai înainte nu avusese nici o treabă urgentă. Evident, Pană- ascuţită n-avea chef să-l ajute pe om. ENKA oftă încă o dată şi clătină neprietenos din cap.

— Spuneţi, dar scurt.

— Bine ! zise cu uşurare vizitatorul. O să vă spun numai ceea ce-i mai important. Aşadar, fiul meu a plecat de acasă. Mă tem că i s-a întîmplat ceva rău.

— Ce-i mai rău într-o astfel de aventură ? încercă ENKA să glumească. Faptul că fiul dumneavoastră se va întoarce, ori că nu se va întoarce ?

Omului însă nu-i ardea de glume. Se uită cu dojana la reporter,iar acesta tuşi fîstîcit.

— Cred că în cazulbăiatului meu nu e vorba de nici un fel de mofturi. E vorba de o situaţie crucială. O avalanşăde mustrărinedrepte şi o avalanşăde con secinţe neplăcute. înţelegeţi ?

— Nu, reouiniosou sincer ENKA. Cu astfel de băieţi am foarte puţină experienţă.

Vizitatorul clătină din cap cu înţelegere.

— La şcoală nu învaţă, faţă de colegi e nesuferit, peste măsură de sensibil, decepţionat, convins că toţi îl persecută şi nimeni nu-i vrea binele. In afară de asta, mi se pare că e şi îndrăgostit.

— De pe acum ? se miră reporterul.

— Cînd a plecat, m-am uitat în cărţile şi în caietele lui. Peste tot e însemnat unul şi acelaşi nume. Ce-i drept, e scris în trei feluri, dar asta nu schimbă lucrurile. Renata, Rene şi Renee. în multe locuri numele e şters cu linii trase în duşmănie, de parcă ar fi vrut să se răzbune pe litere. Fără îndoială, e la mijloc o dragoste foarte nefericită. Spuneţi-mi ce să fac ?

Reporterul clătină din cap încurcat. Nu ştia ce sfat

să-i dea tatălui părăsit. Pe el nimeni nu l-a abandonat niciodată şi nici el însuşi n-a fugit de cineva. în această privinţă, marele reporter n-avea nici un fel de experienţă, nici chiar cea mai modestă. Omul din faţa lui aştepta să audă vreo propunere, dar ENKA asculta cum cel mai perfect ceas din lume bate fără milă secundele.

— Mi se pare, spuse, ca să zică ceva, că ar trebui să daţi un anunţ în ziar. De exemplu, la *TUNETUL.* Este cel mai citit ziar din oraşul nostru. Aţi putea să-l anunţaţi pe băiat că nu i se va întîmpla nimic, dacă se întoarce ; dar că-1 aşteaptă multe şi tot soiul de neplăceri, dacă nu se va întoarce. Şi, necondiţionat, adăugaţi ceea ce se scrie la sfîrşitul fiecărei scrisori : Tatăl tău, care te iubeşte. Ce credeţi, ar merita să faceţi asta ?

Tatăl se gîndi cîteva clipe, apoi dădu hotărît din mină :

N-ar merita. Citeşte ziarele foarte rar. Pagina de anunţuri, niciodată. în afară de asta, aşa cum am spus, nu-i o fugă obişnuită. E o nouă manifestare a împotrivirii şi autocompătimirii. El însuşi a vrut să creeze o situaţie care să-i confirme ideile lui despre mediul înconjurător. Să devină, într-adevâr, un fugar şi, pînă la urmă, urmărit prin anunţul din ziar... of$_v$ totul pare îngrozitor de încurcat. Porecfla pe oare i-au dat-o colegii lui i se potriveşte întocmai.

— Cum îi zic ?

— Catastrofă. Pero Catastrofă.

— Interesant ! mormăi ENKA. Catastrofă, hm !

Tatăl oftă şi cu o mişcare obosită îşi şterse sudoarea de pe faţă.

— Ascultaţi, se învioră reporterul. Ce-ar fi dacă inju l-am declara fugar şi totuşi să scriem despre fugă. Ştiţi doar cum se face asta : „A dispărut un băiat, în vîrstă de atîţia şi atîţia ani, îmbrăcat într-un veston de culloare taşa şi aşa. Rugăm pe oricine oare ştie ceva despre el să anunţe redacţia ziarului *TUNETUL,* ori pe tatăl băiatului[44]. Am putea să publicăm şi o fotografie a lui.

Tatăl oftă din nou.

— îrhi pare rău că v-am reţinut atîta. Cred că ni-meni niu va putea să[j]l ajute pe Pero Catastrofă. Nici eu, nici dumneavoastră. Bănuiesc că nici chiar oamenii de ştiinţă. Pe Pero îl poate ajuta numai Pero. Vrea el, oare, acest (hicru ? Cine ştie ?!

Lui ENKA i se făcu milă. înţelegea ce povară a az-vîrlit în spatele lui taică-său acest fiu zăpăcit. Povara aceasta n-o poate uşura nici isteţimea celui mai mare reporter.

— Veniţi mai tîrziu, îi propuse ENKA. Aduceţi şi o fotografie a lui Pero. Poa/te că totuşi va fii de folos.

Tatăl era nehotărît, fapt oare mărea hotărî rea re-porterului.

— Promiteţi-mi că veţi veni, spuse el în aşa fel în- cî-

t cuvintele lui sunau a rugăminte. Evident, dacă fiul dumneavoastră nu se va întoarce pînă atunci.

— Nu se va întoarce, conchise tatăl abătut. Nici înainte, mici după anunţ. Totuşi, am să aduc fotografia.

îi întinse reporterului mîina şi se întoarse fără să zică un cuvînt. ENKA privi îngîndurat cîtva timp în urma lui. De la masa lui Panăascuţiftă se auzi un rîs încet şi răutăcios. ENKA îşi întoarse furios capul. Vru să spună ceva, dar se răzgîndi. Trînti cu zgomot uşa şi se îndepărtă cu paşi repezi.

Se temea să se uite la ceas. Frica era justificată. Ceasul cu cel mai dasăvîrşit mecanism arăta că reporterul nu va ajunge la timp. Era ora şase, cinci minute şi patrusprezece secunde.

Al şaselea simţ îi şopti reporterului că seara aceasta nu e urna obişnuinţă şi că iwi rău wu vine niciodată singur. Era pregătit pentru noi surprize şi perîtru noi întîm- plări neplăcute.

Multe întâmplări de neînţeles

Maşina care venea pe Strada Liniştită se mişca fără zgomot, dar îşi mărea fără încetare viteza. La volan şedea un om căruia ai fi zis că nu-i pasă nici de viaţa lui, nici de a altuia.

Cînd maşina se găsea la numai douăzeci de metri depărtare de cei oare se plimbau, Pero se întoarse întîm- plător. Observă maşina neagră, care începuse să duduie, şi, simţind pericolul, se lipi de gard. Maşina se apropia vertiginos de trotuar.

Cele ce s-au întîmplat după aceea s-au desfăşurat

atît de repede, încît nu s-ar putea povesti într-o succesiune de timp înlănţuită. Îmtîmplător, ori prin voinţa lui mecanică, e greu de spus, robotul veni în faţa radiatorului maşinii. Izbitura îl azvîrli în gard. Scîrţîitul frînei acoperi zornăitul metalului strivit. Robotul rămase nemişcat, de parcă spaima, ori însăşi moartea, l-ar fi ferecat ds gard.

Profesorul se întoarse să vadă ce se întîmplă în spatele lui. Nu văzu nimic altceva decît o maşină, care lunecă pînă la el şi se opri.

Revenindu-şi din spaimă, Pero se uita curios la tot ce se întîmpilă. Portiera maşinii se deschise. Profesorul se aplecă şi spuse ceva omului, ori oamenilor care şedeau în maşină. Pero era mult prea departe şi nu putea să desluşească despre ce vorbeau.

Indiscutabil, profesorul era supărat. Dădea din mîini, clătina din cap dezaprobator sau ocăra de-a binelea. După aceea, apărură din maşină două mîini, care-1 ajutară pe profesor să intre în maşină. Pero nu putea să-şi dea seama dacă ajutorul acesta îi place ori nu profesorului. Probabil că-i plăoea fiindcă, altminteri, nnair fi intrat. Portiera se închise. Maşina neagră şi uriaşă se retrase de pe trotuar în mijlocul străzii şi porni uşor pînă la intersecţie, unde, cu puţin timp mai înainte, stătuse omul ciudat care îşi ştergea transpiraţia de pe frunte, deşi îţi venea greu să crezi că-i era oald. Maşina dispăru apoi în Strada Verde, cu aceeaşi viteză nebună cu care venise.

Toate acestea s-au petrecut atît de fulgerător, încît te întrebai dacă s-au petrecut aievea.

Numai trupul dărîmat al robotailui, rezemat fără viaţă de gard, îţi confirma că nu e vorba de nici o îndoială. Strada Liniştită a fosit, intr-adevăr, scena uoei întâmplări neobişnuite, care nu are loc în fieciaine zi. Nu era nevoie să te freci la ochi. Ceea oe s-a îintampiat mu putea fi atribuit unui vis ori uinui jocjal imaginaţiei.

Trebuie ştiut că Pero Catastrofă nu era omul care să

se oprească la jumătatea drumului. Mai ales nu în ziua aceea, cînd hotărâse să realizeze fapte mari. Se apropie curajos de robot, dar cu precauţie. Se opri destul de aproape ca să poată vedea tot ce-1 interesa, dar destul de departe ca să fie în afara cîmpului de acţiune al mîini- lor robotului, dacă ele ar fi putut şi ar fi vrut să se întindă, ca să-i facă vreun rău. Nu trebuie să rîdem de precauţia lui Pero. Dimpotrivă, trebuie să-l respectăm pentru aceasta. Un om curajos şi prudent va ajunge totdeauna mai departe decît unul curajos, dar nechibzuit.

Robotul arăta cum arată victima unui accident de circulaţie. Un picior era fracturat deasupra genunchiului, iar celălalt, rău luxat. Corpul era plin de vătămături, mai grele şi mai uşoare, jupuituri, zgîrieturi, părţi turtite şi tot felul de tăieturi. Pe pieptul făpturii de fier se căs- cau spărturi atît de mari, încît, dacă cineva ar fi avut îndrăzneala să-şi vîre mina în ele, ar fi făcut-o fără dificultate. Capul robotului era turtit în cîteva locuri, ca bidonul de lapte folosit îndelung şi fără grijă.

Pero examina cu atenţie robotul, ceea ce nu-1 împiedica să reflecteze între timp. Ajunse la multe concluzii, mai mult sau mai puţin triste. Prima concluzie : robotul era lovi't în toată regula. A doua concluzie : oamenii şi roboţii nu mai sînt siguri nici pe trotuar. A treia concluzie : făptura aceasta de fier este considerabil mai rezistentă decît omul, de vreme ce poate să stea în poziţie verticală după toate cele întîmplate. A patra concluzie : la drept vorbind, pe robot tăria carapacei nu l-a ajutat la nimic. Fiindcă s-a zis cu el.

Concluziile erau mai multe, dar n-are rost să le enumerăm. Toate se reduceau la una singură : de robot nu mai trebuie să ţinem cont. în joc rămîn numai doi inşi : Pero Catastrofă şi profesorul Galaktici. Despre ce joc va fi vorba, nici Pero însuşi nu ştia ; dar că va fi un joc, nu se îndoia defel.

Oriunde se întîmplă ceva, trebuie să apară cel puţin un băiat curios. În afară de Pero, pe Strada Liniştită au mai apărut doi băieţi. Primul era ciufulit, cu capul tras intre umeri, cu ochii pe jumătate închişi, de parcă ar fi dormit; cu paşi domoli, dar cu o atitudine amenin-ţătoare. Al doilea arăta cu totul altfel. Vioi, fanfaron, mergînd ţanţoş şi pesemne foarte mulţumit de sine. De-sigur, foarte limbut şi mai puţin periculos decît primul.

— Ia te uită ! strigă el emoţionat. Cuiva i s-a făcut rău. Oho, păi ăsta-i omul de fier al profesorului. Ia te uită, ia te uită ! .A suferit un accident. Oare şi lui i se poate întîmpla aşa ceva ? Formidabil !

Băiatul ciufulit nu zise nimic. Se învîrtea de jur îm-prejurul robotului şi-l cerceta cu atenţie, printre pleoa-pele întredeschise. Se purta de parcă ar fi fost obişnuit să vadă roboţi striviţi de trei ori pe zi, dimineaţa, la prînz şi după-masă.

Noii veniţi nu-i plăcură lui Pero. Mai întîi fiindcă nu dorea deloc astfel de oaspeţi. în afară de asta, fiindcă nu dădeau nici cel mai mic semn că-i observă prezenţa.

— Copii, zise el ţâfnos, dacă chiar trebuie să vă ui-taţi, priviţi de pe cealaltă parte a străzii. Persoanelor nechemate nu le este permis accesul la locul accidentului.

— Ia te uită ! rînji limbutul. De unde ai apărut tu aici ?

Ciufulitul fu şi mai scurit.

— Şterge-o ! ordonă el cu un ton care nu îngăduia împotrivire.

îşi scoase mîinile din buzunar. Mîinile îi erau lungi, cu pumnii mari ca nişte maiuri. Destul de înţelept ca să nu se pună în conflict cu pumnii aceia, Pero nu stărui. încercă să folosească alte mijloace.

— Ascultaţi, ceea ce am spus este adevărat. Nu ne place ca oamenii să se apropie prea mult de robot. Ro-botul a devenit periculos pentru cei dimprejur, din cauza mecanismului defect. N-am vrea ca cineva să

aibă de suferit.

— Cine n-ar vrea ? întrebă limbutul.

Tocmai de o asemenea întrebare avea Pero nevoie.

— Profesorul şi cu mine, spuse el nepăsător. Cine altcineva ?

— Profesorul şi cu tine !? căscă gura băiatul cel limbut. Eşti cumva nepotul profesorului ?

— Nici vorbă ! Profesorul nu are nepoţi. Nepoţii sînt buni pentru alte profesiuni. Pentru asemenea muncă de răspundere, nu sînt. Eu sînt asistentul profesorului. Ştii tu ce-i aia ?

— Aha ! confirmă băiatul şi se dădu înapoi.

Pero îl privi pe sub sprîncene pe ciufulit. înfăţişarea băiatului mu arăta nimic care să aducă cu admiraţia şi respectul. întreaga lui fiinţă gîrbovită ascundea un mare mister. Lui Pero nu i-a trebuit prea mult timp spre a se convinge cît de nepăsător este băiatul faţă de savanţi şi faţă de asistenţii lor.

— Şterge-o de aici ! porunci şi mai hotărît ciufulitul.

Pero oftă şi trase concluzia că nu va scăpa de pumnii lui.

Se întâmplară atunci două lucruri neaşteptate. Mai îmrtîi, robotul îşi schimbă poziţia fără nici un fel de motive dlare. Se întinse pe trotuar, iar piciorul fracturat se rostogoli pînă la băiatul ciufulit. Celălalt băiat, flecă- reţul, ţipă şi fugi numaidecît în mijlocul drumului. Ciufuli/tul părea că nesocoteşte pericolul. Nici măcar nu s-a mişcat. Pero nu ajunsese chiar pînă în mijlocul drumului, dar se retrăsese cît mai departe de robot şi de pumnii ciufulitului.

— Aţi văzut ? îngînă tulburat Pero. Pericolele stau la pîndă.

— Nu e dovedit ! mormăi ciufulitul, privind pe sub sprîncene piciorul de fier al robotului.

Al doilea lucru neaşteptat veni de-acolo de unde sosise şi maşina neagră. Dar aceasta, a doua maşină, nu era neagră şi nu alerga nebuneşte, ca prima. Pero nu

ştia ce caută această maşină în Strada Liniştită, dar îl fulgeră gîndul că ar putea să-i fie de folos. Privi ironic spre cei doi băieţi şi îşi frecă mîinile triumfător.

— Băieţi, îmi soseşte ajutorul ! N^aş vrea să fiu acum în pielea voastră.

Flecarul se înspăimîntă de-a binelea, dar aştepta ca prietenul său să hotărască ce atitudine să ia. Ciufulitu'l se uită repede la maşină, care nu mai era atît de departe, apoi la piciorul robotului, care zăcea lîngă dînsul.

— Valea ! porunci el hotărît.

Se aplecă şi ridică piciorul robotului ; îl luă la subsuoară şi fugi în josul străzii. Flecăreţul îl ajunse din urmă, la intersecţie.

Pero se putea felicita pentru păcăleala pe care le-a tras-o celor doi băieţi. Dar n-a avut timp să se bucure, pentru că maşina ajunse la marginea trotuarului, iar Pero a învăţat în seara aceea că nu trebuie să ai încredere în maşini.

Marele reporter a întârziat, dar n-a ajuns prea tîrziu

Proverbul spune că dacă te-ai fript o dată, sufli şi-n iaurt. In oe-1 priveşte pe Pero, proverbul se adeveri întocmai. Băiatul îşi aduse aminte de concluzia că oamenii şi roboţii nu mai pot fi siguri nici pe trotuar şi nu lăsă nimic la voia întîmplării. Prin sărituri vrednice de admiraţie, se retrase şi se lipi de gard, fără să aştepte ca maşina să-J azvîrle într^acolo.

Maşina însă era paşnică. Se opri şi pe portiera des-

chisă ieşiră mai întîi picioarele, apoi întreg reporterul ENKA. Deşi Pero văzuse bine şi picioarele, şi pe reporter, totuşi, nu ştia cine-i, pînă cînd noul venit nu mormăi :

— Sînt de la ziarul TUNETUL.

Nici atunci, însă, Pero nu părăsi locul sigur de lingă gard. Era o măsură de precauţie, deoarece nu mai văzuse niciodată un ziarist şi nu ştia la ce trebuie să se aştepte de la un asemenea om. Obişnuit ca lumea să-l privească cu neîncredere, ENKA se străduia, printr-un torent de întrebări bine chibzuite, să spargă gheaţa.

— Acesta este robotul profesorului Galaktici ? A fost lovit. Un accident, ori un atentat împotriva robotului, ce crezi că a fost ? încotro s-a dus maşina ? Presupun că e vorba de o maşină. Am, sau nu am dreptate ? Oho ! Robotului îi lipseşte un picior ! Nu cumva vrei să susţii că robotul se ducea la plimbare cu un singur picior ? N-ai să afirmi o asemenea absurditate ! Foarte bine ! înseamnă că avea amîndouă picioarele. Piciorul care-i lipseşte acum l-a furat cineva. Tu ruu l-ai fumat, mu-i aşa?

Uimit, Pero rămase cu gura căscată, dLnd din cap, cînd afirmativ, cînd negativ. începea să creadă că omul din faţa lui e alcătuit pe de-a-ntregul numai din întrebări. Pînă şi cravata i se părea că aduce cu un semn de întrebare. Se trezi în el un respect adînc faţă de ziare şi ziarişti. Se gîndi că aceştia ar trebui să poarte, ca un simbol al profesiunii lor, o insignă sub forma unui semn de întrebare.

ENKA nu se îndoia de impresia pe care o face. Pentru el toţi oamenii şi toţi copiii erau ca nişte cărţi deschise, în oare citea, fără dificultate, laudele şi aprecierile la adresa inteligenţei sale. Tot ce făcea era premeditat şi stabilit după un plan. Mai întîi, torentul de întrebări intimida victima, de la care scotea ceea ce, altminteri, n-ar fi putut să scoată. Victima era acum Pero. ENKA îşi realiza punct cu punct planul. Primul

punct era epuizat. Făcu un pas înainte.

— Băiete, sînt sigur că un om mai potrivit ca tine n-aş fi îndrăznit să-mi doresc nici în cel mai frumos vis, afirmă măgulitor ENKA. Isteţ, clarvăzător, cu judecată ; pe scurt, aşa cum eşti tu. Persoana cea mai demnă de încredere pe care aş fi putut s-o întîinesc la locul întîm- plării. Prin urmare, povesteşte-mi ce s-a petrecut aici !

Măgulirile reporterului au sosit prea tîrziu. Pero l-ar fi îmbrăţişat pe ENRA pînă mal ieri şi, nespus de fericit, ar fi conchis că, totuşi, mai există în lume un om destul de înţelegător care să-i descopere virtuţile. Acum însă lui Pero îi era totuna dacă cineva îl va lăuda ori îl va ocărî. Căci acum a pornit pe drumul unei vieţi noi.

ENKA a fost nevoit să sufere o înfrîngere, pentru prima dată în bogata lui carieră de ziarist. încă nu ştia, clar al şaselea simţ îi dădea unele semnale de alarmă. Semnalele veneau şi din cealaltă parte : Pero Catastrofă, omul de încredere, tăcea, ca şi cîind ar fi luat apă în gură. Trebuie ţinut seama de faptul că pentru orice ziarist tăcerea e cea mai bună dovadă a ostilităţii şi a eşecului.

— Hai, nu te mai ruşina atîta ! încercă reporterul să-şi încurajeze victima.

— De ce să mă ruşinez ? izbucni Pero, considerîn-du-se ofensat. De mine sănmi fie ruşine ? De dumnea* voastră ? Ori poate de robotul care se plimbă schilod prin oraş ?

— Nu fi atît de impulsiv ! Am zis doar aşa, ca să spun şi eu ceva. în orice caz, nu trebuia să zic. Dacă ci-neva e timid, apoi nu eşti tu acela !

Pero se gîndi la discuţia avută cu Renata şi la tuşea pe care nu putuse să şi-o oprească şi-i veni să rîdă. Ce ştie acest ziarist despre timiditate !

ENKA închise ochiul stîng, de parcă ar fi ochit ; iar cu ochiul drept îl cercetă cu atenţie pe băiatul ciudat,

care nu se purta ca alţi băieţi într-o asemenea situaţie.

— în regulă, zise ENKA la urmă. Eu am să pun întrebări, iar tu ai să răspunzi. Mai întîi, cine eşti tu ?

— Asistentul profesorului Galiaktici.

Lui Pero îi plăcu falsul titlu pe care şi-l atribuise, mai ales după ce văzuse cum se lungesc feţele celor doi băieţi. încercă să-l lase perplex pe ziarist. Din păcate, EN- KA nu era omul pe care să4 poţi păcăli.

— Puştiule, dacă aş suferi de timiditate, aş roşi acum în locul tău. Basmele sînt pentru copiii mici şi nu pentru reporterii maturi. Oare nu-ţi dai seama ce deosebire e intre un copil şi un vulpoi bătrîn de la ziar ?

— Nu, răspunse Pero, ca să-l necăjească puţin pe reporter.

ENKA nu-şi pierdu cumpătul :

— Eşti grozav ! Spunenmi unde-i profesorul ? Dacă e şeful tău, trebuie să ştii !

întrebarea era, într^adevăr, neplăcută. Pentru respectarea adevărului, Pero ar fi trebuit să recunoască deschis că, după plecarea neaşteptată a profesorului, nici nu s-a mai gîndift lael. Era însă destul de inteligent ca să n-o mărturisească cu glas tare.

— Prin urmare ? îl grăbi reporterul.

Pero fu nevoit să mintă, pentru că era în joc prestigiul lui.

— Se va întoarce în scurt timp. S-a dus cu nişte treburi de-ale lui.

— Oho ! făcu reporterul emoţionat. Nu eşti chiar atît de neiniţiat, după cum credeam. Dar robotul ? Ce a păţit ?

— Accident de circulaţie. A stat, din imprudenţă, în faţa maşinii. Ştiţi, adăugă confidenţial, asta nu ne-a întristat cine ştie cît. Avem (roboţi mai mulţi decât ne trebuie.

— Prietenii au sosit cu maşina ?

— Da. Frumoasă maşină !

— Încotro s-^au dus ?

— Nu fiţi prea curios !

— Ce-a zis profesorul cînd s-^a pregătit pentru întîl- nire ?

— Ce aţi fi vrut să zică ? Poate că a zis : „Să ne grăbim, trebuie să dau gata cîţiva amici. “

ENKA se încruntă. Nu-i plăcea că băiatul face glume pe socoteala lui. Totuşi, îşi păstră sîngele rece.

— Cîţi prieteni erau ?

întrebarea îl zăpăci pe Pero, fiindcă nu văzuse cîţi oameni şedeau în maşină. Dar nici prin minte nu-i trecea să recunoască.

— Cincizeci şi doi, zise el rîzîmd.

— Admirabil ! i-o întoarse reporterul. Surplusul poţi să-l reţii. Acum încearcă să fii serios. Ceea ce te voi întreba va fi foarte important. Oamenii aceia erau, într-adevăr, prieteni ?

Pero simţi în glasul reporterului o notă stranie. Parcă stătea la pîndă. „în orice -caz, conchise el, ştie mai bine decît mine ce s-a întîmplat, ori trebuia să se întîmple. De ce să facă avere pe socoteala mea !“

— Intrebaţi-1 pe profesor, cînd se întoarce ! îi tăie scurt vorba şi-i întoarse spatele, uitîndu-se cu atenţie la maşina mică a reporterului.

ENKA strînse pumnii, de parcă ar fi avut de gîncl să întoarcă foaia, dar se stăpîni. Poate fiindcă unul din principiile sale glăsuia : „Totul de bunăvoie, totul fără zgomot. “ îşi aduse numaidecit aminte şi de-al doilea principiu : „Şi morţii pot să vorbească, dată te porţi rezonabil cu ei“.

Singurul mort era robotul profesorului şi de aceea ENKA se adresă lui. Cu toate că nu semăna întru nimic cu morţii obişnuiţi, robotul nu părea dornic să discute. ENKA îşi dădea pe deplin seama că, oricît de frumos s-ar purta, ar fi fără rost. Căci prea era de fier mortul

acesta şi prea neînsufleţit. Tocmai cînd se pregătea să ofteze nemulţumit şi să se frece cu degetul mare la tîmplă, reporterul zări un lucru interesant.

Marelui reporter îi atrase atenţia o placă mică de metal, semănînd cu o uşiţă, fixată pe pieptul robotului. La drept vorbind, numai pe o parte a pieptului. In mijlocul uşiţei se afla o ferestruică rotundă de sticlă. Poate că reporterul n-ar fi ghicit ce se ascunde după ferestruică, dacă uşiţa n-ar fi fost strîmbată şi aproape desprinsă. Aşa însă, văzu clar despre ce-i vorba. După uşiţă, se afla un aparat de fotografiat.

Se uită la Pero. Pero nu se uita însă nici la el, nici la robot, pentru că era preocupat de cercetarea rezistenţei anvelopelor din partea dreaptă a maşinii. Verificarea o făcea cu lovituri hotărîte ale picioarelor. In acest timp, reporterul se aplecă, îşi strecură mîna în deschizătura de la pieptul robotului, scoase de acolo aparatul de fotografiat şi se strădui ca acesta să dispară pe nesimţite în buzunarul pantalonilor săi. Totul a fost gata înainte ca Pero să-şi formuleze o apreciere hotărîtă cu privire la anvelope.

— Ascultă, e o cruzime ce faci ! îi reproşă prietenește ENKA. Distracţia ta ar putea să mă coste bani !

— Desigur ! confirmă Pero. Jucăria nu suportă să fie brutalizată. Ar trebui s-o ţineţi în vitrină.

ENKA se încruntă, pentru că defăimarea maşinii o considera o jignire a propriei sale persoane.

— Nu mai aveţi nici o întrebare ? zise răutăcios Pero, de parcă n-ar fi observat indispoziţia reporterului.

— Datorită amabilităţii tale, am aflat tot ce mă interesează. Dealtminteri, continuă **ENKA** mai încet, vorbindu-şi mai mult sie, dacă profesorul se întoarce în curînd, voi afla şi restul. Dacă nu se întoarce... hm, vom vedea.

Vorbele reporterului îl forţară pe Pero să cugete cum se vor desfăşura lucrurile dacă profesorul apare, şi ce-av putea să se întîmple dacă nu apare. „Fie ce o fi,

îşi spuse cu hotărîre, am să încerc să folosesc pînă la capăt ocazia pe care întîmplarea mi-a oferit-o cu atîta mărinimie !“

Discuţia dintre doi tati şi o fiică

Pentru a doua oară întâmplarea a intervenit în marea aventură a'lui Pero. De astă dată întîmplarea se numea Tic-Tac. Băiatul mergea pe stradă răsfoind o carte, cînd se ciocni de tatăl lui Pero.

— Unde te uiţi ? îl mustră tatăl lui Pero, dar nu prea aspru, pentru că el însuşi era în seara aceea neatent faţă de trecători.

— Iertaţi-mă, tovarăşe Catastrofă î se scuză fîstîcit băiatul. Intr-adevăr, n-am vrut.

— Ce-ai zis ?

— Am spus că-mi pare rău.

— Nu asta, ci vorba cealaltă.

— **O !**

Băiatul îşi dădu seama ce greşeală făcuse. Poreclele fiilor nu-i privesc niciodată pe părinţi. I-a scăpat vorba înainte de a se dezmetici după ciocnire. Lui Tic-Tac îi veniră în minte cel puţin zece neplăceri pe care ar putea să le aibă din cauza imprudenţei sale. Dar acum nimic nu se mai putea schimba.

— Iertaţi-mă pentru cealaltă vorbă. Pur şi simplu, nu ştiam ce vorbesc. Fiecăruia i se întîmplă cîteodată să spună ce nu vrea.

Tatăl lui Pero nici nu se gîndea să-i facă neplăceri lui Tic-Tac. îl chinuiau alte griji.

— Eşti din clasa lui Pero ?

— Deocamdată, da.

— Ce înseamnă deocamdată ?

Tic-Tac îşi dădu cuvîntul de onoare faţă de el însuşi ca, în viitor, mai întîi să cugete şi apoi să vorbească. Iarăşi spusese prea mult, dar acum nu mai avea nici o

scăpare.

— Cred că deocamdată sintem în aceeaşi clasă, dar, mai tîrziu, vom vedea. Ştiţi, Alexandru Macedon şi alte poveşti... Sînt prea multe, ca să ne gîndim că va rămîne mult timp în mijlocul nostru.

Socoti că, pentru această declaraţie, Pero îl va răsplăti din plin. Dar îl linişti încrederea în discreţia părintelui.

— E clar, dădu din cap tatăl lui Pero. Eşti un băiat isteţ. Spune-mi, există în dasa voastră o fetiţă pe care o cheamă Renata ?

„Lucrurile se încurcă, îşi spuse Tic-Tac. înseamnă că şi tată-său a aflat despre dragostea secretă a lui Pero, care e atît de secretă, încît fiecare din clasă ştie cîte ceva. Trebuie să confirm, ori să neg ? reflectă Tic-Tac. Dacă toţi oamenii ar tăcea, conchise el pînă la urmă, nu s-ar mai întâmpla chiar nimic în lume. Lumea fără întîmplări ar deveni tuturor urîtă şi plictisitoare. De o asemenea lume nu are nimeni nevoie. Aşadar, trebuie să vorbesc. “

— O cunosc pe Renata şi ştiu unde locuieşte. Pero i-a scris scrisori. Nu le-am văzut, însă asta e sigur. Renata locuieşte pe prima stradă la stînga, la numărul opt. Poarta grădiniţei e închisă, dar există sonerie.

— Mulţumesc, băiete. Nici nu-ţi dai seama ce serviciu mi-ai făcut.

,,Serviciul făcut tatălui nu-i niciodată un serviciu făcut fiului“, cugetă Tic-Tac şi hotărî să dispară cît mai repede.

— Sper că nu mai aveţi nevoie de mine. La revedere !

— La revedere şi încă o dată mulţumesc.

Tic-Tac dispăru în josul străzii. La prima intersecţie o luă la stînga. Se opri în faţa casei cu numărul opt. Apăsă pe butonul soneriei, trăgînd emoţionat cu coada ochiului spre colţul străzii de după care trebuia să apară tatăl lui Pero. Din fericire, Renata veni repede. Ne-

păsătoare, sări într-un picior pînă la gard.

— Ai nevoie de ceva, Tic-Tac ?

— N-am nevoie de nimic, dar în curînd îţi vor trebui tie, multe !

— Ce tot trăncăneşti ?

— Vei vedea cine trăncăneşte, cînd la această poartă va suna tatăl lui Pero. Ştie tot. N-aş vrea să mă cheme Renata în seara asta !

Zîmbi, tulburat el însuşi de marea nenorocire a Renatei. Tăcu atunci cînd îl observă în colţul străzii pe tatăl lui Pero, şi, fără s-o salute pe Renata, pomi ţopăind de-a lungul trotuarului. După un asemenea noian de întîmplări, se simţea parcă mai uşor, mai plin de avînt şi mai bucuros.

Renata tremura din tot trupul. Vru să se întoarcă în casă şi să se ascundă undeva, dar nu putea să se mişte din loc. Picioarele o trădau. Dacă tatăl lui Pero vine, într-adevăr, aici, va fi sfîrşitul lumii! De ce a trebuit să citească scrisoarea ? De ce ?

Paşii se apropiau, dar ea nu-i auzea. Abia sunetul strident al soneriei o trezi din toropeală. Văzu la poartă o figură gravă şi posomorită şi ţipă, acoperindu-şi faţa cu mîinile.

Cineva alergă din casă. Era tatăl Renatei. Nu întrebă nimic, ci se burzului numaidecît la noul venit.

* — Ce doriţi ? De ce o speriaţi pe fiica mea ? Ce fel de comportare e asta ? Să vă fie ruşine !

Tatăl lui Pero fu nevoit să aştepte pînă cînd torentul de cuvinte se opri.

— Scuzaţi-mă, n-am vrut s-o sperii. Am sunat şi ea a început să ţipe. Nici n-am observat că e aici. Permiteţi-mi să mă prezint.

— Nu doresc să fac cunoştinţă cu oameni care sperie copii. Haide, Renata !

— Vă rog, ascultaţi-mă ! E vorba de fiul meu !

— Dacă a făcut ceva, atunci speriaţi-1 pe el şi lăsaţi-ne pe noi în pace !Renata m-ar putea ajuta.

— Renata ?! rămase uluit tatăl fetei. De unde v-a venit ideea asta ? Fetiţo, ce-i cu tine ? Tremuri ? Aţi văzut ce aţi făcut ?!

Tatăl lui Pero nu mai ştia cum să-l convingă ca să-l asculte liniştit.

— încercaţi să mă înţelegeţi ! zise în cele din urmă. Fiul meu e îndrăgostit de fiica dumneavoastră.

— Ce ? se îngrozi tatăl fetiţei. Renata, spune-i îndată că nu-i adevărat ! De ce taci ? Vorbeşte !

Renata dorea ca pămîcntul să se deschidă numai un pic, atîta cît îi era necesar unei fetiţe să dispară pentru totdeauna din faţa ochilor tuturor oamenilor.

— Vorbeşte ! aproape că se răsti taică-său la ea.

Renata nu mai putea să tacă, iar pămîntul nu se deschidea.

— El mi-a scris scrisori, îngînă şi izbucni în plîns.

— Ruşine ! şuieră printre dinţi tatăl fetiţei. Chiar mîine mă duc la şcoală şi am să cer să-l dea afară pe derbedeul ăla.

— A dispărut! zise abătut tatăl lui Pero. De aceea am şi venit aici.

Renata suspina şi mai tare. Nu ştia nici ea de ce.

— Sper că nu-1 vom mai vedea ! zise, fără pic de compătimire, tatăl Renatei. De ce o amestecaţi în treaba asta pe Renata ? Vreţi s-o învinuiţi, fiindcă n-a răspuns la dragoste ? O, n-ar fi trebuit să vorbesc aşa ceva în faţa copilului. Ar putea să rămînă cu o traumă pentru toată viaţa.

— M-aţi înţeles greşit. N-am venit ca s-o întristez pe fiica dumneavoastră şi nici să vă supăr. Am venit s-o întreb ceva pe Renata.

— Vă interzic !

— Şi dumneavoastră sînteţi tată !

— Tocmai de aceea !

— Renata, ştii unde s-a dus ?

— N-ai voie să răspunzi î

— Te rog, spune-mi !

— Nu ştiu. Intr-adevăr, nu ştiu ! zise Renata, înghiţindu-şi lacrimile.

— Eşti neascultătoare ! ţipă tatăl ei. Ţi-am interzis categoric !

— Oh, de ce a făcut una ca asta ! suspinăRenata. Totul se putea repara. Şi notele slabe, şi toate celelaltc.

N-avea voie să facă una ca asta !

Apoi fugi în casă, fără să ţină seama de cei doi taţi, care stăteau amuţiţi şi miraţi.

— Ce fată cuminte e Renata ! oftă tatăl lui Pero, cînd suspinele fetiţei amuţiră undeva în pridvor.

— Plecaţi ! porunci sec celălalt tată. Plecaţi îndată !

Şi nu încercaţi să aruncaţi vina pe fiica mea !

— Fiţi fără grijă ! răspunse liniştit tatăl lui Pero. Vă mulţumesc pentru înţelegerea pe care mi-aţi arătat-o. Un tată ar trebui să ajute pe un alt tată, nu-i aşa ? Este aproape o datorie !

Plecă gîrbovit de griji. Celălalt tată aşteptă ca ecou] paşilor lui să se stingă. Abia atunci se întoarse în casă. Reflecta de ce sînt oamenii cîteodată atît de cicălitori. Nu putea să descopere vreun motiv plauzibil.

Profesorul se întoarce

In jurul robotului se adună o mulţime de pietoni curioşi. ENKA şi Pero îi împiedicau să se apropie prea mult de victima de fier a accidentului de circulaţie. Nu era un lucru uşor, pentru că toţi oamenii voiau să vadă fiece amănunt. Mulţi ardeau de dorinţa să atingă măcar robotul. Zadarnice erau avertizările şi ameninţările că mortul metalic ar putea să explodeze. Oamenii ştiau că nu exista vreun pericol, deoarece ENKA şi Pero n-ar fi stat acolo.

Tocmai cînd situaţia deveni aproape de nesuportat, în colţ, la întretăierea Străzii Liniştite cu Strada Verde, apăru maşina neagră. Pero şi ENKA au observat-o în acelaşi timp. Maşina, neţinînd cont de nimic, străbătu prin mulţime şi se opri chiar în faţa radiatorului maşinii reporterului.

— Acum, ori niciodată ! mormăi Pero şi se repezi spre portiera maşinii.

— Ce-i ? îl întrebă morocănos profesorul Galaktici, care, din pricina mişcării nestăpînite a lui Pero, nu putea să iasă din maşină.

— Trebuie să discut cu dumneavoastră între patru ochi. E important.

Vorbea atît de încet, încet reporterul şi ceilalţi nu puteau să înţeleagă ce spune. Profesorulîl privi cerce tător şi parcă stătea pe gînduri, dacă să-i îndeplinească sau nu dorinţa. în cele din urmă hotărî :

— Intră în maşină ! Este singurul mod de asta de vorbă nestingheriţi.

Pero îşi făcu loc pe bancheta confortabilă şi închise neîndemânatic portiera. Reflectă ce trebuie de fapt să spună. îi deveni clar că nu ştie nimic din ce l-ar putea interesa pe celebrul profesor.

— Cine eşti ? îl întrebă profesorul, nu tocmai amabil.

— Asistentul dumneavoastră, răspunse Pero, sperindu-se el însuşi de vorbele lui.

— Oum ?! Glumeşti ?

Pero credea că totul e pierdut, dar hotărî să reziste pînă la capăt. La drept vorbind, nu ştia exact nici el ce vrea să obţină.

— Trebuie să vă povestesc totul ! spuse grăbit, temîndu-se că profesorul îl va da afară din maşină. Mă găseam aici cînd maşina a doborît robotul.

— O ! tresări profesorul ; iar şoferul se întoarse, pri- vindu-1 cu atenţie pe băiat. Continuă ! îl încurajă savantul. Povesteşte-mi tot ce ai văzut. E foarte interesant.

Pero nu înţelegea tulburarea acestuia, dar nici nu-1 interesa prea mult. Mai important era faptul că marele savant era dispus să-l asculte.

— Nu ştiu ce vă interesează cel mai mult. Am observat această maşină venind în goană şi virînd apoi pe trotuar. S-a apropiat de robot, pe care l-a azvîrlit în gard. V-am văzut apoi pe dumneavoastră, cînd aţi intrat în maşină.

Pero îl observă pe şofer cum clatină din cap, examinîndu-1 cu o privire ciudată şi neplăcută. îşi dădu seama că şoferul îl urăşte şi nu ştia de ce.

— Dacă el tăgăduieşte acest lucru, zise Pero, arătînd cu mîna spre şofer, eu voi fi martor împotriva lui.

— Nu-i nevoie! zîmbi profesorul. Totul e aranjat. Spune-mi altceva. De ce consideri povestea asta a ta atit de importantă şi de confidenţială ?

Pero se fîstîci pentru că, în sflrşit, auzea întrebarea de care se temea cel mai mult.

— E important ceea ce s^a întâmplat mai tîrziu. Despre maşină şi despre robot nici nu aveam de gînd să vorbesc. Dumneavoastră m-aţi întrebat.

— Ai dreptate ! declară, oarecum încurcat, profesorul. Ce s-a întîmplat mai tîrziu ?

— Eu păzeam robotul. Au venit doi băieţi, cărora de asemenea le-am spus că sînt asistentul dumneavoastră.

Unul dintre ei a furat piciorul robotului. N-am putut să mă opun.

— Slab paznic ! zîmbi profesorul. Dar nu te speria. Paguba nu-i mare.

— Aşa-mi ziceam şi eu ! rosti cu uşurare Pero. Apoi a apărut...

Pero tăcu, pentru că ENKA se apropie de maşină şi bătu cu degetul în geamul portierei.

— Ce doriţi ? strigă neliniştit profesorul.

ENKA se văzu nevoit să strige şi el :

— Sînt de la ziarul TUNETUL. In curînd se va încheia ediţia.

— în regulă ! Duceţi-vă şi vă încheiaţi ediţia. N-am nevoie de dumneavoastră. Nu am nimic senzaţional pentru dumneavoastră.

Răutăcios, Pero se bucura şi nu-şi putea ţine rîsul, privind mutra nemulţumită a reporterului. ENKA nu se dădu însă învins. Ţipă mai tare decît cel mai gălăgios vinzător de ziare.

— Măcar cîteva cuvinte, domnule profesor ! Acesta este primul robot care a suferit un accident de maşină.

— în ordine, răspunse profesorul. Aşteptaţi !

Se întoarse iarăşi spre Pero.

— Prin urmare, a venit acest ziarist şi te-a asaltat cu o mulţime de întrebări, nu-i aşa ? Ce i-ai povestit ?

Pero observă din nou privirea ciudată a şoferului, dar simţi o încordare deosebită şi-n glasul profesorului.

— Nu i-am spus nimic, declară el cu mîndrie. Am discutat cu el, aşa cum discut acum cu dumneavoastră. Cred că n-a fost prea entuziasmat.

— Foarte bine ! îl lăudă profesorul. Deocamdată numirea ta ca asistent este atestată.

Pe Pero îl învălui un val de roşeaţă.

— Vorbiţi .serios ?

— Bineînţeles ! Îmi place că ştii cum să procedezi cu ziariştii. Hai să coborîm din maşină ! Nu se face ca

ziarul *TUNETUL* să aştepte atît de mult.

— Cind ieşiră din maşină, fură întîmpinaţi cu murmure de emoţie şi admiraţie. ENKA veni numaidecît în faţa profesorului.Vă rog...

— Ştiu, îl întrerupse savantul. Doriţi o declaraţie pentru presă. Foarte bucuros. Scrieţi : „Profesorul Galaktici declară că nu dă nici un fel de declaraţii." Sînteţi mulţumit ?

— Dar, domnule profesor, începu să se văicărească ENKA, ce vor zice cititorii ?

— Vor zice că profesorul e un om serios, care nu vrea să facă zgomot în jurul unor fleacuri.

— Nu sînt fleacuri. Robotul dumneavoastră e complet distrus. Văd că bara de protecţie a maşinii e îndoită, înseamnă că maşina a lovit robotifl.

— Tot ce spuneţi este adevărat, îl întrerupse profesorul, cu glasul uşor ridicat, dar dumneavoastră nu cunoaşteţi principalul.

— Principalul este că locul maşinii nu e pe trotuar.

— ... sau al roboţilor în mijlocul străzii, zîmbi profesorul. Se pare că o declaraţie e totuşi necesară. Robotul n-a fost trîntit pe trotuar. în mecanismul său a apărut o defecţiune şi el a pornit pe neaşteptate spre cealaltă parte a străzii. Asta s-a întâmplat chiar în clipa cînd trecea maşina. Bineînţeles, eu voi suporta dauna.

Uluit, ENKA se uita la profesor. Clătina în acelaşi timp din cap, de parcă nu şi-ar fi crezut urechilor.

— Nu sînteţi mulţumit ? îl întrebă amabil profe sorul. Totul e atît de clar !

— Nu e clar cum de a ajuns robotul lîngă gard, dacă afost doborît în mijlocul străzii ! Nu e clar cine a lăsat aceste urme de cauciuc pe trotuar ! Pe scurt, multe nu sînt clare !

Profesorul zîmbi blînd, dar în acest zîmbet era mai multă compătimire deaît înţelegere.

— îmi pare rău, zise la urmă, că nu vă pot face fericit cu un fapt senzaţional, de mare vîlvă. Totul s-a întîmpiat chiar aşa cum v-am povestit. Robotul se află lîngă gard, pentru că lovitura a fost foarte puternică.

De unde provin urmele de cauciuc pe trotuar, într-adevăr, nu ştiu. Vă daţi seama că în ultimii zece ani au trecut pe această stradă destule maşini. Una din ele a depăşit probabil caldarîmul şi a lăsat urmele despre care vorbiţi. Cred că această explicaţie trebuie să vă satisfacă. Dealtfel, asistentul meu a fost de asemenea martorul întâmplării.

— Asistentul ? rămase uluit ENKA. Credeam că e numai o glumă.

— Nu. Este un tînăr foarte serios, pretinse profesorul şi-i zîmbi amiabil băiatului.

— Cu ce vă poate fi el de folos ? Pun pariu că încă nu şi-a terminat şcoala elementară.

— Ţineţi minte, dragul meu ziarist, că înţelepciunea n-«are totdeauna nevoie de o barbă căruntă. Băieţii de astăzi sînt adeseori foarte capabili. Atît de capabili, încit de colaborarea lor se pot folosi chiar şi profesorii bă- trîni. Cred că nu mai avem despre ce vorbi. Grăbiţivă, altminteri vor încheia ediţia fără dumneavoastră !

ENKA făcu o plecăciune fîstîcit, şi pomi cu paşi repezi spre maşina lui. Profesorul îl urmări cu o privire veselă şi destul de răutăcioasă. Cînd maşina porni, profesorul îi făcu semn cu mina lui Pero.

— Trebuie să ridicăm robotul. Roagă-i pe oameni să-ţi ajute să-l pui în maşină.

Voluntari erau mai mulţi decît suficienţi. într-o clipă robotul se afla în portbagajul spaţios.

— Să mergem ! îl invită profesorul pe Pero.

Maşina pomi înainte ca Pero să se poată convinge el însuşi că ceea ce se întîmplă nu-i un vis. Minciuna s^a transformat .în adevăr. Pero Catastrofă a devenit asistentul celebrului profesor Galaktici.

Reflecţiile marelui reporter

Reporterul ENKA apăsă furios pe accelerator, îndată

ce trecu de colţul străzii. Maşina lui alerga nebuneşte, cu pistoanele motorului sfîrîind ca o pisică. Era un motor care nu se opunea niciodată călătoriei rapide. Gonind din ce in ce mai repede, ENKA zări la un moment dat partea din spate a maşinii negre.

Maşina suspectă nu era acum departe. Farurile ei roşii, care scinteiau în amurg, parcă îl ademeneau. Urmărind-o, îl frămintau tot felul de gînduri. La prima intersecţie situaţia îi deveni ceva mai clară. Dacă profesorul se întoarce la institut, ceea ce e foarte posibil, atunci maşina neagră n-a ales drumul cel mai scurt. „Fie ce-o fi, îşi zise ENKA, undeva tot trebuie să ajungem. Asta e dealtminteri, lucrul cel mai important^, astfel incit s-a agăţat de cele două puncte roşii şi le urmărea cu perseverenţă, ca un cîine de vînătoare.

Treaba nu era prea grea şi ENKA se putea lăsa antrenat de una din distracţiile sale cele mai plăcute. Această distracţie a denumit-o cindva, pe jumătate în glumă, pe jumătate in serios, „discuţia dintre doi oameni maturi“. Regula jocului era foarte simplă. Primul participant întreabă, iar al doilea răspunde. Cel care întreabă e reporterul ENKA, iar cel care răspunde e tot el. Cei doi interlocutori se înţeleg, de obicei, foarte bine ; dar, cîteodată, ajung şi la certuri violente. Asemenea discuţii sînt, fără îndoială, pasionante. Reporterul tuşi, ca să-şi dreagă glasul, şi spuse dojenitor :

— ENKA, astăzi te-au tras pe sfoară !

— Da, confirmă celălalt. Ce-i drept, e drept. Totuşi, nu uita că ultima carte n-a fost încă jucată.

— Sînt de acord, spuse îngindurat primul interlocutor. Dar cine are cartea ?

— Interesantă întrebare ! remarcă al doilea.

— Fii atent, ENKA, grăi primul interlocutor, pe un ton blînd şi sfătos, pentru a clarifica ceva, trebuie ca fiecare lucru să-l aşezăm la locuil lui.

— Crezi, ENKA, se ofensă celălalt, că nu ştiu asta ? Prima treabă a fost să apreciez împrejurările acelei în-

tîmplări ciudate.

— Foarte bine ! îl lăudă primul interlocutor. Eşti pe calea cea bună. Spune-mi, prin urmare, ceva despre împrejurări.

— Urnele împrejurări ale acestei întimplări sînt ciudate, grăi al doilea interlocutor. Adică sînt explicabile, dar nu suficient. Altele sînt posibile. Prin raţiune, le putem înţelege. Şi aproape fiecare fapt conţine astfel de împrejurări.

— Vrei să spui, întrebă emoţionat primul interlocutor, că încă n-ai epuizat seria ?

— Da ! Vreau să spun că mai sînt şi alte trei feluri de împrejurări : neinteligibile, neverosimile şi imposibile. în ce priveşte cde neinteligibile, ou ele am putea cumva s-o scoatem la capăt ; dar ce ne facem cu cele neverosimile şi imposibile ? Prietene ENKA, recunosc sincer că de mult nu m-am.simţit atît de prost ca astăzi.

— Te cred ! spuse îngîndurat primul interlocutor. Nici eu nu mă simt mai bine. îmi face impresia că din seria ta lipseşte un gen de împrejurări. Poate că tocmai genul acela e cheia care deschide uşa misterului.

Al doilea interlocutor se tulbură :

— Cred că n-am uitat nimic !

— Ai uitat !

— Ba n-am uitat !

— Nu fi încăpăţînat. Cînd o să-ţi aduc aminte, îţi va £i ruşine.

— Zi-i, ENKA. Ştii că pot să înghit multe.

— Prin urmare, ţine-te bine : ai uitat împrejurările născocite !

— O ! zise interlocutorul uituc. Tu eşti cea mai înţeleaptă minte în lumea jurnalisticii. Da, trebuie să găsim toate împrejurările născocite şi vom fi pe calea adevărată.

Discuţia dintre cele două mari minţi înţelepte deveni apoi mai intimă şi mai senină.

— Ascultă, ENKA ! zise primul interlocutor, cînd se

va termina afacerea asta, va trebui să scrii vreo nouă reportaje.

— Cred că treaba asta mu e pentru mine. Tu eşti cel mai indicat. Nu mă îndoiesc că vor ieşi admirabil. Ne sînt tăinuite unele fapte, dar noi vom descoperi secretul.

— Acesta este cuvîntul! exclamă primul interlocutor. Noi ! Noi doi vom scrie reportajul. Tu şi eu. Doi titani ai jurnalisticii. Marele ENKA şi marele ENKA.

— Trăiască titanii ! chiui al doilea interlocutor.

Maşina reporterului mări viteza în urmărirea color două puncte roşii.

Acesta era momentul istoric cînd s-a înfiripat ideea reportajelor care aveau să-i aducă mai tîrziu lui ENKA celebritate în toată lumea.

Şoferul nu-i poate fi prieten

Aşezat comod pe bancheta maşinii negre, Pero se gîndea la evenimentele zilei. Fără îndoială, norocul îi întinsese mîna şi, cu siguranţă, îi surîdea în acelaşi timp. De ce să nu-i surîdă, dacă i-a întins mîna ? Oricum, una fără alta nu se poate.

Cindva, Pero obişnuia să viseze cu ochii închişi. Atunci lucrurile imposibile se transformau în posibile, iar dorinţele lui inaccesibile se realizau. Totuşi, acestea nu erau numai visuri. Ceea ce se întîmplă acum e cu totul altceva. E realitatea.

Pînă adineauri, rătăcise pe străzile oraşului singur şi părăsit. Era trist, neînţeles şi luat In derîdere. Purta

in piept o durere care-1 sfîşia şi îl înăbuşea. Păşea fără să ştie încotro se duce. Fugise din viaţa lui veche, iar drumurile celei noi nu ,le cunoştea încă. Era un rătăcitor singuratic şi fără busolă.

Acum şedea înrtr-o maşină (adevărată, lingă un profesor adevărat, al cărui nume oamenii îl pronunţă cu respect. A devenit asistentul omului celebru. Persoană de încredere, cum ar zice ziaristul ăla zăpăcit. Visa cel mai frumos vis din viaţa lui, fără să fie nevoit să închidă ochii.

Ii întrerupse gîndurile vocea aspră a şoferului. Omul acela nesuferit deschidea acum pentru întîia dată gura. Vocea, ca şi înfăţişarea lui, era neplăcută.

— Sînteţi sigur, domnule profesor, că totul e în ordine ?

Profesorul nu răspunse imediat. Poate că se gîndea unde ţinteşte şoferul.

— Desigur ! zise în cele din urmă. Nu ai impresia asta ?

Şoferul mormăi ceva nedesluşit.

— Numai ziaristul n-â fost prevăzut, continuă profesorul ; dar, după cum ai văzut, a plecat cu mîinile goale.

— Pare-se că aşa-i, şopti printre dinţi şoferul.

— De ce atîta suspiciune !?

— S-a interesat prea mult de urmele cauciucului de pe trotuar şi de roboţii care stau rezemaţi de gard. Asta nu-mi place î

Profesorul deveni îngrijorat. Se simţea acest lucru din glasul lui.

— A căutat ceva senzaţional. Asta-i tot. Şi a plecat fără nimic. Cu atît mai rău pentru el !

Pero urmărea cu atenţie discuţia, deşi nu putea să înţeleagă aproape nimic. Ce-i drept, se vorbea despre întlmplări cunoscute, dar în dosul fiecărei fraze se presimţea un alt sens, de neînţeles pentru el. In afară de asta, îl mira tonul cu care un şofer obişnuit se

adresează unui profesor celebru. Dacă profesorul l-a scăpat de neplăceri, lurnd asupra sa toată răspunderea ciocnirii, aceasta nu-i dădea dreptul să se comporte cu profesorul de parcă ar fi egal cu el. „Chiar aşa, gîndi Pero, ar trebui să-l dojenească pe şofer." Dar se abţinu. îşi aduse aminte de proverbul că tăcerea e de aur.

— Nu pot Înţelege Încă un lucru, continuă şoferul. De ce aţi avut nevoie deodată de un asistent ?

Pero n-a mai putut să rabde.

— Ce vă priveşte ? şuieră el, întocmai ca un şarpe. Oare dumneavoastră hotărîţi ce trebuie să facă domnul profesor ?

— Taci, puştiule ! răspunse liniştit şoferul. Pe tine nu te-am întrebat nimic.

Pero se uită la profesor, cerîndu-i ajutorul, dar profesorul fie că n-a observat, fie că n-a vrut să se uite la el. Bătea nervos darabana pe banchetă.

— Domnule profesor, încă nu mi-aţi răspuns.

— Nu-mi aduc aminte despre ce era vorba.

— Despre asistent, bineînţeles. Despre acest puşti isteţ, care, după cîte am văzut, n-are încă o barbă căruntă, dar e destul de deştept ca să-i ajute pe profesorii celebri !

Profesorul zîmbi mulţumit.

— Trebuie să recunoşti că discuţia a fost splendidă ! Dacă gazetăraşul ăla ţine minte măcar jumătate din ea, va avea material pentru un articol superb despre bogăţia spirituală a celei mai tinere generaţii.

— Vă eschivaţi, domnule profesor, şi sînt sigur că nu-i ceva întîmplător. Nu aveţi o justificare pentru puşti, nu-i aşa ?

— Prostii ! se supără profesorul. Dacă n-ai fi fost de faţă, ar trebui să-ţi explic. Aşa însă, într-adevăr nu găsesc necesar.

—■ Totuşi, explicaţi-mi !

— Păi, puştiul n-a văzut, oare, toată afacerea de la

început pînă la sfîrşit ? N-ar fi povestit totul ziaristului cu aceeaşi rîvnă, aşa cum anterior îşi dăduse silinţa să tacă ? Ce să-ţi mai spun ? Mi se pare că e mai mult decît suficient.

— Da, dacă lucrurile se simplifică. Altfel, nu. Ce ştiţi dumneavoastră despre băiatul ăsta ? De unde e ? De ce a venit în Strada Liniştită ? Ce a discutat cu ziaristul ?

Pero asculta discuţia tot mai neliniştit. Multe lucruri îi erau nedesluşite. A înţeles însă un singur lucru : şoferul ăsta nu-i poate fi prieten.

— Răspundeţi cu certitudine măcar la una din aceste întrebări, insistă în continuare şoferul, şi voi fi mulţumit. Din păcate, nu puteţi răspunde !

Profesorul nu răspunse, ci se întoarse spre Pero.

— Cum te cheamă, asistentule ?

— Pero.

— Numai Pero ?

Pero zîmbi :

— In clasă îmi ziceau Catastrofă ! Prin urmare, Pero Catastrofă !

— Puştiul n-are prenume, ori l-a uitat ? rînji şoferul. îşi dă ifose cu poreoleie lui.

— Bineînţeles că am prenume, izbucni Pero ; dar nu vi-1 spun. De ce mă duşmăniţi ? Sînt sătul de oamenii care zbiară la mine, Se scandalizează şi ma suspectează. De astfel de oameni am şi fugit.

— Ai fugit !? îl întrerupse şoferul. De unde ai fugit ?

— Ce vă interesează !

Maşina stopă pe neaşteptate.

Pero văzu chiar în faţa lui ochii răutăcioşi ai şoferului şi simţi pe gît palma lui mare şi grea.

— Spune, cine te-a trimis ? şuieră şoferul, chiar lîngă urechea băiatului. Spune, ori nu mai scapi viu !

.Pero se simţi înfiorat de spaimă. Ameninţarea era, intr-adevăr, îngrozitoare.

— Vrei să vorbeşti ?

— Nu port! gemu Pero.

Şoferul slăbi strînsoarea. Băiatul trase aer în piept, îşi auzi inima bătîndu-i cu putere.

— Vorbeşte ! porunci din nou şoferul.

— Nu ştiu ce vreţi de la mine. Nu m-a trimis nimeni. Am venit singur. Nu vă cer nimic. Vreau numai să mă lăsaţi în pace !

— Ce ţi-a poruncit ziaristul ?#

— El să-mi poruncească mie ? Asta-i bună ! Toate s-au petrecut aşa cum i-am povestit domnului profesor.

— L-ai urmărit pe profesor de la începutul plimbării sale ?

— Da.

— Şi n-ai observat nimic ciudat ?

— Ba da ! Am văzut un om care stătea în colţul străzii cînd maşina s-a apropiat. îşi ştergea faţa cu batista, de parcă i-ar fi fost cald.

— I-ai spus acest lucru ziaristului ?

— Nu.

— în cit timp ţi-ai învăţat rolul ?

— Rolul ? Ce fel de rol ? Nu înţeleg !

Profesorul, cu o mişcare uşoară, îndepărtă mîna şoferului.

— Lasă-1 ! Nu vezi că e sincer ? Ai trecut cu bine examenul, tinere !

Şoferul nu gîndea la fel.

— Naivitatea dumneavoastră o să vă piardă ! Nu vedeţi cîte a observat ? Mie nu-mi place asta.

— Destul cu lamentările ! izbucni profesorul. Ce vrei să fac ? Să-l dau jos, pentru ca apoi să povestească vrute şi nevrute prin oraş ? Şi dumneata ai avut grijă de un amănunt interesant, pe care ar putea să-l adauge povestirii sale !

— Despre ce vorbiţi ?

— Despre încercarea dumitale de-aţi exersa puterea m linilor.

Şoferul mormăi ceva ce putea fi şi scuză, şi înju-

rătură.

—‘ Să mergem ! porunci profesorul.

Farurile unui autoturism luminară interiorul maşinii. Şoferul se uită cu atenţie prin geamul din spate. Apoi apăsă furios pe accelerator şi maşina săltă nebuneşte.

— Sîntem« urmăriţi ! rosti el înorîncenat. Prima consecinţă a perspicacităţii dumneavoastră !

— Te urmăresc fantomele ! zîmbi fără chef profesorul.

— Nu fantomele, ci ziariştii. Este ziaristul dumneavoastră, neghiobul care, pasămite, a fugit la redacţie să predea ştirea senzaţională despre robotul mort.

— Nu e posibil !

— Din păcate, este. M-a orbit cu farurile lui. Am recunoscut, totuşi, maşina. El e, fiţi sigur !

— Să încercăm să ne debarasăm de el.

— Nu-i chiar atît de prost. Chiar dacă am reuşi, pun pariu că-1 veţi găsi în faţa porţii institutului. Am pierde timpul de pomană.

— Atunci, pe cel mai scurt drum, la institut! porunci profesorul şi se tolăni obosit pe banchetă.

Restul călătoriei a decurs într-o tăcere adîncă. Pero simţea că un pericol pluteşte în aer; dar pe capul cui va cădea, nu putea să ştie. Iluziile lui îşi pierdură culoarea trandafirie.

Cînd maşina neagră s-a oprit în faţa porţii institutului, Pero nu ştia dacă trebuie să se bucure, ori să-i fie teamă.

Primul reportaj : «Şi iscodirea e o treabă»

Reportajul este descrierea gazetărească a unui eveniment petrecut. Pentru un bun reportaj e nevoie de cel puţin un eveniment interesant şi măcar de un ziarist destul de dibaci. în întîmplănile ciudate la care a luat parte Pero Catastrofă era, după cum se va vedea mai tîrziu, destul material captivant pentru un volum întreg de reportaje. Ziaristul ENKA n-ar fi fost cel mai mare reporter dacă n-ar fi folosit această ocazie. încă în maşină, cel de-al şaselea simţ îi şoptise că se află pe urma celei mai mari senzaţii din bogata lui carieră de ziarist. Al şaselea simţ era sigur şi nu-1 minţea.

Reportajele pe care le-a scris ENKA au apărut în ziar după ce s-au consumat evenimentele descrise. Acest fapt e la locul lui şi firesc. Întîmplările nu puteau Ii descrise mai înainte, pentru că, în acest caz, ar fi apărut nişte născociri şi nu reportaje. Or, ENKA era ultimul om din lume care ar fi admis să scrie născociri.

Povestea despre Pero Catastrofă fiind scrisă abia după ce aventurile lui s-au încheiat, se cuvine ca şi reportajele marelui ENKA să servească la lămurirea întîmplă- riilor. Trebuie numai să ne închipuim că au fost scrise în clipa cînd s-au petrecut evenimentele amintite. Acest lucru, dealtminteri, nu e greu. Aşadar, începe primul reportaj ieşit din cea mai faimoasă pană a ziarului *TUNETUL.*

«Am urmărit farurile roşii ale maşinii misterioase, care hoinărea pe străzile oraşului de parcă n-ar fi avut o ţintă precisă. Dacă aş fi ascultat de glasul raţiunii sănătoase din primul moment, aş fi rămas la redacţie. Dar nu eram la redacţie, ci la volan, datorită suspiciunii mele de ziarist.

Cînd mă. aşteptam mai puţin, maşina neagră s-a oprit. M-am servit şi eu de frînă, dar distanţa a rămas,

totuşi, simţitor micşorată. Prin urmare, era prea tîrziu să mai dau înapoi. Cu farurile puternic aprinse, am luminat maşina neagră, ca să nu dau posibilitatea celor pe care îi urmăream să-mi recunoască autoturismul. Mi s-a părut la un moment dat că am văzut, prin geamul din spate, faţa şoferului întoarsă spre mine. Poate că m-am înşelat.

Maşina neagră a pornit din nou, îndreptîndu-se spre institut. Mă aştepta, deci, cea mai grea misiune : să văd, dar să nu fiu văzut! Cu toate că atunci încă nu ştiam prin cîte voi trece, m-a cuprins emoţia aşteptării.

Cititorii care cunosc oraşul nostru îşi amintesc de aleea cu castani bătrîni din faţa institutului profesorului Galaktici. Castanii trebuiau să mă ajute să-mi realizez planul. Recunosc, şi-au făcut excelent datoria.

Am opriţ maşina după colţ şi, ascunzîndu-mă cu grijă după trunchiurile groase ale castanilor, am pornit pe partea străzii oare se află vizavi de institut. Maşina neagră se opri în faţa părţii şi din ea ieşiră trei siluete. Cu toate că încă nu le puteam deosebi faţa, ştiam cine sînt. Profesorul, asistentul său caraghios, cu şcoala încă neterminată, şi şoferul, ucigaşul robotului.

Strada era slab luminată de becuri aşezate doar ici-colo, iar eu eram în seara aceea adeptul cel mai înflăcărat al străzilor slab luminate. Să te strecori pe furiş, pe după copaci, nu-i lucru uşor; iar să te strecori în imediata apropiere a oamenilor, fără să fii observat, e şi mai greu. Iniţiativa, totuşi, a reuşit.

în faţa mea se afla maşina ; iar lingă poarta institutului stăteau profesorul, şoferul şi asistentul. Se părea că profesorul avea unele neplăceri cu broasca. Zgîlţiin poarta, zornăie cu cheile şi mormăia furios.

— Daţi-mi mie cheile ! ceru aspru şoferul. Nu există

poartă pe care să n-o pot deschide !

Era un moment vrednic a fi descris intr-un reportaj umoristic. Profesorul uituc stătea neputincios în faţa

propriei porţi şi nu putea să-şi atfucă aminte cum trebuie s-o deschidă. Nu-mi ardea să scriu reportaje vesele. în- tîmplarea de la poartă am plasat-o în colecţia împrejurărilor ciudate şi aşteptam ce se va întîmpla mai departe.

Aşa cum am bănuit, fanfaronada şoferului n-avea nici un temei. Nici el nu putea să deschidă poarta neîndurătoare.

— S-o dărîm ? Maşina va rezista.

— Prostii ! se supără profesorul. Jumătate dinonaş va fi în faţa institutului.

Şoferul izbi furios cu piciorul în poartă.

— Găsiţi dumneavoastră o rezolvare mai bună ! Avem timp berechet şi putem să stăm pînă dimineaţa în faţa acestei porţi afurisite.

Felul cum vorbea şoferul nu-mi plăcea. Am decis să ţin minte acest lucru. Şoferii ar trebui să **manifeste** mai mult respect faţă de profesori. Îmi părea rău de savant. Intr-adevăr, e neplăcut să stai în faţa propriei tale porţi şi să nu ştii cum s-o deschizi. Am decis să ţin minte şi acest lucru. Profesorii, pentru care descoperirea celor mai mari taine ale ştiinţei e-o joacă de copil, n^ar trebui să fie atît de neputincioşi în faţa unei porţi obişnuite.

— Fă ce vrei ! oftă în cele din urmă savantul. Străduieşte-te, însă, să faci cît mai puţină gălăgie.

— Cum să nu ! zise cu aroganţă şoferul. O să forţez poarta încet, ca şi cînd aş fredona un cîntec de leagăn.

— Oe-ar fi, se auzi timid glasul asistentului, să sar gardul şi să încerc să deschid poarta pe partea cealaltă ?

— Şi să rămîi prins de sîrme ! zîmbi batjocoritor şoferul. Cred că în ele există suficient curent chiar şi pentru un înţelept fără barbă.

M-am supărat niţel pe profesor. Era o neseriozitate din partea lui că nu l-a avertizat pe asistent despre curentul de înaltă tensiune din sîrmele de deasupra gar-

dului. Asistentul era la o vîrstă cînd, chiar şi fără vreo nevoie deosebită, se intră şi se iese sărind peste gard şi nu pe poartă. Faptul că profesorul a uitat acest lucru putea să-l coste viaţa pe asistent.

— Voi lovi cu partea din spate, zise şoferul. Bara de protecţie din faţă a distrus robotul. N-aş vrea ca motorul să-şi dea duhul chiar aici.

Intră în maşină, apăsă pe accelerator şi se îndreptă spre castanul în spatele căruia mă ascunsesem. Din fericire, nu aprinsese farurile. Am pregătit repede aparatul de fotografiat. Nu m-am putut abţine să nu imortalizez momentul cînd profesorul va privi cum este spartă propria lui poartă. Va fi cea mai palpitantă fotografie a anului.

— Voi lovi de la doi metri, explică şoferul, aplecîndu-se în afară pe geamul maşinii. Altminteri, maşina se duce dracului.

Profesorul dădu din cap, fără să zică un cuvînt. Asistentul strînse pumnii. Poate de emoţie, dar poate şi de furie că o poartă atît de frumoasă se va transforma în dărîmătură. Nu ştiu.

Motorul începu să duduie, tremurînd de forţa multor cai putere acumulaţi. Cînd maşina se pregăti să **se** repeadă, ştiam că nici o poartă din lume nu-i va putea rezista.

Am potrivit liniştit aparatul de fotografiat, pentru că eram mai mult ca sigur că nimeni nu se va uita în partea unde stăteam şi aşteptam.

N-a lipsit mult pentru ca deschiderea glorioasă a porţii să nu fie deloc fotografiată. Adică, s-a întîmplat ceva la care nimeni nu se aşteptase. Cîmd maşina se afla la numai o palmă depărtare de poartă, aceasta se deschise singură. Un reporter cu mai puţină experienţă ar fi rămas cu gura căscată de mirare şi ar fi uitat de aparat. Din fericire, nu mai sînt un începător. Astfel încît deschiderea porţii a fost fotografiată.

Maşina se opri scrîşnind din frîne, cu roţile dinainte

pe trotuar.

— Ce înseamnă asta ? întrebă uluit şoferul. Nici n-am atins poarta.

— Nu ştiu, recunoscu sincer profesorul.

— E robotul, zise pripit băieţelul. Păi, aţi uitat, domnule profesor, că el închide şi deschide poarta ?

Profesorul tuşiuşor şi aş putea să pun pariu că nu se simţea în apelelui. Savanţii au uneori motive săse simtă jenaţi în faţa discipolilor.

— in orice caz, spuse el în cele din urmă, trebuia să-mi aduc aminte.Robotul ! Foarte simplu.

Şoferul izbucni în rîs. Rîdea cu glas tare şi batjocoritor.

— Multe neplăceri mai aveţi, domnule profesor ! bombăni el, abia stăpînindu-şi rîsul. Hai să descărcăm cadavrul acela înţelept, căci cine ştie unde o să mai aveţi nevoie de el.

— Bineînţeles ! căzu de acord profesorul. Tinere, dă-mi o mînă de ajutor !

Şoferul săltă capacul portbagajului şi întinse mîinile să apuce robotul. Dar se răzgîndi.

— Duceţi-1 dumneavoastră înăuntru !Eu măaşez la volan şi ambalez motorul. Cine ştie ce mai poate să-i treacă prin minte robotului ăstuia.

Dovedi astfel că şoferii pot fi uneori foarte isteţi. In spatele maşinii se auzi o zguduitură. Poate că robotul a alunecat din mîinile profesorului şi ale asistentului său. In aceeaşi clipă, poarta se închise. In plină viteză, maşina zbură pe caldarîm, scăpînd ca prin urechile acului din încleştarea porţii. Intrarea în institutiri. profesorului Galaktici era din nou închisă, tot atît de ciudat după cum se deschisese mai înainte.

— Domnule profesor, strigă şoferul înainte de a porni, e totul clar ?

— E clar ! se auzi de cealaltă parte a gardului glasul

profesorului.

— Vă doresc mult noroc !

— **Mulţumesc !**

Motorul începu să zbîrnîie şi maşina neagră o luă spre colţul străzii unde îmi lăsasem autoturismul. Trebuia să mă hotărăsc repede : să urmăresc maşina neagră, ori să rămîn la pîndă. Bineînţeles, am ales maşina. Institutul şi profesorul Galaktici vor rămîne unde sînt. Cu maşina însă era altceva. Numai să nu aibă timp suficient să-mi scape.

Am luat-o la fugă cît mă ţineau picioarele. Din fericire, pe stradă nu era nimeni. La drept vorbind, oricine s-ar fi mirat văzînd un om care aleargă, fără să-l urmărească cineva.

Totuşi, eram urmărit. Mă urmăreau presimţirile, mai negre decît cea mai neagră noapte.

M-am repezit la volan şi am hotărît să nu respect nici un fel de reguli de circulaţie. în urma maşinii negre nu se vedeau decît două lumini în depărtare ; dar poate că şi acestea erau numai o himeră. Trebuia să încerc.

Am gonit prin intersecţii, neţinînd seama nici de trecerile pentru pietoni, nici de celelalte maşini. îmi doream cu ardoare două lucruri : ca în faţa mea să fie Intr-adevăr maşina pe care o urmăream şi ca nici un agent de circulaţie pe motocicletă să nu prindă chef să circule pe străzile pe care treceam.

Amîndouă dorinţele mi le-a îndeplinit norocul cu bunăvoinţă. Agenţi de circulaţie nu erau, iar maşina neagră am recunoscut-o la o inteinsecţie, oprită de semnalul roşu al semaforului. M-am bucurat oa un elev care a îmbrăcat cei dintîi pantalonii lungi.

Urmăream cu precauţie maşina neagră, păstrînd aceeaşi distanţă. Drumul a durat mult şi mă /temeam că nu voi avea suficientă benzină pentru plimbarea asta nebună şi fără ţel. In Cele din urmă, prietenul meu se hotărî să oprească. I-am mulţumit din inimă. Am ales un loc mai ferit şi am stopat maşina. Şoferul maşinii

negre coborî şi, fără grabă, pomi spre cel mai apropiat colţ de stradă. Am mers pe urmele lui, grăbindu-mă, îndată ce a dispărut în strada învecinată.

După colţ mă aştepta surpriza. Omul meu nu era nicăieri. Iarăşi am fost nevoit să fug. Mă interesa dacă există undeva, intre case, vreun pasaj, în care ar fi putut să dispară. Pasaj nu era, deşi mă îndepărtasem de colţul străzii cu vreo două sute de metri.

Am tras concluzia că uneori e mai cuminte să reflectezi decît să fugi. Stăteam locului şi încercam să dezleg enigma. Pe stradă nu-i, dar sînlt sigur că a luato chiar pe aici. Există numai o posibilitate : a intrat în vreo casă. în care însă ? Cine poate să ştie acest lucru ? Nu-mi rămînea altceva de făcut decît să mă întorc şi să aştept. Poate că voi avea noroc, şi apoi aşteptarea n-o să ţină toată noaptea.

Am revenit la colţul străzii şi ceea ce am văzut mai întîi a fost maşina neagră care trecea pe -lingă mine în plină viteză. Fără îndoială, şoferul m-a tras pe sfoară. In timp ce eu alergasem ca un nebun pe stradă, el a ieşit din gangul cel mai apropiat şi s-a aşezat liniştit la volan. Acum cu siguranţă rîde în hohote de mine.

Mă cuprinsese furia. încă n-a eşuat totul ! mă încurajam eu însumi şi, luînd-o din nou la fugă, am ajuns pînă la maşina mea.

în clipa cînd am încercat să pornesc, mi-^a devenit clar că ceva nu e în regulă. Şoferul era un vulpoi vi* clean. Nunmi trebui mult ca să descopăr festa pe care mi-o jucase. Ventilede cauciucurilor din faţă erau deşurubate. îmi venea să pdîng. în definitiv, nici nu puteam face altceva. Să urmăresc maşina neagră, nu mai aveam cum. S-o găsesc printre atîtea maşini negre care gonesc prin marele oraş era de asemenea un lucru imposibil. Nu-i ştiam nici măcar numărul de înmatriculare. Tăbliţa din spate a maşinii era stropită cu noroi, întâmplător ori dinadins ; iar la numărul din faţă **tiu** m-^am învrednicit să mă uit cu câteva dipe

înainte, cînd mi s-a oferit unioa ocazie.

Am închis portiera maşinii şi am pornit fără grabă spre redacţie. Din vina mea, aveam suficient timp să mă plimb...»

O lume ciudată în spatele porcilor închise

Oînd maşina neagră s-a îndepărtat, în jurul institutului s-a lăsat o linişte adîncă. De parcă în toată lumea n-ar fi existat decît profesorul şi Pero, care, din calc afară de emoţionaţi, aşteptau o chemare misterioasă din împărăţia tăcerii. Pe Pero îl treceau nişte fiori stranii, de nestăpîniit.

Primul tresări profesorul :

— Ilai, băiete ! N-are rost să stăm pe loc. Cunoşti drumul ?

— Nu-1 ştiu, domnule profesor, răspunse cu glas sugrumat Pero.

— Nu face nimic. Şi eu mă descurc greu pe întuneric. Vom ajunge cumva pînă la clădire.

De la poartă spre clădirea institutului ducea o cărăruie presărată cu pietriş, mărginită pe ambele părţi de tufişuri. Pietrişul scîrţîia zgomotos sub picioarele profesorului şi ale băiatului.

Nu făcură nici zece paşi şi se întîmplă ceva neaşteptat. Becuri mascate de tufişuri se aprinseră de-a lungul cărăruii. Cit ai clipi din ochi, grădina se transformă în cel mai fermecător peisaj pe care Pero îl văzuse vreodată. Nu putu să-şi stăpînească un strigăt de admiraţie.

însă chiar în clipa cînd se aprinseseră becurile, pro-

fesorul sări spre un tufiş şi îşi duse fulgerător mîna la buzunar.

Revoniiidu-şi după prima surpriză, Pero s*e afla acum în faţa unei alte surprize. Se uita buimăcit la profesor. Omul pe care-1 cunoscuse în seara aceasta părea cu totul schimbat. Parcă era cuprins de spaimă. Lui Pero îi făcea impresia că profesorul stă nesfîrşit de mult lîngă tufiş, cu mîna în buzunar, cu faţa încordată şi cu fălcile încleştate.

— Domnule profesor, ce s-a întîmplat ? îl întrebă timid.

Obrajii palizi ai profesorului îşi recăpătară încet roşeaţa. Zîmbi în silă băiatului.

— A, nimic. Lumina aceasta s^a aprins pe neaşteptate.

Pero nu pricepu nimic. De aceea hotărî să pună o întrebare, chiar cu riscul de a-1 supăra pe profesor.

— Lumina automată a grădinii nu-i invenţia dumneavoastră ?

— Invenţie ! Ce fel de invenţie ? A, da. E dar. Eu am inventat-o.

Pe Pero îl cuprinsei un fel de compătimire.

— E greu să fii savant, nu-i aşa ?

Profesorul porni mai departe. Abia după cîţiva paşi, întrebă fără să se întoarcă :

— Cum ai ajuns la concluzia asta ?

— Nu ştiu să explic, se fîstîci Pero. Cred însă că savanţii obosesc prea mult. De aceea se comportă câteodată' altfel decît oamenii obişnuiţi.

— Da ? întrebă scurt profesorul. Zi-i mai departe !

Pero n-ar fi vrut să vorbească, dar glasul savantului îi poruncea să-şi spună gîndul pînă la capăt.

— Apoi, dumneavoastră aţi inventat şi sistemul de deschidere a porţii ; dar, cînd veniţi acasă, nu vă amintiţi cum s-o descuiaţi. In timp ce alţi oameni îşi deschid porţile şi cu ochii închişi.

— Hm ! bombăni vag profesorul.

— Poate că v-am supărat ? întrebă timid Pero.

— Nu. Pe mine e greu să mă superi. Mă gîndesc la ceea ce a spus şoferul. Observi prea repede totul. Asta nu-i totdeauna un avantaj, tinere !

îşi întoarse brusc capul şi se uită la băiat. In ochi îi sclipi o ameninţare. Pero se opri locului fără să vrea.

— Ce-i ? De ce te-ai oprit ? întrebă tulburat profesorul. Hai, mai repede !

Pero poirni fără chef.

Dar sfîrşitul surprizelor încă nu venise în seara aceea.

După ce au mers cîţiva metri, tufişurile de pe ambele părţi ale cărăruii au prins dintr-o dată viaţă. Profesorul şi Pero nu mai erau singuri în grădina institutului. Pe cărările dintre tufişuri răsunau o mulţime de paşi.

Zgomotul paşilor era ciudat şi nefiresc. Parcă se mişca un singur om multiplicat. Picioarele intruşilor misterioşi loveau pămîntul în acelaşi ritm. Păşind, răspîndeau în jur un sunet ciudat, metalic. Pero simţea că tremură şi-i dănţăne dinţii. „Aşa poate să păşească numai moar- te^, cugeta el, copleşit de spaimă. Oamenii vii* nu merg aşa.[u]

Profesorul au era mai puţin înspăimîntat decit Pero. In mina lui străluci un pistol cu ţeava îndreptată spre un tufiş. Apoi se întoarse brusc, ţintind cu arma în tufişul de vizavi. In cele din urmă, se linişti. Mîna lui întinsă tremura vizibil.

Paşii veneau tot mai aproape. Apoi crengile celui mai apropiat tufiş se legănară şi pe cărare apăru o pocitanie voluminoasă de metal. Era un robot.

Profesorul ţipă şi îndreptă ţeava pistolului spre pieptul robotului. Dar nu trase. Degetele nu-1 ascultau. Pero nu putea nici să strige, nici să fugă. Gîtul îi era uscat, iar picioarele înţepenite. O altă ciudăţenie apăru chiar în faţa lui. Cînd credea că va fi zdrobit, neputînd să se dea la o parte din drum, robotul se opri.

O mulţime de făpturi de metal ocupară într-o clipă cărarea. Ii înconjurară pe profesor şi pe Pero şi rămaseră pe loc, nemişcate, misterioase şi înspăimîntătoare. Pe Pero îl mai liniştea faptul că nu leau făcut nimic, deşi avuseseră destul timp ca să-i nimicească. Poate că intenţiile lor nu erau reile. Pero se uită la profesor, aşteptînd să vadă ce va face.

Atitudinea profesorului nu-d insufla încredere. Acesta tremura din tot corpul, iar mîna, în care ţinea pistolul, şi-o ascundea la spate, ca şi cînd s-ar fi temut de furia roboţilor.

— Ce înseamnă asta ? întrebă în şoapită Pero.

— Nu ştiu ! îngînă profesorul.

— Ce ştiţi dumneavoastră, îndeobşte, despre acest institut ? izbucni Pero, uitînd de consideraţia ce-i datora. La fiecare pas e cîte o cursă ord cîte un şiretlic. Toate sînt opera inteligenţei dumneavoastră, iar dumneavoastră tremuraţi şi vă miraţi. Nu pricep o astfel de comportare !

Profesorul nu răspunse. Era preocupat de încercarea de a-şi vîrî pe neobservate pistolul în buzunar. Nu era greu, pentru că roboţii nu se prea sinchiseau dc arma lui.

— Aţi vrut, oare, să trageţi în preferaţii dumneavoastră ? întrebă sarcastic Pero.

— Nu, n^am vrut. Era un gest inconştient. Credeam că un nepoftit s-a strecurat în grădina institutului.

— Să se strecoare pe lîngă o asemenea pază ?! se miră Pero. Să treacă peste sîrmele ucigătoare de pe gard şi peste toate celelalte!? Mă mir să aud tocmai de la dumneavoastră una ca asta !

Profesorul nu răspunse. 11 privi furios pe băiat.

— De ce vă încruntaţi ? întrebă Pero fără amabilitate şi fără nici un fel de respect. Eu nu sînt vinovat cu nimic. Mai bine aţi porunci găştii ăsteia să se împrăştie.

— Nu ştiu ce trebuie să fac ! recunoscu umil profesorul. Intr-adevăr, nu ştiu.

Pero se apropie de el şinl prinse dc mînă.

— Ce obişnuiaţi să faceţi în alte zile, cînd vă întor- ceaţi de la plimbare ? V-au oprit şi atunci roboţii aceştia nepoliticoşi ?

Profesorul îndepărtă mîna lui Pero, şi abia după aceea îi răspunse :

— Nu.

Pero simţea cum îl cuprinde mînia. Era bine, fiindcă în felul acesta se elibera de spaimă. Pentru spaimă şi mînie laolaltă nu era loc în inima lui Pero. Dacă a intrat mînia, trebuia să iasă afară spaima.

— Ce făpturi ciudate sînt şi savanţii ăştia ! Dacă roboţii au fost politicoşi pînă acum, de ce n-au rămas aşa ? Despre ce-i vorba, domnule profesor ?

— Poate că e un defect. Nu înţeleg absolut nimic ; dar cred că totul se va alarifiaa.

— Cînd ? Mîine ? Poimîine, ori peste un an ? Cînrî vom fi morţi ? Sînt sigur că derbedeii ăştia vor sta şi atunci nepăsători în jurul nostru.

Profesorul se elibera încetul cu încetul din ghearele fricii. Se transformă din nou într-o persoană plină de demnitate, cum fusese şi mai înainte. Ingîndurat, privea cu atenţie roboţii. Căuta, evident, o rezolvare. Şi deodată izbucni în rîs. Pero îl privi uluit, neîmţelegînd ce se întîmplă.

— Cît e de simplu ! spuse profesorul, rîzînd încă. Păi,, noi am uitat de robotul care a fost cu mine la plimbare. El trebuie să-i alunge pe roboţii ăştia încruntaţi.

— V-aţi adus aminte destul de repede ! ripostă hotărât Pero, fără să-şi ascundă dispreţul.

Profesorul îl lovi cu palma *peste* faţă. Lovitura răsună puternic în grădina institutului. Roboţii, martorii neplăcutei întîmplări, nu se mişcară din loc.

— Asta e prima lecţie de bună purtare, declară pro-

fesorul cu glas nefiresc de liniştit. Nu-mi place să mă ia cineva peste picior. Mai ales un mucos ca tine.

Faţa lui Pero era numai ură. Pipăi cu mîna locul lovit şi se uită fără să clipească la profesor.

— M-aţi lovit ! zise el scrîşnind din dinţi. Asta n-o voi uita niciodată !

— Taci ! se răsti profesorul şi ridică din nou mîna.

— O să tac, spuse liniştit Pero ; dar nu voi uita niciodată.

Profesorul lăsă mîina în jos.

— Vreau să plec imediat de aici !

— îmi pare rău, dar nu pot să-ţi îndeplinesc dorinţa. Tu însuţi ai vrut să' vii încoace. Acum e prea tîrziu să ne despărţim. Vei rămîne cu mine.

— Nu vreau ! strigă Pero. O să vedeţi că nu rămîn.

Fără să zică un cuvînt, profesorul îşi duse mîna la buzunar, nepierzîndu-1 pe Pero din ochi. Ameninţarea era mai mult decît grăitoare.

— Trebuie să aducem robotul! porunci liniştit profesorul, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Dacă mecanismul lui nu e complet distrus, poate că va reuşi să-şi alunge confraţii.

Pero nu se mişcă din loc. Profesorul îl apucă brutal de umeri şi-l împinse spre poartă. Pero îşi dădu seama că împotrivirea e zadarnică, cel puţin deocamdată.

între roboţi se iscă o răzvrătire. Fără motive clare, uriaşii de fier începură să se agite. Formară, într-o clipă, un cerc puternic, de nestrăbătut, în jurul profesorului şi al lui Pero. Nu puteau lovi cu pumnii în trupurile de metal ale paznicilor neînduplecaţi. Pero se uită la profesor şi o scînteioară de batjocură străluci în ochii lui.

— Roboţii ăştia se tem că vom fugi, zise el, zîmbind forţat.

— Da, confirmă profesorul îngîindurat. Afurisită şi încăpăţînată gaşcă !

Lovi furios cu pantoful un picior de metal. Lovitura

provocă un ecou răsunător, dar cel lovit nu se mişcă din loc.

— §ă încercăm să intrăm în clădire ! propuse Pero.

— Mă tem că povestea se va repeta.

Pero porni, totuşi, hotărît, spre intrarea clădirii. Cînd ajunse în dreptul cercului de roboţi, doi dintre ei păşiră mai întîi înapoi, apoi fiecare se dădu la o parte. Trecerea era liberă. Pero se întoarse şi-i zîmbi profesorului.

— Primesc oaspeţi, dar nu le dau voie să iasă ! Ce mai, sînt binecrescuţi !

Fără' să zică un cuvînt, profesorul porni în urma lui Pero. în spatele lui răsună un pas ; apoi, al doilea şi al treilea. Paznicii mergeau tăcuţi în urma lor.

Pe Pero îl treceau fiorii. Nu putea nicicum să scape de impresia ciudată că a devenit prizonierul unor forţe primejdioase.

Al doilea reportaj: «Vreau numai fapte»

«Una din regulile vieţii mele spune : „Prima rundă nu hotărăşte victoria[44]. Laurii trebuie să aparţină celui mai perseverent. M-am convins de mai multe ori că această regulă e valabilă şi de aceea prima înfrîngere nu m-a descurajat. Lupta (de abia începuse.

Întorcîndu-mă la redacţie, m-^am repezit în laboratorul foto. Am developat cu atenţie filmul pe care-1 găsisem în aparatul fotografic al robotului ; apoi am developat şi poza ciudatei reîntoarceri a profesorului Galaktici în institut. Materialul preţios era gata să vorbească. Ştiam că posed o mărturie de cea mai mare valoare. 0 mărturie care nu poate fi dezminţită de nici o minciună. In mîinile mele se aflau f a p t e l e , iar mie nici nu-mi trebuia altceva.

Robotul profesorului Galaktici era un fotograf conştiincios. Avea o însuşire cu care, din păcate, uh foto-

graf obişnuit, fie el şi foto-reporter de ziar, nu se poate lăuda. El fotografiase alternativ : o fotografie din faţă şi una din spate. Pînă nu de mult, pentru mine era un secret cum de reuşea asta. Profesorul Galaktici mi-a explicat cîndva procesul complicat al acelei operaţiuni, dar m-a rugat să tac deocamdată. Dealtfel, în clipa aceasta, nici nu e important cum a fotografiat robotul, ci numai ce a fotografiat.

Filmul e un proces-verbal fotografic al plimbării profesorului. Totul era înregistrat, de la pornirea din poarta institutului şi pînă în clipa cînd robotul, după ciocnire, se afla la pămînt, sprijinit de gard. De ce a căzut, nu ştiu. Poate că l-au răsturnat băieţii, dar poate că acest lucru s^a petrecut cu totul întîmplător.

Bănuiam mai înainte că povestea cu ciocnirea, care mi-a fost relatată, nu-i adevărată. Filmul îmi confirma suspiciunea. Băiatul care s-a declarat, după bunul lui plac, asistentul profesorului, i-a întîlnit întîmplător pe profesor şi pe robot. A pornit In urma lor, dar nu-1 cunoştea pe profesor, şi nici profesorul pe el.

Maşina n-a lovit robotul pe caldarim, ci pe trotuar, conform unei manevre foarte bine ticluite. Din păcate, după ciocnire, clişeele aparatului fotografic al robotului nu mai sînt complete. Stînd cu spatele rezemat de gard, robotul putea să fotografieze numai ceea ce se întîmpla în faţa lui, pe o mică porţiune a străzii. Despre împrejurările plecării profesorului cu maşina robotul nu a înregistrat nimic. In aparatul de fotografiat apar mai tîrziu doi băieţi ; dar ei sînt personaje secundare, musafirii nepoftiţi, care n-au nici un fel de legătură cu toată întîmplarea.

înainte de ciocnire, în colţul Străzii Liniştite şi a Străzii Verzi stătea un om. îşi ştergea faţa cu batista. Apoi a plecat, fără să se uite la profesor şi la maşină. Tocmai acel om mi-a atras atenţia. De ce a stat acolo ? De ce şi-a şters faţa cînd ziua nu era toridă, şi nici

măcar călduroasă ? Tocmai intenţionam să-l plasez pe necunoscut printre persoanele fără importanţă, cînd am descoperit ceva foarte important.

Am privit cu atenţie fotografia pe care o făcusem în faţa institutului. în poza mea şi profesorul Gaiaktici îşi ştergea cu batista transpiraţia de pe frunte. Avea şi de ce, va spune cineva. Exact. Situaţia în care se afla el atunci ar fi făcut să transpire fruntea oricăruia. Dar nu-i vorba despre asta. Important e altceva. Batista omului din colţul străzii şi batista profesorului Gaiaktici din fotografia mea erau absolut identice. Regretam că nici robotul, nici eu n-am fotografiat cu un film în culori. Atunci ori aş fi avut o dovadă de netăgăduit, ori m-^aş fi străduit să uit cît mai repede toată povestea cu batista.

Stăteam şi reflectam. Reporterii n-au voie niciodată să fie visători. Munca reporterului cere imaginaţie, dar nu visare. Mă tem că în clipele reflectării am mers mult mai departe decît îi permite reporterului imaginaţia. In capul meu se înfiripa un roman captivant, cu amănunte pe care n-aş avea curajul să le povestesc nici celui mai bun prieten. Cred că în lumea aceasta nu există un prieten care n-ar fi rîs atunci de mine. Nu reproşez nimănui nimic. Şi eu aş fi rîs din inimă de povestea imposibilă, dacă aş fi auzit-o de la altcineva. Aşa, însă, nu-mi ardea de rîs.

Reflecţiile mele le întrerupse un om pe care îl mai întîlnisem în ziua aceea. Era tatăl băiatului fugar.

— V-am adus fotografia lui Pero, zise şi mi-am amintit că eu însumi i-am cerut fotografia.

Tatăl lui Pero aşează pe birou, încet şi cu atenţie, fotografia, de parcă se despărţea de **o** jucărie fragilă şi dragă. Tocmai mişcarea aceasta mă împiedioa să fiu brutal şi să încerc să mă debarasez de el. **In** mişcarea lui era exprimată toată durerea şi toată dragostea pentru fiul neascultător.

— Şedeţi, l-am îmbiat amabil. Aţi aflat ceva ?

— Nimic, răspunse el obosit.

Am încercat să-l consolez, dar toate cuvintele mele sunau în gol. Mă asculta, dar ştiu că nu auzea cele ce-i spuneam. Era absorbit de gîndurile şi amărăciunea lui.

Se lăsă o tăcere neplăcută. La urmă, se ridică şi-mi întinse mîna.

— Mă duc. Dacă aflaţi ceva, anunţaţi-mă. Am scris adresa pe spatele fotografiei.

Am privit întîmplător fotografia şi n-am mai putut să-mi dezlipesc privirea de la ea. Tatăl a băgat de seamă că ceva nu e în regulă.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă îngrijorat. Spuneţi-mi, vă rog !

Ara căutat repede o poză din aparatul fotografic al robotului, în care Pero Catastrofă era fotografiat dupâ ciocnire.

— Il cunoaşteţi ?

— O ! Păi, el e ! De unde aveţi fotografia ?

— Şedeţi. Am să vă spun o poveste foarte interesantă.

Cînd am terminat, tatăl dădu din cap încurcat.

— Nu înţeleg nimic ! El şi profesorul Galaktici ! Nu există nici cea mai mică posibilitate să-l fi întîlnit vreodată !

— Avea ceva aptitudini pentru ştiinţă ?

— Nici o aptitudine ! în ultimul timp nu-1 preocupa nimic. Cel mai puţin, ştiinţa. Excepţie poate face numai Renata.

— Aş vrea să ştiu de ce profesorul Galaktici a declarat că-i asistentul său ?

Tatăd strînse din umeri. întrebarea rămase fără răspuns. Răspunsul nici nu-1 aşteptam.

Din fotografia de pe birou, doi ochi de băieţel mă priveau cu atenţie, fără să clipească. Parcă rîdeau de mdne.»

Sub stăpînirea roboţilor

Profesorul şi Pero au intrat fără neplăceri în clădire. Poarta institutului nu i-a împiedicat. S-a deschis supusă, ca oricare altă poartă din lume. Roboţii s-au aliniat pe două rînduri, întocmai ca elevii, şi au intrat în casă în urma- noilor veniţi.

N-a trebuit aprinsă lumina. Se aprinse singură. Era, intr-adevăr, o casă foarte ciudată şi enigmatică, plină de surprize şi cam neplăcută. Pardoseala de marmură a vestibulului răsuna sub paşii de metal ai roboţilor. Lui Pero i se păru că a intrat într-un castel voevodal din evul mediu. Roboţii semănau cu străjile îmbrăcate în armuri.

Comportarea însoţitorilor de metal întărea această impresie. Stăteau lingă pereţii antreului plini de demnitate, ca nişte cavaleri. Profesorul se opri nehotărît, de parcă nu ştia pe unde să treacă. în seara aceea Pero simţi pentru întîia dată oboseala. Ziua fusese mult prea încordată.

— Domnule profesor, duceţi-mă undeva unde există scaune. Eu nu sînt robot şi nu pot să stau o veşnicie în picioare !

Profesorul îi aruncă o privire încruntată şi nu răspunse.

— Să nu spuneţi, vă rog, rosti sarcastic Pero, că aţi uitat aşezarea camerelor în propria dumneavoastră casă. Am trecut prim prea multe neplăceri.

— Mai vrei o palmă ? îl ameninţă profesorul.

— O, nu ! îmi ajunge şi una singură, pentru ca să vă iubesc din toată inima. Neputînd să plec de aici, sînteţi obligat să vă îngrijiţi de mine. Deocamdată doresc numai un scaun obişnuit. Ştiu că trebuie să existe undeva. E o invenţie foarte veche.

— încetează ! strigă profesorul.

— în regulă. Pînă cînd hotărîţi în care cameră să intrăm, o să mă aşez pe trepte. Sînt reci, dar ce pot face !

Dumneavoastră sînteţi responsabil de sănătatea mea.

Pero porni spre treptele largi din capătul vestibulului. Se aşeză pe prima treaptă şi, oftînd mulţumit, îşi întinse picioarele. Unul dintre roboţi îşi părăsi locul. Cu paşi măsuraţi, se apropie de Pero şi se opri lîngă el.

Pero îl privi şi-i zîmbi prieteneşte.

— Păzeşti treptele, ai ? Păzeşte-le ! S-ar putea întîm- pla să vîr vreo treaptă în buzunar. Sînt predispus să fur asemenea obiecte. Fii atent !

Robotul nu ţinu seama de vorbele lui Pero. Stătea lîngă el, scorţos şi nemişcat.

— Ce vei face, prietene, dacă mă aşez în cealaltă parte ? se interesă Pero. Te vei mişca, ori nu ? Ia să încercăm.

Se sculă şi porni spre capătul opus al scării. Robotul îl urmă.

— Întocmai aşa m-am şi gîndit ! se bucură Pero. Unde-s eu, acolo şi tu ! Admirabil ! Domnule profesor, d aţi-mi voie să-l numesc pe flăcăul ăsta valetul, cameristul ori secretarul meu personal. Zău îmi place !

Profesşml nu răspunse. Se adîncise în studierea unei hîrtii şi nu auzi vorbele lui Pero. Pero se sculă şi se apropie de el, iar profesorul vîrî repede hîrtia în buzunar. Pero reuşi însă să citească cuvîntul scris cu litere mari : INSTRUCŢIUNI !

— De ce eşti indiscret ? se răţoi profesorul. In tocite trebuie să-ţi vîri nasul ?

— Eu sînt indiscret, eu ? se miră sincer Pero. Um- blam numai aşa, de jur împrejur: Dacă n-ar fi robotul ăsta cumsecade, aş muri de plictiseală.

—■ Hai să mergem ! porunci profesorul şi porni spre una din uşi.

— Mă duceţi să cinez ? Asta n-ar fi rău, într-adevăr.

— Vom vedea ! mormăi profesorul, deschizând uşa.

— Spuneţi, cine vă prepară mmcarea ?

Dumneavoastră înşivă ?

— Eu nu mănînc îndeobşte.

Roboţii porniră după ei, urmărindu-i pas cu pas. Profesorul privi de jur împrejur încăperea în oare au intrat, clătină nemulţumit din cap şi deschise uşa camerei următoare.

— Aici e ! strigă cînd lumina se aprinse.

— Ce ? întrebă curios Pero.

— Nu vorbeam ou tine.

—■ Ce-are a face ! Mă interesează ce aţi descoperit.

— Intră ! Iată-^ne în camera de lucru.

Pero izbucni în rîs. Rîdea cu glas tare, deşi profesorul se uita la el ameninţător.

— înseamnă că am avut dreptate ! Dumneavoastră, în timpul plimbării, aţi uitat cum arată propria dumneavoastră casă.

— îmi pare rău că nu l-am ascultat pe şofer. Locul tău nu-i aici !

Pero deveni dintr-o dată serios. Pricepu că trebuie să fie mai atent la ceea ce vorbeşte, dacă nu vrea să aibă neplăceri. Fără să zică un cuvînt, se duse spre fotoliul cel mai apropiat şi se aşează. Privea cu atenţie masa de lucru.

în cameră intrară cîţiva roboţi. Unul se opri lingă uşă. Al doilea străbătu toată camera, dîndu-se îndemînatic la o parte din faţa mobilei. Se opri de-abia în faţa casei de fier din ungher. Ceilalţi se aşezară de-a lungul pereţilor.

— Devin sîcîitori ! spuse Pero. Ored, domnule profesor, că există un mod de a-i sili să-^şi bage minţile în cap şi de a-i alunga. De ce nu s^ar plimba în jurul casei, ori nu s-ar ascunde în tufişuri ? Trebuie musai să se ţină de urma noastră ca nişte copoi ?

— Ai răbdare ! zîmbi forţat profesorul. Ţi-am spus că s-a produs o defecţiune. Se vor comporta oa nişte demenţi, atîta timp dt nu descopăr despre ce-i vorba.

Dealtminteri, nici nu sînt chiar atît de insuportabili.

— Cînd veţi căuta greşeala ?

— Mîine. Acum e tîrziu şi sînt prea obosit.

Pero oftă nemulţumit. Noua viaţă, în care păşise cu atîta veselie, îi plăcea din oe în ce mai puţin. Era sătul şi de institut, şi de profesor, şi de roboţi. Simţea cum îl apucă mînia. Trebuia să şi-o descarce pe cineva. Pe c ine ? In orice caz, nu pe profesor, care s-a dovedit destul de primejdios. Nu-i rămîneau decît roboţii. îl alese pe cel care stătea cel mai aproape de uşă. Porni spre el şi strigă de se cutremurară ferestrele.

— Ieşi !

Robotul nu se mişcă. Pero îl izbi cu pantoful cu atîta vehemenţă, încît simţi în picior o durere ascuţită.

— Afară,, am spus ! repetă cu glas tremurător.

Urmă o surpriză. Robotul se întoarse ascultător, deschise uşa şi ieşi din cameră. Pero se uită cu gura căscată la uşa pe care dispăruse ciudata alcătuire metalică.

— Splendid ! strigă profesorul. înseamnă că e vorba de semnale sonore.

Se apropie numaidecît dc celălalt robot şi repetă porunca.

— Afară !

Robotul rămase nepăsător. Nici ceilalţi n>u se sinchisiră de strigăte şi de porunci. Extenuaţi de atâtea strigăte, profesorul şi Pero se trîntiră în fotolii.

— Ce fel de mecanism le dirijează mişcările ? întrebă Pero. De ce robotul acela a ascultat porunca, iar ceilalţi nu ?

— Au o instalaţie pentru recepţionarea semnalelor sonore. Anumite cuvinte provoacă în ei anumite acţiuni. Cheamă-1 pe ăla să intre. Vei vedea că va asculta !

Pero se ridică obosit din fotoliu şi deschise uşa :

— Intră !

Nu se intîmpiă nimic.

— întrebuinţează alt cuvînt ! îl sfătui profesorul.

- Lntoarce-te !

Robotul intră în cameră, închise uşa cu grijă şi se opri pe locul unde stătuse mai înainte.

— Ai văzut ! glăsui cu mîmdrie profesorul.

— E clar. Spuneţi-le acum celorlalţi anumite cuvinte şi provocaţi şi în ei o anumită acţiune. De exemplu, să iasă din cameră.

— Am mai spus o dată : mîine o să le poruncesc.

— De ce nu acum ?

Furios, profesorul izbi cu palma în braţul fotoliului.

— îmi porunceşti tu ce trebuie să fac!? Nu mă sili să-mi pierd răbdarea !

Pero strînse din umeri. Unele comportări ale savantului nu putea să le înţeleagă defel.

—. Ascultă-mă cu atenţie, zise profesorul, privindu-1 cu asprime. Atîta timp cît eşti cu mine, vei respecta anumite reguli. Altfel, aşteaptă-te la ce e mai rău. înainte de toate, n-ai voie să umbli prin casă fără aprobarea mea.

— Dacă e vorba de mişcarc, îl întrerupse Pero, atunci...

— Nu mă întrerupe ! îţi interzic de asemenea să te serveşti de telefon.

— O ! oftă Pero, simulind dezamăgirea. Tocmai intenţionam să chem vreo zece prieteni. Păcat !

— Te sfătuiesc să iei în serios acest lucru.

— Bine. îl voi lua. Şi aşa sînt prea obosit pentru convorbiri telefonice. Cel mai bucuros aş cina şi m-aş culca în pat.

— Nu există cină şi nici pat. Pînă dimineaţa n-o să mori de foame. De dormit, poţi să dormi şi în fotoliu. Dealtminteri, nici eu nu mă voi simţi mai bine.

Mîna profesorului se ridică din nou să-l lovească, dar sună telefonul. Profesorul sări ca ars şi se repezi la aparat. Un robot făcu acelaşi lucru, dar nu-1 împiedică pe profesor să ridice receptorul. Stătea aproape de

aparat, de parcă voia sa asculte convorbirea.

„Profesorul are o comportare nefirească, conchise Pero. Ori a aşteptat cu nerăbdare chemarea telefonică, ori n-.a aşteptat-o deloc. în definitiv, ce mă priveşte ! Am destule griji proprii/[4]

— Alo ! zise profesorul, aici Galaktici.

Vocea de cealaltă parte a firului nu se auzea.

Al treilea reportaj : «Aici, profesorul Galaktici»

«Dacă n-ar fi fost fotografia de pe masa-birou şi ochiî provocatori ai băiatului, cu siguranţă că m-aş fi dus acasă şi aş fi dormit, lăsînd baltă toată afacerea. Dar ochii băiatului mă îndemnau la reflecţii şi mă urmăreau. După plecarea tatălui lui Pero, am stat şi m-am glndit mult timp. Ce i-^a spus băiatul profesorului, cînd a intrat în maşină ? De ce profesoral a acceptat să mintă ? Ştia oare chiar totul tatăl lui Pero despre fiul său ? Poate că băiatul a trăit o viaţă dublă şi a fost amestecat în nişte treburi despre care nimeni din jurul său nu-şi dădea seama. Dealtminteri, aş avea de pus cîteva întrebări şi profesorului Galaktici. De ce să nu i le pun ? Să se desfacă odată nodul. M^am apropiat de aparatul telefonic. Chiar după primul apel, cineva ridică receptorul şi spuse :

— Alo ! Aici Galaktici.

Acestea erau primele cuvinte rostite în această discuţie importantă. Oamenii cred în mod greşit că ziariştii îşi pregătesc dinainte întrebările pe care le vor pune. Nu-i adevărat. Eu, de exemplu, cu cinci minute înainte de orice discuţie, nu ştiu, îndeobşte, ce am să întreb. Aşa era şi acum. Prima întrebare s-a ivit pe neaşteptate, aproape împotriva dorinţei mele. Totuşi, sînt adînc convins că era cea mai bună întrebare cu care puteam începe discuţia aceea importantă.

— Domnule profesor, aţi ajuns cu bine acasă ? am

întrebat cu cel mai plăcut glas reportericesc.

— Bineînţeles !

— înseamnă că n-aţi avut nici un fel de neplăceri ?

— Ce fel de neplăceri aţi fi vrut să am ? Dealtfel, aş vrea mai întîi să aud parola.

Recunosc sincer că eram surprins.

— Despre ce parolă e vorba ? Nu înţeleg !

Profesorul nu mi-a răspuns imediat. Cînd i-am auzit din nou glasul, suna cu totul altfel ca mai înainte. Era ori speriat, ori supărat.

— Cine sînteţi ?

— O, scuzaţi-mă, am zis repede. Eu sînt reporterul ENKA de la ziarul *TUNETUL*.

— A, aşa va să zică ! spuse el în doi peri.

Aş putea să pun pariu că nu era prea entuziasmat.

— La drept vorbind, ce doriţi ? Nu credeţi că aţi ales un timp nepotrivit pentru o convorbire telefonică ?

— Exact ! am recunoscut umil. Dacă lucrurile n-ar fi atît de importante, aş merita reproşul dumneavoastră.

— Despre ce e vorba ? Ce poate fi atît de important încît să mă deranjaţi la ora asta ? închideţi telefonul î

— Domnule profesor, de ce m-aţi minţit ?

Linişte deplină.

— Fiţi amabili şi răspundeţi !

— Nu vă înţeleg şi nu ştiu despre ce minciună e vorba.

— încercaţi să vă aduceţi aminte ! Unde se afla robotul cînd maşina dumneavoastră l-a doborît ?

— Din nou îmi vorbiţi despre acelaşi lucru ! De ce mă plictisiţi ?

— Doriţi să răspund eu în locul dumneavoastră ? Bucuros ! Robotul era pe trotuar şi maşina dumneavoastră de asemenea.

— E un amănunt fără importanţă. Dealtminteri, asistentul meu...

— Despre asistentul dumneavoastră vom vorbi mai tlrziu, îl întrerupsei la jumătatea frazei. Spuneţi-mi, aţi văzut un om în colţul străzii ?

Se lăsă o linişte mormîntală. De parcă profesorul s-air fi gîmdit înainte de a răspunde.

— Nu era nici un fel de om im colţul străzii, rosti el, mai sigur decît răspund oamenii, de obicei, la o asemenea întrebare neînsemnată. Ce aţi mai născocit ?

— N-am născocit nimic. Credeţi-mă că omul din colţul străzii există.

— Las' să existe. Nu mă interesează.

După glasul cu care vorbea, se putea înţelege exact contrariul.

— Domnule profesor, vă rog să-mi faceţi un serviciu neînsemnat. Băgaţi mîna în buzunar şi scoateţi, vă rog, batista.

— Dar, omule !

— Faceţi ce v-am spus ! am poruncit aspru, ca să-l zăpăcesc.

Am închis ochii. Era mecesar, pentru a-mi alcătui o imagine cît mai veridică a scenei de la celălalt capăt al firului. Am văzut limpede cum, cu o mişcare nesigură, îşi vîră mîna în buzunar şi scoate încet batista. Pusă cu neglijenţă în buzunar şi mototolită, batista nu arăta prea bine. Acest lucru însă nu mă interesa deloc. Important era că batista, albă, galbenă, ori portocalie, avea trei dungi mari de culoare închisă, oare o împărţeau în trei părţi egale. Profesorul priveşte batista, căreia nu-i acordă probabil niciodată prea multă atenţie, şi se întreabă ce vreau să aflu în realitate. Nu voiam să-l las prea mult în nedumerire.

— Domnule profesor, aveţi în mînă o batistă de culoare deschisă, cu trei dungi de culoare închisă, nu-i aşa ?

— Exact ! confirmă el mirat. E frumos că aţi

ghicit, dar măiestria dumneavoastră magică aţi fi putut să mi-o demonstraţi şi ou alt prilej.

— întocmai ! Ceea ce voi spune acum nu-i magie, ci o descoperire interesantă. Omul din colţul Străzii Liniştite cu Strada Verde a folosit o batistă identică.

Tuşi fîstîcit, apoi izbucni cu o furie neaşteptată :

— Sin te ţi indiscret! Născociţi toate acestea ca să rnă zăpăciţi. N-a avut o asemenea batistă. Şi chiar dacă ar fi avut, ce contează ?

— Domnule profesor, am zis qu glas mai ridicat, aţi spus cu puţin mai înainte că nu era nici un om în colţul străzii. Prin urmare, care-i adevărul ?

— Nu mai vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră. Vă dau un sfat folositor. Nu vă amestecaţi în treburi c are nu vă privesc !

— Mulţumesc ! Spuneţinmi de ce l-aţi declarat pe băiat asistentul dumneavoastră ? L-a văzut, oare, şi el pe omul din colţul străzii ?

Nici un răspuns.

- Unde-i băiatul ?

Aici.

— - Pot să vorbesc cu el ?

— - Nu puteţi, n-are ce să vă spună.

Am auzit un glas. Apoi s-a lăsat liniştea. Cu siguranţă că profesorul a acoperit receptorul cu palma. Aşteptam cu nerăbdare să văd ce se va întîmpla. Nerăbdarea mea a fost repede satisfăcută. Microfonul prindea din nou glas.

— Ziarul *TUNETUL ?* strigă asistentul. Nu-mi dă voie să vorbesc!

— Nu-i adevărat ! pretinse repezit profesorul. Să vorbească, dacă ţine neapărat.

Ziarul *TUNETUL?* începu din nou băiatul. Nu cumva aţi găsit piciorul rupt al robotului ? Puteţi sa-1 reţineţi, n-avem nevoie de el.

* N-am răspuns. Băiatul continuă să vorbească cu glas scăzut, dar aspru. Vorbele nu-mi erau adresate

mic, ci profesorului.

— Daţi-1 la o parte !

Ce s-a întâmplat? am întrebat amabil. Te sperie cu pistolul ?Povestea cu pistolul era o glumă. Tăcerea băiatului, la această întrebare a mea, mă îndemnă să reflectez mai serios asupra unei asemenea posibilităţi. Băiatul rîse deodată.

— A dat la o parte pistolul ?

— Nu vorbiţi prostii î Stătea cu ţigara la nasul meu. Nu suport fumul de tutun. Dumneavoastră îl suportaţi ?

— Nu-i nevoie să joci teatru, tinere ! am zis mînios. Aş dori să ştiu ce s-a întâmpla/t azi.

— Mie ? Chiar nimic nu mi s-a întîmplat. L-am ajutat pe profesor ca de obicei. O zi de lucru ca toate celei ai te.

— Pero Catastrofă, de ce minţi ?

îmi închipuiam cum i s-a lungit faţa. Cu siguranţă că s-a uitat la receptor, nevrînd să creadă cu adevărat ceea ce a auzit. Dar nu-mi puteam permite să-i «las timp să-şi revină.

— Te salută tatăl tău. Renata de asemenea. Doreşti să-i transmiţi ceva Renatei ?

A scrîşnit din dinţi. Nu m-am înşelat. înseamnă că săgeata a nimerit în plin. Băiatul e furios şi va spune cu mult mai mult decît intenţiona să-m] spună.

— De ce te-ai dus la institut ?

— Nu vă priveşte. Tatăl meu e încă la dumneavoastră ? Spuneţi-i că una dezamăgit. Nu mă aşteptam să se împrietenească cu un om ca dumneavoastră.

— îmtoarce-te acasă !

— Cu cinci minute mai înainte, eram pregătit s-o fac, dacă mi s-ar fi dat prilejul. Acum mi-am schimbat părerea.

— De ce spui „dacă mi s-ar fi dat prilejul“ ? Oare nu poţi pleca oricînd vrei ?

Ştiam că acum e supărat pe el însuşi. A spus prea multe.

— Multe aţi vrea să ştiţi ! răspunse vag. Defectul dumneavoastră e curiozitatea. Am ajuns la această con- eluzie mai de mult.

— Lasă-te de prostii ! Tatăl tău îţi iartă totul.

Mi-am dat seama prea tîrziu că am procedat greşit. L-am lovit în cel mai sensibil loc.

— Iarăşi aceeaşi poveste ! Ce să-mi ierte ? De ce mi se vorbeşte mereu despre iertare ? N-am greşit cu nimic. Nici mai înainte, nici acum. Pe mine ar trebui să mă roage să-l iert!

Tăcu, ca să-şi recapete respiraţia.. Simţeam cum tremură din tot corpul şi eram în clipa acea întrucâtva vinovat de mînia lui de neînţeles, de rătăcirile şi de încă- păţînarea lui.

— Nu te supăra, zisei împăciuitor, sînt prietenul tău.

Rîse nervos şi batjocoritor.

— Lăsaţi-vă de bancuri ! N-am nevoie nici de dumneavoastră, nici de prietenia dumneavoastră. Mai degrabă voi rămîne aici toată viaţa şi mă voi uita la profesor cum admiră zăpăceala roboţilor săi, decît să...

N-am auzit sfîrşitul frazei. Nişte zgomote înăbuşeau cuvintele. Am găsii; explicaţia oare mă putea mulţumi. Profesorul încerca să smulgă receptorul din mina băiatului.

— Daţi-mi receptorul, îl auzeam pe Pero, vorbind mai de departe. Vreau să-i spun cîteva vorbe acelui intrigant îngîmfat. Nu vă fie teamă ! Nu voi pomeni nici de uşă, nici de roboţi.

Atunci se auzi profesorul. Vorbea cu voce liniştită, pliină de reproşuri.

— Vă daţi seama ce aţi făcut ? Aţi amărît şi aţi nenorocit un băiat, oare nu e cu nimic vinovat. Să vă fie ruşine ! Nu mai vreau să vorbesc cu dumneavoastră nici un cuvîmt ! Nu încercaţi să sunaţi din nou !

Lăsă jos receptorul. Am făcut acelaşi lucru. Nu eram nemulţumit de această convorbire. In carnetul meu, subînsemnările „Cazul robotuluiputeam să mai trec cîte- va fapte.

Dar băiatul mă încurca. N-am reuşit să mă apropii de el, nici la prima întîlnire, nici acum. Abia mai tîrziu am putut să-mi dau seama cît de mult am greşit. Cu Pero Catastrofă trebuia vorbit altfel. Cînd acest lucru mi-a devenit dar, nu se mai putea salva nimic».

Noapte fără odihnă

Profesorul dormea într-un fotoliu, iar Pero în celălalt. Roboţii stăte<au nemişcaţi la locurile lor. Ei nu ştiau ce-i oboseala şi nevoia de somn.

Noaptea era destul de înaintată dnd sună din nou telefonul. Profesorul îşi înălţă capul şi se frecă somnoros la ochi, uitîndu-se încurcat în jurul lui. Soneria telefonului se repetă. Un robot se apropie de aparat. Profesorul ridică receptorul. Robotul se apropie şi mai mult de aparat.

— Alo ! Aici Gialaktici !

Pero nu auzise ţirlitul telefonului. Dormea un somn dulce de copi[1]. Cel puţin aşa i se păru profesorului, cîind îşi aruncă privirea spre fotoliul în care dormea băiatul.

— Trei sute cincizeci şi şase ! se auzi un gHa6 pătrunzător.

— Da. Bine ! răspunse profesorul. Spuneţi mni de-

parte !

De pe faţa lui clifcpăru orice urmă ele somn. Era treaz şi tulburat.

— Sinteţi Vena ? întrebă acelaşi glas.

Profesorul dădu afirmativ din cap şi repetă fără motiv :

— Aici Galaktici. Institutul meu se ocupă cu .descoperiri ştiinţifice.

Capul băiatului din fotoliu se mişcă niţel. Ochii lui se deschiseră o clipă, apoi se închiseră numaidecît. Se prefăcea că doarme.

— Cum stau lucrurile ? întrebă cu asprime glasul de la celălalt capăt al firului. Sperăm că totul e în regulă.

— Roboţii îmi fac neplăceri ! spuse profesorul.

— Nu-i voie să vă facă neplăceri ! Aţi întreprins ceva ?

Profesorul ezită să răspundă. Parcă se temea.

— Hai, răspundeţi odată !

— Nu vă pot spune deocamdată nimic. Aştept dimineaţa. Voi încerca să găsesc instalaţiile de dirijare. Reacţionează la semnalele sonore, dar nu cunosc cifrul.

— E de necrezut ! Vreţi ca cifrul să vă cadă din cer ? Cum vă închipuiţi acest lucru ? Smteţi considerat specialist î

Ochii băiatului se deschiseră şi se închiseră din nou. Discuţia purtată cu glas tare îl trezise.

— Risipiţi timpul de pomană ! De ce să aşteptaţi pînă dimineaţă ? Începeţi imediat. în clipa asta !

— Sînt obosit.

— Asta nu-i o justificare. Şi noi sîntem obosiţi de aşteptare.

Profesorul scoase batista din buzunar. Era o batistă galbenă cu trei dungi albastre. îşi şterse fruntea, cu toate că nu era cald. Dacă l-ar fi văzut ENKA, n-ar fi putut scăpa de impresia că priveşte fotografia făcută de aparatul de fotografiat al robotului călcat de maşină.

— N-am mînaat de la amiază, apuse timid profesorul.

— Cîte nu născociţi ! explodă glasul pătrunzător. Să mu-mi spuneţi că săptămâna trecută aţi răcit şi acum vă simţiţi nespus de rău. Nu vreau să aud asemenea poveşti ! Oboseală, foame ! Nu mă interesează dacă sînteţi flămînd şi obosit. Doresc rezultate ! înţelegeţi ?

— Fără cifru, spuse hotărît profesorul, nu pot înainta cu nici un pas.

— Noi să vă dăm cifrul ? De unde să-l avem ? Căutaţi-1 ! Mai aveţi vreo neplăcere ?

Profesorul se gîndi cîteva clipe, apoi dădu afirmativ din cap, de parcă ar fi vrut să se convingă că neplăceri există.

— Ziaristul ! spuse scurt profesorul.

— Ce-i cu el ? Credeam că s^a potolit.

— M^a chemat adineauri. Pomeneşte de omul din colţul străzii.

— Ce?

— Pomeneşte de omul din colţul străzii, repetă profesorul. Mă înţelegeţi acum ?

— Da. Dar de unde ştie ?

— Habar n-am.

La celălalt capăt al firului se auzi o tuse. Profesorul depărta receptorul de ureche aşteptînd oa tuşea să înceteze.

— Vedeţi, am şi eu neplăceri. Sînt răcit.

Profesorul zîmbi acru.

— Vă veţi interesa de ziarist ? întrebă el îngrijorat.

— Vă pare important ?

— Da. Dar încă n-am jspus totul.

— Daţi-i drumul ! îl încurajă glasul de la celălalt capăt al firuiM. Ştiu de pe aoum că va fi vorba de un fleac.

— Nu-i chiar un fleac, zise profesorul. Ziaristul afirmă că eu şi omul din colţul străzii ne servim de aceeaşi batista.

— Ce ? zbieră celălalt. Este adevărat ?

— Din păcate, da ; dar nu înţeleg cum de a descoperit.

— Afurisită treabă ! Va să zică ne încolţeşte.

Profesorul scoase din nou batista, o privi şi o vîrî repede în buzunar, speriat, ca un hoţ prins asupra faptului. Pero zîmbi mulţumit. Povestea cu batista îi plăcea într-adevăr.

— Pun pariu, spuse glasul de la celălalt capăt al firului, că nu aţi spus totul. Sînt sigur că mai aveţi Li rezervă cel puţin încă o istorioară la fel de veselă.

Profesorul oftă.

— Aveţi dreptate ! recunoscu după o scurtă şovăire. Ziaristul a descoperit cine e asistentul meu.

— Din ce în ce mai frumos ! Dacă povestea cu batista o pot înţelege, aceasta, într-adevăr, n-o înţeleg defel ! De ce aţi avut nevoie de băiat ? Ce idee a mai fost şi asta ?

— Am vrut să-l împiedic să trăncănească. Băiatul a văzut totul de la început pînă la sfîrşit.

— Şi ce-i dacă a văzut ? Nu existau, oare, alte procedee de a-J face să uite ?

Pero tresări şi începu să tremure.

— Ce să facem acum ? întrebă neputincios profesorul.

— Nimic, în afară de treaba care vi s-a încredinţat. Restul lăsaţi pe noi.

— Bine, oftă profesorul.

— începeţi imediat! Trebuie să vă grăbiţi, tocmai din cauza oelor ce mi-aţi spus. Gred că timpul devine din ce în ce mai preţios. La revedere !

— La revedere ! spuse cu uşurare profesorul.

Legătura era întreruptă. Profesorul lăsă, cu o mişcare înceată şi obosită, receptorul şi se îndreptă spre fotoliul în care dormea Pero.

Stătu cîteva clipe nemişcat, uittându-se cu atenţie la băiat. Apoi îi atinse umărul. Pero simţi cum îl trec

fiorii.

— Trezeşte-te, Pero ! îi spuse profesorul, scuturîndu-1.

Pero deschise ochii.

— Ce s-a întâmplat ? E dimineaţă ?

— Nu e, dar trebuie să te scoli.

— De ce ?

— Vreau să descopăr cauza nesupunerii roboţilor.

— Aţi spus că o veţi face dimineaţă.

— M-am răzgîndit.

Pero se sculă încet, întinzîndu-şi braţele şi picioarele înţepenite. Apoi căscă de cîteva ori, zgomotos, ca să arate că nu-i place să fie trezit în toiul nopţii.

începu o cercetare obositoare. Zorile îi surprinscră pe profesor şi pe asistent răguşiţi de nesomn.

— N-am făcut mei o scofală ! gemu profesorul, eu- prinzîndu-şi capul în palme. Fără cifru, totul e în zadar.

Pero se strecură în fotoliu şi aţipi numaidecît. Profesorul şedea la masă, bătând nervos darabana. Odaia se lumina din ce în ce. Becurile se stinseră automat. începea o nouă zi.

Al patrulea reportaj: «Pană-ascufită la pîndă»

«Mă ţin de regula care spune : „Reflectează asupra evenimentului la faţa locului !“ Acesta este motivul pentru oare mă aflam, încă în zori, în colţul Străzii Verzi cu Strada Liniştită. Nu eram singur. Mă

însoţea colegul de redacţie Panăascuţită, somnoros şi indispus.

— Nu înţeleg ce căutăm aici ? zise el posomorit.

Panăascuţită era în dimineaţa aceea mai posac decît am presupus. Stătea în faţa mea şi mă privea drept în ochi.

— Ori dai cărţile pe faţă, declară el hotărît, ori te părăsesc. Alege !

Intr-adevăr, era greu să aleg. Cărţile pe care le puteam arăta eraau slabe. Printre ele nu se găsea nici un as. Prin urmare, prima condiţie a prietenului meu n-am putut s-o îndeplinesc. A rămas a doua condiţie, oa Panăascuţită să mă părăsească. Nici asta nu-mi convenea. Am încercat să găsesc o a treia cale.

— Du-te, dacă doreşti, am ripostat nepăsător. Dar cînd se vor împărţi laurii, caută să stai cît mai departe.

Ştiam că nu mai e atît de indiferent ca pîmă acum. Nici un ziarist adevărat nu poate rămîne rece, dacă i se dă ocazia să devină celebru. Chiar dacă prilejul e slab, el va încerca. Trebuie să încerce. Asta-i ca o boală. Nici Panăascuţită nu era imun la această baală.

Se uită la mine şi zîmbi. Nu se mai gîndea la pat şi la dimineaţa rece, cu aerul înţepător şi umed care ni se strecura pe sub haine şi ne înfiora.

— Bine. Hai să mergem în Strada Verde.

— Sînt de acord. Chiar asta am vrut să-ţi propun !

Ne-am dus către Strada Verde, care, într-adevăr, îşi merita numele. Toate casele erau ascunse de tufişuri abundente şi de flori. în ramuri cînjtau păsărele, iar paşii noştri sunau enervant de tare. Strada era lungă şi ne-a trebuit destul timp pînă să ajungem la celălalt c^păt.

— Prim. urmare ? întrebă Panăascuţită cinci ne-am oprit. Nu-ţi place nici o casă ?

— Nu, am spus hotărît. Casa noastră nu e pe Strada

Verde. Dar e prin apropiere.

— E o bănuială, ori o concluzie ? întrebă Panăascuţită.

— Şi una, şi alta.

îl rog pe prietenul Panăascuţită să mă ierte că atunci nu i-am spus... chiar întregul adevăr. Insă în clipa cîncl stăteam pe Strada Verde nu aveam clecît bănuieli.

Ne-am întors la întretăierea celor două străzi. Eram amărît ca niciodată. Panăascuţită tăcea mgindurat.

— Ştii ce-i, i-am spus, stai aici la pîndă !

— De ce nu rămîi şi tu aioi ?

— Trebuie să-mi repar maşina. Cineva a vrut azi-noapte să mă împiedice să-l urmăresc.

— Acel cineva pe oare trebuie să-l aştept ?

— Da.

— Biilne, hotărî Panăascuţită, rămîn ! Descrie^mi exact maşina.

Am scos fotografia făcută seara trecută în faţa porţii institutului.

— Poftim ceva mai bun clecît o descriere. încearcă să-ţi întipăreşti în minte mutra şoferului. Poate că va veni fără maşină.

— în regulă, spuse scurt Panăascuţită, privind cu atenţie fotografia.

— Acum trebuie să plec. Dacă apare pasărea, vezi în care casă intră. Anunţă-mă imediat la redacţie. în partea cealaltă a străzii e o cabină telefonică.

— Grezi că n-am observat-o ? Du-te, misteriosule !

Aşa a intrat şi Panăascuţită în marele joc.»

O convorbire care n-a plăcut nimănui

Profesorul şi Pero luau mioul dejun, compus

numai din felii de pîine uscată. Dacă Pero ar fi îndrăznit să caute prin casă, cu siguranţă că ar fi găsit ceva mai bun, dar profesorul nu-i îngăduise. Pîinea au descoperit-o mtîmplător pe măsuţa din antreu. Erau rămăşiţele de ieri de la prînzul profesorului, care n-au ajuns încă în tomberonul de gunoi.

Pero mesteca pîinea şi se încrunta, privindu-4 pe sub sprâncene pe profesor.

— Se mănîncă întotdeauna aşa de bine la dumneavoastră ?

— Vom mînca după ce vom isprăvi treaba ! mormăi profesorul.

— Care treabă ? Aia cu roboţii ? Fără cifru nu vom face nimic. Aţi uitat cum trebuie să vorbiţi ou roboţii. Măcar dacă aţi putea să vă aduceţi aminte unde aţi pus cifrul, ar fi totul în ordine.

— Cifrul este în casa de fier ! oftă indispus profesorul. Sînt sigur că e acolo, darcum să ajung pînă la casa de fier, cînd încăpăţînatul ăsta nu mă lasă să mă apropii !

Pero se uită la robotul care stătea cu răbdare în faţa casei de fier şi zîmbi răutăcios.

Sună telefonul. Profesorul ridică receptorul.

— Alo ! Aici Galaktici !

— Doresc să vorbesc cu Pero, spuse un glas de la celălîlalt capăt al firului.

— Cine sînteţi dumneavoastră ?

— Tatăll lui Pero.

— Of, asta ne mai lipsea, îi scăpă fără voie profesorului. Puteţi să-l chemaţi mai tîrziu ?' Acum e ocupat cu o treabă importantă pe care nu-i voie s-o întrerupă.

— Nu vă crede, zîmbi Pero. El ştie că nu-mi plac treburile serioase.

— Taci ! îi porunci profesorul, acoperind cu mîna receptorul.

— Să întrerupă trieaba ! răspunse tatăl lui Pero.

— Ce am zis eu ! ? rosti victorios Pero. Trebuia să născociţi o minciună mai convingătoare.

Profesorul se încruntă.

îmi pare rău, dar Pero, într-adevăr, nu poate să vină la telefon.

— Aş putea, dar n-am voie ! strigă Pero.

— - Aud glasul lui. Domnule profesor, de ce mă minţiţi ?

— De unde vorbiţi ?întrebă profesorul, doar ca să cîştige timp.

— Din redacţia ziarului *TUNETUL.*

Profesorul scrîşni furios din dinţi. lairăşi *TUNETUL !* Dacă ar fi putut să vadă ce se întîmplă în redacţie, ar fi fost şi mai nemulţumit. La o masă de birou stătea tatăl lui Pero, iar la cealaltă, ENKA. La aparatul ou care vorbea tatăil lui Pero era conectat un receptor anexă. Receptorul acesta îl ţinea în mină ENKA, iar lingă el se afla un mic microfon. Pe biroul din faţa lui ENKA se desfăşura monoton o bandă demagnetofon. ENKA asculta discuţia şi o înregistra. Pe faţa lui se vedea că treaba îl distrează.

— Bine. Am să-l chem ! oftă profesorul.

Pero se sculă şi se duse alene spre birou, meşterind mai departe pîinea.

— Ai grijă ce vorbeşti ! îl avertiză profesorul. Nu-i voie să afle în ce situaţie ne găsim. Gîndeşte-te la reputaţia mea.

— Voi păstra intactă şi reputaţia dumneavoastră, şi a mea, zise batjocoritor Pero, luînd receptorul. Alo, tată ! Ce s-<a întîmplat ?

— Pe mine mă întrebi ce s-a întâmplat !? zise tatăl necăjit. Unde eşti ? Sînt foarte îngrijorat.

— Mă întrebi unde sînt, dar vorbeşti cu mine ! Cum îi zic profesorii la treaba asta ? Aha, întrebare

retorică ! Adică, întrebi doar ca să te afli în treabă. Nu-i cazul să-ţi faci griji. Totul e în regulă. Cînd ai sunat, tocmai dejunam. Asta era treaba de care a vorbit profesorul. Aici se mănâncă minunat. Şi profesorul e un om delicat.

Profesorul îşi duse ameninţător mîna la buzunar. Pero îi făcu semn cu mima să nu se emoţioneze.

— Cînd te vei întoarce acasă ? întrebă tatăl său.

— Acasă ? Păi, nu ştii că am intrat în serviciu ?

— Lasă gluma ! Ce fel de serviciu ? Trebuie să te întorci la şcoală.

Pero se încruntă. Vedea în imaginaţia lui douăzeci şi nouă de feţe care-1 priveau cu batjocură şi neînţelegere.

— Nu-mi vorbi despre şcoală ! spuse brutal. Tu ştii că n-am de gînd să mă în/torc.

— Se va aranja totul, ai să vezi ! se grăbi să-l asigure tatăl. Şi notele slabe, şi toate celelalte.

Pero dădu din cap mîhnit. Era oare el de vină ? Tatăl său nu-1 înţelege. Nu pricepe că pe el nu-1 supără cel mai mult notele slabe. Nu vede că motivele lui sînt cu mult mai serioase. Nu putea să nege că discuţia cu tatăl său l-a impresionat. Dacă i-ar fi vorbit însă altfel, ar fi fost de acord să se întoarcă. Şi apoi, parcă poate să se întoarcă ? Alături de el stă profesorul cu mina pe pistolul din buzunar. Afară stau roboţii, care nu-i dau voie să iasă, chiar dacă ar putea să scape de profesor.

— Cînd vii acasă ? insistă tatăl său. Crede-mă, maş bucura sincer.

Pero oftă. Ii venea greu, dar trebuia să-i dea lovitura.

— Tată, nu voi mai veni acasă. Nici la şcoală nu vreau să mă mai întorc. Rămîn aici. Mă simt bine şi profesorul mi-a promis că mă va plăti bine. Ce şalariu voi avea, domnule profesor ?

— întrerupe ! porunci ursuz profesorul.

— Tată, trebuie să mă duc. Mă aşteaptă treburile.

— Pero, am fost la Renata.

Faţa lui Pero se acoperi de un val de roşeaţă. Simţea cum îi năvălesc în ochi lacrimi de furie şi de ruşine. De ce a trebuit s-o audă şi pe asta ? Mai poate, după toate acestea, să se întoarcă vreodată acasă ?

— Nu mă vei vedea niciodată ! strigă înghiţindu-şi lacrimile şi trîntind receptorul.

Profesorul îl privi, zîmbind ironic. Acest fapt îl supără şi mai mult pe Pero. îi întoarse spatele şi se uită pe fereastră.

— Dragoste nefericită !? rosti compătimitor profesorul. Am auzit totul. Mulţi oameni mari şi-au găsit adevăratul drum, tocmai din cauza unei dragoste nefericite. Apucă-te de munca ştiinţifică şi o vei uita pe proasta aia de Renata.

— Nu-i proastă ! strigă Pero.

— Bine, bine ! spuse profesorul. E clar.

Telefonul sună din nou.

— Iarăşi e el ! mormăi profesorul, ridicînd receptorul. Alo ! Aici Galaktici.

— Domnule profesor ! Vă somez să trimiteţi imediat băiatul acasă. Nu înţeleg cum aţi putut să faceţi una ca asta !

— M^a rugat să-l primesc, răspunse liniştit profesorul. L-am văzut că e nefericit dintr-o cauză oarecare şi n-am putut să-i resping cererea. Cine ştie ce i s-ar
fi întîmplat dacă n-aş fi fost eu. Ar fi umblat haihui şi ar fi suferit. Fiţi sigur că aici se simte bine.

Pero se apropie de aparat, să audă ce vorbeşte tatăl său. I se părea că în acest fel îşi ia rămas bun de la el.

— El are casă şi tată. N-are nevoie de grija dum neavoastră.

— Păi, nu l^aţi auzit ce a spus ? Nu doreşte să se Întoarcă. Respectaţi-i dorinţa.

— Nu mă aşteptam la asemenea vorbe din partea

dumneavoastră ! spuse mustrător tatăl lui Pero. Dumneavoastră nu sînteţi prietenul lui Pero.

Profesorul dădu din umeri.

— Peste o jumătate de oră viu după el.

— Nu face acest lucru! strigă Pero. N-ai să mai poţi ieşi afară !

Se lăsă liniştea. Furios, profesorul se uita nimicitor la Pero, dar nu îndrăznea să zică nimic.

— Ce se întîmplă la voi ? întrebă după un timp tatăl lui Pero. De ce nnaş mai putea să ies din institut ?

Profesorul zîmbi forţat.

— O, păi nu vedeţi că băiatul glumeşte ? Nu veţi putea intra înăuntru şi nici ieşi afară. Asta a vrut să spună Pero. Ţineţi minte : poarta institutului e închisă pentru toate persoanele nepoftite.

— E dreptul meu să intru.

— Pero, vrei ca tatăl tău să viină după tine ? întrebă profesorul.

— Nu doresc, spuse cu glas tremurător Pero. Să mă lase în pace !

— Pero ! strigă tata.

— Scuzaţi ! într-iadevăr, avem multă treabă, îl întrerupse amabil profesorul. Vă rog să nu ne mai deranjaţi-

Depuse receptorul, fără să salute. Şi astfel s-a terminat această convorbire, care n-a plăcut nimănui. Exceptîndu-1 pe ENKA, bineînţeles. Dar el nu trebuie luat în consideraţie, fiindcă n-»a vorbit la telefon. El a ascultat doar.

Al cincilea reportaj: «Cine l-a atacat pe Panăascuţită?»

«Panăascuţită e cel mai minunat om pe care-1 cunosc. Ritmul nostru rapid de viaţă nu l-a stricat. El nu ştie ce înseamnă să ai nervii slăbiţi şi nici ce-i nerăbdarea. Adevărat războinic, care va sta la pîndă, dacă trebuie şi o lună, fără să clipească. Aşa e prietenul meu Panăascuţită.

Soarele ardea, dar el se plimba în continuare pe stradă. Trecuseră multe maşini, dar nici una nu era cea aşteptată. Oricg alt om şi-ar fi pierdut speranţa şi ar fi crezut că maşina nu va veni niciodată. Panăascuţită însă persevera.

Reportajul despre urmărirea maşinii negre trebuia, de fapt, să-l scrie el şi nu eu. Fiind un detaliu esenţial în decursul întregului episod, Panăascuţită însuşi a insistat să-l includ în colecţie mea de reportaje. Consider că datoram această explicaţie atît prietenului meu, cît şi cititorilor.

Panăascuţită a cumpărat, de la chioşcul de ziare, ultima ediţie a *TUNETULUI.* Nu citea, ci privea cu atenţie pe deasupra ziarului la ceea ce se întîmplă pe stradă. N-a uitat nici posibilitatea, la prima vedere neînsemnată, dar totuşi importantă, ca în locul maşinii să apară şoferul.

Şoferul a apărut, intr-adevăr. A ieşii; în stradă din grădina unei case, aproape de intersecţie. Panăascuţită trecuse de cîteva ori pe lîngă casă. Ţinea bine minte gardul masiv de piatră şi cele două globuri fixate pe stîlpii care încadrau poarta.

Omul mergea nepăsător, de parcă nu s-ar fi grăbii: nicăieri. Venea spre P&năascluţită. „Oare întâmplător, sau nu *?*[a] gîndi prietenul meu. întrebarea, cel puţin deocamdată, rămase fără răspuns. Omul trecu pe lîngă

el, iar Panăascuţită îşi cufundă faţa în ziar. Totuşi, l-a privit cu atenţie pe necunoscut.

Şi necunoscutul s-a uitat la el. Nu aşa cum obişnuim să ne uităm la un om pe caire-1 întâlnim pe stradă şi care nu ne interesează. Privirea lui era mult mai hotărî tă şi avea o semnificaţie mai ad'incă. „Poate că mă suspectează ? cugetă Panăascuţită. înseamnă, oare, că am stricat toată afacerea ? Nu, omul nu ştie că l-am recunoscut. El e convins că mă interesează numai ma-şina. Pun pariu că maşina va apare în curind !u

Panăascuţită nu îndrăznea să^l urmărească pe necunoscut. Trebuia să fie mulţumit că a descoperit casa şi să-l lase pe şofer cu convingerea că nu ştie nimic despre el.

După mai puţin de zece minute, a apărut şi maşina neagră. Corespundea întocrluai cru cea din fotografie, ori, mai simplu spus, era chiar autoturismul acela. La volan şedea însă un alt om şi nu cel care ieşise din casa misterioasă. Maşina neagră trecu în goană, fără să se oprească lîngă casa misterioasă. Aşadar, cugeta Panăascuţită, vor să-l îndepărteze de casa cu pricina. Ideea era simplă şi, în fond, nu era rea. Maşina neagră trebuia să-l ducă pe Panăascuţită în cu totul alt loc şi astfel să-l întoarcă de pe drumul adevărat.

Prietenul meu ar fi acceptat jocul acesta şi ar fi urmărit maşina neagră, care îşi încetinise mersul. Dar nu putea să fugă în urma ei. Atunci îl ajută întâmplarea.

— Aveţi nevoie de un taxi ? întrebă un glas serviabil.

— Desigur ! răspunse m\ulţumi!lt Panăascuţită, surprins că vede o maşină oprită pe trotuar lîrngă el, pe care n-o văzuse pînă atunci, fiindcă se uitase în urma maşinii negre.

Intră grăbit în maşină şi se aşează pe banchetă.

— încotro ? întrebă şoferul, fără să se întoarcă.

— Urmăriţi maşina neagră din faţa noastră ! Apropiaţi-vă de ea, dar nu prea mult!

Panăascuţită se temea că şoferul va pune întrebări neplăcute. Dar s-a înşelat. Şoferul nu era nici curios, nici mirat. „Un flăcău indiferent", cugetă Panăascuţită. Şoferul îşi potrivi şapca, trăgînd-o pe ochi. Pomi brusc, mărind mereu viteza. Dar maşina neagră ajunse la capătul străzii şi dispăru după cdlţ.

— Mai repede! porunci Panăascuţită. Nu-i voie să ne smpe !

— N^aveţi grijă ! mormăi şoferul, fără să-şi întoarcă capul.

Lui Panăascuţită îi veni deodată să se uite la faţa şoferului, oa să vadă dacă-i tot atît de ştearsă ca şi glasul. Aproape că rîse el însuşi de această dorinţă neserioasă. Şoferul şedea la vdlam într-un fel ciudat, aplecat, cu bărbia aproape între rriîini, în timp ce fruntea şi ochii lui erau ascunşi saib şapcă.

Maşina (neagră nu era departe. Panăascuţită nici nu se aştepta la altceva. Dacă acesta era jocul, cei din faţă trebuiau să-i dea prilejul să participe la joc.

Sîint nevoit să4 dojenesc pe prietenul meu, fiindcă a uitat o regulă pe oare eu o consider deosebit de importantă. Regula spune : „Cînd clădeşti o casă, ai grijă de fiecare cărămidă. Din pricina unei singure cărămizi, poate să-ţi cadă în cap toată casa[a]. De care cărămidă Panăascuţită n^a ţinut seama, după cum vom vedea mai târziu.

Urmărirea maşinii negre nu semăna nicidecum cu goanele palpitante din filmele de aventuri. Era o c ursă uşoară şi plăcută, aducând mai degrabă cu o plimbare decît ou o urmărire. „Mă subapreciază ! se indignă Panăascuţită. Nu vor să mă supună la o încercare serioasă, pentru că nu ştiu dacă am să pot rezista.[44]

Maşina neagră ocoli cîteva colţuri de stradă, cotind cînd intr-o parte, cînd în alta, în direcţia centrului. La o intersecţie mări brusc viteza şi viră, dintr-o dată, la dreapta. Şoferul taxiului făcu acelaşi lucru. Maşina neagră reuşi să mărească distanţa. „Ce-i asta ?“ se

întrebă Panăascuţită şi porunci şoferului :

— Mai mepede !

— în regulă, răspunse calm şoferul.

Maşina tresări şi o luă la goană nebuneşte. Zguduit de mişcarea ei bruscă, Panăascuţită se aplecă înainte, ţinîndu-se cu mîinile de speteaza banchetei din faţă. Aprecie dacă s-au mai apropiat de maşina neagră. Nu. Nu s-au apropiat. Distanţa era aoeeaşi. Atunci s-a intîmplat ceva la ce Panăascuţită nu se aştepta. Autoturismul negru coti subit spre o curte.

— Opreşte ! strigă Panăascuţită.

Şoferul parcă nu auzise. în loc să oprească, mări viteza. „Ori e surd, ori judecă încet[u], gîndi Panăascuţită, întinzînd mina să-l scuture de umăr.

Şoferul apăsă pe frână. Cauciucurile scrîşniră şi maşina se opri. în clipa următoare, pumnul şoferului îl izbi pe Panăascuţită în ceafă. Lovitura a fost fulgerătoare şi atît de puternică, încît Panăascuţită leşină.

Cărămida uitată de Panăascuţită era tocmai acest taxi care sosise la timp, tocmai cînd Panăascuţită avea nevoie de o maşină pentru a urmări autoturismul negru. E încă o dovadă că nu trebuie să te încrezi prea mult în hazard, care snar putea să nu fie totdeauna un fapt întâmplător.

După ce şi-a revenit, Panăascuţită a constatat că se află într-o curte părăsită, în dosul unui morman de pietriş. îi vuia capul şi avea vîrît în mînă un bileţel. ÎL despături şi citi :

*Spune-i lui ENKA să renunţe cit mai e timp. **Răb**darea noastră e pe sfîrşite* !

Toată păcăleala a fost destul de bine ticluită. Voiau să ne distragă atenţia de la casa adevărată şi să ne bage frica în oase. Noi însă am hotărît să continuăm vînătoarea.»

Un desen mai preţios decît aurul

Pero a încetat să mai numere convorbirile telefonice. Erau prea multe. După fiecare convorbire, profesorul devenea mai furios şi mai obosit.

Scotociseră prin toată camera, fiecare loc de care roboţii le-au permis să se apropie. Dar n-au găsit ceea ce căuta profesorul. Telefonul suna mereu, iar profesorul era nevoit să spună de fiecare dată :

— încă nimic.

Din cauza asta era furios şi indispus. Pero, în schimb, nu se supăra deloc. Dimpotrivă, pe el îl distra toată povestea. Dorea chiar să-i vadă sfîrşitul şi să-şi clarifice unele lucruri care-1 preocupau mai mult. înainte de toate îl interesa lipsa de memorie a profesorului. Despre această lipsă Pero Îşi (avea părerile iui, dîar căuta dovezi care să i le confirme. Tot «aşa, voia să ştie cine-i omul misterios care insista atît de mult ca profesorul să reprime revolta roboţilor. Trebuia să fie vreun grangur, pentru că profesorul trecea prin spaimele morţii, de fiecare dată cînd ridica receptorul. Dorinţa cea mai a- prigă a lui Pero era însă mîncarea. N-a fost niciodată atîta de flămînd ca în dimineaţa aceea.

— Am răscolit peste tot ! zise obosit profesorul. Mai există, oare, vreun ungher în camera asta pe care să nu-1 fi controlat ?

— Există ! rosti liniştit Pero. Casa de fier.

— Nu glumi cu mine !

— Nu glumesc eu, glumeşte robotul care nu vă lasă să vă uitaţi în casa de fier.

— Nu-i nevoie să mă uit. Ştiu.

— Atunci totul e în ordine.

— Nu-i nimic în ordine ! Nimic ! O, îmi vine să plîng de necaz !

—■ Plîngeţi ! îi proptise Pero. Vă va fi mai uşor !

Apoi îşi aduse aminte de ceva şi adăugă :

— Totuşi există un loc pe care nu l-am controlat. Soba !

— Da, soba, confirmă cu însufleţire profesorul. Uită-te dacă-i ceva în ea. Sau, stai, mă duc eu să mă uit.

îngenunche pe carpeta din -faţa sobei şi deschise uşiţa. Soba nu fusese întrebuinţată de mult şi-n ea se adunase o grămadă de hîrţoage. Le scoase pe toate afară şi, continuând să stea în gen/unchi, le controlă pe rînd. Erau tot felul de hîrtii. Plicuri, scrisori şi bileţele cu însemnări. Profesorul deveni din ce în ce mai atent. Bileţelele cu însemnări le aşează separat, ca şi cînd ar fi fost vorba de cine ştie ce comoară preţioasă.

— De ce adunaţi bileţelele acelea ? întrebă Pero. Dacă sînt de valoare, nu trebuia să le aruncaţi.

— N-am aruinoat nimic ! răspunse distrat profesorul.

— Dar cine le-»a -aruinoat ? Roboţii, ori altcineva ?

Profesorul îşi înălţă oapul şi se uită la Pero, de parcă

denabia acum ar fi observat că băiatul îi pune întrebări. Apoi se ocupă mai departe de bileţele. Studia cu atenţie con/ţinutuil lor, mormăia *şi* dădea din cap.

— Nu, nu înţeleg ! spuse cu glas tare. Numai el poate sa înţeleagă.

— Cine ? întrebă Pero. Omul acela atît de îngrijorat din cauza roboţilor ?

— Taci ! îi porunci aspru profesorul. Roboţii sini o poveste mult mai puţin importantă.

— Dar ce-i mai important decît roboţii ? întrebă Pero.

— Hîrtia asta e mai importantă ! scoase deodată un strigăt de bucurie profesorul. Rîdea atît de tare, incit Pero se sperie de-«a binelea. Âsta-i lucrul cel mai im-portant ! Asta ! Ăsta ! Ăsta !

Flutura în mînă o coală mare de hirtie. Ochii îi

străluceau de bucurie. Nu mai era furios şi nici obosit. Hîrtia aceea făcuse din el un alt om.

— Ştiam că există !Trebuia să existe !

— Cine, domnule profesor ?

— Nava, e clar ?

— Păi, pînă acum n-aţi ştiut că nava există !?

Profesorul se aşează în fotoliu, fără să-şi ridice privirea de la hîrtie. De emoţie îi tremurau pleoapele, iar fruntea i se acoperea de sudoare. Trebuiasă seser vească din nou de batistă, care era identică cu cea pe care o întrebuinţase omul din colţul Străzii Verzi. Pero se uita la el uluit şi nu ştia ce să creadă. Cu siguranţă că hîrtia aceea, pe care o ţinea în mînă profesorul, conţinea datele despre o descoperire importantă. Dar de ce se agită atît de mult profesorul ? „E ciudat, conchise băiatul, că omul poate să descopere ceva important şi necunoscut în propria lui cameră, printre hîrtiile pe care lena aruncat el însuşi... “

— E splendidă ! şopti profesorul. E magnifică ! Ce linii suple ! Cît de desăvîrşit e potrivită fiecare parte a detaliului !

— Domnule profesor, spuneţi-^mi despre ce-i vorba î rosti mieros Pero. Mor de curiozitate !

— E vorba despre navă ! răspunse fără ezitare pro- fesorul.

Apoi, ca şi cînd ar fi uitat de băiat, începu să vorbească repede, gîfîit.

— Asta e nava cosmică, cea mai desăvîrşită operă a ştiinţei, opera unui singur om, cel mai mare om al tuturor timpurilor.

— Cum de a ajuns hîrtia aceasta în sobă, dacă e atît de importantă ? întrebă Pero.

— E importantă, pentru că e o schiţă a unei nave cosmice. Vezi, nemaiavînd ce-i face, profesorul a scris dedesubtul desenului : *terminat.* Asta am vrut să ştiu, dacă nava a fost sau nu terminată. Ce am fi

obţinut dacă am fi venit mai devreme ? Nimic.

— Văd că hîrtia găsită în sobă vă bucură.

— Cum să nu mă bucure !? Pînă în clipa aceasta mă îndoiam şi mi-a fost frică. Acum ştiu.

— Ce?

— Ştiu că nava a fost construită. Trebuie numai să găsesc planurile, proiectele şi devizele. Şi, lucrul cel mai important, trebuie să găsesc combustibilul. Combustibilul acela minunat, neobişnuit.

Pero clătină nedumerit din cap.

— După cîte ştiu, toţi oamenii folosesc pentru încălzire acelaşi fel de combustibil; lemne, cărbuni sau petrol.

— Nu-i vorba de un asemenea combustibil. E vorba de un combustibil ideal pentru navă, cu un volum şi o greutate cît mai mică şi cu o energie cît mai mare.

— Spuneţi-mi, unde-i nava aceea ?

— Chiar asta trebuie să aflu ! oftă profesorul. Nava şi proiectele pentru construcţia ei.

— Cine a construit nava ? întrebă Pero, ca să zică ceva.

— Nava e opera profesorului Galaktici.

—■ A cui ? întrebă tulburat Pero.

— Am spus, a profesorului Galaktici.

Băiatul rămase perplex şi se uită la profesor cu atenţie, fără să clipească.

— De ce te uiţi aşa la mine ? ®are nu ţi-e clar ? Nava cosmică am inventat-o eu.

— A, aşa va să zică. Credeam că e opera unui alt savant. Şi nu ştiţi unde se află nava dumneavoastră ? Vă este necunoscut locul, ca şi cifrul care-i face pe roboţi ascultători ? Proiectele de asemenea le-aţi pierdut.

Pero tremura din tot corpul. Era convins că în clipa următoare se va întîmpla ceva îngrozitor. Nu s-a întîmplat însă nimic.

Profesorul îl privi cercetător şi dădu afirmativ din cap. '

— Aşa e cum spui, zise îngîndurat, îmi lipseşte cifrul, îmi lipsesc proiectele şi îmi lipseşte nava.

Pero n-a mai spus nimic. îl privea speriat pe omul aşezat în fotoliu.

Al şaselea reportaj: «Fereastra cu gratii»

«Am afirmat totdeauna că Panăascuţită e un băiat încăpăţînat. Afirmînd acest lucru, nu mă gîndesc să spun ceva urît despre el. E o trăsătură a reporterului de ziar, care poate uneori să-i fie şi de folos. Cu acest prilej, încăpăţînarea lui Panăascuţită i-a fost folositoare.

In mai puţin de o jumătate de oră, a uitat cu totul lovitura de pumn pe care i-o dăduse bruta de şofer.

— Hai să mergem în casa misterioasă ! propuse el. Chiar şi acum, cînd rid de. prostia mea, socotesc că-i cel mai potrivit moment să-i vizităm.

— Şi ce le vei spune cînd vom intra ? am întrebat.

— Vom vedea. Totul depinde de împrejurări. Cel mai plăcut ar fi să mu vorbesc nimic, ci să-i înapoiez şoferului cadoul primit.

— Apoi ?

— Ce te-a apucat ? izbucni Panăasouţită. Apoi ! Apoi ! E clar, îi voi izbi în cap şi pe ceilalţi.

Panăascuţită uită totdeauna cîte o regulă importantă. Ăsta-i defectul lui. Poate că îmi va lua în nume de rău această observaţie, cînd va citi aceste rînduri, dar

va vedea, pînă la *urmă, că am dreptate. Eu m-aim ţinut totdeauna de regula aceasta: „Dacă cineva îţi joacă festa şi-ţi întinde un vătrai ou jeratic în loc de scaun, rămîi rece ca gheaţa. N^ai voie să te topeşti nici la cea mai înaltă temperatură.“ îi recomand această regulă şi lui Panăascuţită, şi tuturor celorlalţi ziarişti.

Ştiam că Panăascuţită ar fi făcut tot ce a promis şi de aceea n-am îndrăznit să-l las să se apropie de casa misterioasă.

— Casa misterioasă n-o să ne scape, am zis, ca să-l liniştesc. Ne aşteaptă cîteva lucruri mult mai urgente.

— De exemplu, întrebă Panăascuţită, unde ai de gînd să mă trimiţi ?

Mă surprinse nepregătit. Nu mă aşteptam să-mi citească atît de repede gîndurile.

— Trebuie să te duci la studioul de radio.

— Ce să fac acolo ? Să povestesc la microfon despre călătoria cu şoferul amabil ?

— Ceva cu mult mai important. Am nevoie de înregistrarea pe bandă de magnetofon a unei conferinţe.

Panăaseuţită era sincer surprins. Clătina din cap, ca şi cînd cele auzite îl deranjau.

— Doar n-o să asculţi conferinţe în loc să cercetezi ce s-a întîmplat în casa misterioasă ?

— Tocmai asta vreau să fac. Să ascult conferinţe şi să-mi formulez concluziile.

—< Minţi î strigă furios prietenul meu. Vrei să scapi de mine. Puteai să născoceşti un motiv mai plauzibil Şi să nu mă trimiţi la vînătoare de benzi de magnetofon. Ce crezi tu despre- mine ?

— Cred că eşti singurul om căruia i se poate încredinţa o sarcină atît de grea.

— Hm ! mormăi Panăaseuţită. Continuă !

— Chestiunea constă în faptul că n-am nevoie de orice fel de conferinţă. Am nevoie de conferinţa pe care profesorul Galaktici a ţinut-o acum o lună sau

două. A vorbit despre călătoria în cosmos, despre posibilităţile ştiinţei actuale şi despre alte lucruri asemănătoare. Sînt sigur că în studioul de radio există încă banda de magnetofon cu conferinţa aceea.

— în conferinţă Galaktici n^a spus nimic despre casa misterioasă şi nici despre maşina neagră.

— Ai şi n-ai dreptate. Cu toate că în conferinţă nu e vorba despre casa misterioasă, tot ne va ajuta să pricepem ce s-a întîmplat în realitate în casa aceea.

— Explică-mi mai clar !

— Eşti, saiu nu eşti ziarist ? De cînd ziaristul are nevoie de explicaţii ? Trebuie să descopere el însuşi ce-1 interesează.

Am reuşit. L-am atins pe Panăaseuţită la coarda cea mai sensibilă. Poate n-ar trebui să povestesc despre asta.

— O fac numai fiindcă doresc ca fiecare amănunt al acestei povestiri încîlcite să fie cunoscut. în afară de asta, indiscreţia mea nu poate să dăuneze reputaţiei lui Pană- asouţită. El rămîne un mare ziarist, chiar dacă aş povesti despre el vrute şi nevrute.în regulă ! zise Panăascuţită, încruntîndu-se. Dacă mă laşi de unul singur, mă voi descurca şi fără tine. Voi pune mîna pe banda de magnetofon şi voi descoperi ce mister ascunde ! La revedere !

Plecă în fugă. Ştiam că nu mai trebuie'să am grijă de banda de magnetofon. Mă pot apuca liniştit de alte treburi.

Treaba care urma s-o îndeplinesc nu era nicidecum uşoară. Judecaţi şi dumneavoastră ! Poate un om, care nu e invizibil, să intre într-o casă în care nimeni nu l-a poftit şi în care nimeni nu are voie să-l vadă ? M-am întrebat dacă pot să intru şi mi-am zis : „Trebuie !“ Şi am intrat.

S-ar putea spune multe lucruri despre case în general. Există case frumoase şi urîte, mari şi mici, ospitaliere şi inaccesibile. Casa oare mă interesa era mare, inospitalieră şi inaccesibilă. Cel puţin aşa părea la prima vedere. Nu m-am fîstîcit şi nu i-am privit numai faţada. M-am dus în strada din spatele ei şi m-am uitat cum arată casa de cealaltă parte, ascunsă vederii. Mă despărţea de casă numai un gard şubred. în afară de asta, strada în care mă aflam era complet pustie.

Fără să şovăi, am sărit gardul. Ca să amăgesc cîinii de pază, dacă cumva se aflau în parc, am aruncat cîteva pietricele în diferite părţi. în parc nu se mişca nimic. Aşa cum se prezenta, parcul părea părăsit, fără vreo făptură vie în el, dacă nu luăm în consideraţie păsările din coroanele copacilor.

Am pornit prudent mai departe, asounzîndu-mă pe după trunchiurile copacilor şi pe după tufe. în cele din urmă, între mine şi casă n-a mai rămas decît un tufiş stufos de liliac, suficient ca să ferească de ochii curio-

şilor şi zece inşi, darămite un singur reporter al ziarului *TUNETUL.*

Poate că v-am plictisit cu regulile mele, totuşi trebuie să pomenesc încă una : „Umblă haihui numai atît cît este strict necesar. Timpul e preţios şi' nu-1 risipi. Du-te imediat la locul indicat.“ Vă spun, regula aceasta e foarte cuminte. Privind casa, am hotărît să mă ţin strict de ea.

In partea asta a casei n-aveai ce vedea. Podoaba casei o constituia doar faţada. Aici stătea ţeapăn un zid cenuşiu şi coşcovit, cu ferestre a căror cercevele n-au văzut de mult vopseaua. Asta nu mă interesa prea mult. N-am venit aici ca să admir ori să ponegresc. Am spus mai înainte : nu umbla haihui, ci descoperă locul indicat. Singurul loc, privit de după tufiş, care putea fi socotit mai indicat, era fereastra de la primul etaj, întărită cu gratii.

Dacă fereastra s-ar fi aflat la parter, nu i-aş fi acordat prea multă atenţie. E destul de uşor de înţeles de ce au gratii ferestrele joase. Altceva e însă cînd distanţa dintre pămînt şi ferestre e de cîţiva metri.

Am privit încă o dată de-a lungul zidului casei. Nu era nicăieri nici un semn de viaţă. Toate ferestrele erau închise, iar pe cele de la parter le ascundeau obloanele solide, vopsite în verde. Prin urmare, nu trebuia să mă tem de vreo surpriză. De la tufişul în spatele căruia stăteam, am sărit pînă la zid şi apoi m^am strecurat sub fereastra cu gratii.

Sînt puţin cam superstiţios. Consider că un lucru care **a** început bine trebuie să se isprăvească la fel. Dar nu numai atît. Trebuie să se şi desfăşoare cu bine în toate amănuntele. Aşa a fost şi acum. Nu numai că am ajuns fără nici un fel de neplăceri sub fereastra cu gratii, dar fereastra nu era nici măcar închisă. Mă veţi întreba cum am ajuns la această concluzie, cînd fereastra se afla pe după gratiile făcute din tije de fier des împletite ? Foarte simplu. Am a u z i t v o r b ă .

— Totuşi veţi vorbi ! ţipa cineva.

Glasul acela m-a făcut să tresar şi mă simţeam oarecum fără apărare lîngă zidul gol. Raţiunea mă încredinţă însă că n-am de ce să mă tem. Puteam deci să ascult liniştit.

— Daţi-mi voie să plec de aici. Acesta este singurul lucru despre care trebuie să vorbim.

Glasul celui care rostise aceste cuvinte era foarte încet şi trebuia să ascult cu atenţie ca să-i desluşesc vorbele.

— De cîte ori nu v-am repetat condiţiile noastre ! strigă iritat celălalt glas. Faceţi ce vă cerem şi duceţi-vă unde doriţi !

— Ştiţi că aceste condiţii sînt imposibiie.

— Avem mijloace să vă constrângem ! ameninţă cel care vorbea tare. Credeţi că vom fi şi în continuare aitit de blînzi, aşa cum am fost pînă acuma ? Vă înşelaţi !

— Bine ! zise încet celălalt glas. Veţi răspunde pentru toate.

— în faţa cui ? spuse ironic cel care vorbea cu glas tare. în faţa dumneavoastră ? Păi, dumneavoastră sînteţi deţinutul nostru. Nimeni nu bănuieşte ce s-a întâmplat.

— Dacă-i adevărat ceea ce spuneţi, de ce vă grăbiţi atîta ?

întrebarea parcă-1 încurcă pe temnicer. Aşa i-am zis eu, temnicer, celui care vorbea cu glas tare. îi trebuiră cîteva minute, ca să chibzuiască un răspuns.

— E clar ! zise în cele din urmă. N-am dori ca să fiţi prea mult timp lipsit de confortul care vă este necesar. Dacă ne ajutaţi, vă veţi ajuta pe dumneavoastră înşivă.

— Ne învirtim intr-un cerc închis ! zise obosit deţinutul. Vreţi să vă dezvălui secretele care vă interesează ? Repetaţi mereu acelaşi lucru !

— Spuneţi-ne numai cifrul, sistemul de dezlegare. Asta-i tot ce vă cerem. Ne vedeţi că ne^am redus pre-

tenţiile ?

— Văd, declară ironic deţinutul. Vă trebuie numai cifrul ; iar oînd îl veţi avea, toate uşile vă vor fi deschise. Planul e prea străveziu !

— Cum vreţi ! strigă furios temnicerul. Vă atrag atenţia pentru ultima diată : încăpăţânarea dumneavoastră se va repercuta chiar asupra dumneavoastră !

Uşa fu trîntită. Reflectam dacă trebuie să-l anunţ pe deţinut şi să-l încurajez. Am ajuns la concluzia că în clipa aceea n-ar fi fost bine nici pentru el, nici pentru toată afacerea despre care era vorba. Nimeni nu trebuia să afle că un intrus a ascultat discuţia din camera cu ferestrele zăbrelite.

M-am strecurat cu băgare de seamă în parc, sărind peste gardul lăsat într-o rînă. Astfel am furat casei neospitaliere cel mai mare secret al ei.»

Ultima ocazie

Pero se simţea tare neplăcut. Cu cît se gîndea mai mult la primele ore din noua lui viaţă, cu atît era mai nemulţumit. N-a găsit ceea ce căutase. Nu numai că celebritatea, după care tînjea, s^a risipit, dar era expus şi celor mai mari umilinţe. în general, nu se simţea mai bine decît între elevii care-1 porecliseră Catastrofă. Se pare că această viaţă nouă, în care s-a avîntat cu atîta ardoare, e tot o catastrofă. Totul a pornit anapoda, încă din dipa cînd s-a aşezat în maşina neagră. Şi povestea cu şoferul, şi ceea ce s-a întîmpiat mai tîrziu.

Locuia în aceeaşi cameră cu un om care-1 lovise şi-l chinuia în toate modurile posibile. Flămînzea şi trăia cu

spaima-n suflet, cuprins de presimţirile cele mai negre cu privire la soarta care-1 aşteaptă.

Pero ajunse la concluzia că trebuie să facă ceva. Prilejul era favorabil, pentru că profesorul dormea adînc în celălalt fotoliu. Ce-i drept, dormea ţinîndu-şi mîna în buzunar ; dar Pero nu se prea sinchisea de acest fapt.

Se sculă cu precauţie şi, deşi cîteva arcuri al£ fotoliului scîrţîiră, gata să-l trădeze, ajunse cu bine pînă la masă. Nu-i era greu să găsească în cartea de telefon numărul de care avea nevoie. Mult mai periculoasă era treaba cu discul telefonului. Numărul nu se putea forma fără zgomot. Profesorul nici nu se mişcă. Pero auzi apelul ; apoi, de cealaltă parte a firului, cineva ridică receptorul.

— Am nevoie de reporterul pe care-1 cheamă ENKA; zise încet Pero.

— Vorbiţi mai tare, ceru omul de cealaltă parte a firului.

— Nu pot, spuse Pero, fără să ridice vocea. Sînt bolnav. Am nevoie de ENKA. Urgent.

— Am să-l caut, răspunse morocănos omul şi lăsă receptorul pe masă.

Lui Pero i se părea că timpul trece extraordinar de încet. Inima îi bătea nebuneşte. Se uită la profesor. Dormea liniştit, astfel că, măcar în privinţa asta, lucrurile erau în regulă. în sfîrşit, cineva luă receptorul.

— Alo, aici ENKA, se prezentă reporterul. Vocea lui
i se păru lui Pero cea mai plăcută voce pe care o auzise vreodată.

— Eu sînt, Pero. Nu pot să vorbesc mai tare, ca să nu-1 trezesc.

După cîteva clipe de tăcere, se auzi iar vocea lui ENKA.

— încerc să înţeleg de ce m-ai chemat. în orice caz,

mă bucur. După toate cele întîmplate, mă aşteptam cel mai puţin să-ţi aud vocea. Ce te supără ?

Pero cercetă repede cu privirea ce se întîmplă cu profesorul. Totul era în ordine.

— Am descoperit ceva. Ceva foarte important.

— De pe acum !? întrebă ENKA, fără să-şi ascundă mirarea. Ascultă tinere, se pare că te-am apreciat greşit. Dacă ai reuşit atît de repede să afli ceva, înseamnă că eşti deştept.

— Să lăsăm asta ! îl întrerupse Pero. Trebuie să facem ceva cît mai repede !

— Sînt de acord ! zise îngîndurat ENKA. Ce propui?

— O, nu ştiu nici eu. El are pistol, iar eu nu pot ieşi afară din institut.

— De ce ?

— Ar fi prea mult de povestit. în esenţă, din cauza roboţilor.

—• N-ai putea să-i stăpîneşti ?

— Nu ştiu. Ar trebui legaţi, ori făcut ceva asemănător. Dacă acest lucru...

Nu-şi termină fraza. O mînă se întinse peste umărul său şi luă receptorul. Răspunsul lui ENKA îl asculta acum profesorul, şi nu Pero, care căzuse, împins cu brutalitate, în mijlocul camerei.

— Dacă-ţi va reuşi, îl îmbărbătă ENKA pe Pero, vei deveni celebru. Mi se pare că un asemenea prilej n-o să-l mai ai.

— A căzut şi planul ăsta, declară liniştit profesorul. Din fericire, am somnul foarte uşor.

ENKA nu răspunse imediat. Pricepu ce s-a petrecut în institut şi se căpăci. Un plan minunat a căzut ! Trebuiau găsite noi modalităţi de luptă.

— Hei, ziaristule ! îl zeflemisi profesorul. Spune-mi ce nu e în regulă ? Cred că te pot ajuta mai mult decît băiatul. El nu are încă experienţă şi e imprudent.

— îmi face plăcere să vă aud, domnule profesor, răspunse ENKA cu acelaşi ton. Cum înaintează tre-

burile ?

Bine. Nu mă pot plînge.

— Ce-ar fi să încetaţi jocul ? în cinci minute vor veni nişte oameni care vă pot ajuta să ieşiţi din institut. Ce ziceţi de propunere ?

ENKA nu putea să vadă miinile profesorului, care tremurau. Dar vocea lui era hotărită atunci cînd începu să vorbească din nou.

— Ştiţi şi dumneavoastră că nu pot să accept. Nu din cauza mea, ci din cauza dumneavoastră.

— Nu înţeleg. Am impresia că dumneavoastră sînteţi într-o situaţie neplăcută şi nu eu.

— Nu trageţi concluzii greşite ! Eu nu sîînrt .într-o situaţie neplăcută. Lucrez, ca de obicei. Mă simt bine şi nu ştiu ce aţi vrea, de fapt, să-mi dovediţi.

— De ce atîtea ocolişuri, domnule profesor ? îmi daţi voie să vă numesc aşa ? Da ? E în regulă. Noi neam înţeles foarte bine încă din clipa cînd v-^am convins că aveţi o batistă identică cu a unui om, care vă este cu totul necunoscut. Sîntem de acord că vă este necunoscut, nu-r aşa ?

— Desigur ! confirmă profesorul. Continuaţi !

— Cu plăcere. Nu mă interesează acuma batista. Mă interesează cu totul altceva. Gîndiţi-vă la întrebarea mea. Dacă mă ajutaţi, vom putea mai uşor să găsim răspunsul adevărat.

— Nu vă jenaţi ! întrebaţi !

— De ce omul din colţul străzii îşi ştergea cu atîta grijă faţa cînd s-a apropiat profesorul!, vreau să zic dumneavoastră, şi după aceea a venit maşina neagră ?

— De unde pot eu să ştiu ! Probabil fiindcă îi era cald. O asemenea explicaţie nu vă poate mulţumi ?

— Intr-o altă împrejurare, desigur, zîmbi ENKA. In împrejurarea dată, nicidecum. Am eu o explicaţie mai bună. Omul nu dorea să i se vadă faţa.

Profesorul tuşi încurcat.

— Ce-i, domnule profesor ? întrebă ENKA, prefăcîn-

du-se îngrijorat.

— Nimic, răspunse cu voce răguşită profesorul. Dumneavoastră credeţi că omul acela a avut motive să se ascundă ?

— Da, a avut.

— Ce motive ? Văd că puteţi răspunde la orice întrebare, care priveşte pe orice om.

— Exageraţi, domnule profesor ! Pot să răspund numai la unele întrebări. Din fericire, tocmai la cele care vă interesează şi pe dumneavoastră, şi pe mine. Aşadar, voi spune la ce a servit batista. Omul semăna atît de mult cu profesorul Galaktici, de parcă i-ar fi fost frate geamăn. Nu credeţi că pe cineva, mai ales pe profesor, l-ar fi mirat foarte miilt acest fapt ?

— Poate. In definitiv, despre acest lucru ştiu mai mult deoî't dumneavoastră.

— Cred ! confirmă cu două înţelesuri ENKA.

— Un prieten al meu din tinereţe e acum actor. A vrut să facă o glumă şi mi-a dat întîlnire în oraş. Totul a fost bine chibzuit. Actorul s-a deghizat şi semăna exact cu mine. Maşina neagră a avut de asemenea o contribuţie în jocul surprizelor. Un defect în mecanismul robotului a zădărnicit însă toată gluma. După cum ştiţi, lucrurile s-au terminat, totuşi, cu bine. Prietenul meu, actorul, m-a dus pină la el acasă. Dar n-am rămas muilt timp acolo, temînduHmă că cineva, poate chiar vreun reporter zelos, să nu dea o alarmă falsă din cauza robotului sfărîmat. Am făgăduit prietenului meu actor că-1 voi vizita într-una din zilele următoare. Avem multe amintiri comune. Va fi o întîCnire foarte interesantă.

Aceasta este • explicaţia mea, oare corespunde adevărului. Puteţi s-o publicaţi în ziar, dacă vreţi.

— Vor crede oare oamenii o asemenea poveste ?

— Credeţi că o vor prefera pe ia dumneavoastră ? Mă îndoiesc. Dragul meu ziarist, explicaţia mea nu are nici un cusur. In afară de asta, uitaţi că eu sînt profe-

sorul Galaktici, iar dumneavoastră un simplu reporter. Dacă se va ajunge la neplăceri, acestea vă vor lovi numai pe dumneavoastră.

— E o ameninţare ? întrebă liniştit ENKA.

— Nu. Mai degrabă aş numi-o un sfat. Sînteţi un ziarist bun şi ar fi păcat să vă distrugeţi cariera din cauza unei gafe.

— Povestea dumneavoastră mă interesează. Aş dori să-mi răspundeţi la încă o întrebare. Actorul şi-a scos ulterior masca ?

— Ce aţi fi vrut să facă cu ea ? Care artist se duce acasă, după reprezentaţie, cu mustăţi false şi cu perucă ? Nici unul, după cîte ştiu eu.

— Eu nu gîndesc aşa. Sînt convins că actorul, prietenul dumneavoastră, va purta această mască pînă la sfîrşitul Vieţii.

— încetaţi ! ţipă profesorul.

Pero, care în tot timpul convorbirii a stat în fotoliu şi a ascultat cu atenţie, se uită înspăimîntat la profesor. Faţa lui era desfigurată. Se rezemă de masă, ca să nu cadă.

— Vedeţi, continuă liniştit ENKA, unele glume sînt foarte primejdioase. Actorul a socotit că surpriza va reuşi şi de aceea şi-a pus masca. Nici el, nici cei care l-au ajutat nu s-au gîndit însă la posibilitatea ca o surpriză bine chibzuită să eşueze.

— Ce ştiţi dumneavoastră, de fapt, despre mască ? întrebă profesorul cu o voce ştearsă.

— Ştiu că ştiinţa medicală contemporană poate să' schimbe orice faţă. Aceasta se cheamă chirurgie plastică,, nu-i aşa ?

Profesorul îşi recapătă energia. De fapt, era mînia care-1 ajuta să se redreseze.

— Toate acestea sînt basme ! ţipă furios. Nu veţi putea să dovediţi acest lucru nimănui, pe nimeni nu veţi convinge ! Ce motiv ar avea cineva să facă o astfel dc absurditate ?

— Nu-i o absurditate, îl încredinţă ENKA. Atunci cînd e vorba de bani, unii oameni sînt gata să facă lucruri şi mai grave !

— Dar de ce, omule ? Oricine vă va întreba de ce ?

— Răspunsul meu este scurt. In casa de fier a profesorului există planuri foarte preţioase. Cînd aceste planuri ar ajunge pe mîini străine, cine ştie cîte nu s-ar putea întîmpla. Oare acesta nu-i un motiv ?

— Toate astea ar putea face un subiect de film, rîse forţat profesorul.

— încă un lucru mă interesează, domnule profesor.. Vocea dumneavoastră s-a schimbat cu totul. Cum explicaţi acest lucru ?

— Vocea mea ? Ce ştiţi dumneavoastră despre vocea mea ?

— Numai atît că, în urmă cu două luni, era altfel, decît azi. Asta au descoperit-o înregistrările magnetofonului.

Profesorul tăcea. Nu se aşteptase la această lovitură şi-i trebui destul timp ca să-şi revină. La urmă reuşi, de bine, de rău.

— Dacă-mi veţi mai spune, încercă să glumească profesorul, că şi statura mea s-a schimbat, sincer să fiu? m-ar îngrijora.

— Nu, spuse serios ENKA, statura e bine aleasă.

— Ascultaţi sfatul meu, rosti brutal profesorul. încetaţi jocul ! Veţi avea de tras consecinţele. Am spus •că pot spulbera orice născocire a dumneavoastră. Pot spulbera nu numai născocirile, ci şi pe dumneavoastră. Ţineţi seamă că nu e în joc numai capul dumneavoastră.

— Da, recunoscu ENKA. E vorba şi de băiat, şi de o persoană al cărei nume n-aş vrea să-»l pomenesc.

— Văd că ne înţelegem î afirmă mulţumit profesorul. Căutaţi-vă un alt fapt de senzaţie !

— Vom mai vedea ! mormăi ENKA şi lăsă receptorul.

Profesorul se întoarse spre Pero. Şi iarăşi i se aprinse în ochi scînteia aceea ciudată.

— Băiatule, aceasta a fost ultima ta şansă. N-ai avut noroc !

Pero nu răspunse.

Al şaptelea reportaj* «Institutul e în pericol»

«înainte de a povesti ce s-a întîmplat mai tîrziu, trebuie să mă apăr de o acuzaţie. Reportajul meu intitulat „Fereastra cu gratii" a devenit prilejul unor numeroase reproşuri, proteste, jigniri, ba chiar şi amenin-ţări. Despre ce era, de fapt, vorba ? La redacţie m-a aşteptat o grămadă de scrisori, iar telefonul suna întruna. Nici scrisorile, nici mesajele telefonice nu conţineau vreo măgulire. O parte a opiniei publice mă declara vinovat, iar unii au mers pînă acolo, încît procedeele mele le-au calificat drept criminale.

Spuneau că vreau să devin celehru, dar că nu m-am gînd’iit deloc ia profesor şi la nenorocirea care s-ar putea abate asupra oraşului nostru. Trebuie să spun că oamenii care gîndesc astfel n-au dreptate. Tocmai din cauza profesorului, a lui Pero Catastrofă şi a concetă-ţenilor mei am procedat atît de prudent şi chibzuit. Celebritatea de ziarist era ultima mea grijă.

Trebuia, afirmau unii, să dau alarma la intrarea în institut şi să eliberez prizonierul din casa 'misterioasă. Trebuia să public toate datele de care dispuneam. Acu-

zatorii şi judecătorii uitau însă oin fapt deosebit de important. Ei judecau <1111 lucru gata făcut, îşi dădeau părerea despre un spectacol care s-a terminat. In clipa însă cînd se desfăşurau îngrozitoarele evenimente, concluziile nu mi se ofereau chiar pe tavă. Dacă aş fi spus cuiva povestea despre cele două batiste identice, despre impostor şi despre maşina neagră, oare m-ar fi crezut, ori ar fi rîs de mine ? Acum cu toţii neagă hotărît ideea că aş fi putut să mă fac de rîs. Atunci, însă, ciine ştie ! Pricepeţi, nu a- veam dreptul să las nimic la voia întîmplării ; nu aveam dreptul să arunc nici o carte greşită ! Miza era prea mare. Era vorba de viaţa unui profesor, a unui băiat şi poate de vieţile altor oameni ! Mi-ar fi iertat vreodată judecătorii mei o asemenea greşeală ? Aş fi putut eu să mi-o iert ? Niciodată ! De aceea eram atît de discret, chiar şi faţă de unicul meu ajutor, reporterul Pa- năascuţită. Nu eram avid de glorie. Eram precaut. Poate cineva să mă condamne din pricina asta ? Dealtminteri, cînd voi povesti în continuare despre casa misterioasă, poate că şi judecătorii cei mai severi îşi vor schimba părerea.

M-am dus în parcul părăginit, îndată ce s-a lăsat întunericul. Mă simţeam mult mai sigur decît în timpul primei vizite. Poate că din pricina beznei, care mă apăra, dar poate şi pentru că ştiam exact locul care mă interesa. Nu m-am apropiat de fereastra cu gratii. înainte de a mă duce acolo, aveam nevoie de o scară. Nu puteam s-o aduc cu mine, fiindcă un om care duce o scară pe străzile unui oraş mare nu-i o apariţie de fiecare zi. Aş fi atras prea mult atenţia. Scara trebuia găsită undeva în acest parc. Eram foarte sigur că există o asemenea scară, de care aveam nevoie. De ce ? va întreba careva. Pentru că cineva aranjase cîndva coroanele copacilor şi efectuase multe alte munci, care, fără scară, nu se puteau face.

Nu m-am înşelat. Scara se afla lingă căsuţa din grădină, aproape de gardul peste care intrasem în parc.

îmi ziceam că restul muncii pe care aveam s-o fac e o jucărie.

Scara ajungea la fereastra cu gratii şi, cu o clipă mai tîrziu, puteam să mă uit în cameră. N-am făcut acest lucru imediat. Am ascultat un timp, ca să aflu dacă deţinutul este sau nu singur. Nu se auzea nici un zgomot. „Ori nu mai e aici, ori doarme", am conchis în sinea mea. Exista pericolul de-a se afla în cameră un paznic. Dar trebuia să risc. M-am uitat printre gratii. Nu se vedea nimic. Camera se afla în întuneric. Din fericire, fereastra era deschisă, ceea ce îmi uşura considerabil sarcina.

— Domnule profesor ! l-am strigat cu jumătate de glas.

Nu răspunse nimeni. Nu se mişcă nimic. Am strigat din nou. Atunci începu să scîrţîie un scaun sau un fotoliu. Cineva se apropie de fereastră, dar nu îndeajuns. Pentru orice eventualitate, mi-am aplecat capul, pentru că eram o ţintă perfectă pentru oricine ar fi vrut să tragă în mine.

— E cineva aici ? întrebă un glas obosit.

— Spuneţi-tmi, cine sînteţi ? am întrebat încet.

— Profesorul Galaktici.

Cu toate că mă aşteptam la acest răspuns, totuşi m-a cuprins o tulburare pe care mi-am stăpînit-o cu greu.

— Sînteţi singur în cameră ?

— Da.

Mi-am ridicat capul şi mi-am' apropiat faţa de zăbrele.

— Sînt reporterul ENKA de la ziarul *TUNETUL.* Aprindeţi lumina. Dacă cineva intră, mă va observa mai greu. Apropiaţi-vă de fereastră, ca şi cînd aţi privi afară. Nimănui nu i se va părea suspect.

— De acord ! rosti emoţionat profesorul.

Îndată se aprinse lumina şi am văzut faţa obosită şi nebărbierită a celebrului profesor Galaktici.

— Nu trebuie să-mi povestiţi nimic, zisei, ca să-l

scutesc de explicaţii inutile. Totul îmi este cunoscut.

— De unde ? se miră profesorul.

— N-are importanţă.Am aflat. Ce potface pentru dumneavoastră ?

— Scăpaţi-mă de aici î

— Acum nu pot să fac acest lucru. Dacă aş cere ajutor şi aş încerca să pătrund cu forţa în casă, mă ten® că veţi avea de suferit. Vor căuta să vă lichideze şi nimeni nu va mai putea să-i dovedească nimic falsului profesor.

— L-aţi văzut ?

— Da. Seamănă leit cu dumneavoastră.

— Ştiu. O operaţie plastică, ori ceva asemănător. Planul lor ţintea departe. Aţi intuit ce intenţionează în fond ?

— Întrucîtva. Vor să pună mî-na pe unele invenţii importante şi să le întrebuinţeze altfel de cum le-aţi fi folosit dumneavoastră.

— Ştiţi despre ce invenţie e vorba ?

— Nu, am recunoscut sincer.

— De o navă cosmică cu echipaj uman[1]. Cu o săptămînă înainte era pregătită de zbor.

— O ! îmi scăpă vorba fără voia mea.

— Nu numai nava îi interesează, continuă profesorul, ci şi proiectele, calculele, schiţele şi, ceea ce e mai rău, combustibilul care are o putere de distrugere înfiorătoare. Pină acum i-au împiedicat roboţii, dar de cîteva ore îmi cer date despre cifru. Mă tem că s-au descurcat singuri.

— Am vorbit cu falsul profesor. Era foarte sigur pe el. Aceasta ar corespunde cu presupunerea dumneavoastră. Spuneţi-mi, cum am putea să-l împiedicăm ?

— Nu ştiu. Cel mai bun lucru ar fi să nu întreprindeţi nimic fără mine. El, desigur, ar opune rezistenţă şi dumneavoastră nici nu bănuiţi ce fel de urmări ar

1 **Romanul de fată a fost scris înainte de zborul primului om în cosmos, efectuat de Iuri Gaaarin în anul 1961.**

putea să provoace. Am spus că nava cosmică are un combustibil cu o putere enormă de distrugere.

Mi se încreţi pielea, gîndindu-mă la îngrozitoarea explozie. De abia acum am putut să-mi imaginez adevărata amploare a pericolului.

— Domnule profesor, îi propusei, simţind cum îmi tremură glasul. Voi veni mai tîirzki şi voi pili gratiile. Acesta-i singurul mod de a vă elibera.

— Grăbiţi-vă ! mă rugă profesorul. îndată ce pun mîna pe invenţiile mele, nu le voi mai fi necesar. Mă va înlocui falsul profesor. Dumneavoastră ştiţi ce înseamnă asta ?

— Ştiu ! confirmai încet.

Aş fi vrut să-<l liniştesc pe profesor, dar nu-d puteam spune nimic. Sub picioarele mele scara se datină pe neaşteptate, alunecă şi eu zburai în aer, căutînd zadarnic un punct de sprijin. Cineva o răsturnase.

Spre norocul meu, pămîntul de sub fereastră era acoperit cu iarbă. Altfel, mi-aş fi frînt toate oasele. Dacă n-aţi căzut niciodată în viaţă de la înălţimea etajului întîi, credeţi-^mă pe cuvînt de onoare. Loviitura a fost destul de tare ca să mă năucească. Cînd mi-am revenit, atît cît să mă pot apăra, era prea tîrziu. Nişte mîini puternice mă strîngeau din toate părţile. M-au ridicat şi m-au dus ca pe un copil de trei ani.

Am trecut printr-un coridor, apoi am urcat nişte scări şi la urmă, am ajuns în cameră. Bineînţeles, puteam să prevăd că va fi aceeaşi cameră cu gratii la ferestre. Profesorul nu mai era aco£o. L-au dus în altă parte.

— Legaţi-1 de scaun, porunci un om, care rămase în prag.

Mi-am adus aminte de o întîmplare din copilărie. Ne jucam adeseori de-a indienii şi ne legam unul pe altul de cîte un trunchi de copac sau de cîte un stîlp. Cei învinşi îşi dădeau osteneala să-i tragă pe sfoară pe

învingători şi să fugă. N-o consideraţi o lăudăroşenie, dar eu eram printre cei mai descurcăreţi. In timp ce mă legau, mă pricepeam să-mi ţin în aşa fel manile, înеît .mai tîrziu să mi le pot elibera. Ceva asemănător am încercat şi de data aceasta.

— Aşa ! zise cel care stătea în prag, venind aproape de tot. Pe tine te-am scos din joc. Am putea să te ucidem, dar nu vom face acest lucru. Oricum, n-o să ne mai deranjezi. Vei muri pe scaunul acesta. Aş- teptînd moartea, gîndeşte-te la prostia ta.

— Mă gîindesc ! Chiar aşa voi proceda. Aţi putea să-mi îndepliniţi o ultimă dorinţă ?

— Să auzim ! zise, bine dispus, omul.

— Spuneţi-mi, ce intenţionaţi să faceţi cu profesorul ?

— O, nimic deosebit ! zîmbi el. Deocamdată ne este necesar. Il vom trimite într-un loc mai sigur. Ce va fi mai tîrziu, într-adevăr, n-aş vrea să-ţi spun. Ai destule griji proprii. Acum trebuie să te părăsim. Ne dai voie să stingem lampa ?

Camera se cufundă în întuneric, iar uşa se închise cu zgomot. N-am auzit să se fi întors cheia în broască şi acest fapt mă bucura. Şoferul maşinii negre — acesta era omul cu care vorbisem — era încredinţat că s-a isprăvit cu mine. Cel puţin deocamdată, n-am vrut să fiu de acord cu el.

Cine ar fi visat că jocurile de^a indienii, cu care mi-am irosit atîtea zile ale copilăriei, îmi vor prinde atît de bine odată şi odată ! Mi-am apropiat de trup braţele, pe care mi le legaseră cu coatele în lături. Aceşti oameni nu s-au jucat niciodată de-a indienii. Altfel ar fi ştiut că prizonierului trebuie mai întîi să-i legi mîinile îin jos şi abia după aceea să-l legi de trunchiul de copac ori de scaun. îndată ce mi-am apropiat braţele de trup, am simţit că frînghiiile au slăbit.

Să nu se gîndească nimeni că tot ce a trebuit să fac în continuare a fost o glumă. Nu doresc să-i obosesc pe

cititori cu descrierea fidelă a chinurilor şi încercărilor mele. Am căzut pe duşumea împreună cu scaunul : m-am zbătut, m-am zvîrcolit şi m-am învîrtit. în cele din urmă, am putut să-mi vîr o mînă în buzunar şi să apuc briceagul. Cînd am scăpat de frînghii, am simţit o mare bucurie, mîndrie şi oboseală.

N-a trebuit să mă strecor pînă la parter. Casa misterioasă era părăsită şi nimeni nu putea să-mi audă paşii. Am sărit pe o fereastră în parc, apoi peste gardul dărîmat, pînă la maşina care mă aştepta la cel mai apropiat colţ. Trebuia să mă grăbesc. Duşmanii au obţinut: un avantaj şi au devenit foarte, foarte periculoşi.»

„Să dăm cărţile pe față[44] rosti falsul profesor

— Va să zică, spuse falsul profesor, lăsînd în furcă receptorul telefonului, de prietenul tău am scăpat.

— Despre care prieten vorbiţi ? întrebă Pero mirat.

— Despre ENKA, fireşte. Va muri, sărmanul, şi era încă tînăr.

— Dumneavoastră vă bucuraţi de acest lucru ? se îngrozi Pero.

— Ştia mai mult decît trebuie.

— Şi eu ştiu prea multe, spuse Pero cu vocea sugrumată de emoţie. înseamnă că mă aşteaptă şi pe mine aceeaşi soartă ?

Profesorul se uită la el batjocoritor, ca şi cînd s-ar fi bucurat de suferinţele lui.

— Nu. Cazul tău e altfel. Tu eşti silit să înoţi în direcţia curentului. Trebuie să ne ajuţi. De ce să-ţi luăm viaţa ?

— Nu înţeleg.

— Le vei înţelege pe toate. Văd că trebuie să vor-

besc deschis cu tine. O să-ţi arăt cu degetul tot ce nu vezi, dar trebuie să vezi.

Profesorul se tolăni comod în fotoliu şi îşi încru- cişă braţele.

— Am să-ţi povestesc mai întîi despre mine. Cu toate că ştii multe, încă nu cunoşti totul. Am urmat facultatea împreună cu profesorul Galaktici. Mai tîrziu mam dedicat aceleiaşi munci ca şi el. Am avut mai puţin succes. Numele meu n-a strălucit niciodată, dar, totuşi, a însemrat şi el ceva. Nu-1 invidiam, diar doream să-l ajung. Era, ca şi toate celelalte, numai o dorinţă. Mă gîndeam că el însuşi poate să mă ajute. I-am scris o scrisoare şi l-am rugat să mă primească în institutul său. N-a răspuns. Poate că a uitat cine sînt, dar poate că a avut şi alte motive. Nu ştiu. Fapit e că am fost refuzat şi din această cauză am început să-l urăsc. Mai mult decît succesul în munca mea, doream să mă pot răzbuna, să pot să-l umilesc şi să-l nimicesc.

Faţa profesorului se contractă. Tremura din tot corpul. Pero se înfioră de frică în faţa acestui om care era ori cel mai periculos nebun, ori cel mai mare ticălos din lume.

— Cînd au venit ei şi mi-au propus să devin profesorul Galaktici, comtiaiuă escrocul cu glas scăzut, am acceptat cu braţele deschise oferta. Era cea mai bună ocazie din viaţa mea, cea mai fericită posibilitate care mi se dădea. în orice caz, m-au îndatorat faţă de ei şi trebuia să-i ascult întotdeauna şi întru iotul. Dar aceasta nu însemna prea muli. Am suportat o operaţie grea şi îndelungată. Mi-am schimbat aspectul feţei şi am devenit dublura lui Galaktici. Nu voi rămîne mult timp dublură. în eurînd va exista din nou în lume un singur profesor Gialaktici.

— De ce le era necesar acelor oameni să-l înlăture pe adevăratul Galaktici ? întrebă Pero, aproape în şoaptă.

— Bineîmţeles că din cauza invenţiilor lui. Unele

descoperiri ale sale n-a vrut să le dezvăluie niciodată pentru nimic în lume. Se temea că vor fi folosite împotriva vieţii oamenilor şi că vor provoca războaie îngrozitoare. Nu toţi cugetă la fel ca profesorul Galaktici. Oamenii aceiia aveau nevoie de energia pe care el a descoperit-o, şi voiau s-o aibă. O puteau obţine prin furt, prin spargere ori prin forţă. N-ar fi fost bine, căci puteau fi împiedicaţi. Dar şi mai mult îi interesa nava cosmică a profesorului şi combustibilul pentru acea navă. Din aceste motive profesorul Galaktici nu trebuia atacat şi jefuit. El trebuia să-şi continue liniştit munca, pentru ca nimeni să nu împiedice, înainte de timp, construirea puternicei nave cosmice, prin care voiau să obţină stăpînirea Pămîmtului şi a altor lumi.

— Cît de simplu e totul ! exclamă Pero. Şi cît e de îngrozitor ! De aceea trebuia să deveniţi profesorul Galaktici ?

— în sfîrşit, ai înţeles. Eu voi sta în institut şi nimeni nu va bănui vreodată ce anume s-a întîmplat, iar undeva se vor înălţa navele cosmice cu o viteză ameţitoare. Şi voi deveni celebru. Sub numele altuia, fireşte, dar nu mă deranjează !

— Încă nu ştiu ce legătură am eu cu toată povestea asta ? întrebă Pero.

— Ai răbdare. Acum vom vorbi despre tine. Tu ai participat, de la bun început, la această aventură. Pricepi că ai devenit complice şi vinovat ?

— Nu pricep, zise Pero cu glas nesigur. Cum ?

— Aşa, bine. Ai văzut tot ce s-a petrecut, ai aflat mai multe lucruri decît oricare altul şi ce ai făcut ? Ai trecut de partea noastră. L-ai indus în eroare pe ziarist, ai intrat cu forţa împreună cu mine în institut, l-ai refuzat pe taică-tău să te întorci acasă şi ai făcut încă multe lucruri care te vor costa scump.

— Dumneavoastră ştiţi că sînt nevinovat! se apără Pero, desperat. Totul s-a petrecut întîmplător. Nu

ştiam ce intenţionaţi. Habar n-am avut despre nimic !

— Mie mi-e foarte cunoscut acest lucru, zîmbi falsul profesor; dar altora nu !

— Păi, aţi uitat că l-am chemat pe ENKA şi v-am demascat ca impostor ?

— Da, dar ENKA nu mai poate să confirme acest lucru niciodată.

Pero simţea că falsul profesor îl ţine strîns în cleşte, că-i fuge pămîntul de sub picioare şi se prăbuşeşte în prăpastia crimei. Era neputincios, dar încă nu voia să se lase.

— Voi găsi o scăpare ! rosti el tulburat. Veţi dormi din nou. Trebuie să dormiţi. îl voi% chema atunci la telefon pe un altul şi-i voi spune ce se petrece în institut.

— Pe cine vei chema ? întrebă profesorul blînd şi parcă compătimitor.

— Pe oricine ! strigă Pero, ieşindu-şi din fire.

— In regulă ! Vei spune că eu sînt un intrus, un impostor, nu-i aşa ? Se va da alarma şi poate că va veni şi armata să cucerească institutul. înainte de toate însă
fii sigur că nimeni nai va avea curajul să pătrundă aici. Ştii de ce ? Fiindcă nimeni nu vrea să zboare în aer. Tocmai de acest lucru s^ar (teme.

— Vă gîndiţi la combustibil ?

— Ai ghicit.

— Dar dumneavoastră nu ştiţi unde se află !

— Habar n-au ei că nu ştiu !

— Mă voi strădui să afle.

— Frumos din partea ta ! zise fără supărare profe
sorul. în cazul acesta, povestea se va desfăşura aşa cum doreşti pînă în clipa cînd voi sta în faţa judecătorilor. Atunci se vor întîmpla lucruri neplăcute pentru tine.

— Ce fel de lucruri (neplăcute? întrebă speriat Pero.

— Voi spune că ai fost, într-adevăr, ajutorul meu, că

zile în şir l-ai urmărit pe profesorul Galaktici şi că planul a izbutit tocmai datorită ţie. îţi convine ?

— Oamenii nu vor crede, afimă tulburat Pero. Voi spune că minţiţi.

— Ba vor crede ! zîmbi satisfăcut profesorul. Judecătorii se vor interesa ce fel de băiat eşti şi ce vor afla ? Că urma să fii eliminat din şcoală, că ai fost sfidător şi brutal cu toată lumea, chiar şi cu taică-tău. Dar n-am spus încă ceea ce e mai important. Judecătorii vo>r întreba de ce ai fugit de acasă tocmai în ziua cînd a fost răpit profesorul Galaktici ? Vei afirma că acest fapt coincide cu totul întîmplător, dar eu voi declara că nu este aşa. Voi spune judecătorilor că ai fugit de acasă la porunca noastră, pentru că ne erai necesar. Cum îţi convine chestiunea asta ?

Pero nu răspunse. ^Stătea cu capul pleoat. Fiecare cuvînt al profesorului îl nimerea ca o lovitură de mai. Intr-adevăr, falsul profesor era un ticălos dibaci. Se gîndise la tot, ştia să întrebuinţeze orice armă, fie chiar şi cea mai inofensivă, împotriva celui pe care voia să-l supună. Ascultîndu-1, Pero trase concluzia că poarta lumii din care a fugit e închisă pe vecie pentru el.

Profesorul încă nu-şi isprăvise povestea şi continuă :

— E clar ce se va întîmpla după aceea. Te vor declara un monstru, un criminal şi un pericol pentru toată omenirea. Te vor trimite la închisoare ori la casa de corecţie. Dacă vei avea noroc, te vor elibera după cîţiva ani. Crezi că atunci vei fi liber ? Te înşeli ! Oamenii nu-ţi vor uita niciodată vina ! La fiecare pas vei simţi neîncredere ori, în cel mai bun caz, curiozitatea omenească. Vei fugi de oameni şi de tine însuţi. Vei rămî- ne un exilat pentru toată viaţa.

Pero era palid. Tremura.

— Te temi ? Ai, într-adevăr, de ce te teme.

în imaginaţia lui Pero apărură trei rînduri de bănci şcolare, pline de elevi palizi, privind ţintă, cu feţele îngrozite. îl vedea pe Tic-Tac, cu buzele tremurătoare,

şoptind înspăimîntat : „Catastrofă !“

— Catastrofă ! şopti el însuşi.

— Da, confirmă grav profesorul. O adevărată catastrofă.

„Renata, se gîndi Pero, dacă mă va întîlni vreodată şi mă va recunoaşte, va fugi. Se va speria de mine, ca de un tîlhar.“

— Dacă totul se va termina cu bine, continuă profesorul, iarăşi va fi prost pentru tine. Cînd vom stă- pîni lumea, tu nu vei fi de faţă ca să te bucuri. Cu mult înainte de asta, vei rătăci prin cosmos împreună cu ENKA. Prin urmare, fie că vom învinge, fie că vom pierde jocul, tu vei avea de suferit, dacă ne trădezi. Nuţi rămme nimic altceva de făcut decît să ne asculţi. Locul tău e lîngă mine. Ne vom îinţeQege bine, fii fără grijă. Un fals profesor şi un fals asistent.

Rîse cu glas tare, dar asta nu-i alungă frica lui Pero. Frica exilatului, care ştie că nimeni n-are nevoie de el. Pero simţi cum răbufneşte în el furia.

— Aveţi dreptate. Poarta reîntoarcerii e închisă. Totuşi nu sînt nevoit să rămîn de partea dumneavoastră. Pot să fiu de partea mea proprie. Împotriva dumneavoastră şi a lor !

Profesorul nu răspunse. Reflectă asupra semnificaţiei cuvintelor băiatului, de parcă n-ar fi putut să-l înţeleagă.

— Nu există a treia cale ! dădu din mînă compătimitor.

— Eu o voi deschide ! ameninţă Pero.

— Nu te sfătuiesc ! rosti grav profesorul.

Pero tăcea cufundat în gînduri. Avea impresia că e singur pe lume. Exilat.

Al optulea reportaj : «Panăascutită caută un fapt senzaţional, pe cont propriu»

«Acesta-i încă un reportaj pe care urma să-l scrie Panăasc-uţită, dar el n-a vrut. M-a lăsat pe mime să descriu întîmp'larea asta importantă. Poate tocmai fiindcă el însuşi a devenit eroul ei. Aşadar, voi începe. Dacă ^ fi să căutaţi vreun vinovat, acela sînt eu. Întrucît fapta prietenului meu e demnă de laudă şi recunoştinţă, nu pot vorbi despre vinovăţie, ci despre merit. Eu însă nu pot fi merituos, pentru că sînt vinovat — şi astfel toată afacerea s-ar învîrti la infinit, într-un cerc închis. De aceea, cel mai cuminte lucru ar fi să povestesc ce s-a întîmplat. Apoi trageţi dumneavoastră concluziile despre vinovăţie şi despre merite.

Am acordat prea puţină atenţie ideilor, simţămintelor şi perspicacităţii lui Panăaseuţită. Dar el e adîne convim că-1 dispreţuiesc, că n-*am încredere în el şi, în general, că-1 socotesc un om incapabil de fapte mari. Aproape că pot să înţeleg o asemenea dispoziţie sufletească. L-am lăsat mai întîi să aştepte maşina, apoi l-am pus să caute nişte benzi de magnetofon, după părerea Iui, total lipsite de importanţă. Nici în primul, nici în al doilea caz, nu ştia de ce e necesar acest lucru.

Panăascuţită a tras concluzia că eu îmi însuşesc partea leului, iar lui îi arunc firimiturile. S-a revoltat şi a hotărît să lucreze pe cont propriu. S-a gîndit şi a hotărî t să facă un lucru cu totul raţional : m-a urmărit.

Ciad am intrat în seara aceea în parcul părăginit al casei misterioase, nici nu bănuiam că mă urmăresc doi ochi vigilenţi de reporter. Panăascuţită a văzut totul. A

auzit şi discuţia mea cu profesorul Galaktici. Singurul lucru care, din păcate, l-a surprins şi pe el nepregătit, a fost atacul, răsturnarea scării şi celelalte care au urmat. N-a observat atacatorii decît în clipa cînd m-au doborît la pămînt. Atunci era prea tîrziu ca să mai poată face ceva.

Spune că i-a recunoscut pe şofer şi că îl mîncau palmele, dar, totuşi, s-a stăpînit. Nu i-ar fi folosit la nimic o răzbunare nesăbuită.

„Vino au miaşima în faţa intrării din ispate !“ l-a auzit pe şofer, poruncind cuiva.

Painăascuţită a tras concluzia că mă vor duce imediat de acolo. A doua concluzie era urmarea firească a celei dinlîi : dorea să afle unde voi fi dus. S-a strecurat pînă la gardul parcului. A găsit poarta şi, ascuns după un tufiş, a hotărît să aştepte. După cîteva minute, o maşină s-a oprit pe stradă. Cineva a descuiat poarta şi a trecut prin parc spre casă. Panăascuţită ştia ce trebuie să facă. Pe aceeaşi poartă, pe care omul imprudent nici n-o închisese, a ieşit în stradă şi s-a apropiat de maşină. După cum bănuise, era aceeaşi maşină neagră cunoscută de noi. Nu era nimeni în maşină. Panăascuţită a ridicat «capacul de la portbagaj «şi s-a virît înăuntru.

Era loc suficient mu niumai puntru un om, ci şi pentru doi inşi. S-a ghemuit înitr-un colţ şi era sigur că nu-1 vor observa, în afară de cazul dacă vor controla cu atenţie deosebită ascunzătoare. S-a instalat cît a putut mai comod şi a aşteptat.

în fine, poarta grădinii scîrţîi şi paşii unor oameni se apropiară de maşină.

— Deschide capacul ! porunci glasul, acum cunoscut, al şoferului.

„Aşadar, prietenul ENKA o va şterge împreună cu mine", conchise Panăascuţită. Nu ştia dacă trebuie să se bucure ori nu. Fără îndoială, călătoria aceasta comună îşi are avantajele ei, dar poate fi şi

periculoasă. Dacă oamenii din casa misterioasă descoperă că în portbagaj se află încă un pasager, va fi rău.

Capacul era ridicat, iar becurile de pe stradă luminau interiorul portbagajului. Era destul ca doar unul dintre oamenii aceia, care stăteau în jurul maşinii, să se uite puţin mai atent, pentru ca aventura lui Panăascuţită să ia sfîrşit. Din fericire, nimeni n-a făcut acest lucru.

Cel pe care l^au vîrît în portbagaj semăna maidegrabă cu un pachetdecît cu un om.

Panăascuţită a re cunoscut faţă de mine mai tîrziu că undeva, în adîncul inimii, a simţit o mică, o foarte mică bucurie, pentru că mi-au venit dehacşi mie. O să-mi fie învăţătură de minte, îşi ziceael, ca să nu mă mai apuc pe viitor de treburi periculoase fără ajutorul lui.

Noul călător gemu încet, iar capacul se lăsă in jos cu un sunet uşor, metalic. O clipă mai tîrziu, motorul a început să duduie şi maşina a pornit.

— Cum te simţi ? întrebă în şoaptă Panăascuţită.

— Rău, gemu omul. Mi-au legat mîinile şi picioarele mult prea strîns. 'Cine sînteţi dumneavoastră ? Oare oamenii ăştia au de gînd să răpească jumătate din oraş ? !

Lui Panăascuţită i se păru străin glasul omului de lîngă el. Cu toate că vorbea în şoaptă, conchise cu emoţie că alături de el se află altcineva şi nu eu.

— Eu sînt reporter la ziarul *TUNETUL.* Credeam că l-au vîrît în portbagaj pe prietenul meu ENKA ; dar se pare că m-am înşelat.

— Pe cine? se interesă noul călător. Pe cel care l-au prins pe scară ?

— Tocmai ! Ce i-au făcut ?

— După cîte am auzit, l-au legat şi l-au lăsat în casă. E viu, aşa mi se pare.

— La urma urmei, cine sînteţi dumneavoastră ?

întrebă curios Panăascuţită.

— Eu sînt profesorul Galaktici.

Panăascuţită a recunoscut că i-a trebuit un timp pînă să creadă această afirmaţie, şi mai mult timp pînă să înţeleagă cum de se află profesorul în portbagaj. „Profesorul, mi-a zis el, era tare nemulţumit de neîncrederea mea."

— Unde ne duc ? întrebă profesorul.

— Nu ştiu. Nici nu-i important. Trebuie să scăpăm de aici înainte de a ajunge la locul stabilit.

— Cum ? întrebă neîncrezător profesorul.

— Simplu. O să vă dezleg mîinile şi picioarele, vom ridica încet capacul, şi, la prima cotitură, unde maşina va încetini, vom sări afară.

Profesorului nu-i prea plăcu propunerea şi-i mărturisi acest lucru lui Panăascuţită.

— Ideea dumneavoastră, rosti el cu prudenţă, ca să nuni jignească pe noul cunoscut, mi se pare foarte periculoasă. Ceea ce propuneţi mi se pare prea riscant. Nu sînt obişnuit să sar din goana unui vehicul!

— E mai riscant să ajungem acolo unde ne duc, spuse liniştit Panăascuţită, desfăcînd legăturile de la mîinile profesorului. în afară de asta, cînd vom sări noi, maşina nu va goni. Va merge încet de tot. Pentru dumneavoastră aceasta va simplifica lucrurile.

Profesorul oftă. Panăascuţită îi eliberă şi picioarele.

— Aşa ! Acum totul e în ordine. încercaţi să ridicaţi capacul!

Capacul, firește, nu putea să-l ridice. Profesorul spera să nu iasă nimic în privinţa săritului. S-<a pripit însă, pentru că Panăascuţită şi pusese mina pe încuietoare, cu toate că n-a fost tocmai uşor din cauza spaţiului prea strimt.

— După cum mă aşteptam, zise Panăascuţită, n-au încuiat portbagajul. Au întors doar minerul. Dacă am avea un cleşte, ar fi o joacă să-l deschidem. Aşa va

merge mai greu.

Totuşi, după câteva încercări zadarnice, reuşi să salte zăvorul. Capacul era liber.

— Eu am să ridic capacul, îi explică profesorului ; iar grija dumneavoastră va fi să ajungeţi cît mai puţin dureros pe pămînt. Nu ţineţi seama de mine. Fugiţi cît vă ţin picioarele. Dacă observaţi că maşina s-a oprit, căutaţi cel mai apropiat adăpost şi strigaţi. Trebuie să vă audă tot oraişul. Nu uitaţi că oamenii care ne duc cu siguranţă, trăgători de elită.

Profesorul nu era entuziasmat. Mai degrabă, s-ar putea spune că-şi stăpînea cu greu spaima. Nu trebuie să i-o luăm în nume de rău. Intr-adevăr, situaţia nu era trandafirie.

Maşina îşi încetini destul de brusc mersul. Panăascuţită ridică capacul; atîta doar cît să se poată strecura afară un om, fără ca cei din maşină să-l observe. Panăascuţită ştia că încercarea n-ar reuşi dacă vreunul din ei s-ar uita la capac. Spera însă că cei din faţă nu sînt prea atenţi. în spatele maşinii observă o stradă lungă şi dreaptă. Maşina o luă la stînga şi Panăascuţită înţelese de ce. Partea dreaptă era barată cu grămezi mari de pămînt şi pietriş.

— Repară şoseaua ! rosti aproape cu glas tare Panăascuţită. Excelent! îndată ce veţi fi jos, încercaţi să ajungeţi de cealaltă parte a valului de pămint. Aveţi grijă să nu cădeţi în canal. Poate că e adînc. Hai, a-**cum !**

— Nu îndrăznesc î gemu profesorul.

— Trebuie î porunci aspru Panăascuţită.

Aproape îl împinse din portbagaj. Căderea nu se auzi. O înăbuşi zgomotul motorului. De sub capacul ridicat, Panăascuţită îl zări pe profesor care se ridicase, fugind spre grămada de pămînt.

Panăascuţită aştepta cu îngrijorare să vadă ce se întîmplă. Dacă maşina se opreşte acum, înseamnă că totul a eşuat. Atunci nici nu va mai încerca să fugă. Va

rămîrve în portbagaj, pentru că această ascunzătoare îi oferea cel puţin o speranţă vagă că nu va fi descoperit.

Maşina nu s-a oprit. Dimpotrivă, a mărit viteza. Nu mai putea să stea la îndoială. Se tirî pînă la marginea portbagajului, se propti în mîini şi ridică cu spatele capacin'. închise ochii şi, fără să se gîndească la ce îl aşteaptă, sări afară. Căzu cu faţa în jos şi simţi sîn- gele curgindu-i din nas. N-avea însă timp să se ocupe de un asemenea fleac. Se sculă şi începu să fugă şi dispăru, cu o clipă mai tîrziu, pe după grămezile de pămînt proaspăt săpat.

Auzi zgomotul uniform al motorului maşinii, care semăna cu cea mai frumoasă melodie. Lumina roşie dispăruse, iar Panăascuţită se ridică, strigîndu-1 pe profesor. Vă/u o figură, stropită cu noroi, care nu mai semăna nicidecum cu celebrul profesor. Nici Panăascuţită nu arăta mai bine.

După o jumătate de oră, l-am salutat în redacţia noastră pe cunoscutul savant, profesorul Galaktici, pe care îndrăzneţul Panăascuţită l-a eliberat din ghearele nemiloase ale răpitorilor.

Era primul succes hotărîtor în lupta cu oamenii care intenţionau să cucerească lumea».

Roboţii devin ascultători

Pero privea mulţumit la falsul profesor, care dormea în fotoliu. Ştia că oboseala trebuie să-l biruie. El nu era obosit, fiindcă dormise cîteva ore şi înainte, şi după-masă. Faptul acesta constituia o parte a planului său. Socotise foarte minuţios şi nu se înşelase. Profesorul fusese dolxwrît de somn, ceea ce şi urmărise Pero.

Sosise momentul să înceapă să-şi realizeze gîndul. Se sculă încet şi se apropie pe furiş de fotoliul profe sorului. Ceea ce avea de gînd să facă nu era nici lipsit de pericol şi nici uşor. Dacă profesorul, care credea că băiatul e supus, îl prinde asupra faptului, desigur

că nu-1 va mai cruţa. îl va înlătura din cale, fără să stea prea mult pe gînduri.

Profesorul dormea culcat pe partea stingă, probabil pentru ca, la nevoie, să poată scoate mai uşor pistolul. Acest fapt îl va ajuta pe Pero, fiindcă pe el îl interesa tocmai pistolul.

întinse briaţul spre buzunarul profesorului, avffnd grijă să nu-i atingă mîna, care atîrna fără vlagă pe rezemătoare. Acum trebuia săexecute partea cea mai grea a planului : să ap-uce pistolul şi să-l scoată din buzunar. Simţea sub degete patul pistolului, încălzit de căldura corpului profesorului. 11 prinse cît putu mai bine şi începu să-l tragă din buzunar.

Profesorul simţi ceva. Se mişcă, îşi duse mîna la buzunar, dar Pero era mai rapid. Nu se mai străduia să rămînă neobservat. Cu o mişcare bruscă luă pistolul şi îndreptă ţeava spre profesor.

Zăpăcit şi speriat, neînţelegînd ce sepetrecede fapt, profesorul sări într-o parte, uitîndu-se cu ochii larg deschişi la pistol.

— Ai înnebunit ! strigă în cele din urmă. Dă-mî pistolul înapoi !

Pero era palid. Mina în care ţinea pistolul tremura, dar privirea lui exprima o hotărîre de neclintit.

— Domnule profesor, rosti el încet, m-am gîrndit bine. Cînd vă veţi realiza intenţiile, mă veţi ucide. De ce mi-aţi vorbit despre dumneavoastră şi despre nava cosmică ? Pentru că ştiaţi că nu voi ieşi viu de aici niciodată.

— Vorbeşti prostii ! spuse blînd profesorul. Cîind vom pune mina pe nava cosmică, vom fi atît de tari, încît trăncănelile unui băiat nu ne vor interesa în nici un fel.

— Nu cred ! clătină din cap Pero. Niciodată nu voi crede. Pe mine m-au condamnat toţi. Şi dumnea-

voastră, şi ceilalţi. Pero Catastrofă e la ananghie şi trebuie să facă ceva ca să scape.

— Ce ai de gînd să faci ? întrebă îngrijorat profesorul.

— Nu ştiu nici eu. Voi vedea. Mai întîi, însă, trebuie să mă asigur împotriva dumneavoastră.

Profesorul păşi mai aproape. Pero observă mişcarea.

— Dacă faceţi numai un singur pas, trag !

Ameninţarea suna serios de tot. Profesorul înţelese că nu trebuie să se bizuie pe faptul că-i tremură mîna. Băiatul era speriat, dar nu şi nehotărît. Pero, păşind de-a îndăratelea, se apropie de uşă şi o deschise.

— Ieşiţi, domnule profesor ! porunci el cu glas încordat de emoţie. Nu încercaţi să mă înşelaţi !

— Unde mă duci ?

— Veţi vedea.

Profesorul trecu pe lîngă băiat cu paşi înceţi şi grei. Pero îl urmări, iar, după Pero, porni mica armată a roboţilor tăcuţi, ca şi cînd i-ar fi interesat ce se petrece.

— Nu trage în mine din spate ! zise încet profesorul.

— Dacă veţi face tot ce vă cer, nu voi trage deloc.

Intrară în antreu.

— Vedeţi uşiţa de sub scări ? întrebă Pero.

— O văd. Nu cumva ai de gînd să mă închizi acolo ?

— Mai întîi trebuie să ştim ce se află înăuntru. întoarceţi cheia !

Era o uşă fără clanţă, care se închidea şi se deschidea cu cheia. Profesorul îl ascultă fără chef. Cînd uşa se deschise, apăru un spaţiu întunecos, în care abia putea să încapă un om întins pe jos. In ungher se aflau nişte unelte pentru dereticat şi nimic altceva.

— îmi place î afirmă Pero. Dar dumneavoastră ?

Profesorul nu răspunse. Pero se uită în antreu.

— Luaţi această carpetă. Vă va servi de pat.

Profesorul îl ascultă fără să zică un cuvînt. Dar un robot fu cît pe ce să strice totul. Robotuil începu să păşească spre carpetă şi dacă profesorul n-ar fi fost destul de rapid, ar fi pus piciorul pe un colţ şi l-ar fi împiedicat să ia obiectul preţios.

Profesorul zvîrli carpeta în încăpere şi se opri nehotărît .lîngă uşă.

— Intraţi ! porunci Pero.

— Lasă-te de prostii, Pero ! îl rugă profesorul. îţi dau cuvîntul de onoare că nu ţi se va întîmpla nimic !

— Intraţi ! repetă Pero.

Profesorul îl privi pe furiş. Pero ridică pistolul. Stătură aşa cîteva clipe, apoi profesorul intră, oftînd, în cămăruţă.

— închideţi uşa !

înainte ca profesorul să apuce s-o facă, un robot intră în urma lui.

— Veţi avea societate, zîmbi Pero.

— Nu pot să închid uşa, zise profesorul. N-are nici clanţă, nici altceva.

— Nu face nimic, o voi închide eu.

După ce profesorul intră în încăpere, Pero închise cu băgare de scamă uşa, întoarse cheia de două ori şi o puse în buzunar.

— Domnule profesor, mă auziţi ? strigă cu glas tare.

— Te aud ! răspunse întemniţatul.

— Deschideţi ferestruica de aerisire. Altfel v-aţi putea înăbuşi.

Ferestruica se afla în peretele de lîngă uşă. Era atît de mică, încît un om nu-şi putea strecura capul afară. Nu era nici un pericol ca să-i servească întemniţatului pentru fugă.

— Pe ferestruică veţi primi mîncare ! îi explică Pero. Nu vă străduiţi să spargeţi uşa. E muilt prea solidă.

— Cînd te-oi prinde, am să-ţi rup oasele ! îl ameninţă profesorul. Tu vei fi vinovat dacă va eşua cel

fnai strălucit plan care s-a născut vreodată intr-o minte omenească. Tu, derbedeule !

Pero puse pistolul în buzunar. Zîmbind, se duse înapoi în camera de lucru a profesorului GaLaktici. Un robot rămase în faţa uşii închisorii, iar ceilalţi, cu paşi uniformi, îl urmară pe Pero. Băiatul reflectă ce s-ar fi putut întîmpla dacă profesorul ar fi avut mai mult curaj. încercarea cu siguranţă că n-ar fi izbutit, fiindcă Pero nu ştia deloc să mînuiască un pistol. Niciodată n-a ţinut în mînă o armă adevărată. Ce a fost, a fost, conchise Pero, dar a avut noroc. Falsul profesor nu mai poate să-i facă nici un rău.

îl aştepta telefonul sunînd. Ridică receptorul şi se prezentă.

— Unde-i profesorul ? întrebă un glas aspru.

— Doarme ! Mi-^a poruncit să-l trezesc abia după **o** jumătate de oră.

— Trezeşte-1 imediat !

Pero se gîndea ce să facă. Să-i spună pur şi simplu necunoscutului că de profesor nu mai trebuie să ţină cont ? Poate că n-ar fi bine.

— Aşteptaţi ! Doarme în camera cealaltă.

— N-am timp. Scutură-1 bine şi spune-i numai atît : Geamănul a şters-o. Sosim. Peste o jumătate de oră să deschidă poarta, cum ştie. Asta-i tot. Grăbeşte- te !

„Buclucurile se ţin lanţ“, reflectă Pero. De fapt, adevăratele buclucuri abia acum începeau. Trebuia să facă ceva, rapid. Prietenii profesorului nu vor fi şi prietenii lui. Mai ales acum, cînd profesorul Galaktici lena scăpat. Fără îndoială că „geamănul^ e profesorul Galaktici. Graba răpitorilor. păcăliţi e cu totul de înţeles. Ei vor încerca să *ocupe* institutul. Numai aşa se pot salva şi pe ei, şi planul lor.

Pero ridică receptorul şi formă un număr.

— Aici e ziarul *TUNETUL! se* prezentă cineva.

— E vorba de o chestiune importantă, zise Pero. Sînt prietenul reporterului ENKA. A avut de suferit nu-i

aşa ?

— Munca unui reporter e plină de primejdii ! Spune- ţi-mi mie ce doriţi ? Şi eu sînt reporter. Mă cheamă Panăascuţită.

— Il cunoaşteţi pc profesorul Galaktici ?

— Bineînţeles. El se află... El e un profesor foarte renumit.

— Aţi vrut să spuneţi, zîmbi Pero, că profesorul e în redacţie. Aşa am şi bănuit. Ascultaţi-mă cu atenţie. Eu mă aflu în institutul lui.

— O ! se emoţionă Panăascuţită. Asistentul falsului profesor. Băiatul pe care îl cheamă Pero Catastrofă. Ne-am temut pentru tine. Unde e ticălosul ăla ?

— Doarme. Altfel n-aş fi putut să vă chem. Văd că ştiţi multe. Dumneavoastră îl înlocuiţi poate pe ENKA ?

— Da, minţi Panăascuţită. Eu conduc toată afacerea. Ce se întîmplă în institut ?

Aştepta nerăbdător răspunsul. îi era puţin cam ruşine de minciuna lui, dar se linişti, zicîndu-şi că ceea ce face nu-i chiar atît de îngrozitor. De ce numai ENKA să prindă peştele cel mare ? Păi, el, Panăascuţită, n-ar merita un rol mai mare în această poveste ?

— Exact peste o jumătate de oră vor veni în faţa institutului răpitorii profesorului Galaktici. Faceţi ceva ca să fie prinşi !

Lui Panăascuţită începu să-i bată inima mai repede. Băiatul acesta i-a dat o ştire care valorează o avere.

— Am şi plecat! strigă Panăascuţită emoţionat. îţi mulţumesc, ţîncule !

— Pot să vorbesc cu profesorul ? întrebă Pero.

— Natural. E aici în cameră. Moţăie. îl voi trezi. Domnule profesor, vă caută băiatul de la institut. Las receptorul pe masă. Mă grăbesc.

Aproape că azvînli receptorul. O clipă mai tîrziu, Pero auzi glasul profesorului Galaktici.

— Băiete, ce se întîmplă în institut ?

— Păi, dumneavoastră nu ştiţi nimic ? !

— Numai ceea ce am auzit de la ziarişti. Intrusul ăla a găsit rachetodromul ?

— Rachetodromul !? se miră Pero. Nu ştiu ce-i aia.

— Locul pentru lansarea rachetelor, zise nerăbdător profesorul.

Pero se gîndi ce trebuie să răspundă. îl socotea şi pe adevăratul profesor drept duşmanul său. Voia să afle cît mai multe şi să spună cît mai puţine.

— Nu ştiu. Mie nu mi s-a spus nimic.

— A scăpat de roboţi ?

— Vă gîndiţi, dacă ştie cifrul ?

— Chiar asta.

— De mult a reuşit ! minţi Pero.

— Prin urmare, a găsit instalaţiile de comandă de sub tăblia mesei, zise abătut profesorul. Dar cheile de la casa de fier ?

— Unde sînt chei'e ? întrebă Pero cu răsuflarea tăiată.

— în acelaşi loc.

— Domnule profesor, poate că aş putea să mai salvez ceva. Spumeţi-mi unde a rachetodromul şi dacă pot cumva să-l protejez.

Profesorul se gîndi şi după scurt timp spuise însufleţit :

— Bună idee ! In partea din spate a clădirii vei vedea un zid. Treci pe sub zid, printr-un tunel. Porunceşte roboţilor să stea de pază la intrare în tunel.

— Cum ?

-x— Ce a poruncit roboţilor tîlharul ăla ? De acest lucru depinde totuJl.

— Nu le-a poruncit nimic, zise liniştit Pero. N-a descoperit instalaţia de comandă.

— Aşa, va să zică ! rosti neîncrezător profesorul. Mai înainte ai spus că a reuşit s-o descopere.

Pero se fîstîci, dar găsi repede răspunsul.

— N-am înţeles întrebarea. Credeam că vă interesează dacă roboţii l-au lăsat să intre în camera dum-

neavoastră. Roboţii s-au comportat foarte cuviincios.

— E clar ! Eu nu le-am poruncit să ucidă oameni, ci să-l reţină pe spărgător în institut.

— Ce trebuie să fac ? întrebă nerăbdător Pero. S-ar putea să mă surprindă şi să eşueze totul !

— Ridică tăblia din partea dreaptă a mesei. Trebuie să apeşi pe butonul roşu din ultimul rînd. Prin aceasta vei anula toaite ordinele (de pină acum. Roboţii vor rămîne pe loc, acolo unde se află. Apoi te vei servi de butonul albastru. îl vei găsi uşor. Microfonul nu-1 vei vedea, dar nu face nimic.

— Bine, domnule profesor, îl întrerupse Pero. Am înţeles.

—■ N-ai înţeles. Nu ştii ce trebuie să le spui. în casa de fier vei găsi îndrumătorul cu toate poruncile de care ascultă roboţii. Apasă mai întîi pe butonul roşu şi deschide casa de fier.

— Mi se pare că aud nişte paşi ! minţi Pero. O să întrerup convorbirea. îndată ce adoarme, voi face tot ce aţi spus şi vă voi chema din nou.

— In regulă, băiete ! Spune-mi, dacă ştii, încotro s-a dus ziaristul ?

— Vai ! Oamenii care v-au răpit intră în institut.

— Asta ne maii lipsea ! strigă profesorul.

— Vin î spuse în şoaptă Pero şi lăsă receptorul în furcă.

— Anunţă-mă îndată ce poţi ! strigă profesorul, dar Pero nu-1 mai auzi.

Pero ridică, fără nici o greutate, tăblia mesei. Apăsă pe butonul roşu şi se uită zîmbind la roboţi.

— Prin urmare, dragi prieteni, zise vesel, am scăpat şi de voi.

Luă cheile şi se îndreptă spre casa de fier.

Al nouălea reportaj : «Duşmanul ameninţă»

«Panăascuţită ar putea să înveţe de la automobiliştu Ei spun : „Are avantaj cel care conduce pe strada principală." Aşadar, să respectăm avantajul. în acest joc eu eram şofer pe magistrală, iar Panăascuţită aproape un pieton pe o stradă laterală. Totuşi, el n-a respectat avantajul meu. Pe.ro Catastrofă i-a dat o informaţie preţioasă şi el a folosit-o singur. Nu mi-a spus nici un cu- vînt pină cînd răpitorii profesorului Calaktici n-au fost prinşi pînă la ultimul. Întrucîtva îl înţeleg, dar numai întrucitva. Spune că s-a distrat, privind cum şoferul cel bădăran a intrat senin în cursă. S-a distrat cu atît mai mult, eu cît cursa a fost întinsă datorită lui.

Totul era frumos, dar n-a fost bine cumpănit. Panăascuţită s-a lăsat ademenit de instinctul vînătorului. Poate că se va găsi cineva care să spună că n-ar trebui şi poate că n-aş avea voie să-l cert în public pe prietenul meu. Fac acest lucru pentru că nu doresc să fie ceva nelămurit ori neexplicat pînă la capăt. Aceasta-i o povestire din care nu trebuie să lipsească nici un amănunt şi în care n-are voie să rămînă nimic nespus, ori spus greşit.

Panăascuţită, de pildă, nu ştia chiar nimic despre băiatul pe care-1 cheamă Pero Catastrofă ; în afară de faptul că există şi că se află în institut. Nu ştia ce i s-a întîm- plat băiatului în ultimele ore, ce a gîndit şi ce a făcut ori avea de gînd să facă. Am certitudinea că în clipa cînd Pero a cerut să stea de vorbă cu cineva de la ziarul *TUNETUL,* se puteau face multe. Mai tîrziu, după cum veţi vedea şi singuri, totul s-a desfăşurat anapoda. Cel puţin pentru un timp, am încetat să fim stăpîni pe situaţie. Atu- urile se aflau în mîinile băiatului, iar rugăminţile noastre au rămas zadarnice.

De la Panăascuţită am aflat că băiatul a vrut să stea

de vorbă cu mine, dar a crezut că mi s-a întîmplat ceva. Nu-i nevoie să mă gîndesc mult ca să-mi dau seama cine i-a spus. Falsul profesor. Panăascuţită, în loc să-i spună băiatului adevărul, l-a lăsat cu această convingere.

Cînd Panăascuţită mi-a spus că răpitorii au fost prinşi, m-am gîndit că e timpul să stau de vorbă cu falsul profesor. Cu o oarecare teamă şi cu emoţie am luat receptorul telefonului. Era o clipă mare. După părărea mea, ultimul pas pînă la răfuiala definitivă.

Mult timp n-a răspuns nimeni. Apoi s-a prezentat Pero. M-am mirat, pentru că profesorul — de fapt falsul profesor — nu-i dădea voie să stea de vorbă cu nimeni.

— Unde-i „profesorul[44] ? l-am întrebat pe băiat.

— Nu-i în cameră, răspunse. Tocmai s-a dus la baza rachetelor. La rachetodrom.

Mi-a îngheţat sîngele în vine. L-am căutat din ochi pe profesorul Galaktici, care şedea obositîntr-un un gher. Am acoperit cu mina receptorul, pentru ca băiatul să nu audă ceea ce îl voi întreba pe profesor.

— Domnule profesor, există vreo instalaţie, niscaiva măsuri de siguranţă, care-i pot împiedica pe nepoftiţi să intre la baza de lansare a rachetelor ?

Profesorul s-a uitat mirat la mine. Nu se aştepta la o asemenea întrebare. Strinse din umeri.

— Există. Totuşi nu uitaţi că nimic nu poate fi desăvîrşit. Dacă spărgătorul ar stăpâni roboţii, ar putea să deschidă casa de fier şi să afle cum sedeschideuşa tunelului. Ou alte cuvinte, ar intra în rachetodrom. I-am explicat băiatului cum se dirijează roboţii şi l-am rugat să le poruncească să apere intrarea.

— De ce i-aţi spus ? l-am întrerupt. Dar dacă va trăncăni dublurii dumneavoastră ?

— M-am gîndit şi eu mai tîrziu că nu trebuia să-i spun, recunoscu fistîcit profesoral.

Am clătinat din cap şi m-am adresat iarăşi băiatului.

Speram că imprudenţa profesorului n-a avut, totuşi, urmări nefaste.

— I-aţi prins pe răpitori ? întrebă Pero.

— Sînt prinşi, dar asta a făcut-o Panăascuţită.

— Păi, nu sînteţiPanăascuţită ? se miră băiatul.

— Eu sînt ENKA. Credeam că-mi recunoşti vocea.

— ENKA ? Ce-i drept, vocea seamănă. Da, abia acum observ. Totuşi, dumneavoastră mă minţiţi. ENKA nu e viu. L-au ucis.

Am ris şi băiatul parcă se supără.

— De ce rîdeţi ? ENKA era singurul om care ar fi putut să mă ajute. Dacă ar fi fost viu... La drept vorbind, acum mu mi-ar mai fi fost de folos.

— Eşti cam enigmatic. încearcă să vorbeşti mai clar. Ce crezi, de fapt ?

— Ce cred !? Mai întîi aş vrea să ştiu de ce m-aţi chemat ? Apoi,de cevă ascundeţi sub un nume fals ? Şi, la urmă, ce aţi vrea să vă spun mai clar ?

Tonul cu care-mi vorbea nu-mi plăcea. Nu era tonul unui băiat oare cere ajutor. M-am gîndit că poate greşesc.

— De ce eşti ferm convins că ENKA nu mai e viu ?

— L-au anunţat pe şef că a fost înlăturat. In afară de asta, mi-a spus acelaşi lucru şi Panăascuţită.

— Cum a reuşit falsul profesor să pătrundă în rachetodrom ?

— Nici vorbă să pătrundă în rachetodrom ! zîmbi Pero. Nu sînt chiar prost. In definitiv, de unde şl iţi că am discutat cu profesorul ?

— Mi-a spus. Ştii doar şi tu că mă ocup de povestea aceasta de la început. Vreau să ştiu tot ce s-a întâmplat. îmi pare rău că ai vorbit mai înainte cu Panăascuţită şi nu cu mine.

Băiatul tăcea. Evident, stăruia să afle răspuns la întrebările care-1 chinuiau.

— Ascultă, necunosoutule ! zise apoi. Degeaba te osteneşti. Nu mă las păcălit. Admit că imiţi bine vocea,

ai pus mina probabil şi pe însemnările lui, dar, totuşi, nu mă poţi păcăli. Spune-mi îndată ce doreşti, ori închid telefonul !

S-a supărat. Mie mi se întîmpla rar să mă supăr în timp ce lucrez, dar încăpăţânarea băiatului întrecea toate limitele. Dealtminteri, dacă doreşte să nu fiu ENKA, nu voi fi. Nu consideram acest lucru deosebit de important,

— Aş vrea să vorbesc cu şeful tău.

— Cred că nu se va întoarce prea curînd. în rachetodrom sînt multe lucruri interesante.

— De unde ştii ce se află în rachetodrom ?

Băiatul rîse enigmatic.

— Presupun doar.

Aveam impresia că nu spune adevărul.

— Ar fi bine să-l chemi. Ceea ce vreau să vorbesc cu el e foarte important.

— Mi-a spus că că va ucide dacă mă apropii de baza rachetelor.

Am acoperit din nou receptorul ou mîina.

— Domnule profesor, am întrebat în şoaptă, poate un glonţ, tras în interiorul rachetodromului, să avarieze nava ?

Profesorul Galaktici deveni palid, iar miiniue îi tremurară.

— Să avarieze nava ? întrebă, oa şi cîmd aş fi întrebat o prostie. Uin glonţ rătăcit poate să arunce în aer întregul institut.

Se apropie de mine şi mă prinse de braţ.

— Doar n-a ajuns nebunul ăla în rachetodrom ?

Am dait afirmativ din cap, fără să mă uit la el.
Mă temeam de ceea ce voi putea citi pe faţa lui. Am dus receptorul la ureche.

— Pero, oare nu poţi, într-un mod oarecare, să-l îndepărtezi de acolo ?

— îmi pare rău, zise băiatul, dar cred că, într-adevăr, nu pot. .Spuneţi-mi mie ce doriţi şi eu îi voi trans-

mite îndată ce se va întoarce.

— Doresc să părăsească institutul şi să se predea. Complicii lui au fost prinşi, iar profesorul Galaktici e liber. A rămas singur. Datorită profesorului, care nu doreşte să facă vîlvă în jurul răpirii sale, n-au fost luate pînă acum nici un fel de măsuri severe.

Băiatul mă întrerupse. Vorbea grăbit :

— Astea sînt prostii ! înainte de toate, el nu va crede că complicii lui au fost prinşi şi că profesorul Galaktici a fost eliberat.

— Nu e important dacă va crede sau nu. Acestea sînt faptele.

— Bine, faptele. Dar, în ciuda faptelor, ce măsuri de pedeapsă s-ar putea lua ?

întrebarea era cam ciudată. Băiatul nu se comporta ca un prizonier căruia i se vorbeşte despre posibilitatea de a se salva. Mai degrabă s-ar fi putut crede că se teme de o asemenea posibilitate. N-am vrut să dau crezare impresiilor mele.

— Multe s-ar putea face. Peste o jumătate de oră, profesorul Galaktici va vorbi la o şedinţă secretă. Voi fi şi eu prezent la această şedinţă. Dacă va fi nevoie, institutul va fi luat cu asalt.

Atunci mi-a fost dat să aud ceva la care nu m-aş fi aşteptat.

— în sfîrşit, am ajuns şi la problema asta ! zise cu voce ciudată băiatul. Profesorul e prizonierul meu. Stăpînul institutului sînt acuma eu.

— De ce n-ai spus asta imediat ? am strigat bucuros, înseamnă că totul e în ordine. Vom veni în institut, îl vom aresta pe prizonierul tău, iar tu te poţi întoarce acasă.

— Nu-i aşa de simplu. Eu mu vreau să părăsesc institutul.

— De ce ? m-am mirat sincer.

— Fiindcă aş avea prea multe neplăceri.

închisoarea, ori casa de corecţie, dispreţul, batjocura şi toate celelalte. Dacă ENKA. m-ar fi putut ajuta, totul s-ar fi terminat cu bine. Acum e prea tîrziu.

— Nu-i prea tîrziu ! om strigat, abia stăpînindu-mi emoţia. Eu sînt ENKA şi pot să te mai ajut.

— Nu începeţi povestea din nou. Eu nu glumesc. Vreau să rămîn în institut !

— Pero, tu ai înnebunit ! îmi scăpă vorba fără voie. Iţi dai seama ce vorbeşti ?

—■ Ştiu. Am cugetat îndelung.Va fi aşa cum v-am spus.

N-am fost în stare să mai scot nici un cuvînt. N-am fost în stare nici să-l ascult. Am întrerupt convorbirea şi m-am trîntit pe un scaun. Cusiguranţă că arătam mai mult mort decît viu. Trebuia făcut ceva. Ce, de o mie de ori, ce ? Acum, mai mult ca oricînd, nu aveam dreptul să facem un singur pas greşit. Dar cine poate şti care va fi pasul bun şi care cel greşit ?

Nu mai pot să adaug nimic acestui reportaj, cu toate că pare neterminiat şi incomplet. Nu ştiu nici dacă trebuie publicat sau nu. Las să hotărască alţii.»

Reportajul a fost totuşi publicat. Acesta este, în acelaşi timp, şi ultimul reportajal lui ENKA despre întîmplările de la institutul profesorului Gatlaktici. El a urmărit mai departe tot ce s-a întîmplat, a rămas printre personajele principale ale acestei drame, dar n-a mai soris nici un rînd. De ce ? La această întrebare ar putea să răspundă numai el. Dar marele reporter tace, ori răspunde în doi peri. Poate că intenţionează să scrie un roman care îl va face şi mai celebru. Cine ştie ?

Ar putea oare Renata să aducă salvarea?

în sala de conferinţe ci şcolii s-a ţinut în noaptea aceea o şedinţă. Erau prezenţi toţi profesorii, iar în fruntea mesei şedeau tatăl lui Pero şi reporterul ENKA. Se aflau acolo capete cărunte şi mai puţin cărunte. Se găseau multe persoane, dar nici una nu avea chipul senin.

Se dezbătea o singură problemă. Problema era un băiat, elevul şcolii. Se numea Pero, cunoscut sub porecla de Catastrofă.

— Ce poate să ne spună dirigintele său despre băiat ? întrebă directorul şcolii.

— Tot ce s-^a mai spus ! oftă dirigintele. Cunoaştem cauzele, sau, cel puţin, credem că le cunoaştem. Ne ajută la ceva ? Prin cunoaşterea cauzelor îl vom împiedica să facă ce vrea ? Eu cred că nu.

— Totuşi ! zise cineva. De la cauze vom ajunge la consecinţe.

— Discuţia despre relaţia nefastă dintre cauze şi consecinţe am putea s-o lăsăm pentru mai tîrziu, rosti furios dirigintele. Acum nu e clipa cea mai potrivită.

— îmi daţi voie şi mie să spun ceva ? se anunţă ENKA.

— Bineînţeles ! zise directorul.

— Băiatul se tenje de pedeapsă î spuse ENKA. Se teme de ce îl aşteaptă dacă iese acum din institut. Trebuie să-i alungăm spaima.

— N-am încercat, oare ? spuse cu glas istovit tatăl lui Pero. Am vorbit şi eu, şi dumneavoastră ou el. Ce am obţinut ? Nimic. Cum am putea să-l înduplecăm să cedeze ?

— Prin promisiunii, susţinu ENKA. Trebuie făcute multe promisiuni. Dumneavoastră i-aţi făgăduit că se

poate întoarce acasă şi că nu i se va reproşa nimic. în regulă ! Trebuie să-l convingem că nu-1 aşteaptă nici oasa de corecţie, nici închisoarea ; că nimeni nu-,1 va pedepsi şi că nici măcar nu va fi întrebat de ce a făcut asta. Are idei greşite şi de aceea nu procedează bine.

— Ideile greşite nu justifică întotdeauna şi felul de a proceda, interveni un profesor cărunt.

— Ştiu, dădu din cap ENKA. Nu uitaţi însă că trebuie să fim indulgenţi.

Nu-i răspunse nimeni şi ENKA urmă :

— Şcoala poate să-l ajute mult.

— Cum ? întrebă directorul. Aceasta e problema cheie. De aceea ne-am şi adunat, ca să vedem dacă putem face ceva.

— Pero are mai multe moite slabe. De ce mu i-aţi făgădui că toate notele slabe vor fi şterse şi uitate ?

ENKA îi privi pe cei prezenţi, dar, după feţele lor, nu putea să-şi dea seama ce gîindesc.

— în biroul directorului există un telefon. De ce să nu încercăm imediat ?

Această ultimă întrebare ENKA o adresă directorului. Se uită Ia el, aşteptînd să-i răspundă.

— Mă tem, zise directorul, că nu v-am înţeles bine. Ce să încercăm ?

—■ Ar trebui, explică reporterul, să-l chemaţi pe Pero şi să-i spuneţi chestiunea asta cu notele. Puteţi să-i promiteţi chiar că în viitor nu va trebui să se teamă de notele slabe. Iată la ce mnam gîndi/t !

Directorul se ridică. încet şi obosit. Se uită la toţi cei prezenţi. Cînd începu să vorbească glasul lui era răguşit, tulburat de o emoţie pe care nici cea mai fermă voinţă nu putea să i-o stăpînească.

— Aţi ascultat o propunere, declară directorul, sprijimindu-se cu mâinile de birou. Poate că propunerea e bună. Poate că băiatul, în asemenea condiţii, va fi, într-adevăr, de acord să renunţe la ideea lui.

Tăcu o clipă de parcă s-ar fi temut el însuşi de ceea

ce vrea să spună. Oînd începu să vorbească din nou, glasul lui răsună în toată încăperea.

— Dacă cineva ar încerca să mă forţeze să-i promit băiatului ceva asemănător, aş părăsi şi şcoala, şi profesiunea la care ţin mai mult decît la orice pe lume. N-aş mai fi demn.

— în afară de noi, nu trebuie să ştie nimeni acest lucru, zise ENKA cu voce înceată şi tremurătoare.

— în afară de noi ? zîmbi obosit directorul. Dacă aş fi în cameră singur-singurel, şi tot mi s-ar părea că am un martor. Adică pe mine însumi. Cum aş putea să mă uit în faţa oricărui profesor ori elev, în faţa oricărui om ?

Se aşeză. Ceilalţi priveau gînditori, adînc zguduiţi. ENKA se ridică în picioare.

— Iertaţi-mă ! îl rugă încet pe director. încercaţi să uitaţi, dacă puteţi.

Se întoarse şi ieşi afară. Nu se uita înapoi. Dacă s-ar fi uitat, ar fi surprins pe faţa directorului un zîmbet blînd şi prietenesc, care nu-1 condamna, ci îl ierta.

Mergea pe stradă fără să se uite încotro se duce. îi era totuna. Nu putea să schimbe şi să împiedice nimic. Deodată se opri şi se întrebă cu glas tare :

— Ar putea oare Renata să aducă salvarea ?

Un trecător rîse cu glas tare.

— Cine ştie ? zise trecătorul, continuînd să rîdă. S-ar putea.

— Aveţi dreptate ! confirmă ENKA. Trebuie să încercăm.

ENKA ştia unde locuieşte fetiţa. Aflase de la tatăl lui Pero. Se întoarse în faţa şcolii, unde îşi lăsase maşina, şi goni cît putu de repede pînă la casa Renalei.

11 întîmpină morocănos tatăl Reinatei. ENKA era un ziarist prea mare ca să se sperie de indispoziţia cuiva. Tatăl Renatei fu nevoit s-o cheme. Bombănea, dar făcea ceea ce i se cerea. A bombănit şi mai tare cînd ENKA nu i-a permis să asiste la convorbire, dar a fost învins şi

atunci.

— Renala, ce fel de băiat e Pero ?

întrebarea era atît de neaşteptată, încît Renata se zăpăci peste măsură. Pur şi simplu, nu putea să vorbească. I se puse un nod în gît.

— Rău, sau bun ? insistă reporterul. Foarte rău, sau foarte bun ?

— Ciudat ! şopti Renata.

— Renata, zise emoţionat reporterul, tu eşti ultima speranţă. Pero se află în mare pericol. Intr-un pericol aproape de neînchipuit. Am avea nevoie de cineva care să-l salveze. Ar asculta, oare, dacă i-ai spunecă n-are voie să facă ceea ce face acum ?

— Nu ştiu ! răspunse sincer Renata. E foarteîncăpăţînat. în afară de asta, e şi supăratpe mine.

— Ştiu. Din cauza scrisorilor.

Renata se înroşi.

— Făgăduieşte-mi ceva ! o rugă reporterul. Dacă mîine ori poimîine viu din nou şi te rog să vorbeşti cu Pero, vei face acest lucru ?

- Da, căzu de acord Renata, după ce se gîndi niţel. Am hotărît să nu mă mai uit la el niciodată, dar dacă pot să-l ajut, îmi schimb hotărîrea.

— Mulţumesc, Renata !

înainte de a pleca, o privi încă o dată şi clătină din cap.

— Ciudată treabă ! zise îngîndurat. Pînă nu de mult am crezut că ştiu, în general, tot ce se poate şti despre oameni şi despre copii. Pe cuvînt de onoare că m-am însetat amarnic.

Fetiţa se uita la el mirată, neînţelegînd, de fapt, ce spune. Reporterul zîmbi.

» — Ce am spus despre copii, nu te priveşte. Tu nu eşti un copil, ci fată în toată firea. O fată care probabil că ne va aduce salvarea.

N-a mai apucat să vadă roşeaţa din obrajii ei. A

plecat mult prea repede.

Unul din profesorii tineri stătea acum în biroul directorului şi frunzărea cartea de telefoane. A găsit numărul institutului şi a ridicat receptorul. Răspunse glasul somnoros al băiatului !

— Pero, zise brutal profesorul, eşti un tîmpit !

— De ce ? se miră Pero. In definitiv, cine sînteţi dumneavoastră ?

— N-are importanţă cine sînt. E important ce-ţi spun. Repet : eşti un tîmpit ! Ştii de ce ? Pentru că dacă prin imprudenţa ta va sări institutul în aer, vei pieri. Recunoaşte că acest lucru nu ţi-a trecut deloc prin minte.

— Nu mi-a trecut ! răspunse zăpăcit Pero.

— Aşa mi-am şi închipuit ! conchise liniştit profesorul. Ei, judecă acum şi tu. Poate că încă nu-i prea tîrziu.

Închise telefonul şi ieşi din cameră, fără a uita să stingă lumina.

Pe prima treaptă a cosmosului

Pero era tare indispus în dimineaţa aceea. Convorbirea telefonică, pe care o avusese cu omul necunoscut, îl zăpăcise de tot. Nu putea să uite cuvintele pe care le auzise. Se afla în faţa unui adevăr pe cît de simplu, pe atît de cumplit. Nu avea nici o scăpare. Falsul profesor a vrut să-l omoare. Acum, oamenii îl vor trimite la închisoare ori la casa de corecţie. „A avut, oare, vreodată un băiat atît de puţine căi de ales ?“ cugeta în sinea sa Pero.

Ajunse în rachetodrom şi se opri în faţa navei. Nava

stătea pe o platformă de beton. Lîngă corpul ei uriaş, Pero părea mărunt ca o, furnică. Ştia despre nava cosmică exact atîta cî-t ar fi ştiut băştinaşii dintr-o junglă de pe Amazoane despre maşina cu aburi. Era cu totul iginoramt.

Pero zări o construcţie asemănătoare cu o fortificaţie de beton. Se duse să vadă ce se găseşte acolo.. Uşa de intrare nu era închisă. Răsuci comutatorul din perete şi încăperea se umplu dintr-o dată de o lumină puternică, în faţa unui tablou mare, încărcat cu tot felul de butoane şi indicatoare, şedea un robot.

— Pardon ! De existenţa ta n-am ştiut ! zîmbi Pero.

Se apropie de tablou, dar robotul se ridică subit in picioare şi veni în faţa băiatului. Pero se sperie şi se dădu înapoi.

— Va să zică, nu mă laşi mai aproape ? întrebă el fîstîcit. Bine. N-am să mai încerc.

Se gîndi că institutul profesorului e ticsit de secrete şi de lucruri de neînţeles. Prin apăsarea butonului roşu de pe tabloul de comandă din biroul profesorului, a imobilizat toţi roboţii. De ce acesta n-a ascultat ? înseamnă că primeşte porunci în alt mod. Pero nici nu bănuia că va cunoaşte foarte curînd secretul acestui robot şi că această descoperire va duce la întîmplări de-a dreptul de necrezut.

Cînd băiatul se întoarse în biroul profesorului, sună telefonul.

--- Aici ENKA! se anunţă reporterul.

— Ce vrei, falsule ENKA ?

— Vreau să te informez despre ceea ce se petrece in afara institutului. Ziarul *TUNETUL* va publica un articol despre cele ce se întîmplă la institut. Poţi să-ţi închipui ce spaimă va provoca.

— îmi pot închipui, zise îngîndurat Pero. Nu înţeleg

de ce doriţi să speriaţi oamenii !

— Păi, noi îi speriem !? strigă furios reporterul. Ieşi afară din institut şi nu se va tipări nici un cuvînt.

— Ştiţi bine că nu pot să ies.

— Iarăşi aceeaşi poveste. Eşti cel mai nesocotit băiat din cîţi cunosc.

— Dacă numai asta aţi vrut să-mi spuneţi, nu trebuia să vă osteniţi.

— Nu-i numai asta, continuă nemulţumit ENKA. Mi-a spus profesorul că în biroul lui se află un aparat de .radio. Deschide-1 la amiază. Vei auzi o conferinţă foarte interesantă.

— Ce fel de conferinţă ? întrebă Pero. Pregătiţi vreo capcană ?

— Nu-i nici o capcană. Vreau să te dezmeticesc. Poate că această conferinţă te va ajuta. Fă-mi acest mic serviciu şi fii la ora douăsprezece lîngă aparat. La revedere !

Pero închise telefonul, cugetînd la cele ce se ascundeau dincolo de aceste vorbe. Acasă, în timpul liber, studiase sistemul de conducere a roboţilor. Se hotărî să se servească de ceea ce învăţase. Trimise toţi roboţii să păzească intrarea institutului şi să aibă grijă de gard. „Dacă cineva va încerca să intre neanunţat, îşi zise Pero, roboţii îl vor împiedica.[44] Pînă Ia amiază mai era destul timp. Se îndreptă spre bucătărie, ca să pregătească prîn/ul pentru el şi pentru falsul profesor.

Greşeala profesorului Galaktici

Exact la ora douăsprezece muzica distractivă se opri. Pero îşi rodea iritat unghiile, aşteptând ceea ce avea să audă. Auzi vocea crainicului.

— Aici radio Forum ! Dragi ascultători, în locul emisiunii noastre obişnuite de la amiază, veţi asculta astăzi o convorbire cu celebrul savant, profesorul Galaktici. Convorbirea cu profesorul Galaktici este purtată de cu-

noscutul gazetar de la ziarul *TUNETUL,* reporterul ENKA.

Crainicul tăcu. Cîteva gînduri trecură fulgerător prin capul lui Pero. Dacă reporterul ENKA discută cu Galaktici, înseamnă că e viu. Omull cu care a vorbit de cîteva ori nu-i, aşadar, un mincinos. Trebuia să-şi fi dat seama de acest lucru. Ar fi fost acum liber şi nu s-ar mai fi temut. Din cauza propriei lui prostii a pierdut încă o posibilitate. Ultima posibilitate. Acum nu mai contează faptul că ENKA nu e mort. Pero a mers prea departe, pentru, ca să mai poată să se întoarcă.

— Dragi ascultători, începu grav ENKA, dacă aţi citit ziarul *TUNETUL*, ştiţi ce se întâmplă în oraşul nostru. Un băiat ne-^ar putea aduce o nenorocire. Un băiat căruia i se spune în clasă Pero Catastrofă. Ţineţi minte acest nume !

— S-a zis ! gemu Pero. Acum toată lumea ştie !

— Poate că Pero ascultă şi el, continuă ENKA. Eu l-am rugat să fie lîngă aparatul de radio. După această emisiune, cînd va asculta cuvintele profesorului Galaktici, poate să telefoneze, formînd numărul 3-5-5-3-7-2 şi va fi liber. Pero, ia creionul şi scrie : 3-5-5-3-7-2. Sperăm că ceea ce va auzi îi va deschide ochii. Pero, în numele tuturor ascultătorilor, în numele tuturor cetăţenilor oraşului nostru, te rog să telefonezi. Rosteşte nu- maii trei cuvinte : „Sînt de acord !“

— Nu pot, ENKA ! strigă Pero. Nu pol, orice mi-aţi spune.

începu să plîngă în hohote.

— In faţa microfonului se află profesorul Galaktici. Pentru ca să înţelegeţi amploarea pericolului, va fi necesar ca profesorul să ne explice mai întîi cum a luat naştere nava cosmică. Veţi vedea că Pero, în afară de viaţa lui, ar putea peririliita şi o operă de o valoare inestimabilă. Vă rog, domnule profesor, să povestiţi ceva despre nava dumneavoastră.

Profesorul îşi drese glasul, apoi începu să vorbească

ou o voce nefamiliarizată ou microfonul.

— Mă ocup de mult timp cu proiectarea şi construcţia navelor cosmice. Sistemul meu de lucru e cam neobişnuit. Oricît de ciudat ar părea, eu lucram absolut singur. îmi pare rău, fiindcă numai din cauza asta s-a putut întîmpla ceea ce s-a întîmplat. Am putut fi atacat şi răpit. S-a putut să se dea buzna în institutul meu, căci, în afară de mine şi de roboţi, nu era nimeni acolo. Or, eu sînit slab, iar roboţii, încă nedesăvîrşiţi.

Cînd proiectele navei mele au fost terminate, am comandat piesele la diferite fabrici. Nimeni nu ştia ce lucrează. în acest mod am obţinut şi componenţii necesari pentru combustibil. N-am spus nimănui ce pregătesc. Chiar şi muncitorii, care au construit instalaţiile pentru baza rachetei, n-au bănuit la ce servesc blocurile uriaşe de beton şi de piatră. Se va întreba cineva cum am putut să montez nava ? Aduceţivă aminte de roboţi. Roboţii erau ajutoarele mele excepţionale, mînu- ind splendid macaralele şi aparatele de sudat. Munca aceasta a fost foarte istovitoare.

— Pero asculta cu respiraţia tăiată. Nici o pâveste nu l-a emoţionat niciodată atît. Aproape că vedea tot ce spunea profesorul : şi nava cosmică, şi roboţii care o construiau.Aceasta e nava care va putea duce oameni în cosmos ? întrebă ENKA.

— Da. Prima navă de acest fel.

— Spuneţi, •domnule profesor, zise ENKA, cum ar fi trebuit să decurgă călătoria ?

— Eu aş fi stat în cabina navei. Aprinderea ar fi făcut-o robotul, la semnalul meu. Ar fi fost suficient numai o apăsare pe butooul cu semnul „A“, pentru ca robotul să-mi execute porunca.

— Dumneavoastră îl transformaţi pe călătorul în univers într-un excursionist, glumi ENKA.

— Am destule temeiuri pentru asta. Aparatele sînt. mai demne de înoredere declt simţurile omului. Omul trebuie să-şi păstreze capacităţile pentru situaţii excepţionale, pentru cazurile cînd deciziile automate nu-i mai pot fi de nici un fdlos.

— Despre ce fel de cazuri e vorba ?

— Nu ştiu. Nu ştie nimeni. Tocmai de aceea vreau să cruţ efortul omului cît mai mult posibil. Cosmosul poate să-l întâmpine cu multe surprize.

— Aţi stabilit ţinta călătoriei dumneavoastră ?

Profesorul nu răspunse.

— Dacă e vorba de un secret, rosti precaut ENKA, să nu mai vorbim despre asta.

— Da. Toate au fost pînă acum secrete. In ultimele zile s-au schimbat multe, datorită răpitorilor şi băiatului care stă acum în institutul meu. Cred, însă, că pot să răspund. Ţinta călătoriei era planeta Marte.

— Marte !? se miră reporterul. Pînă acum se credea că oamenii de pe Pământ vor vizita mai întîi Luna.

— Nava mea e aptă pentru acest drum. Ţinta se alege după mijloacele de care dispunem.

— Acesta este singurul motiv pentru care aţi ales anume planeta Marte ?

— Există şi un alt motiv. Nu ştiu dacă trebuie să-l dezvălui. Totuşi, îl voi spune. Pînă nu de mult n-am putut să mă hotărăsc încotro să călătoresc. S-a întâmplat însă ceva excepţional, ceva de neînchipuit. Am primit un mesaj de pe Mante.

— Un mesaj de pe Marte!? repetă* lîimit reporterul.

— Nu-i o glumă, rosti solemn profesorul. Am primit un mesaj adevărat. Nu era tocmai uşor de înţeles, clar cu ajutorul creierului electronic am descifrat sensul mesajului.

— Spuneaţi că un robot e singurul dumneavoastră ajutor care ar rămîne pe Pămînt. Nu s-ar putea întâmpla, ca cineva în timpul zborului să schimbe direcţia navei dumneavoastră ?

— Nu, răspunse fără ezitare profesorul. Este imposibil. într-^un anumit punct, aparatele ar prelua comanda.

— Dar dacă s-ar defecta aparatele ?

— La această întrebare aş putea să răspund numai dacă aş rămîne în viaţă.

— Ar putea nava dumneavoastră să ducă o cantitate suficientă de combustibil, întrucît staţii de aprovizionare în cosmos, după cîte ştiu, încă nu există ?

— Am ajuns la întrebarea cea mai importantă din această discuţie. Combustibilul e primejdios. Sînt sigur că băiatul acela nici nu bănuieşte în ce pericol se află. Nu vreau să obosesc ascultătorii cu o conferinţă despre diferitele categorii de combustibil, pe care savanţii le-au cercetat pînă acuma. E suficient să spun că acest combustibil depăşeşte tot ce s-a descoperit vreodată. Sînt: cantităţi enorme de energie într-o masă foarte mică. Cu alte cuvinte, o cantitate neînsemnată, cu o putere uriaşă. Combustibilul pe care-1 poate duce nava cosmică este suficient şi pentru trei călătorii pînă la Marte şi înapoi. Iar rezervele din depozit ar putea să alimenteze şi zece asemenea călătorii.

— Spuneţi-ne cum se ajunge la aprindere şi la explozie ?

— Principiul e, desigur, cunoscut multora. Numai formula chimică e necunoscută. Combustibilul se aprinde şi produce o explozie în contact cu oxigenul. Nu e nevoie nici de flacără, nici de seîmteie electrică şi nici de nimic altceva. E suficient doar oxigenul

— Băiatul din institut ar putea, din greşeală, să aprindă combustibilul ? In ce fel ?

— Din păcate, da. Ar fi suficient să deschidă numai un rezervor, ca să se producă o explozie formidabilă. Proporţiile exploziei sînt greu de , stabilit dinainte.

— Ştiu că ascultătorii sînt emoţionaţi. Să vorbim despre alte lucruri mai puţin tragice, propuse ENKA. Poate despre faptul că veţi porni imediat la drum, dacă băiatul părăseşte benevol institutul ?

ENKA nu putea să-l vadă pe Pero. Dacă l-ar fi văzut, ar fi observat că băiatul dă negativ diin cap. Nici după toate cele auzite nu avea de gînd să iasă din institut. Se temea prea mult. După dezvăluirile profesorului, spaima lui a luat o amploare şi mai mare. Dar să vorbeşti despre toate acestea lui Pero Catastrofă era o greşeală fatală. Profesorul şi ENKA n-au procedat bine. Nu trebuia ca ENKA să-i ceară băiatului să asculte emisiunea. Profesorul continuă :

— Dacă s-ar întîmpla, îlntr-nadevăr, ca băiatul să devină mai chibzuit, nu mi-aş mai pierde timpul. Marte se găseşte .tocmai acum în poziţia cea mai favorabilă, în punctul cel mai apropiat de Pămînt pe parcursul traiectoriei sale. Acum sîntem aproape vecini. Ne despart doar aproximativ cincizeci şi şase de milioane de kilometri. O asemenea ocazie trebuie s-o aştepţi cu anii, şi n-aş vrea s-o scap.

— Vă mulţumim, domnule profesor. Nu mai am nici o întrebare. Doriţi să transmiteţi vreun mesaj ascultătorilor ?

— Da, zise profesorul, după o scurtă cugetare. Cer

scir/e că am fost atît de imprudent. Mă gîndeam numai la munca mea şi la nimic altceva. Consecinţa e tocmai ceea ce se întâmplă. Vreau să-i spun ceva şi băiatului, clacă mă ascultă. Eu, profesorul Galaktici, îl rog să .încerce să uite ele el şi să se gîmdească la alţii. Asta e tot.

— Vă mulţumesc încă o dată, domnule profesor. Dragi ascultători, lingă mine se află aparatul de telefon. Propun să aşteptăm un minut şi abia după aceea să încheiem emisiunea. Dacă Pero Catastrofă telefonează, veţi auzi cu toţii telefonul sunfed. Pero, aşteptăm !

Liniştea era chinuitoare şi insuportabilă. Petro nu ridică receptorul, ci fugi din cameră, plîngînd în hohote.

— Nu răspunde la apel, zise dezamăgit ENKA. O să-l chem eu pe el.

ENKA formă numărul de telefon şi aşteptă nemişcat.

— Nu răspunde ! rosti încet reporterul. Dragi ascultători, trebuie să fim pregătiţi pentru orice.

— Aici radio Forum... anunţă crainicul.

Vocea lui, dealtminteri pLăcută şi profundă, avea acum un ton nefiresc şi metalic. Era o voce pe care ascultătorii aveau s-o ţină minte mult timp. O voce care prevestea primejdie.

Nelinişti

Vestea s-a răspîndit fulgerător în oraş. în fiecare ediţie specială a ziarului *TUNETUL* apăreau, unul după altul, celebrele reportaje ale lui ENKA. Rotativa nu se oprea nici un moment, astfel că oamenii puteau

să cumpere, aproape neîntrerupt, ediţiile speciale ale ziarului.
Ceea ce scria ENKA era peste măsură de tulburător. Mai multe familii voiau să părăsească oraşul.

Ştirea a făcut ocoliul lumii. Toate ziarele scriau despre primejdia în care se află institutul profesorului Galaktici.

La redacţia ziarului *TUNETUL* soseau întruna telegramele voluntarilor, oare erau gata să pătrundă în institut. ENKA făcea liste, pentru că oamenii puteau fi de folos.

In casa Renatei se petrecea o scenă furtunoasă. Taică-său şi maică-sa o chemau zadarnic pe Remata, care, în urmă cu o jumătate de oră, se retrăsese In camera ei. Nu răspundea Ia chemarea părinţilor. Tatăl ei se duse pînă la uşă şi încercă s-o deschidă. Uşa era închisă pe dinăuntru.

— Renata, ce înseamnă asfta ? întrebă el uluit. Trebuie să plecăm !

— Nu mă duc* nicăieri ! răspunse Renala.

După voce, se vedea că fetiţa plînge.

— Nu vorbi prostii ! zise nerăbdător tată-său. Ieşi, imediat !

— Nu mă aşteptaţi ! Mergeţi singuri. Eu rămîn acasă.

Tatăl său îşi pierdu răbdarea.

— Cine porunceşte în casa asta ? strigă el de se cutremurară pereţii. Tu, sau eu ?

— Iartă-mă, tată, dar de data asta nu pot să te ascult.

Tatăl său izbi cu pumnul în uşă.

— Avem destule neplăceri din cauza lui Pero al tău. Nu e nevoie să ne mai faci şi tu altele.

— Nu vreau să vă fac neplăceri, spuse pîLîiigînd Renata. Vreau numai să mă lăsaţi în pace !

Se apropie de uşă şi maică-sa.

— Renatiţa, nu fi încăpăţînată ! Tata ture dreptate.

Prin uşa închisă se auzi un pllînset şi mai tare.

— Eu sînt vinovată ! Numai eu ! se văicărea fetiţa, înăbuşindu-şi suspinele. Nu trebuia să fiu atît de rea cu el.

— Ce ne facem ? zise încurcat taică-său. Nenorocitul ăla poate sări în fiecare clipă în aer, împreună cu institutul. Nici asta nu-i ajunge. I-a sucit mintea şi Renatei. Dacă-1 întâlnesc vreodată pe taică-său, am să-i spun părerea mea ! Totul e chestie de educaţie.

— Nu e un băiat rău ! strigă Renata. E un nefericit, oare nu ştie ce ,să facă.

— Nici eu nu ştiu ce să fac ! mormăi furios tată-său. Trebuie să stau jos şi să mă gîndesc. Şezînd, judec întotdeauna mai bine.

Maică-sa începu să^şi scoată jacheta.

— Nu cumva vrei şi tu să te încui în vreo cameră ?

— Nu mă încui, dar nu mai plec de-acasă.

— Asta e o casă de nebuni ! spuse,, tatăl Renatei, sărind de pe scaun. Bine ! Dacă e aşa, rămîn şi eu !

îşi dădu jos sacoul şi-l aruncă distrat pe un scaun. Renata învinsese.

Niai tatăl lui Pero nu se gîndea la plecare. Şedea lîngă aparatul de telefon. Voia să vorbească cu fiu-său, dar Pero nu răspundea. Tatăl era nedormit, obosit şi slăbit. De cînd cu aventura lui Pero, îmbătrînise cu cîţiva ani.

Lîngă fereastra biroului profesorului Galaktici, stătea vinovatul, Pero Catastrofă. Nu asculta ştirile de la radio, dar, totuşi, ştia ce se petrece în oraş. I-au spus-a mulţi oameni necunoscuţi, care au găsit în cartea de telefon numărul institutului. Pero îi asculta fără să spună un cuvînt, apoi închidea telefonul. Părea surd şi orb.

Ultimul care i-a telefonat a fost reporterul ENKA. Nici lui ENKA nu i-a răspuns nimic. ENKA l-a amenînţat ca poarta institutului va fi deschisă cu forţa.

După convorbirea avută cu reporterul, a lăsat recep-

torul pe masă şi i-a împiedicat astfel pe oameni să-l mai roage şi să-l amenințe. Stătea lîngă fereastră şi reflecta la ceea ce i-a spus ENKA. Nu se îndoia că amenințarea va fi îndeplinită. Nu îndrăznea să mai aştepte.

A sosit timpul, conchise Pero, hotărît să întreprindă ceva. Il fulgeră un gînd ciudat ,şi aproape de necrezut. Pero făcu din cap un gest, ca şi cînd s-ar fi apărat* iar faţa lui deveni mai senină.

Retragerea în cetate

— Cina ! strigă Pero, iăsînd tava cu mînoare pe fereastra camerei deţinutului.

La fereastră apăru pe neaşteptate capul falsului profesor şi dispăru în aceeaşi clipă. Se auzi foşnet şi gălăgie, apoi un ţipăt desperat şi o chemare în ajutor.

— Ajutor! zbiieiră falsul profesor. P!ero, băiatule, tîlharule ! Ajutor î Pocitania asta de fier mă ucide.

Pero se opri, apoi se întoarse.

— Nu minţiţi, domnule profesor! declară cu glas tare ca să-l poată auzi deţinutul. Robotul nu mai poate acum să vă atace.

— Ştiu eu mai bine ! zise jignit profesorul. M-a împins îndată ce m-am apropiat de ferestruică !

— Recunosc că procedează astfel, zîmbi Pero ; dar cînd vă aduc de mîncare e totdeauna liniştit. Am grijă de acest lucru înainte de a pleca spre dumneavoastră.

— Intr-adevăr, nu m-a atacat, recunoscu deţinutul. Dar am vrut să mă conving dacă ai descoperit, într- ade- văr, sistemul de conducere a roboţilor.

— Oare n-au fost destul de convingătoare cele ce s-au întîmptat la ultima plimbare ? întrebă bdme dispus Pero. V-a prins, îndată ce aţi încercat să fugiţi !

— Da, bestia ! se supără falsul profesor. Vreau ca pe viitor să mă plimb fără escortă ! Ca fost şef al tău, merit această atenţie !

Pero rîse cu glas tare de pretenţiile profesorului. Ştia de ce-1 deranjează robotul : îi urmăreşte mult prea atent fiece mişcare.

— Nu-i nimic, spuse scurt Pero. Fiţi mulţumit că vă las să mai ieşiţi afară.

— Pero, zise cu glas schimbat falsul profesor, dacă ai reuşit să stăpîneşti roboţii, ar fi un fleac să descoperi nava cosmică. De ce nu mă eliberezi, ca să facem acest lucru împreună ? Altminteri, cu siguranţă vei eşua.

— N-am nevoie de ajutorul dumneavoastră ! se supără Pero. Ştiu să gîndesc şi singur. Am descoperit nava, combustibilul şi toate celelalte.

— Pero, zise emoţionat profesorul, dacă e adevărat ce spui, putem să-i facem să tremure de frică.

— Din păcate, oftă Pero, am şi făcut acest lucru.

— Eş'ti mai periculos decît am crezut, recunoscu deţinutul. Totuşi, într-o bună zi, te vor trage pe sfoară. Eu sînt savant şi aş şti mai bine să întrebuinţez mijloacele de care dispunem.

— Dumneavoastră nu dispuneţi de nimic, îl întrerupse brutal băiatul. Mai bine mor singur decît să înving cu dumneavoastră ! Nu uitaţi acest lucru !

Profesorul îi răspunse ceva, dair Pero nu-1 mai auzi. Deasupra institutului vuia un motor. Pero o luă la fugă prin antreu şi ieşi în faţa clădirii. Un helicopter zbura, la mică înălţime, deasupra institutului. Pe băiat îl cuprinse frica. Ce se va întîmpla dacă din helicopter vor coborî aoum cîţiva oameni 7 Nimic ! îşi aduse aminte cu uşurare. Roboţii îi vor captura. Ar fi periculos dacă ar apare mai multe helicoptere în acelaşi timp. Roboţii n-ar putea să-i facă pe toţi pri-

zonieri. Pero înţelese că situaţia lui devine din ce în ce mai primejdioasă. Alergă în birou şi luă receptorul. O clipă mai tîrziu vorbea cu reporterul ENKA.

— Dacă helicopterul va mai apare o dată, se răsti Pero, se poate întîmpla o nenorocire.

Reporterul rîse satisfăcut.

—• Helicopterul e ideea mea, spuse el cu mîndrie. Am vrut să obţin două lucruri : să te sperii şi să te fac să-^mi telefonezi. Văd că intenţia a reuşit. Te temi mai mult decît pînă acum şi stai de vorbă cu mine, deşi mi-ai inchis mai înainte telefonul.

— Vă înşelaţi ! zise liniştit Pero. Nu mi-a fost nicidecum frică.

— Să vină ! spuse în şoaptă ENKA cuiva care stătea lîngă el. Vorbea, dar nu prea încet, astfel ca să-l audă Pero.

— Cine să vină ? întrebă bănuitor Pero. Poate tata ?

— Nu, se fîstîoi ENKA. Altcineva. Vei vedea. Trebuie doar să aştepţi un pic.

— Nu voi aştepta ! spuse cu încăpăţînare Pero. Oare nu v-am spus că nu vreau să stau de vorbă cu nimeni ! [0]

— Cum vrei ! oftă reporterul. Totuşi, ai putea să asculţi o nouă propunere.

Neaşteptînd ca băiatul să fie de acord ori să refuze, reporterul continuă :

— Dacă zici „da“, în zece minute va opri în faţa institutului o maşină, în care se află numai şoferul şi tatăl tău. Te va duce la aeroport. Acolo te va aştepta avionul şi poţi să te duci cu tatăl tău în orice oraş. Undeva unde nu te va cunoaşte nimeni şi unde, cu un alt nume, vei putea să trăieşti liniştit. Iţi făgăduiesc că nu te vor întreba nimic, că nu va fi vorba de nici un fel de pedeapsă, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic.

— Nu sînt de acord ! strigă Per-o.

— De ce ?

— Oare nu înţelegeţi ? Credeţi că aş mai putea da ochid cu tata şi să mă comport ca şi cînd nu s-ar fi

întîmplat nimic, aşa cum spuneţi dumneavoastră ? Nu, de o mie de ori, nu !

Reporterul oftă dezamăgit.

— Credeam că-ţi va conveni. Şi aceasta a fost tot ideea mea. Cred că nu e o idee rea. Dealtminteri, fă cum vrei.

Reporterul tăcu. Per o auzi un zgomot uşor, de parcă nişte paşi se apropiau de telefon. Nu era pe deplin sigur. Se gîndi că ar fi cuminte să întrerupă legătura, dar, totuşi, nu făcu acest lucru.

— Pero ! se anunţă un glas la auzul căruia băiatul începu să tremure. Aici e Renata ! Am vrut să vorbesc cu tine. Ştiu că ceva nu e în ordine. Tu nu eşti un băiat rău. Spune-mi, pot săte ajut ?

Vorbea pripit, înghiţind silabe întregi[1], ca şi cînd s-ar fi temut că dacă mai durează mult convorbirea va începe să plîngă ori va fugi din cameră. Pero stătea ţeapăn şi palid. Vocea fetiţei îi încătuşa voinţa, ginduirUe, mişcările.

— Mă auzi, Pero ? şopti fetiţa.

Pero nu răspunse.

— Dacă eşti încă supărat din cauza celor ce ţi-am spus, scuză-mă ! Am fost nepoliticoasă şi mi-a părut rău adeseori. Nu trebuia să-ţi spun că ai un scris urît, pentru că nu-i adevărat.

Bariera s-a prăbuşit. Pero simţea că amorţeala dispare, că poate iarăşi să gîndească, să vorbească, să rîdă şi să plîngă.

— Renata ! şopti cu glas nesigur, în timp ce lacrimile îi curgeau pe obraji. N-ai greşit cu nimic. Eu am scris scrisorile şi tot eu te-am luat în batjocură. Am spus că eşti un cărăbuş. Tu nu semeni deloc cu un cărăbuş, nu eşti urită ca un cărăbuş, tu eşti...

— Pero, îl întrerupse Renata cu vocea tremurînd de plîns, să nu vorbim despre asta. Ne aude cineva.

—■ Cine ne ascultă ? întrebă uluit Pero.

— Mulţi oameni. Convorbirea noastră este transmisă la radio. Mi-au interzis să-ţi spun, dar n-am putut să tac. M-am gîndit că poate n-o să-ţi convină.

— Spune-i lui ENKA, zise liniştit Pero, că este cel mai urît lucru din cîte a făcut.

întrerupse legătura telefonică şi stătu nemişcat, cu ochii închişi, pentru a-şi reţine lacrimile care-1 podideau. Telefonul sună din nou, dar băiatul nu răspunse. Examina, în gînd, oamenii care şedeau lîngă aparatele de radio şi ascultau ce vorbesc el şi Renata. Cu toate că erau emoţionaţi, pesemnte că nu şi-au putut reţine zîm- betul atunci cînd Pero a spus că Renata nu seamănă cu un cărăbuş. Un val de roşeaţă acoperi obrajii băiatului şi-i năvăli lacrimile.

Porni spre uşă.

„Dar cum rămîne cu Renata ?w îi şopti în conştiinţă un glas plin de reproşuri. Se opri nehotărît, dar cu o clipă mai tîrziu alergă spre casa de fier din ungherul camerei. Scoase toate hîrtiile care se aflau acolo si le vîrî într-o servietă mare, pe care o găsi pe masă. Nu ţinu seama dacă grămada de hîrtii, schiţe şi planuri se mototoleşte.. închise servieta şi o luă la fugă spre rachetodram.

Nava cosmică, asemănătoare cu o fiinţă de basm, uriaşă şi atotputernică, îl potoli şi-l făcu să uite într-o clipă ruşinea pe care o îndurase. ’ Puse servieta jos şi o privi îngîndurat, ca şi cînd nu putea să-şi amintească de ce a venit de fapt aici. Sus de tot, observă o deschizătură în fuzelajul navei. Pero conchise că a- colo trebuie să fie ascensorul şi se miră cum de nu i-a venit în minte mai înainte acest lucru.

Luă servieta şi urcă pe un fel de şa. Abia se aşeză şi ascensorul se puse în mişcare. Pero întîlnea astfel încă una din numeroasele ciudăţenii de care era plină lumea misterioasă a profesortului Galaktici. Ue fapt, nu era vorba de nici o minune, ci de am dispozitiv foarte

simplu, care punea în mişcare ascensorul. Ascensorul ajunse numaidecît pînă la deschizătură, în spatele căreia, conchise Pero, trebuie să se afle cabina pentru pasageri.

Dar — surpriză. A intrat într-o încăpere cu pereţi dubii, care nu semăna deloc cu o cabină pentru pasageri. Toată încăperea parcă aparţinea unei alte lumi. Nu avea forma pe care o au de obicei cabinele avioanelor şi ale navelor. Spaţiul întreg semăna cu un ou uriaş. Pe pereţi atîrnau o muilţime de agăţătoare, asemănătoare cu cele de la tramvaie şi autobuze. In mijloc se afla un pat confortabil, iar pereţii erau căptuşiţi cu o materie moale, asemănătoare cu guma.

Pero se simţea obosit. Se trînti pe pat şi închise ochii. Adormi, nebănuind ce se întîmplă în afara institutului.

Oamenii sosesc prea tîrziu

Maşinile din tipografia ziarului *TUNETUL* se liniştiseră.

Tocmai începuse o emisiune la radio. în vocea crainicului, cînd începu să vorbească, ascultătorii simţiră un fel de emoţie reţinută.

„Aici postul do radio Forum ! Dragi ascultători, marea ofensivă a început.

în jurul institutului se adună un detaşament special, care va încerca să pătrundă în cetatea pînă acum invincibilă. în comandamentul unităţii se află şi profesorul Galaktici.

Din păcate, nu vă putem comunica amănunte.

Să sperăm că totul se va termina cu bine.

Nu închideţi aparatele de radio. Vom reveni din cinci în cinci minute, informîndu-vă asupra evenimen-

telor.[w]

Pero nu ştia nimic despre această emisiune. Se trezi brusc, leoarcă de sudoare. Nu putea să-şi dea seama eît de mult dormise şi cît era ora. Cabina strălucea de o lumină blîndă, ca şi atunci cînd se culcase. Se sculă şi păşi spre pătratul luminat. O clipă mai tirziu se afla în dreptul deschizăturii ; apoi trase adî-nc în piept aerul proaspăt al serii.

Soarele asfinţise. Pero observă abia atunci că de la locul unde se află i se întinde în faţă o privelişte' frumoasă. Privi cu atenţie străzile, coroanele copacilor şi acoperişurile roşii ale caseCor şi simţi cum îl cuprinde tristeţea. El şi oraşul, care se întindea pînă departe la orizont, erau acum adversari. Pero însă îl iubea şi dc aceea era nefericit.

Liniştea serii fu întreruptă de un vuiet surd şi îndepărtat. Parcă se apropia o es.cadrilă die avioane. Departe, la orizont, Pero văzu o mulţime de puncte negre şi mămnte, care deveneau tot mai mari. Avioanele ! Nu, helicopterele î Sînt multe. Zece, poate şi mai multe. îl trecură fiori prin tot carpul.

Dar poate că există o scăpare ? Care ? Profesorul a spus : „E suficient să apeşi butonul însemnat cu „A[u]...

Acesta era gîndul care îl urmărea pe Pero, tot mai insistent. De ce nu ? cugetă el. Va porni spre o planetă cu totul necunoscută. în navă sînt datele, planurile, tot materialul despre invenţiile profesorului Ga- laktici. Poate că marţienii vor fi foarte mulţumiţi, dnd le va arăta datele şi planurile.

Intră în navă. Cîteva clipe mai tîrziu era în cabină, izolat de lume prin nişte pereţi groşi de metal. Se apropie de tabloul de comandă. Erau multe butoane, cu diferite semne. Pe o placă de sticlă se afla explicaţia tuturor semnelor. Lîngă litera „A“ scria : „Lansare[44]. Văzu întîmplător cuvîntul „hublou[u]. în faţa lui, litera „O[4].

în citeva locuri zări în perete nişte orificii rotunde,

apărate de o sticlă groasă. Se uită prin hublou şi observă helicopterele oare se roteaju deasupra institutului. Zgomotul motoarelor nu-1 auzea. Nu mai putea să stea pe gînduri.

Se apropie iar de tabloul de comandă şi apăsă pe butonul cu litera „A“. închise ochii aşteptând un cutremur ori o explozie puternică. Dar nu se întîmplă nimic. „Profesorul m^a păcălit, îşi spuse dezamăgit. Povestea cu butoanele e o născocire de la început pînă la sfîr- şit !“ Se întoarse.

în faţa hubloului se întîmplă ceva ciudat. Toată construcţia ascensorului, toate barele de fier împletite, asemănătoare cu o sondă de foraj, se depărtară de navă. De parcă ascensorul s-ar fi deplasat din locul în care se găsea. „Cineva vrea să mă împiedice să cobor din navă, cugetă Pero. Dar cine anume ?“

Reflecţia lui a fost întreruptă de o nouă întîmpla- re misterioasă. Acum se petrecea ceva în cabină. Se auzi un zgomot în spaţiul pe deplin liniştit pînă acum. Sunetul venea de undeva din perete, deasupra lui. Apoi răsună clar un glas omenesc. Pero îl recunoscu şi începu să tremu/re de frică. Era glasul profesorului Galaktici, pe oare-1 auzise prima dată în receptorul telefonului, iar a doua oară la difuzorul aparatului de radio.

— Pregăteşte casca de apărare ! porunci glasul.

Pero tremura din tot corpul. De unde vorbeşte profesorul ? Despre ce fel de cască e vorba ? Fără îndoială, profesorul e undeva în navă, poate chiar în spatele unuia din pereţii dubli. înseamnă că s-a zis cu aventura lui ! Nu mai poate să fugă, nu mai poate să se apere. L-au dat gata !

Observă întîmplător casca. Era de o formă atît de stranie încît semăna foarte puţin cu o cască obişnuită. Profesorul nu era în navă. Era numai glasul lui, înregistrat pe o bandă de magnetofon ori pe o placă. Socotind că va fi emoţionat, poate chiar şi distrat, atunci

cînd nava îşi va lua zborul, profesorul înregistrase pe o bandă de magnetofon comenzile pe care trebuia să şi le dea înainte de zbor. Îndepărtarea ascensorului şi vocea din difuzor, conchise Pero, confirmă că robotul de la tabloul de comandă acţionează totuşi. Abia luase casca şi o pusese pe cap, şi răsună a doua comandă :

— **Cuilcă-^te !**

„Unde ! se gîndi Pero. Probabil în acest fotoiLiu ciudat." Se întinse şi aşteptă ce se va întîmpla. Atît de mult îl pasionase acest joc, încît uită cu totul de frica oe-1 cuprinsese cu cîteva clipe mai înainte.

— Cinci minute ! spuse liniştit glasul.

Pero nu ştia ce înseamnă asta. Totul era atît de confuz în navă, încît i se părea zadarnic să reflecte ze şi să-şi spargă capul. Stătea culcat şi asculta un bîzîit uşor care s-trăbătea din difuzor.

— Leagă-te !

Pe ambele părţi af.e fotoliului atîrnau nişte benzi late, cu butoniere la capăt. Nu încăpea nici o îndoială că trebuie să se lege cu benzile aoelea. „Dar nu vreau ! cugetă Pero. Nu sînt obligat să fac tot oe-i trece lui prin cap !" Se gîndi însă mai bine şi-şi schimbă părerea. Cine ştie ce poate să i se întîmple, dacă nu execută porunca.

începu să-şi lege picioarele. Erau o mulţime de benzi şi butoniere, dar, cu puţină străduanie, nu era greu să ghiceşti unde trebuie pusă fiecare bandă.

— Patru minute ! se auzi iarăşi glasul. Mîiniile în dispozitivele de siguranţă !

„Ce fel de dispozitive de siguranţă ? Ce-s astea ?“ Observă pe fotoliu ceva asemănător cu nişte brăţări. Îşi vîrî miinile în ele. îi veneau .perfect. înseamnă că a descoperit dispozitivele de siguranţă. „Unde sînt acuma oamenii ? cugetă Pero. Desigur, în faţa porţii in-

stituitului !“

Avea dreptate. în faţa porţii institutului se oprise o maşină cu un difuzor uriaş pe capotă. Din difuzor începu să tune un glas, care era atît de puternic şi atît de îngrozitor, îneît puţini ar fi putut recunoaşte glasul, de mai multe ori amplificat, al reporterului ENKA.

— Pero Catastrofă ! Te invităm să părăseşti institutul. Peste cîteva clipe oamenii care aşteaptă în helicoptere vor fi în rachetodrom, în grădină, pe acoperişul clădirilor şi peste tot. Ieşi, Pero ! Rezistenţa ta e zadarnică.

— Trei minute ! îl avertiză pe Pero vocea profesorului Galaktici. Respiră liniştit!

Pero se aşează mai comod şi închise ochii.

— Ultimul apel ! îl ameninţă din difuzor glasul lui ENKA.

— Două minute ! Gîndeşte-^te bine dacă totul e în regulă.

— Ce ştiu eu ! spuse cu jumătate de glas Pero.

încercă dintr-o dată să sară, dar numeroasele clame îl împiedicară.

— Aoleo ! ţipă băiatul. Păi, eu voi zbura intr-adevăr. Ajutor !

încercă să scape de clame. Dar se încurcă şi mai mult şi, frînt de obosea'lă, căzu istovit pe fatoHiu.

— Un minut !

— Pero ! răsună glasul lui ENKA în difuzor. într-o jumătate de minut începem asaltul. Dacă te-ai răzgîndit, strigă. Încă nu e prea târziu.

— Treizeci de secunde !

Linişte desăvîrşită.

Sirena sună pe neaşteptate. Profesorul Galaktici alergă pînă la IOCUJI unde se afla comandamentul operaţiei şi postul de radio, dind din mîini ca ieşit din minţi.

— Anunţaţi-i pe toţi să se retragă ! strigă savantul*

— De ce ? întrebă mirat comandantul.

— Veţi afla mai tîrziu. Grăbiţi-vă !

Acelaşi glas rosti în aceeaşi clipă în cabina navei cosmice :

— Douăzeci de secunde !

— Nu vreau să mă duc în cosmos ! suspină Pero. Nu vreau să mă duc pe Marte ! Salvaţi-mă, domnule profesor !

Helicopterele zburară în toate direcţiile ca un sloi de vrăbii speriate. Sirena tot mai urla.

— Zece secunde !

— Iertaţi-mă ! Vreau să ies de aici !

— Cinci secunde ! Atenţie !

Corpul navei cosmice începu să trepideze. Undeva în adînc, în interiorul rachetei, începu să acţioneze un vulcan, care bubuia din ce în ce mai tare.

— Trei secunde !

Pero era culcat şi stătea nemişcat, strivit de spaimă, şi de deznădejde, gîndindu-se la el şi la viaţa lui nefericită.

— Două secunde !

în institut şi în apropierea lui nu era nimeni.

— O secundă !

— Aoleo ! ţipă Pero.

Ţipătul se pierdu în bubuitura unei explozii îngrozitoare.

Profesorul Gala k ti ci şi reporterul ENKA stăteau culcaţi după un zid, cînd pămîntul se cutremură de o nouă explozie puternică. Profesorul se ridică şi în urma lui se ridică şi reporterul.

Se uitau cum se pierde în înălţime corpul uriaş al navei cosmice şi cum fascicolul de lumină strălucitor devine din ce în ce mai slab.

— Primul om care a plecat pe Marte, rosti îngîndurait ENKA. De ce a trebuit să fie chiar Pero Catastrofă ?

Pe Pămînt era mai frumos

Pierzîndu-şi cunoştinţa, Pero căzu extenuat pe foto-,liul-pat, aproape strivit de presiune. Cuvîntul „presiune^ nu-1 avea în vocabularul lui, dar, din cauza aceasta, forţa ei n-a devenit mai mică. Pero n-a priceput cu ladevă- rat nici mai tîrziu la ce pericoi era expus. El, care poate şi auzise de forţa de atracţie a Pămîntului, habar n-avea despre acţiunea ei ciudată. Cînd un obiect cade pe Pă- mînt de la o mare înălţime, viteza de cădere se măreşte în fiecare secundă cu aproape zece metri. Pentru ca nava cosmică să se elibereze de forţa de atracţie, care o trage înapoi spre Pămînt, trebuie să-şi mărească viteza ; iar această viteză trebuie să fie în fiecare secundă de cîteva ori mai mare decît viteza pe care o capătă obiectul căzînd pe Pămînt. Un călător în Univers, în această primă şi cea mai grea parte a drumului, se simte îngrozitor.

Pero nu ştia nimic despre toate acestea. Nu auzise niciodată despre controlul şi antrenamentele la care sînt supuşi piloţii navelor cosmice. Era primul călător plecat în Univers fără nici onn fel de pregătire.

Viteza navei cosmice ajunsese la punctul culminant. Atunci motoarele au amuţit pe neaşteptate. Nava a biruit lorţa gravitaţiei şi s-a desprins de Pămînt. In cabină se lăsă o linişte înfricoşătoare. Apoi dinspre pat se auzi o respiraţie adîncă. Pero deschise ochii şi gemu. încercă să se ridice, dar îl reţineau clamele. Privi' mirat în jurul lui ca să-şi aducă aminte unde e şi ce i s-a întîmplat. Cabina ovală şi deschizăturile rotunde din pereţi îi erau total necunoscute.

închise ochii. începură să-l copleşească amintirile. îi veni in minte discuţia cu Renata, apoi retragerea în nava cosmică, asfinţitul soarelui, helicopterele, mişcarea fantomatică a ascensorului, vocea profesorului Oalaktici şi, după aceea, coşmarul acela

îngrozitor, care înfăşură totul în vălul des al întunericului. Nu-i nici o îndoială, călătoreşte în Univers. Cînd nava se lansase, îşi pierduse «cunoştinţa. Dar acum e iarăşi totul în ordine, în măsura in oare se poate spune că e în ordine.

Deschise ochii şi fu cutremurat de o nouă spaimă. Deasupra lui plutea în aer o momîie ciudată, mişcînd încet din mîini şi din picioare, ca şi cînd ar fi înotat. Oare pocitania aceea e o închipuire, ori, într-adevăr, e-xistă ? Privi într-altă parte, dar momîia nu dispăru. Dacă se apropie de el, nu va putea să se apere, pentru că mîinile şi picioarele îi sînt legate. Totuşi, poate să-şi scoată mîinile din curelele pe care profesorul le-a numit dispozitive de siguranţă. Făcu acest lucru cu băgare de seama; cit mai neobservat. Nu s-a întîmplat nimic. Momîia nu se sinchisea de el. Plutea liniştită, fără să se mişte totuşi din loc.

Deodată îl fulgeră gîndul că văzuse undeva ceva asemănător cu momîia. Unde ? Păi, e clar. Băiatul rîse în hohote. Deasupra capului său plutea costumul de zbor al profesorului Galiaktici. înseamnă că s-^a speriat fără motiv. Totuşi, chestiunea nu era pe depilin lămurită. Ce caută costumul în aer ? Poate că e umplut cu niscaiva gaz şi pluteşte, aşa cum plutesc baloanele copiilor ? Această explicaţie îl mulţumi deocamdată pe Pero şi nu se mai gîndi la ciudatul costum. Hotărî să desprindă clctmele. Nava plutea liniştită. După cîte i se părea lui Pero, niu-1 ameninţa nici un fel de pericol, dacă părăseşte patul.

11 stăpînea o senzaţie de mare uşurare. Nu mai era obosit ; era proaspăt şi parcă nu-şi mai simţea greuta-tea corpului.

Se eliberă de ultima clamă şi voi să se scoale încet. Dar abia se propti în cot şi mişcarea aceasta a fost sufi-cientă ca să^l azvîrle în peretele opus al cabinei.

Zbură pe lîngă costum şi se lovi de un perete gros şi căptuşit. Greşi, vrînd să se apere cu mîifiile de izbitură. Mişcarea fu mult prea bruscă şi-l azvîrli în cealaltă parte a cabinei, în faţa tabloului de comandă. Dacă nu s-ar fi prins de unul din dispozitivele de susţinere, cine ştie cît ar mai fi zburat dintr-un capăt în altul al cabinei.

Totul în navă era un fel de nebunie. Pero îşi pierduse puterea de orientare. Noţiunile sus, jos, stînga şi dreapta nu mai existau. Ba i se părea că patul lui e jos, după cum nava stătea vertical pe suport. Ba, ajunse mai tirau la concluzia că patul lui atîma de tavanul boltit al încăperii. Acelaşi lucru se petrecea cu instrumentele, hublourile şi toate celelalte care se găseau în cabină.

— Cosmosul e o adevărată casă de nebuni, conchise cu glas tare Pero. Pe Pămînt era, totuşi, mai frumos.

în necuprinsul Universului

Privind cînd prkitr-un hublou, cînd prin altul, Pero se întrebă de ce oamenii ţin atît de muilt să plece în cosmos. Lui nu-i plăcea deloc cosmosul. Era prea gol, prea întunecos şi, desigur, extrem de rece.

Cînd se uita prin hublou, vedea o minge mare şi incandescentă, care semăna cu Soare'le. „Dacă acela c Soarele, îşi zise Pero, atunci ceva nu-i în regulă cu el. Luminează, şi totuşi în cosmos nu e lumină.“ Dacă ar fi putut vedea peretele exterior al navei, cel dinspre Soare, s-ar fi mirat foarte mult. Metalul strălucea ca argintul şi norocul lui Pero era că pereţii inavci nu lăsau să pătrundă căldura. Altminteri Soarele l-ar fi prăjit.

Prin celălalt hublou, Pero vedea un astru palid şi trase concluzia că poate fi numai planeta Marte. Se înşela insă. Era Pămînitul. Pretutindeni în jur vedea

stele, oare nu sclipeau însă ca atunci dind le privea in nopţile senine de vară. Şi ele erau parcă ţepene, neplăcute şi străine. Pero căscă, cu totul nemulţumit de priveliştea ce-1 înconjura.

Simţi că e flămînd. Nu mîncase nimic de mult. în cabină, nici un obiect nu semăna cu o masă, frigider sau dulăpior cu alimente. „Poate că profesorul Galaktici a uitat de alimente[44], $e gîndi Pero. Asta ar fi îngrozitor ! Căci s-ar pune întrebarea dacă mai ajunge viu pe Marte. Probabil că nu. în afară de asta, despre marţieni Pero aflase multe -lucruri din romanele foileton publicate în ziarul *TUNETUL.* Se hrănesc numai cu tablete. Habar n-au ce-i aceea pîine cu unt sau un şniţel vienez. înseamnă că n-ar trebui să se ducă acolo fără provizii ; cel puţin pînă se obişnuieşte cu listele de bucate ale marţieli iilor.

Foamea devenea din ce în ce mai insuportabilă. Pero pluti pînă la fotoliu şi se uită sub ol dacă nu cumva găseşte acolo vreun depozit cu alimente. După cum bă-nuise, nu se afla nimic. Se gîndi la moarte, dar în aceeaşi clipă îşi aduse aminte de placa pe care se aflau numeroase butoane. „Poate că e şi un buton pentru procurarea alimentelor[44] spera Pero. Nil s-a înşelat. Butonul exista. Pero apăsă pe el şi în perete apăru o deschizătură. Aruncă o privire în deschizătură, dar rămase dezamăgit. Era goală. „Profesorul a inventat un dulăpior pentru alimente, îşi zise Pero furios, dar a uitat să-l umple[44]. Totuşi, în deschizătură se afla ceva. Sub o placă de sticlă găsi o listă lungă de diferite mîncăruri şi băuturi. Ar fi spart bucuros placa, dar nu încercă, pentru că ştia că în nava cosmică totul e mult prea solid. în stînga ciudatei liste de bucate, văzu un jgheab, iar în jgheab, un cilindru mic de metal, pe care era fixată o săgeată mică şi roşie. Virful săgeţii era întors spre lista de bucaite.

„Face să în cerchotărî Pero şi mişcă săgeata pînă în dreptul unei mîocări alese la întâmplare. îndată ce

săgeata se opri, se auzi un zgomot şi Pero observă mişcarea benzii, asemănătoare cu cele folosite în uzine pentru transportul obiectelor finisate. îndată apăru pe bandă o cutie de tablă. Pero o prinse. „Mazăre cu canne“ scria pe cutia de tablă, ca şi pe locul de pe lista de bucate unde se oprise săgeata roşie.

Totul deveni dar. Pero mişoase săgeata, iar banda îi trimisese mîmoarea dinifr-un dulăpior invizibil.

— Apă ! strigă Pero emoţidnat. Mi-e sete !

Găsi pe listă cuvîratul apă şi potrivi săgeata. Apăru un tub, asemănător cu cel pentru pasta de dinţi. jStrîngînd tubul în mînă, Pero îşi dădu seama că în el se afllă ceva lichid. Dar ceea ce s-a întâmplat după aceea i se păru lui Pero de necrezut. Apa se scurse din tub, dar nu-i ajunse în gură, ci se împrăştie prin cabină. Nu ca un jet, ci ca o bilă frumoasă şi solidă. Cînd îşi reveni din uimire, Pero porni în urmărirea ei. De cîteva ori era cît pe ce să înghită bila răcoritoare, dar îi scăpa mereu. Renunţă la urmărire şi comandă în sufrageria misterioasă o altă porţie de apă. De data asta a fost mai atent. Conţinutul tubului l-a deşertat direct în gură. Şi n-a mai avut neplăceri.

După-prînz s-a trîntit în fotoliul-pat. S-a prins cu clamele, căci, altminteri, s-ar fi trezit în mod sigur într-alt loc.

A visat că-1 cheamă profesorul Galaktici. Pere încerca să scape, să se ascundă undeva, dar vocea profesorului îl urmărea întruna. S-a trezit obosit de fuga aceea nebună. în cabină răsuna din nou vocea profesorului.

— Pero, răspunde[1]!

Microfonul se afla pe masa numărul doi. Chiar lingă fotoliu.

Trebuia numai să se întoarcă. Pero însă se gîndi dacă să răspundă ori nu.

— Unde sînteţi dumneavoastră ? întrebă, totuşi, buimăcit.

Profesorul nu se putu abţine să nu rîdă.

— In institut, bineînţeles. Mă auzi bine ?

— Parcă aţi fi undeva în navă.

— Fii fără grijă ! Am ajuns prea tîrziu. Pentru ceea ce ai făcut, ţi^aş trage o bătaie, dacă ai fi mai aproape !

— Cred, spuse înţelegător Pero. Dar, spuneţi-mi, cum de putem sta de vorbă ?

— O, asta nu-i mare lucru ! răspunse mulţumit .profesorul. Ştiam că instalaţiile de radio vor funcţiona bine. Mă vei auzi chiar şi de pe Marte, fără nici im fel de staţie de emisiie. Acest fapt va provoca o surpriză în rîndurile savanţilor. Pur şi simplu, nu vor crede.

— E o invenţie bună radioul acesta al dumneavoastră. Cel puţin n-o să mă plictisesc. De ce nu m-aţi chemat mai înainte ? Am găsit cu greu bufetul.

— Nu-i atît de simplu după cum crezi. Legătura prin radio depinde de poziţia Pămîntului şi a navei. Discuţia aceasta trebuie s-o întrerupem cel mai tîrziu intr-o jumătate ele oră. Semnalele luminoase îţi vor atrage atenţia cînd vei putea iarăşi să vorbeşti. Ascultă, aş vrea acum să vorbim despre lucruri serioase.

— Veţi întoarce nava pe Pămînt ? întrebă Pero, fără să ştie exact dacă se teme ori nu.

— Nu pot să fac acest lucru. Nava e ca 'un tren pe şine. Nu poate coti nici la stînga, nici la dreapta. La drept vorbind, dacă ai aprinde motoarele auxiliare, nava şi-ar schimba direcţia, dar instalaţiile de pe Pămînt te-ar întoarce pe traseul stabilit. Asta nu4 aranjat anume pentru tine, ci pentru ca nava să ajungă la destinaţie şi să se întoarcă pe Pămînt, fără pericolul de a rătăci şi de a deveni probabil satelitul unei alte planete.

— Cînd voi ajunge pe Marte ?

— Nu te grăbi ! îţi va fi lehamite de călătorie pînă să intri în atmosfera lui Marte.

— Păi, eu am văzut prin hubloul navei planeta

Marte !

— N-aş zice ! spuse profesorul. Era Pămîntul. In clipa ele faţă tu nu călătoreşti defel spre Marte, ci te roteşti în jurul Pămîntudui. N-ai ştiut asta ?

— Glumiţi !

— Nu glumesc. Tocmai despre asta am vrut să discut ou tine. Cum ai suportat ascensiunea ?

— Ce ? se miră sincer Pero.

— O, păi tu chiar nu ştii nimic ! Mă gîndesc la ameţeli şi la dureri, atunci cînd nava s-a înălţat de pe Pămînt.

— Astea se numesc ascensiune ?

— Nu. Acestea sînt urmările ascensiunii. A decurs lotul normal ?

— Nu ştiu. Cînd n-a fost în regulă, am ameţit. Acum zbor prin cabină, împreună cu costumul dumneavoastră de zbor.

— Starea zero, zise profesorul. Foarte bine !

— Nu e bine. Pînă şi apa zboară prin aer.

— O ! se însufleţi profesorul. Povesiteşte^mi despre apă.

— Ce să povestesc ? Zboară apa, zbor şi eu, totul zboară. O cutie de tablă, de care am făcut rosrt pentru masa de prînz, încă nnam prins-o.

— Nu ai nici cea mai mică înclinaţie pentru fizica cosmică. Mulţi oameni ar fi fericiţi să fie în locul tău !

— Credeţi ? întrebă neîncrezător Petro.

— Timpuil trece. Trebuie să-ţi spun cîteva lucruri, care sînt pentru tine extrem de importante.

— Nu-mi cereţi să vă înapoiez proiectele dumneavoastră. O să le arăt marţienilor.

— Ce ? se nelinişti profesorul. Să le arăţi marţienilor ? De oe ?

— Cred că atunci mă vor primi mai frumos.

— Ascultă ce-ţi voi spune. E un lucru grav şi urît din partea ta, dar deocamdată nu asta mă interesează. Ceea ce vreau să-ţi vorbesc priveşte călătoria.

Pero era încurcat.

— Nu vă pare rău de invenţiile dumneavoastră ?

— îmi pare rău, dar le voi avea din nou. O casă de fier se află în biroul meu, iar ceailailtă în capul meu. Pe mine nimeni nu mă poate fura.

— Poate că marţienii le vor prelua în mod folositor.

— Cu atît mai bine ! Ştiinţa aparţine întregii lumi. Lumea nu se rezumă numai la Pămînt.

— DomnuJe profesor, siînteţi un om ciudat.

— Tu eşti un băiat ciudat. Dar să nu mai vorbim despre -asta. în scurt timp legătura va fi întreruptă. Ţine minte cele ce-ţi voi spune. Nava pluteşte acum cu motoarele stinse. Nici un fel de forţă mu acţionează asupra ei şi de aceea zbori prin cabină. Ţi-am spus că te găseşti încă pe orbita Pămînitului. Ştii puţin despre aceste lucruri şi va fi suficient să ţii minte că orbita e o linie curbă, pe care Pămîntul se învîrteşte în jurul Soarelui.

Şi Marte are orbita lui. Fiecare planetă îşi arc orbita sa. Nava va trece în cuirînd pe orbita lui Marte. Cinci se va afla intr-un punct favorabil, va trece de la o traiectorie lia alta. Nu e atît de simplu, după cum îţi povestesc eu, dar o explicaţie mai amănunţită oricum n^ai înţelege-o. Din cauza diferenţelor de viteză, cu care se mişcă Pă- mîntul şi Marte, manevra navei va consta în accelerarea zborului.

— Voi leşina din nou ? întrebă cu îngrijorare Pero.

— Totul va fi exact ca întîia dată, dar nu va dura mult. Culcă-te, leagă^te şi aşteaptă. Cînd motoarele se aprind, va fi semnul că treci în traiectoria lui Marte.

— Spumeţi-imi, cît de mult voi călători ?

— Fii fericit că avem combustibil. Nu îndrăznesc să-ţi spun cît de mult ar fi durat călătoria fără combustibilul meu. Navele cu combustibil slab ar fi aprins motoarele de trei ori : la lansarea de pe Pămînt, la trecerea pe traiectoria lui Marte şi cînd ar fi trebuit să facă o manevră de coborîre pe planeta Marte. Nava ta

va zbura întruna ou motoarele aprinse.

— Nici asta nu e bine ! strigă Pero. înseamnă că voi fi ameţit tot timpul !

Profesorul rîse de teama lui Pero.

— Nici vorbă ! îndată ce ajungi pe traiectoria lui Marte, acceleraţia nu va fi mai mare decît-1 Ge.

— Mai mare decît ce ?

— Am spus, 1 Ge. Da, eşti un neştiutor. Asta înseamnă o viteză de 9,8 metri pe secundă. De fapt, cu atît se măreşte Vi/teza căderii unui obiect pe Pămînt. Cînd nava va pomi cu viteză, îmi vei fi recunoscător. Vei obţine o gravitaţie artificială. Vei avea greutatea pe caire ai avut-o şi pe Pămînt şi nu vei mai pluti în aer...

— Minunat ! se bucură Pero. Era cît pe ce să uit : încă nu mi-aţi spus, cind voi ajunge pe Marte ?

— Mă tem că robotul şi creierul electronic de la baza mea de rachete au mult; de furcă. N--ai pornit la timpul stabilit pentru lansare. Trebuie să calculeze mult ca să te îndrume pe calea adevărată. Altfel, ai trece pe lîngă Miarte şi ai zbura cine ştie unde.

— Dar nu se va întîmpla una ca asta !

—■Să sperăm că nu. Cred că în cîteva zile vei ajunge*

— Şi apoi ?

— Pero, te afli în cosmos ! Cine poate spune toate cîte se vor întîmpla ? Vom vedea !

— Domnule profesor, sînteţi mulţumit că am păţit asta ?

— Eu ? se miră sincer profesorul. Ţi-am dorit eu răul ? Sînt eu oare vinovat că nu mai eşti pe Pămînt ? Nu uita, ai pus mina pe un loc care nu ţi se cuvine î N-ai dreptul să te plîngi.

Se auzi un fel de scîrţîit în difuzor, iar vocea profesorului deveni din ce în ce mai neclară.

— Pero ! Nu uita ce ţi-am spus. Te voi chema din nou.

Legătura era întreruptă. Pero se duse cu mers legănat plină la dulăpiorul cu alimente, bău un tub cu apă şi se întoarse în fotoliu. Era îngîndurat ca niciodată pînă atunci.

Marte are fata roşie

Trecură cîteva zile lungi. Erau cele mai plictisitoare şi cele mai posomorite zile din viaţa lui Pero. Dormitul, mîncatul, convorbirile cu profesorul Galaktici şi plimbările prin cabina strimtă nu pot fi considerate o distracţie. Mai ales discuţiile cu profesorul. Pe el nu-1 interesia dacă Pero se plictiseşte. Voia să audă, cît de cit desluşit, cît mai multe date despre cosmos, despre comportarea navei şi despre influenţa călătoriei asupra stării fizice şi psihice a călătorului.

Pero încercă de cîteva ori să discute cu profesorul asupra propriei sale comportări, care-i plăcea din ce în ce mai puţin.

— Toată lumea, spuse profesorul, discută de cîteva zile numai despre dublura mea, oare se află în faţa tribunalului, şi despre tine. Eu am avut griji mai mari decît să mă gîndesc ia cele ce se întîmplă.

Ar fi putut să stea de vorbă cu taică-său ori cu ENKA. De taică-său îi era ruşine, iar reporterului nu putea să-i ierte că l-a făcut de rîs în faţa lumii întregi. Era, într-a- devăr, singur in Univers.

In cele din urmă, zări planeta Marte. Era o planetă cu faţa roşie, cu creştetul alb şi cu bărbia căruntă. La cererea profesorului, trebuia să-i comunice tot ce vede. Acest lucru nu era nici amuzant, nici simplu. Profesorul scotea cu cleştele datele de la el şi era nevoit să-i

explice mult, pentru ca Pero să înţeleagă ceea ce-i cerea. La sfîrşit, au fost totuşi confirmate cîteva presupuneri, pe care savanţii de pe Pămînt ie-au demonstrat ori le-au combătut ani în şir. Polii lui Marte sint, îirtr-adevăr, acoperiţi cu zăpadă, în timp ce celelalte părţi ale planetei seamănă cu pustiurile de nisip roşu, doar din loc în loc colorate cu oaze de verdeaţă. Pero a văzut şi canalele, ba chiar a afirmat că malurile lor sint acoperite cu briuri înguste de vegetaţie. Trebuia să existe şi atmosferă. O confirmau norii mişcători care pluteau deasupra pustiului şi a oazelor.

Profesorul se entuziasma din ce în ce mai mult, iar Pero devenea tot mai îngrijorat. începuse să urască planeta Marte, înainte de a se apropia de-^a binelea de ea. Ii era frică de cele ce-1 vor aştepta pe aceasta planetă ciudată ; se temea pentru viaţa lui şi se ocăra pe sine însuşi pentru că a fost atît de prost de s-a suit în nava cosmică şi a apăsat pe butonul însemnat cu „A“.

Motoarele se stinseseră, iar Pero băgă de seamă că ceva iarăşi nu e în regulă. Toate obiectele, şi el împreună cu ele, se rostogoleau înspre partea din faţă a cabinei. Patul se afla acum deasupra lui şi Pero, chiar dacă s-ar fi legat cu toate benzile acelea, n-ar fi putut să doarmă în el. Aştepta cu nerăbdare să fie stabilită legătura prin radio cu Pământul şi să afle ce crede profesorul despre acest lucru. Din fericire, profesorul se prezentă în curînd.

— Casă de nebuni, nu-i aşa ? afirmă vesel profesorul, înainte de a spune Pero ceva. Asta e din cauza forţei de gravitaţie a planetei Marte. Zbori exact pe deasupra planetei Marte şi fii mulţumit că gravitaţia ei e cu trei cincimi mai mică decît a Pămîntului. Motoarele sînt stinse, pentru că acum nu mai e necesară o viteză prea mare. Aceasta doar ar accelera căderea.

— Cum ? Voi cădea pe Marte ? se sperie Pero.

Există măcar vreo paraşută în nava asta a dumneavoastră ?

— Nu va fi nevoie, băiete, rîse profesoral. Deocamdată vei trece în goană pe lîngă Marte. Vei afla îndată despre ce-i vorba. Dacă nava s-ar fi îndreptat direct spre suprafaţa planetei, s-ar fi întîmplat multe neplăceri. Cea mai probabilă şi cea mai periculoasă din toate ar fi fost încălzirea exagerată a pereţilor navei în urma rezistenţei atmosferei. Zic atmosferă şi nu aer, pentru că sînt ferm convins că pe suprafaţa lui Marte nu e aer ca la noi. Nava s-ar fi putut chiar lichefia, cu toate că este construită dintr-un material de o rezistenţă excepţională. Şi chiar dacă acest lucru nu s-ar întîmpla, nava totuşi ar suferi, pentru că n-ar fi posibilă micşorarea suficientă a vitezei sale. Din această cauză este necesară o manevră care să împiedice o nenorocire. Peste cîteva clipe vor începe să funcţioneze motoarele auxiliare şi nava va devia de la traiectoria ei de pînă acum. Asta nu-i grija ta. Pentru tine gindeşte şi pe mai departe creierul electronic de lia baza rachetelor. Nava va intra în atmosfera lui Marte şi va trece prin ea. Dacă ştii ce-i aceea elipsă, totul îţi va fi clar.

— Nu ştiu, recunoscu Pero. La şcoală nu ni s-a vorbit niciodată.

— Poate că nu vi s-a vorbit, rosti neîncrezător profesorul. Dar n-are a face. Dacă iei în mînă un cerc şi-l întinzi, vei avea o elipsă. Cînd nava va intra în atmosferă, se va încălzi ; dar nu *va,* fi în pericol, pentru că va intra din nou în spaţiul fără aer şi se va răci. Acest lucru se va repeta de cîteva ori, iar elipsele vor deveni din ce în ce mai rare.

— Nu înţeleg nimic, oftă Pero. îmi plesneşte capul de elipsele dumneavoastră ! Las’ să facă robotul ceea ce-i necesar.

Profesorul tuşi.

— Pero, a sosit momentul de care mă>- temeam cel

mai mult. Manevra ou elipsele va fi ultimul lucru executat de pe Pămînt. După aceasta, vei deveni comandantul independent ai navei.

Pero simţi că-i tremură genunchii.

— Niciodată n-am fost pe planeta Marte ! bîlbîi el. Nu ştiu ce trebuie să fac. Am să... am să mă sfărîm odată cu nava !

— Liniştеşte-te ! îl calmă profesorul. Nu va fi atît de îngrozitor cum crezi. Motoarele cu acţiune inversă vor funcţiona automat după a şasea elipsă. Instalaţiile de comandă vor avea grijă să funcţioneze cît e necesar. Vor fi apoi deconectate şi le vor înlocui două motoare auxiliare, care vor întoarce racheta în poziţie verticală, cu vîrful în sus.

— Se poate întîmpla vreun defect ori vreo încurcătură ? întrebă Pero încă neliniştit.

Profesorul oftă.

— Nava îşi trece examenul. Va confirma ori va nega calculele mele. Pricepi ce înseamnă asta ?

— Nu.

Profesorul se gîndi ci te va clipe înainte de a-i răspunde.

— Poate că e mai biine că mi înţelegi, conchise el nervos. Ascultă mai departe. GLnd racheta va sta în poliţie verticală, va începe ultima manevră. Va intra în funcţiune motorul principal, iar cele auxiliare vor fi oprite. Motorul principal, cu reactorul întors spre suprafaţa planetei Marte, va funcţiona doar cu atâta energie cit va fi necesară ca să milcşoreze viteza de cădere a rachetei.

— Foarte bine ! zise satisfăcut Pero. Văd că toată afacerea nu mă priveşte deloc pe mine.

Profesorul era vădit nemulţumit de nepăsarea lui Pero. Acest lucru reieşea din vocea Irul, cînd începu iarăşi să vorbească.

— Nu te bucura prea devreme ! De abia acum vei auzi lucrul cel mai neplăcut. Regret, dar trebuie să-ţi

spun că n-ai dreptate. Din clipa în care motorul principal va începe să funcţioneze, totul depinde numai de tine.

— Ajutaţi-mă ! strigă Pero. Faceţi ceva !

— Nava n-a fost construită pentru ignoranţi, rosti sec profesorul. Nu sînt eu vinovat că te găseşti chiar lu în navă. Linişteşte-te şi dă-ţi osteneala să ţii minte tot ce-ţi spun. Trebuie să te uiţi bine ce fel de sol e acela pe care cobori. Dacă ţi se pare că nu-i corespunzător pentru coborîre, apasă numaidecî't pe butonul „Pl“ de pe masa de comandă. Nava se va opri. Dacă vei avea legătură cu mine, vom discuta ce trebuie să faci. Dacă nu vom avea legătură, apasă pe butonul „P3“. Nava va zbura în sus şi iarăşi va ieşi din atmosfera lui Marte. Conducerea o vor prelua instalaţiile de pe Pămî-nt şi tu vei porni spre casă.

Pero simţea că vorba „casă[u] are pentru el un farmec deosebit. Il surprinse acest sentiment, pentru .că el însuşi se expulzase. In afară de asta, ştia ce-1 aşteaptă dacă se întoarce. Totul era foarte încurcat. Ce doreşte el de fapt ? Să ajungă pe Marte şi să se împrietenească cu marţienii, ori să se întoarcă, pe Pămînt şi să fie aspru sancţionat ? Nu putea să răspundă. în locul lui, răspunse profesorul.

— Pero, spuse blînd, profesorul, ştiu ce te ehinuie. In timpul călătoriei ai avut timp să te gîndeşti. Ai înţeles că ieşirea pe care ai ales-o nu e bună. Acum stai la îndoială şi te întrebi dacă să cobori, ori să te întorci cu spatele. spre Marte şi să te înapoiezi pe Pămînt. Te înţeleg, totuşi te rog să încerci să cobori pe Marte. In această acţiune s-a depus foarte multă muncă omenească preţioasă. N-o distruge. Cobori, dacă vei putea ! Chiar dacă ştii -atît de puţine, poţi aduna date preţioase. Ţine minte : în cazul vreunui pericol, nimic nu-i mai important decît viaţa ta. Salvează-te, fugi ! Nu

uita, butonul „P3“ !

Pe Pero îl apucară frisoanele. I se părea că această călătorie, la început absurdă, capătă, dintr-o dată un sens grav. El, Pero, nu mai era un fugar. Cel mai mare savant al Pământului îi cere ajutorul. Pentru el, Pero nu era inutil.

— Domnule profesor, şopti abia perceptibil, nu voi fugi !

— Mulţumesc, băiete. De acum încolo eşti adevăratul asistent al adevăratului profesor Galaktici.

Pero simţi în gură gustul sărat al lacrimilor. Dacă reporterul ENKA avea un al şaselea simţ, apoi îl avea şi profesorul Galaktici. Ghicise ce se întîmplase cu Pero.

— Gîndeşte-te că fiecare greşeală poate fi corectată. De fapt, tu ai şi început să-ţi îndrepţi greşeala. Nu plînge ! Ţine minte încă un lucru deosebit de important. Dacă totul va fi în. regulă, stinge motorul la cîţiva metri deasupra solului. Serveşte-te de butonul care are semnul „V“. E clar ?

— Da. Totul va fi în ordine, domnule profesor !

— Încă ceva. Ai voie să ieşi din navă numai cu costumul de protecţie. A uita acest lucru, înseamnă a muri.

Racheta începu să se clatine. Echilibrul era perturbat. Cauza nu era gravitaţia din faţa navei, ci o gravitaţie laterală. Pero comunică profesorului această schimbare.

— Excelent ! Ai intrat în traiectoria eliptică. Iţi doresc mult noroc !

Legătura cu aparatul de radio se întrerupse.

Manevra de coborîre Pero o aprecie drept cea mai nebunească aventură care se poate, în generai, închipui. In sfîrşit, nava pomi spire Marte cu o

bubuitură înăbuşită a motorului oare stătea în poziţie verticală, aşa cum fusese şi pe postamentul de la rachetodrom. Pero cercetă cu atenţie solul. Pe kilometri întregi se întindea în toate părţile nisip roşu. Departe, la orizont, zări o dungă întunecată, care semăna cu o pădure.

— Nu renunţăm ! strigă Pero, ca şi cînd ar fi fost înconjurat de oameni care aşteptau hotărîrea lui.

Suflul motorului ridică în vîirtejuri nisipul, care învălui nava într-un văl roşu şi opac. Pero deconecta motorul, aşteptînd cu înfrigurare ce se va întâmpla. Nava se cutremură şi se opri.

Primul locuitor al Pămîntuilui ajunsese pe planeta roşie.

Intîlnirea din deşert

Afară totul era fantastic de liniştit. Nu era posibil să descoperi nici cel mai mic semn de viaţă printre dunele de nisip roşu. Un deşert ca ăsta Pero văzuse în- tr-nn film şi-i venea greu să creadă că pe această planetă îndepărtată există un ţinut asemănător. Se gîndi tfără voie că poate nici n-a plecat de pe Pămînt. Gîn- dul acesta era o nebunie şi Pero ştia acest lucru.

Hotărî să iasă din navă. Dorea cu ardoare ca, măcar pentru o clipă, să evadeze din cabina ovală şi să simtă soiul tare sub picioare. Nu era important cum e solul şi cărei planete aparţine. îşi aduse aminte de avertismentul profesorului şi căută costumul de protecţie ; era prea incomod şi prea mare pentru un băiat de vîrsta lui. Casca se sucea într-o parte, rezervorul cu aer îl jena şi-l apăsa pe spate. în afară de asta, cînd totul fu gata, Pero simţi că-i lipseşte «aerul. I-a trebuit mult timp pînă să descopere că hainele nu au nici un cusur, dar că a uitat să deschidă robinetul rezervorului.

în cele din urmă, se opri pe pătratul luminat din faţa chepengului invizibil.

în camera cu aer se simţi tulburat, abia aşteptînd clipa cînd se va deschide chepengul. Tot ce se petrecuse pînă acum îşi pierduse importanţa. în acest moment el era primul locuitor al Pămîntuiuii care va coborî pe planeta roşie. Era speriat, fiindcă nu ştia dacă planeta Marte va fi, ori nu ospitalieră. în perete apăru o deschizătură. Capul cu casca de protecţie se uită pe furiş afară, dar se retrase numaidecît. Călătorul nu putea să iasă, pentru că asoensorul rămăsese pe pămînt.

— Atotştiutorul profesor nu s-a gîndit la asta ! mormăi furios Pero.

Cînd citi cuvîntul „scară[44] pe o cutie din partea stingă a deschizăturii, îşi aduse aminte de cele ce-i spusese profesorul : „Nava n-a fost construită pentru ignoranţi !“ Trebuia numai apăsat pe buiton şi cutia, fixată la capătul unei bare încovoiate de metal, se deplasă în partea exterioară a peretelui. Dintir-o deschizătură din partea de jos a cutiei, ieşi o scară uşoară şi solidă şi se lăsă în josiul navei, într-un zbor rapid şi unduios. O clipă mai târziu, primul călător călca pe nisipul roşu al planetei Marte.

Pero, băiatul atît de nechibzuit de pînă acum, făcu ceea ce în locul lui ar fi făcut oricare cosmonaut. Mai întîi vru să vadă dacă nava a coborît bine. Această dorinţă era cea mai bună dovadă a schimbării care făcuse din fugarul Pero un om nou. Nava nu mai era o jucărie pe care s-o admiiiri în institutul celebrului profesor, ci unicul cămin, adăpost şi mijloc de salivare de primejdiile necunoscute.

Pero se pllimbă în jurul navei. Costumul de protecţie greu nu-1 deranja. Aproape că nici nu-1 simţea.

La o mică înălţime, pe deasupra deşertului, trecură în zbor nişte umbre. Din cauza terenului accidentat,

Pero nu le observă. Şase ori şapte obiecte zburătoare cobo- rîră pe după dunele de nisip. Obiectele zburătoare aveau
o formă ciudată. Nu semănau cu mei un fel de vehicul de care se serveau locuitorii Pămîntului. Aduceau cu nişte broaşte ţestoase mari.

Citeva clipe nu se întâmplă nimic. Broaştele ţestoase stăteau liniştite în adăposturile lor. Apoi, pesemne, ca urmare a unei comenzi, capacele aparatelor zburătoare se ridicară. Pe nisip săriră nişte fiinţe ciudate. Erau multe, poate mai mult de o sută. Se apropiau cu prudenţă de Pero şi de nava cosmică.

Marţ iernii nu arătau aşa cum i-au desena t şi i-au descris de obicei oamenii, cu multă fantezie. Semănau întru cîtva cu locuitorii Pămîntului, erau însă cu mult mai mici şi aveau tălpi ciudate, aproape rotunde. Mîinile lor erau subţiri, cu degetele foarte ascuţite. Erau îmbrăcaţi în costume de protecţie, diferite de costumul pe care-I purta Pero. Toţi purtau nişte arme asemănătoare aruncătoarelor de mine.

Pero l-a observat pe primul marţian, cînd acesta se afla aproape de el. Văzu apoi şi alţi marţieni. Unii au înconjurat nava şi se uitau cu atenţie spre deschizătură, în timp ce ceilalţi l-au înconjurat pe el. Pe băiat 51 apucă o spaimă de moarte. Nu putea să facă nimic. Pistolul se afla în buzunar, sub costumul de protecţie. De- altminteri, arma nici nu i-ar fi fost de vreun folos împotriva atîtor marţieni. Trebuia să se împace cu soarta şi să aştepte ce se va întîmpla.

Stătea tăcut şi (nemişcat în mijlocul lor. Le făcu semn cu mîna şi încercă să zîmbească. Dar nu produse nici un fel de impresie asupra marţienilor. Feţele lor de sub căştile de protecţie rămaseră nemişcate şi inexpresive. In sfîrşit, un marţian se desprinse de ceilalţi. Se apropie de Pero şi îndreptă spre el un fel de ţeavă.

— Nu trageţi ! se văită Pero, împleticindu-se.

Cartuşul ucigător se dovedi inexistent. Din ţeavă ţîş- ni un jet lichid, car începu să se scurgă de-a lungul costumului lui Pero.

„Mă vor arde !“, îşi zise înspăimîntat băiatul. Calm, marţianul îl împroşoa cu jetul de lichid, învîrtindu-se în jurul lui. în cele din urmă, încetă cu treaba asta ciudată. Pero se aştepta oa din costum să ţîşnească vreo flacără, dar se întîmplă altceva. Marţienii se repeziră spre el, dînd din mîini şi atingîndu-1 din toate părţile. Pero stătea în mijlocul lor. Nu putea să ştie dacă îi sînt binevoitori, sau nu ; dacă îl salută, ori îi pregătesc vreo cursă. Le cercetă feţele de sub căştile de protecţie* dar feţele lor mu-i spuneau nimic. Erau imobile, asemenea unor măşti.

Un marţian îl prinse pe Pero de mînă şi arătă spre dunele de nisip, după care se aflau nişte vehicuîe. Pero înţelese că intenţionează să-l ducă undeva. Acest lucru nu-i convenea. Fără navă, va fi cu totul neajutorat. Arătă cu mina spre rachetă, dar marţianul era perseverent. II trăgea cu nerăbdare de mină şi Pero înţelese că rezistenţa lui e zadarnică. 11 duseră pînă la o broască ţestoasă, pe care Pero o privi mirat, nepricepînd cum a apărut aci. Gînd îi văzu îin jurul lui şi pe ceilalţi marţi- eni, se gîindi că a fost foarte imprudent. Nu trebuia să părăsească nava.

Avioanele marţienilor zburau aproape fără zgomot şi foarte repede. Pero se afla într-unul din ele. Prin podeaua străvezie a aparatului de zbor, putea să privească ţinutul deasupra căruia zburau. Lăsară în scurt timp deşertul in urma lor. Jos apăru un canal; de fapt, un rîu cu digurile înalte şi întărite. Malurile erau asemănătoare cu pajiştile verzi de pe Pămînt. Pero nu putea să vadă dacă era vorba de o păşune ori de ogoare însă- mînţate cu vreun fel de grîu de-al marţienilor.

Tovarăşii de drum ai lui Pero nu erau sîcîitori. I-au pus la dispoziţie un loc confortabil şi cnu-1 deranjau cu

priviri iscoditoare. Pero putea să privească şi să reflecteze după pofta inimii. Se simţea liniştit şi începea să creadă că oamenii aceştia ciudaţi nu vor să-i facă nici un rău. Ar fi vrut să afle unde îl duc, dar acest lucru era imposibil. Semnele făcute cu mîna nu erau de ajuns pentru orice fel de întrebare, şi ou atît mai puţin pentru răspunsuri.

Un marţian îi atinse umărul şi, cînd Pero se întoarse, îi făcu semn să-l urmeze pînă la locul unde stătea pilotul. Toată partea dinainte a avionului, care putea fi numită cabină de pilotaj, era din acelaşi material transparent ca şi podeaua. Marţianul îi arătă ceva în faţă. Avionul se lăsă spre deschizătura enormă a unui tunel.

„Aeroportul subteran[44], gîindi Pero. Intrară în tunel, fără să micşoreze viteza. între boiţi era loc suficient pentru o escadrilă întreagă de avioane. Era lumină ca şi afară, dar, evident, o lumină artificială. După un zbor de cîteva minute, avionul începu să se lase tot mai jos si, la urmă, o smucitairă uşoară anunţă că au atins so- /ul. Pero îşi aduse aminte că nu observase roţile, cinci *se* urcase în avionul marţienilor. Privi în jos şi văzu sub podea mişcîndu-se suprafaţa albă şi netedă a şoselei. Avionul s-a transformat într-un automobil, ori, mai exact. într-o sanie, care luneca fără zgomot înainte.

Deodată le apăru un obstacol în oale. Un zici. Ajunseseră la capătul tunelului, sau cel puţin aşa credea Pero. Spre uluirea băiatului, pilotul nici nu încercă să oprească avionul. Zbură direct spre zid cu o viteză destul de mare ca să distrugă şi avionul, şi pe călători. Deşi înfricoşat, Pero nu putea să-şi întoarcă privirile. Cînd se părea că nenorocirea este inevitabilă, în locul zidului, apăru în faţa avionului un tunel, asemănător cu litera L culcată. Tunelul era atî-t de strîmt, îmcît avionul aproape căatingea pereţii. Era limpede că avionul era construit pe măsura unuiastfel

de tunel, ori tunelul pe măsura unui astfel de avion.

Oînd ajunse la capătul tunelului, avionul se opri. Marţianul caire-1 adusese pe Pero pînă la cabina de comandă arătă cu mîna spre o boltă transparenta. De sus se lăsă o umbră întunecată, care acoperi în întregime avionul. Lui Pero i se păru că se află într-un mulaj uriaş în formă de avion. Mai tîrziu s^a convins că presupunerea lui era exactă. Avionul se afla într-un ascensor misterios, care-1 urca din adînc. Ciudata călătorie deveni pentru Pero tot mai chinuitoare. Ascensorul se opri, partea de sus a mulajului se ridică, iar avionul porni mai departe. Nu mai mergea prin tunel, ci pe o şosea strălucind în lumina soarelui. Dar nu-şi luă zbo rul, ci lunecă pe şoseaiua străjuită de nişte arbori stranii. Pero zări un oraş în depărtare. Cel mai ciudat oraş văzut vreodată de ochii unui locuitor de pe Pămînt. In loc de acoperişuri de ţigle, oasele aveau cupole transparente. Oraşul semăna cu o seră uriaşă.

Se opriră în faţa uneia dintre cele mai mari clădiri.. Marţienii şi-au luat de pe cap căştile de protecţie, iar cînd Pero a vrut să facă acelaşi lucru, i-au interzis prin., gesturi violente. A fost introdus într-o încăpere cu o mobilă neobişnuită. Nu aducea nici a locuinţă, nici a birou. Mai degrabă ai fi putut crede că-i un spital ori un laborator. Erau acolo o mulţime de aparate ciudate, a căror destinaţie n-ar fi putut s-o ghicească nici cel mai ingenios savant de pe Pămiîint.

Marţienii se adunară în jurul lui Pero. Se apropiau de el cu diferite instrumente, îl duceau pînă la aparate., dintre care unul era foarte asemănător cu aparatul Rontgen. La urmă, cercetară dispozitivul prin care aerul viciat ieşea din casca de protecţie. Se părea că sînt mulţumiţi de constatările

făcute. 11 invitară pe Pero într-O' încăpere care nu avea nici un fel de mobilă, dar nici ferestre. Pero era ferm convins că acest loc e închisoarea. Prin ceile mai grăitoare gesturi îi ruga pe amfitrioni să-i dea drumul afară, dar ei refuzau cu încăpăţînare. Ii cerură băiatului să-şi dezbrace costumiul de protecţie,, iar cînd el, cu totul abătut, se hotărî să le satisfacă rugămintea, marţienii părăsiră în grabă încăperea.

Costumul de protecţie stătea iîngă picioarele lui Pero., cînd îşi aduse aminte de avertismentul profesorului : „A-ţi uita costumul de protecţie, înseamnă a muri“. Daca acest lucru e exact, acum va fi mort, căci de cîteva minute respiră fără aparatul cu oxigen. Totuşi, nu s-a în- tîmplat nimic. „Prin urmare, aerul de pe Marte e bun şi pentru vizitatorii de pe Pămînt“, gîndi Pero.

Din plafonul încăperii se auzi un fel de şuier şi băiatul observă că, printr-un dispozitiv asemănător cu duşul, pătrunde în încăpere un gaz de culoare - albăstruie.

Pero trecuse prin atîtea spaime, înoît nu se mai temea de pericolul acesta nou. Pur şi simplu se aşeză pe podea şi privi cu atenţie cum toată încăperea se umple încetul cu încetul cu gazul albăstrui. Se aştepta să tu-
şească, să se înăbuşe, dar nu se întâmplă nimic. Putea să respire foarte bine, fără nici un fel de greutate.

Nu ştia de cît timp se afla în încăpere, căci se simţea sfîrşit şi, şezînd pe podea, începuse să moţăie. Uşa camere; se deschise fără zgomot. Pe marţieni i-a observat de-abia cînd au apărut din norul albăstrui. Unul dintre ei îi făcu semn să-i urmeze. Vru să îmbrace costumul de protecţie, dar nu-i îngăduiră.

Păşea fără chef pe coridoarele clădirii ciudate pînă cînd intrară într-o încăpere enormă, asemănătoare cu un teatru ori cu o sală de conferinţe. Nenumăraţi

marţieni se uitau la el din sală, iar cînd însoţitorii îl conduseră pînă la masă, care se «affa pe o estradă, toţi cei prezenţi se sculară în picioare şi îşi duseră miîinile la frunte. Pero pricepu că e un salut şi le răspunse prin acelaşi gest. Din sală se auzi zgomotul multor picioare care băteau în podea.

Lingă Pero şedea un marţian ou o oască ciudată în mînă. Era un obiect lung de aproape o jumătate de metru, şi, cînd marţianul îl aşează pe capul lui Pero, băiatul se simţi foarte neplăcut. O clipă mai tîrziu, uită de cască, pentru că auzi cuvintele pronunţate dar. Credea că visează, dar îndoiala lui se risipi. Vorbea marţianul care stătea lîngă el.

— Bine aţi venit pe planeta noastră ! repetă marţianul şi îşi duse mîna la frunte, aşa cum făcuseră mai înainte oamenii din sadă.

— Acesta vorbeşte de parcă ar fi venit de pe Pămînt ! se miră Pero.

— Eu nu vorbesc, zisie (amabil marţianul. Eu gîndesc, iar dumneavoastră, cu ajutorul aparatului pe care vi l-am pus pe cap, puteţi să-mi citiţi gînduriie. Eu ştiu ce gîndiţi şi ne putem înţelege bine.

„Aşadar, dacă aş gîndi ceva unt despre ei, îi veni în minte lui Pero, ei ar şti acest lucru[44].

— Exact î -confirmă marţianul. Noi nu ne temem de acest lucru, pentru că un savant care a reuşit să vină pe planeta noastră nu poate fi necuviincios. Scuzaţi-ne că v-am adus aproape cu forţa aici, dar altfel nu ne-am fi înţeles niciodată. Am fost nevoiţi să vă supunem procesului de dezinfectare, pentru că ne temem de germenii necunoscuţi, ere au provocat odată o tragedie îngrozitoare. Despre aceasta vă vom povesti cu alt prilej. Am dori însă mai întîi să vă auzim pe dumneavoastră.

— Nu ştiu ce vă interesează, spuse cu glas tare

Pero, uitînd că nu e nevoie să-şi spună gîndurile. Puneţi întrebări !

Astfel a început prima convorbire dintre două lumi. Marţienii au trimis în sală pe cei mai mari savanţi, artişti şi gînditori. Pămîntul era reprezentat de Pcro Catastrofă...

Pero îi face pe martieni să rîdă

După o jumătate de oră, marţienii aflară tot ce se poate şti despre Pero Catastrofă. Stimulat de întrebări, Pero reconstitui în gînd toate întîmplările din zilele trecute. Marţienii îi citeau, cuvînt ou cuvînt, gîndurile. Pentru că nici ei înşişi nu puteau să şi le ascundă pe ale lor, Pero a aflat opiniile lor, care nu erau nici favorabile, nici măgulitoare. Era o discuţie foarte sinceră.

„Cum poate un băiat, se mirau amfitrionii, antrenat într-o aventură neplăcută, să persevereze în greşeală şi să se expună unui pericol atît de mare, cum e călătoria pe o altă planetă !“ Fără să gîndească clacă-l vor jigni ori nu pe Pero, tuturor le părea rău că în faţa lor nu stă acum profesorul Galaktici, celebrul savant care a reuşit să citească mesajele lor. Voiau să afle nenumărate date despre Pămînt.

— Cît e de vechi Pămîntuil ? întrebă unul.

— Din ce este compusă atmosfera ? se interesă un altul.

— Ca^e sînt formele de viaţă ?

— CSte feluri de boli sînt ?

— Ce ştiţi despre planeta noastră ?

Lui Pero îi vîjîia capul de atîtea întrebări, la care nu ştia să răspundă. Abia acum îi deveni olar cît e de ignorant. Se consolă, gîndindu-se că şi pe Marte sînt asemenea băieţi. îl copleşi o adevărată furtună de dezaprobări. Aduseră pe podium un băiat, care se afla întîmplător în sală. Cîte nu ştia despre Pămînt ! Gîndea clar, fără să se poticnească. La drept vorbind, despre ceea ce vorbea acum erau numai presupunerile savanţilor marţieni, dar erau toate de cel puţin zece ori mai exacte decît presupunerile tulburi ale lui Pero.

— La noi, explicau marţienii, nu pot să existe nici ignoranţi, -nici mincinoşi. Aceasta datorită sistemului nostru de înţelegere reciprocă, prin care se descoperă fiecare gol în cunoştinţele individului. Aici n-ar fi putut să reuşească răpirea profesorului Galaktici. Pe răpitori i-am fi descoperit înainte de a putea să întreprindă ceva.

— Poate că şi-ar fi scos de pe cap căştile adevărului, glumi Pero.

Această declaraţie fu întîmpinată de o adevărată cascadă de rîsete. Cu ignoranţa sa, Pero deveni o distracţie pentru marţieni. îi atraseră atenţia că e singurul în toată sala care poartă casca adevărului. Marţienilor nu le era necesară, pentru că toţi aveau în capetele lor acelaşi mecanism, de bună seamă natural. Casca lui Pero era un produs tehnic cu aceleaşi însuşiri. A fost făcut pentru oamenii cu o capacitate de înţellegejre deficitară.

— Aşadar, pe Marte nu există crime, conchise Pero.

Trebui să le explice mult ce este o crimă. Marţienilor le era cu totul necunoscută această noţiune.

La sfîrşitul convorbirii, unul dintre savanţi îl întrebă pe Pero dacă mai are de gînd să le dea planurile profesorului Galaktici. Pe Pero îl învălui un val de roşeaţă.

— Numai dacă mi le răpiţi ! spuse mînios băiatul. Nu mai sînt aşa cum eram pe Pămmt!

Plecînd din sală, marţienii l-au salutat cordial pe

băiat, deşi nu şi^au ascuns nemulţumirea faţă de ignoranţa lui. Un savant se oferi să-i arate oraşul. Pero fu de acord, dar în acelaşi timp i se furişă în cap încă o idee. Era flămînd, dar nu îndrăznea să ceară de mîncare. Se temea că-i vor oferi tablete.

Savantul le transmise numaidecît colaboratorilor săi această glumă excelentă. Tuturor le plăcu. L-au dus la un restaurant marţian, unde putu să-şi aleagă o mulţime de mîncăruri dintre cele mai gustoase. Se deosebeau de mîncănirile de pe Pămînt, dar îi plăceau foarte mult. Pero era mirat.

— Aceasta-i de înţeles, îl dumiri însoţitorul său. Ai văzut cîmpurile ? Cu toate că atmosfera planetei noastre e deosebită de cea de pe Pămînt, viaţa se bazează pe aceleaşi legi. Şi plantele, şi oamenii consumă oxigen. Plantele capătă oxigen pe cale naturală şi de aceea pot să trăiască la suprafaţă. Oxigenul necesar oamenilor îl producem în uzine.

Această explicaţie Pero o luă drept un basm, atît i se părea de neverosimilă. Savantul îşi dădu seama că n-a înţeles deloc care sînt condiţiile vieţii pe Marte. îi explică cu răbdare. Lecţia a fost folositoare, pentru că multe lucruri, pe care mai înainte Pero nu putea să le priceapă, i-au devenit clare.

— în atmosfera lui Marte aproape că nu există oxigen. Predomină bioxidul de carbon. în canale sânt peşti, care, probabil, se deosebesc mult de peştii de pe Pămînt. Rîurile sînt opera oamenilor şi dacă n-ar fi rîuri, locuitorii acestei planete ar fi condamnaţi la moarte. Pe lingă albiile artificiale, au fost create ogoare, smulse deşertului. Cînd s-a făcut acest lucru ? Din vremuri foarte îndepărtate. încă în timpul cînd pe Marte au avut loc schimbări teribile, care i-au determinat pe oameni să-şi schimbe total modul de viaţă. Marte e o planetă care de mult ar fi fost pustie, dacă nu era tehnica înaintată a locuitorilor săi. Noi menţinem viaţa în mod artificial. Acest lucru l-ar fi

putut înţelege mai bine decît tine profesorul Galaktici, declară sincer savantul.

Pero se mira el însuşi de interesul care se trezise în el. Voia să ştie şi să înţeleagă cît mai multe lucruri. Cîteva ore trecură pe neobservate. Pero a aflat misterul marelui tunel, care l-a entuziasmat mai mult decît tot ce văzuse pe Marte.

Tunelul exista din pricină că marţienii trăiau într-o lume complet izolată de suprafaţa planetei. Oraşul în care l-au dus pe Pero se afla sub o boltă artificială enormă, care-i ferea pe oameni de pătrunderea gazelor din afară. Pero se străduia zadarnic să descopere bolta. Această minune a tehnicii marţienilor era complet invizibilă. După marea catastrofă care s-a abătut asupra lui Marte, încă în timpul cînd viaţa pe Pămînt abia se năştea, marţienii n-au mai putut să trăiască pe suprafaţa planetei. Ceea ce s-a întîmplat, de fapt, se poate numai presupune. într-o vale enormă, închisă din toate părţile de lanţul de munţi, s-a creat o lume artificială.

Ca şi cînd ar fi întins o faţă de masă, marţienii au întins între munţi ceea ce trebuia să devină acoperişul lumii lor. La margini, viitorul acoperiş a fost lipit de sol. Spaţiul a fost apoi umplut cu aer artificial. Acoperişul s-a umflat, a crescut şi, în sfîrşit, a căpătat forma unei emisfere, care a întrecut în înălţime regiunea dintre munţi. Materialul s-a întărit şi astfel s-a desăvîrşit acoperişul lumii artificiale.

Coridoarele subterane servesc pentru ieşire şi intrare, fără pericolul ca atmosfera din afară să pătrundă sub cupola de sticlă, ori să iasă afară oxigenul preţios. Cu toate că Pero n-a înţeles toate amănuntele, totuşi a făcut cunoştinţă cu esenţialul.

Cînd au plecat de la restaurant, Pero îşi aduse aminte că însoţitorul său n-a plătit nimănui nimic. După un timp, totul a fost clarificat. Pe Marte nu există bani. Nu sînt necesari, pentru că nimeni nu plăteşte nimic. Pero clătină mirat din cap.

— E foarte simplu, explică savantul. Fiecare îndeplineşte o anumită muncă şi capătă tot ceea ce-i este necesar pentru viaţă.

Peste oraşul marţienilor se lăsa amurgul. Lui Pero i se părea s-a intrat aievea în ţara basmelor, atîtea lucruri nemaiîntâlnite ajunsese să vadă în ultimele ore.

— Putem să mergem acum pînă la nava ta, propuse marţianul.

Pero acceptă cu bucurie această propunere. Se vîrî într-o clipă în costumul de protecţie şi se aşează în avionul marţienilor. După un zbor plăcut, care i se păru mai scurt decît cel dintâi, zări din nou nava. I se părea că se întoarce acasă. Se urcă în cabină. Marţianul a venit numai după ce s-a convins că oamenii săi, care au rămas lîngă navă, au dezinfectat toată carcasa şi cabina.

— Alo, aici Marte ! se prezentă Pero la cască, cu o voce gravă.

— Băiatule, eşti viu ! răspunse vesel la difuzor glasul profesorului Galaktici. Şezi undeva şi povesteşte-mi totul pe îndelete.

Pero vorbea pe nerăsuflate. Dacă legătura prin radio n-ar fi fost întreruptă, ar fi adormit povestind, ori ar fi povestit dormind.

Convorbirea dintre Jumi

Spaţiul clin jurul navei cosmice se transformă în dimineaţa următoare intr-om adevărat oraş al broaştelor ţestoase. Din avion ieşeau marţienii şi marţienele, cu băieţii şi fetiţele lor. Ziua aceea a fost proclamată sărbătoare pe Marte, care se va ţine în fiecare an marţian.

în cabina navei s-au adunat cele mai proeminente personalităţi. Toţi aşteptau cu nerăbdare să fie stabilită legătura cu Pământul. Doreau să-l salute pe profesorul Galaktici. Pero îşi puse pe cap casca adevărului. Aştepta emoţionat, ca şi vizitatorii lui. Se pregătea să fie

translatorul primei convorbiri cosmice. îşi înţelegea foarte serios datoria şi tremura de frică, gîndindu-se ca totul să iasă bine. Marţienii îi urmăreau, binevoitori, gînduriile.

— E prima dată în viaţă cînd simţi o răspundere, conchise unul dintre marţieni. Nu e nici o mirare că te-a apucat neliniştea. Asta e bine. Vei obţine ceea ce n-ai avut până acum.

Se aprinseră semnalele luminoase şi o clipă mai tîrziu se prezentă profesorul Galaktici.

— Băiete, cum ai petrecut prima noapte pe Marte ?

— Bine, domnule profesor. M-am simţit, într-adevăr, ca acasă.

— Lîngă mine se află reporterul ENKA. Vrea să vorbească ou tine.

— E absolută nevoie, domnule profesor ? întrebă morocănos Pero.

— Nu-1 refuza ! zîmbi profesorul, oare ştia de ce Pero nu voia să vorbească cu reporterul. Aşteaptă de azi dimineaţă ca legătură să fie stabilită.

— Bine ! spuse scurt Pero. Să spună ce doreşte. N->am prea mult timp, pentru că am pregătit pentru dumneavoastră o surpriză mare.

— Mor de curiozitate ! Acum ofer locul meu lui ENKA. Văd că-i pare rău că eşti atît de flegmatic.

Pero dădu din umeri şi nu spuse nimic. Se încruntă niţel, cinci auzi la difuzor vocea reporterului. Vocea îi aducea aminte de o întâmplare pe care ar fi uitat-o foarte bucuros.

— Curaj, băiatule de pe Pămînt ! îl îmbărbătă un marţian. Ştim cum te simţi. Nu uita că tu te aflai pe un drum greşit şi nu el. E timpul să corectezi totul. Iţi vei reveni mai repede.

— Pero, te superi pentru emisiunea aceea de ia radio ? întrebă ENKA. Nici măcar n-am bănuit că-mi vei reproşa aista.

Pero îşi aduse aminte de cuvintele Renatei : „Ne as-

cultă !tt şi începu să tremure. Un marţian îi puse mina pe umăr. Mina omului de pe o planetă străină îl calmă.

— Să nu mai vorbim despre asta, zise Pero. Spuneţi ce vă interesează acum ? Dacă doriţi să mă sfătuiţi să mă îndrept, nu vă osteniţi. Ştiu şi singur ce trebuie să fac.

— Mă bucur, spuse sincer reporterul. Totdeauna am crezut că nu eşti un băiat rău. Vorbind deschis, puţini inşi au crezut-o. Nu sînt însă aici ca să-ţi spun acest lucru. Vreau să te rog ceva.

Tăcu, de parcă s-ar fi temut dinainte să nu fie refuzat.

— Vorbiţi !

— E vorba despre faptul pentru care te-ai supărat pe mine. Oamenii ar vrea să asculte discuţia ta cu profesorul. Aş fi putut s-o înregistrez, fără să te fi întrebat ; dar n-am vrut.

— Pero, asta îţi va fi numai de folos ! strigă profesorul.

Pero trase concluzia că reporterul nu e un om rău. Totuşi, nu răspunse imediat. Voiia să audă ce cred marţienii. Căci ei vor discuta cu profesorul şi nu Pero Catastrofă. Vor discuta cele două lumi.

— De ce nu ? căzură de acord marţienii. Să afle prietenii de pe Pămîrnt ce gîndim şi cum sîntem !

Chipul lui Pero străluci de- satisfacţie. îi îndrăgise pe oamenii aceia mici şi curajoşi, care erau atît de cinstiţi, sinceri şi buni. Dorea să devină asemenea lor.

— ENKA, zise emoţionat, puteţi să transmiteţi convorbirea. Va fi un eveniment pe care îl va ţine minte întreg Pămîntul. Conectaţi microfonul !

— Gata ! zise grăbit ENKA. Dragi ascultători, transmitem convorbirea profesorului Galaktici cu binecunoscutul Pero Catastrofă. Profesorul se află în institutul său, iar Pero în nava cosmică, undeva pe suprafaţa planetei Marte. Pero, te rog, prezintă-te !

Pero tuşi fîstîcit. Era speriat. Nu fiindcă vorbea de

pe Marte, ci din cauza muiltor ascultători care stăteau lîngă aparatele lor de radio şi aşteptau. Trebuia să-şi aleagă cuvintele, căci, dacă va spune vreo prostie, oamenii vor rîde. Dacă însă va reflecta prea moilt asupra cuvintelor, chestiunea va ieşi şi mai rău. Hotărî să vorbească aşa, ca şi cînd n-ar avea nici un fel de ascultători.

— Dragi ascultători, începu Pero, tuşind încă o dată, vă salută toată planeta Marte. Azi aici e sărbătoare. Marţienii sărbătoresc venirea primei nave de pe Pămînt. îmi pare rău că m-am aflat în navă tocmai eu. Pe cu- vînt de onoare, îmi pare rău. Tată, dacă asculţi emisiunea aceasta, vei afla că pe Marte e frumos. Scuzaţi-mă, am uitat cel mai important lucru. In cabina navei se află marţieni din oraşul de sticlă. Cu toţii locuiesc în oraş sub o cupolă de sticlă şi produc aer în uzine. Poate nu veţi crede, pentru că nici eu n-am crezut imediat. Au avioane foarte ciudate, asemănătoare cu broaştele ţestoase. Ei vor discuta eu profesorul Galaktici, şi nu eu. Eu doar o să traduc. De fapt, nu voi traduce, ci voi exprima gîndurile lor. Ei nu vorbesc deloc. Gîndesc numai. Eu am pe cap un aparat ciudat şi pot să înţeleg gîndurile lor, iar ei pe ale mele. Treaba aceasta pare încurcată, dar e foarte simplă. Ascultaţi ce vor spune marţienii.

De Pero se apropie un savant, cel care îi arătase ieri oraşul de sticlă.

— Oameni de pe Pămînt! gîndi acesta, iar Pero îi exprimă numaidecît gîmdul. Dorim să fim prietenii voştri. Il considerăm prieten şi pe băiatul dumneavoastră, care, împotriva voinţei profesorului, a venit pe planeta noastră. E bine cîteodată să iertăm greşelile copiilor. Cu o jumătate de an în urmă — iar anul nostru e aproape de două ori mai lung decît al vostru — am prins nişte semnale ciudate din cosmos. Am răspuns, cu toate că nu ştiam dacă fiinţele care ne trimit semnale în cosmos vor fi sau nu prietenii noştri. Acum

ştim cu cine am vorbit, cu profesorul Galaktici. El a dezlegat cifrul pe care l-am folosit în mesajul nostru, şi a fost în stare să-l folosească. Din păcate, convorbirea aceea era indirectă. Dar, cu cîteva zile în urmă, aparatele noastre ne-au anunţat că în cosmos se înregistrează o discuţie între două persoane. Unul dintre participanţii la discuţie venea spre noi. Desigur, vă daţi seama despre cine e vorba. Despre navă şi despre băiatul care a pornit de pe Pămînt spre planeta noastră. Recunosc, eram neliniştiţi. Am pregătit apărarea, pentru că putea să fie necesară, şi am aşteptat. Sosi Pero, un băiat cu foarte puţine cunoştinţe şi foarte speriat. Acum sîntem prieteni buni şi am aflat totuşi cîte ceva de la ei. V-a spus că ziua de azi a fost proclamată sărbătoare. Toţi oamenii de pe planeta Marte se află acum lîngă nava de pe Pămînt. Vă transmit salutări, căci vă consideră prieteni. Am dori acum să-l ascultăm pe profesorul Galaktici.

— Domnule profesor, apropiaţi-vă de microfon ! il invită ENKA, neascunzîndu-şi tulburarea. Astăzi e sărbătoarea dumneavoastră.

Vocea profesorului Galaktici tremura de emoţie. Băiatul se gîndi cu înfrigurare ce s-ar fi întîmplat dacă •omul cu faţa mascată ar fi reuşit să-şi realizeze intenţiile. S-ar fi ajuns, poate, la moartea a două planete.

— Gred că toată viaţa am aşteptat ziua aceasta, zise profesorul. Nimeni, în afară de mine, nu poate să înţeleagă ceea ce simt. Opera mea ar fi putut să aducă Pământului fericire ori nefericire. Asta nu puteam şti dinainte. Acum constat c-a meritat să lucrez. Oameni de pe Mar te, vă salut!

Pero nu trebuia să traducă. Era suficient să asculte ce vorbea profesorul. Casca de pe cap, pe oare o primise de la marţieni, transmitea cuvintele, transformate în gînduri. De abia atunci observă că un marţian are în faţă un aparat cu un aspect ciudat.

— Postul de radio, îi explică marţianul. Şi cei de afară vor să participe la discuţia cu Pămîntul.

— Cînd ne veţi vizita, domnule profesor ? întrebă un savant marţian. Sîntem nerăbdători să vă vedem !

Casca lui Pero traduse.

— în orice caz, în curînd, răspunse profesorul. Pero ar trebui să se înapoieze dt mai repede, ca să pot folosi în zboruil următor poziţia prielnică a planetei voastre.

- — Domnule profesor, daţi-mi voie să propun ceva, îl întrerupse ENKA. De ce n-^ar veni împreună cu Pero şi reprezentanţi de pe Marte ? Cu dumneavoastră se pot întoarce apoi acasă. Ar fi, într-iadevăr, păcat să scăpăm un asemenea prilej.

— Într-iadevăr, e o propunere minunată, se entuziasmă profesorul. Sînteţi de acord ?

Marţienii se fîstîciră. Cu toate că putea să le urmărească gîndurile, Pero nu înţelegea despre ce este vorba. Un singur lucru îi era clar : că ei nu doresc să se ducă pe Pămîint. Savantul se apropie de el şi-l rugă să traducă.

— Cind profesorul Galaktici va veni pe planeta noastră, va cunoaşte şi viaţa, şi istoria ei. Ca să rezum acum acest lucru, ar dura prea mult. După schimbările îngrozitoare care s-au petrecut pe planeta noastră, s-a hotărît să se cerceteze posibilităţile mutării noastre într-o altă lume cu condiţii mai bune de viaţă. A fost construită o flotă puternică de nave cosmice şi două mairi staţiuni pentru sateliţi.

— E vorba de Fobos şi Deimos ! strigă emoţionat profesorul Galaktici. Doi saiteliţi care se rotesc în jurul planetei Marte. Totdeauna am afirmat că sînt corpuri create de mîinile unor fiinţe raţionale. Teoria mea e acum confirmată.

— Exacft, domnule profesor. Le-au construit

strămoşii noştri, oa să le servească drept baze de aprovizionare şi ca să poată, măcar provizoriu, să-i instaleze acolo pe locuitorii de pe Marte, dacă vor fi ameninţaţi de o nenorocire nouă şi neaşteptată. Navele noastre cosmice nu s-au întors niciodată din călătoriile lor de cercetare, iar după un timp toţi constructorii staţiuniilor cosmice s^au îmbolnăvit şi au murit. S-a descoperit un lucru, într-a- devăr îngrozitor : locuitorii de pe Marte nu rezistă la acţiunea razelor care trec prin cosmos.

— Noi le numim raze cosmioe, declară profesorul Galaktici.

— Denumire exactă. Razele niau cruţat pe nimeni. Ce s-a întîmplat cu navele, nu ştim. Poate că încă şi acum călătoresc în Univers cu echipajele moarte. Staţiunile au fost părăsite şi niciodată, mai tîrziu, n-am încercat să le vizităm. înţelegeţi acum de ce sîntem nevoiţi să respingem invitaţia dumneavoastră ?

— Da, zise profesorul, adînc cutremurat.

— Pero, cum te simţi tu ? întrebă pe neaşteptate ENKA.

— Foarte bine ! zîmbi Pero.

— L-am controlat îndată ce a sosit în oraş. Oamenii de pe Pămînt sînt mai rezistenţi faţă de bolile cosmice.

— Cît de repede trece vremea ! rosti profesorul. Peste puţin timp legătura va fi întreruptă. Pero să se întoarcă imediat pe Pămînt. îndată ce soseşte, eu voi aproviziona nava cu un nou combustibil şi voi pleca la voi. La revedere, pe Marte !

Prima convorbire între lumi se terminase.

O jumătate de oră mai tîrziu, Pero stătea lîngă chepengul navei cosmice şi le făcea semn cu mîna

noilor prieteni. Ei îi răspunseră, ducîndu-şi mîna la frunte. Nu puteau să vadă lacrimile de înduioşare ale lui Pero, ca- re-i curgeau de-a lungul obrajilor acoperiţi cu casca de protecţie.

Pero trase scara şi chepengul navei cosmice se închise în urma lui.

— Mă voi întoarce, şopti băiatul. Trebuie să mă întorc, oricît de multă învăţătură şi osteneală mă va costa !

în cabină, se eliberă de costumul de protecţie şi apăsă pe butonul care punea în mişcare motorul rachetei.

Stătea culcat şi asculta bubuitul din ce în ce mai puternic, de care se cutremura corpul navei. O explozie asurzitoare îl făcu să-şi piardă cunoştinţa. Pero Catastrofă se întorcea pe Pămînt.

Cea mai mare Curte cu juri din lume

In timp ce nava cosmică se apropia, s-au întîmplat pe Pâmînt cîteva lucruri importante. Se căuta un răspuns la întrebarea : Ce e de făcut cu Pero Catastrofă ?!

Era un caz unic. Erau îngrijoraţi educatorii, profesorii şi părinţii. N-au rămas indiferenţi nici savanţii, care studiază caracterele oamenilor şi ale copiilor. Cu toţii voiau să găsească o rezolvare adevărată şi să pronunţe un verdict adevărat. Iar verdicte erau atîtea, Incit nimeni nu putea să spună care din ele era mai bun şi mai drept.

Reporterul ENKA a încercat să clarifice lucrurile. In zi ari il *TUNETUL* a publicat acest articol :

Să judecăm drept !
2
2
2

«Se întoarce pe Pămînt discreditatul şi celebrul Pero Catasitrofă. Trebuie să-l judecăm. Au răsărit peste noapte cîteva sute de consilii şi comitete, care discută cum să-l întimpinăm pe acest băiat, într-adevăr neobişnuit. S-au publicat atîtea propuneri, încît e imposibil să vorbim despre toate. Vom aminti numai pe cele care sînt cotai contradictorii :

„Să-l întîmpinăm pe Pero cu toate onorurile. El e cel mai merituos cetăţean al lumii. L-a învins pe falsul profesor, ne-a salvat dejucîndu-i planurile criminale şi a desfăşurat cel dintîi steagul Pămîntului pe solul planetei roşii. Pentru această faptă trebuie să-l decorăm cu cele mai înalte distincţii din toate ţările !“

„Sâ-1 exilăm pe o insulă pustie. El a pus în pericol institutul profesorului Galaktici. Era complicele unor criminali periculoşi. Cu ignoranţa sa a făcut de rîs Pă- mîntul în faţa marţienilor foarte civilizaţi. De aceea, pî- nă la sfîrşitul vieţii, să stea în vreo insuliţă pustie din
Oceanul Pacific, izolat, ca Robinson Crusoe. Robinson îşi avea cel puţin papagalul său. Lui Pero rau-i vom da nici un papagal.“

„Băiatul Pero Catastrofă a devenit de prisos în Univers. Dat fiind că din Univers nu-1 putem goni, vom aduna bani pentru construirea unei mari nave cosmice şi-l vom trimite pe băiat într-o călătorie fără ţintă. Trebuie să fie o navă bine aprovizionată cu toate cele necesare vieţii. Las’ să rătăcească în Univers şi să reflecteze asupra faptelor sale[u].

Ored că nici una din sentinţele acestea nu e dreaptă. Nu trebuie să discutăm despre vinovăţie şi despre merite. Pero e vinovat şi nu are merite. Aşadar, să nu mai vorbim despre asta. Să ne aducem aminte ce a spus învăţatul marţian : „E bine cîteodată să iertăm greşelile copiilor !“ Cred că această afirmaţie e foarte înţeleaptă şi foarte folositoare. De ce Pero Catastrofă a

perseverat în nebunia sa ? Fiindcă se temea că nu va fi iertat niciodată. Ştiţi ce a spus la judecată falsul profesor ? „Cînd a c;ezut că reporterul ENKA, singurul om care putea să-l ajute, nu mai e viu, a hotărît să nu mai iasă din institut/[4]

Pero e victima multor erori, a multor idei şi concluzii greşite. Merită să-l compătimim. Oare, după toate prin cîte a trecut, exilul n-u-i o pedeapsă mult prea severă pentru un băiat de vîrsta lui ?

Nu vreau să impun nimănui punctul meu de vedere. De aceea propun : Să votăm ! Toată lumea să devină o Curte cu juri, care-1 va judeca pe băiatul Pero Catastrofă. Curtea cu juri va trebui să răspundă numai la o singură întrebare : îl vom ierta, sau nu ? Răspunsul trebuie să fie : „DA !“ sau „NU !“ Abia după ce vom vedea dacă sînt mai mulţi din cei care nu-1 iartă, vom discuta despre pedeapsă.

Ziarul *TUNETUL* va tipări în ediţia următoare un buletin de vot. Acelaşi lucru să-l facă ziarele din lumea întreagă. Propun ea în fiecare oraş să fie ales un comitea care va controla rezultatele votării şi ne va comunica, ce s-^a hotărît.

La redacţia noastră va ţine o şedinţă „Comitetul celor douăzeci şi nouă“, care va publica rezultatul fina] al votării Curţii cu juri a lumii. Ghiciţi cine sînt membrii acelui comitet ? Toţi elevii din clasa lui Pero. Preşedinte e Renata.

Pero Catastrofă se întoarce pe Pământ. Să-l întîmpinăm cu verdictul nostru, iar verdictul să fie drept!»

„Comitetul celor douăzeci şi nouă[u] a ţinut şedinţa cu uşile închise. Nimeni, în afară de membrii comitetului, nu ştia ce scrie în telegramele care soseau din toate colţurile lumii. Ziariştii oboseau, aşteptînd în faţa uşii. în sfîrşit, uşa se deschise şi în faţa ziariştilor apăru Renata. Palidă şi obosită, dar fericită.

— Scrieţi ! a spus cu vocea tremurînd de emoţie. Curtea cu juri a lumii l-a iertat pe Pero Catastrofă.

La sfîrşitul povestirii

Nava cosmică se afla deasupra postamentului de beton de la baza rachetelor. Creierul electronic îşi îndeplinea cu exactitate desăvârşită misiunea. Trebuia mimai apăsat pe buton, pentru ca motorul să se stingă şi racheta să se oprească în locul din care a zburat.

Clipa aceea nu mai sosea. Masa de oameni, care se adunase în jurul institutului, era emoţionată. Poate că ceva nu e în ordine. Poate că...

Profesorul era şi el tulburat. Se apropie de microfon.

— Pero, de ce nu cobori ?

Ii răspunse o voce slabă şi tremurătoare :

— Mă tem.

— Dacă ai putut să cobori pe nisipurile de pe Mar te, se supără profesorul, vei putea să cobori şi aici !

— Nu mă tem eu de coborîre ! oftă Pero. Mă tem de tata, de dumneavoastră, de ENKA. De toţi.

— Eşti încă pilotul navei cosmice, rosti sever profesorul, şi trebuie să te gîndeşti numai la asta ! îţi poruncesc să cobori !

— Am înţeles, domnule profesor ! Voi coborî.

Cînd motorul se stinse, se lăsă o linişte mormîntală. In aceeaşi clipă coborî dispozitivul de fixare. Nava cosmică începu să trepideze cînd atinse Pămîntul. Apoi se potoli.

Primul călător pe Marte se întorsese.

O perdea de lacrimi îl despărţea pe băiat de cei care-1 aşteptau. Un om se apropie hotrît de Pero şi băiatul îl recunoscu numaidecît.

— Tată, zise Pero suspimînd, poate cineva să devină mai bun decît a fost ?

— Poate, fiule !

— Eu vreau să fiu mai bun ! Crezi că voi reuşi ?

— Ai şi reuşit.

Se apropie de el şi Renata.

— Pero, toţi te-au iertat. Toată lumea. Chiar şi tatăl meu.

— E posibil oare ? şopti Pero, temîndu-se că visează.

Trebuie să ai încredere în oameni, spuse grav profesorul Galaktici. Credeai că ştiu numai să condamne. Au dovedit că ştiu să şi ierte.

CUPRINS

Alexandru Macedon şi Pero Catastrofă .. 3

Reporterul TUNETULUI caută un fapt senzaţional 7

Tatăl şi fiul nu se înţeleg 11

Celebrul profesor Galaktici 18

Inaccesibila Renata 23

Profesorul crede că a fost imprudent . . 28

ENKA află despre Pero Catastrofă 33

Multe întîmplări de neînţeles . . 37

Marele reporter a întîrziat, dar n-a ajuns prea tîrziu 42

Discuţia dintre doi taţi şi o fiică . . 48

Profesorul se întoarce . 52

Reflecţiile marelui reporter . . 58

Şoferul nu-i poate fi prieten 60

Primul reportaj : «Şi iscodirea e o treabă» 66

O lume ciudată în spatele porţilor închise. 73

Al doilea reportaj : «Vreau numai fapte» . . 80

C-da 5716 cl. 15

Sub stăpînirea roboţilor . . . 83

Al treilea reportaj : «Aici,profesorulGalaktici» 89
Noapte fără odihnă..... 95
Al patrulea reportaj : «Panăascuţită lapîndă» 99
O convorbire care n-a plăcut nimănui . . . 102
Al cincilea reportaj: «Cine l-a atacat pe Panăascuţită»
107 Un desen mai preţios decît aurul . . . .
111
Al şaselea reportaj : «Fereastra ou gnafciii»
115
Ultima ocazie 121
Al şaptelea reportaj : «Institutul e în pericol». 128
„Să dăm cărţile pe faţă“, rosti falsul profesor . 134
Al optulea reportaj : «Panăascuţită caută un fapt»
senzaţional, pe cont propriu» 140
Roboţii devin ascultători.....146
Al nouălea reportaj : «Duşmanulameninţă» . 153
Ar putea oare Renata să aducă salvarea? . 160
Pe prima treaptă a cosmosului . . 161
Greşeala profesorului Galaktici . . 167
Nelinişti..... ... 172
Retragerea în cetate 175
Oamenii sosesc prea tîrziu . 180

Pe Pămînt era mai frumos . .

186In necuprinsul Universului

189

Marte are faţa roşie 195

întâlnirea din deşert . . . 202

Pero îi face pe marţieni să rîdă 209

Convorbirea dintre lumi 211

Cea mai mare Curte de juri din lume ... 221

La sfîrşitul povestirii 22

Lector : ECATERINA ŞIŞMAHIAN Tehnoredactor : PETRE STANCU

Dat la cules 23.04.1982. Bun de tipar 29.07.1982 Apărut 1982. C-da nr. 1679. Coli de tipar 14 1/4.

Tiparul executat sub comanda nr. $716 la Întreprinderea Poligrafică Galaţi B-dul George Cosbuc nr. 223 A REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA